СВѦТОЄ

ЄВАNГЄЛИЄ

ПО

ОСТРОМИРОВОУ СЪИИСКОУ

·҂ѕ·ф·ѯ·д· и ·҂ѕ·ф·ѯ·є·

ЛѢТЪ.

изданиє

ВѦЩЄСЛАВА ГАНКЪІ,

иждивениємь издателевъімь.

ПРАЗѢ.

въ цар. крал. двор. печатни сыновъ Богоумила Гаасе.

1853.

„OSTROMÍROVO EVANGELIUM, rukopis na pergameně obsahuje 294 listy pěkného ustavného písma ve dva sloupce. Toto Evangelium nalezeno bylo Jakobem Aleksandrovičem Družininým v pokojích císařovny KATEŘINY II. po jejím skonání, i podáno 1806 leta císaři ALEKSANDRU, kterýž povelel chovati je v císařské veřejné knihovně. Není vědomo, kdy i kým drahocenný tento rukopis podán byl císařovně KATEŘINĚ. Než že se sprva nacházel v novgorodském Sofijském chrámě, ukazuje se to nápisem hrubého skoropisného tahu z XVI. věka na prvním listě obrácené strany před vyobrazením Evangelisty Jana (na 87 Lukáše, a na 126 Marka; pro Matouše zůstal 57 list prázen): Єѵⷢаліє Софѣнское апракосъ, což má znamenati *neděl**ní*** t. j. spořádáno po nedělech, počínaje s velikonoci. Evangelium to psáno jest 1056 i 1057 letech v Nověhradě pro posadníka Ostromíra Hřehořem Diakonem. Jestiť posud nejstarší rukopis kyrillského písma s naznačením let. Ačkoli písař byl ruský Slovenín, jakž to viděti po některých zvláštnostech ruského nářečí (v nadpisech před Evangelienii církevního kalendáře a v posľeslovii t. j. závěrce), jednak zachoval nejstarší pravopis církevnoslovanského jazyka, v druhých pozdnějších rukopisech

více neb méně změněný; a proto rukopis ten jest zvláště znamenit jakožto nejbližší k počátku slovanského písemnictva církevnoslovanského jazyka.“

Tato slova vzata jsou z předmluvy velikého vydání: „Остромирово Евангеліе 1056—1057 года. Съ приложеніемъ греческаго текста Евангелій и съ грамматическими объясненіями изданное А. Востоковымъ. Санктпетербургъ. Въ типографіи Императорской Академіи Наукъ. 1843.“

Já zde dávám pouhý slovanský text Evangelií bez církevního kalendáře i bez řeckého původního textu, a sice ne po nedělech běžící, ale každého Evangelisty po kapitolách, pokud v tomto rukopise jest, v pořádku biblickém. A poněvadž zmíněné zde púvodní vydání přísně dle rukopisu neoddělováním slov v řádcích čtení náramně obtěžuje, oddělil sem je, jakož nynější spůsob psaní požaduje, ano znamenal sem víceslabičná obyčejnou nyní v knihách církevních užívanou přízvuční čárkou, i poopravil dle obdoby mnohé Hřehořem Diakonem v text vnesené pravopisní omylky, zvlášť opuštěná změkčování po н, л, р, д, a doplnil některé dostížné spůsoby, kde to bez měnění i jiných slov snadněji bylo. Obyčejná skrácení nechal sem v textu pro důstojnost v stáří i pro cvičení mladších učenců v své moci státi, a sestavěl sem je jakož i různočtení, nacházející se v jiných nedělech, ve zvláštní tabulku s rozvedením.

„Остромирово Евангеліе, рукопись на пергаменѣ въ листъ (длиною въ 8 вершковъ, а шириною безъ малаго 7 вершковъ), содержитъ въ себѣ 294 листа красиваго уставнаго письма въ два столбца. Это Евангеліе найдено было Яковомъ Александровичемъ Дружининымъ въ покояхъ Императрицы Екатерины II послѣ Ея кончины, и поднесено имъ въ 1806 году Императору Александру I, который повелѣлъ хранить оное въ Императорской Публичной Библіотекѣ. Неизвѣстно, когда и кѣмъ драгоцѣнная рукопись эта была поднесена Императрицѣ Екатеринѣ. Но что она прежде находилась въ Новгородскомъ Софійскомъ соборѣ, это доказывается надписью, крупнымъ скорописнымъ почеркомъ XVI вѣка, на 1-мъ листѣ, на оборотѣ изображенія Евангелиста Іоанна: Єѵ͠аліє Софѣнскоє апра͠ко. Апракосъ должно означать недѣльное, т. е. расположенное по недѣлямъ, начиная съ Пасхи. Евангеліе сіе, писанное въ 1056 и 57 годахъ въ Новѣгородѣ для посадника Остромира Григоріемъ Діакономъ, есть доселѣ древнѣйшая рукопись кирилловскаго письма, съ означеніемъ года. Хотя писецъ былъ Русскій Словенинъ, какъ то видно по нѣкоторымъ особенностямъ Русскаго нарѣчія, кои будутъ замѣчены въ своемъ мѣстѣ, однако онъ вообще сохранилъ древнѣйшее правописаніе Церковнословенскаго языка, въ другихъ позднѣйшихъ рукописяхъ болѣе или менѣе измѣненное, а потомуто

рукопись сія особенно достопримѣчательна, какъ ближайшій къ началу Словенской письменности памятникъ Церковнословенскаго языка.“

Сія слова взяты мною изъ предисловія къ большому изданію Остромирова Евангелія. Я же представляю здѣсь одинъ только текстъ Евангелій безъ мѣсяцослова и безъ греческаго текста, расположенный не по недѣлямъ, но по Евангелистамъ и главамъ, сколько нашлось текста въ самой рукописи. Въ большомъ изданіи Евангелій слова неотдѣлены другъ отъ друга, и строки оставлены какъ въ оригиналѣ, что особенно затрудняло чтеніе. Я же отдѣлилъ каждое слово и надъ многосложными изъ нихъ поставилъ ударенія по образцу нынѣшнихъ церковныхъ книгъ. Чрезъ отдѣленіе слова одного отъ другаго естественно и внѣшній видъ самыхъ строкъ измѣнился. Многія ошибки правописанія, внесенныя въ текстъ Григоріемъ Діакономъ, я исправилъ по аналогіи съ другими мѣстами, исправляя вмѣстѣ и пропущенныя смягченія послѣ н, л, р, д; наконецъ дополнилъ также и нѣкоторыя достигательныя наклоненія, гдѣ это можно было сдѣлать безъ измѣненія другихъ словъ. Обыкновенныя сокращенія словъ я оставилъ, изъ уваженія къ древности текста, и для упражненія молодыхъ учащихся; въ концѣ книги помѣстилъ таблицу этихъ сокращеній и сличилъ разночтенія находящіяся въ другихъ недѣляхъ.

„Остромирово евангеліе“ ѥ ржкопись написанъ на кожи (пергаменѣ), въ два стлъпца хубавымь наистарнимь писмомь, уставомь, въ 1056 и 1057 годинахъ, за воѥводж (Посадника) Остромира, отъ Григоріа Діакона, защо са оно и Остромирово именува. Тва сватоѥ Благовѣствованіѥ ѥ намѣрено въ покоихъ рускыꙗ Царица Катерины II., послѣ нейнии смрьти, отъ Іакова Александрова Дружинина и въ 1806 годинѣ подадено Царю Александрови I., къй того отдаде въ общенародно-царско авноотворено книгохранилище, и повеле, да го пазꙗть тамъ добрѣ. Незнаѥ са, отъ кого ни когда тьи драгоцѣны стары ржкописъ даденъ Царици Катеринѣ, освень само знаѥме, че сѫ намѣраше попрѣди въ Новѣградскомь Софійскомь храмѣ, коѥ видиме отъ написанаго въ немь скорописнаго простаго записаніа отъ XVI вѣка. Писмо то ѥ Славꙗно-Българско, отъ сватаго Кирила изнамѣреноѥ, и таꙗ книга ѥ найстарны книга отъ досега намѣреныхъ ржкописовъ Българскыхъ съ кириловскыми писмены и съ записомь лѣта. На обратѣ прьваго листа намѣраса изображеніѥ лика Евангелиста Ивана, на 87. листѣ лика Евангелиста Лукы а на 126. листѣ изображенъ ѥ ликъ Марковъ, а за Евангелиста Матеѥва образъ оставенъ ѥ бѣлы празенъ листъ 57. Евангеліѥ Софійскоѥ „Апракосъ“ (ἄπραχος), щѐ речѐ Евангеліѥ недѣлноѥ, по недѣлꙗмъ раздѣленоѥ, начинаꙗ отъ Въскрьсеніа Христова на Свѣтлж недѣлж (Великдень).

Писарь ако ида ѥ былъ рускый Славꙗнинъ, що ѥ видно отъ нѣкоихъ особитостій рускаго нарѣчіа, (въ написѣхъ прѣдъ Евангеліѥмь, црьковнаго мѣсацеслова, и послѣслова) всꙗкакъ ама уварднлъ ѥ найстарни Българскы правопись Свато-Българ-

скаго или Црьковно-Славꙗнскаго ꙗзыка; кьи въ другыхъ, въ послѣ писаныхъ рукописѣхъ, мало по малу сѧ намѣра вѣче измѣненъ и развалень; за тва тьи рѫкописъ е особито найзнаменитъ и драгоцѣненъ, какъто найблизкаꙗ книга къ зачалу книжевины и писменства „Свато Бвъгарскаго“ или „Црьковно-старо-Славꙗнскаго ꙗзыка.“

До тука казаное е взато изъ прѣдьговора великаго изданіꙗ, кое има написъ: „Остромирово Євангеліе 1056—57 годинахъ.“ Азъ тукъ въ томь моемь изданіи подавамь само Българско-Славꙗнское чьтеніе Євангеліꙗ безъ прьвоначалнаго грьцкаго чьтеніꙗ, и безъ црьковнаго мѣсацеслова. Пакъ сьмь то раздѣлилъ и урѧдилъ не по недѣлꙗмъ, ами всꙗкаго Євангелиста сьмь турилъ по главамъ, до колко-то въ рѫкописѣ томь сѧ намѣра́, по урѧдѣнію сватописменому. А какъ за неотдѣленіꙗ речіи, въ горѣ спомѧнутомь великомь изданіи, (кое така направено, за да сѧ удрьжи по тънку все, какъ въ прьвоначалномь на кожи написаномь Євангеліи) въ рѧдахъ едныꙗ отъ другыꙗ чьтеніе става много мѫчно, азъ го раздѣлихъ и урѧдихъ, какъ-то сегашенъ обычай писаніꙗ то трѣбва, а така и титлы и удареніꙗ додадохъ по сегашнему обычаю, какъ-то сѧ прави въ сегашныхъ црьковныхъ книгахъ. Така же и за подобрѣ и многы погрѣшкы правописаніꙗ, коꙗ направилъ Діꙗконъ Григоріи, азъ изправихъ, особито изпустната буква умагчителна по N, Λ, Ρ, Д, и допълнена нѣкоꙗ достигателна наклоненіꙗ, кде-то можно бѣше, да стане, безъ измѣненіꙗ другыхъ словъ. Скращеніꙗ оставихъ нарочито, за повѣче почьсти ветхости рѫкописа а за приученіꙗ младыхъ учащихъ сѧ, кде-то и таблѫ поꙗснꙗѭщѫѭ таꙗ съкращеніꙗ за улегченіе юношъ имамь.

Rękopism „EWANGELII OSTROMIROWSKIÉJ“ na pergaminie zawiera w sobie 294 kartek pięknemi ustawnemi literami we dwie kolumny napisanych. Ta Ewangelia znalezioną została przez Jakoba Alexandrowicza Drużynina w komnatach Cesarzowéj KATARZYNY II po jéj śmierci, i w roku 1806 wręczoną została Cesarzowi ALEXANDROWI, który ją oddał do zachowania w cesarskim publicznéma księgozbiorze. Niewiadomo kiedy i kim dragocenny ten rękopism dany był Cesarzowĕj KATARZYNIE, lecz że pierwiéj musiał znajdować się w soborze sw. Zofii w Nowgorodzie, ukazuje się to z nadpisu grubym i prętkim charakterem z XVI. wieku, który się znajduje na drugiej stronicy pierwszéj kartki u obrazu sw. Jana Ewangelisty (na 87 sw. Łukasza, na 126 sw. Marka, i dla wyobrażenia sw. Mateusza została próżną 57 kartka): Єѵ͠глие Софѣиское апракосъ, co znaczy na niedziele, tojest: są w porządku według niedziel zaczynając od wielkiéjnoci. Ewangelia ta napisaną była w 1056 i 1057 roku przez Grzegorza Diakona dla posadnika Ostromira. Jestto dotąd najstarszy rękopism cyrylskiego pisma z oznaczeniem roku. Aczkolwiek ów piszący był Słowianinem z Rusi, jak to się poznaje z niektórych zwrotów właściwych ruskiemu narzeczu (w nadpisech przed Ewangeliami cerkiewnego kalendarza i w zakończeniu. jednak zachował ów najstarszy prawopis cerkiewnosłowańskiego języka, ktory w drugich późniejszych rękopismach jest mniéj lub więcéj źmienionym, i dla tego ów ręko-

kopism jest bardzo ważnym, będąc najbliższym początkowi słowiańskiego piśmiennictwa cerkiewnosłowiańskiego języka.“

Poprzednie słowa są wzięte z wielkiego wydania Остромирово Евангеліе 1056—57 года С. П. 1843.

Ja tu daję tylko słowiański text Ewangelii bez cerkiewnego kalendarza i bez greckiego originalu, i także nie według porządku bieżących niedziel, ale każdego Ewangelisty według podziałów ile ich się znajduje w owém rękopiśmie, w porządku biblijném. A ponieważ w wydaniu wspomnioném według rękopisma, nieoddzielaniem słów w wierszach, jest bardzo dla czytającego uciążliwym, więc je oddzieliłem jak tego wymaga teraźniejszy spósob pisania. Także naznaczałem wielosyllabowe słowa używaną w księgach cerkiewnych akcentową kréską, i poprawiłem dla jasności wiele ortograficznych omyłek zrobionych w texcie przez Grzegorza Diakona, zwłaszcza opuszczanie zmiękczenia po н, л, р, д, i nawet dopełniłem niektóre supina, gdzie to bez zmiany drugich słow można było zrobić. Zwykłe skrócenia ze względu na starożytnóść i dla cwiczenia młodzieży zostawiłem bez zmiany w texcie, i na końcu zrobiłem tabliczkę objaśniającą té skrócenia, przybawiwszy dalej i varianty znajdujące się w drugich niedzielach tychże Ostromirowych Ewangelii.

„Остромирово еванђеліе рукописъ на пергамену има двеста деведесетъ и четиръ листа са лепимъ великимъ словима у два стубца. То е Еванђеліе пронашао Яковъ Александровићь Дружининъ у собама царице Екатерине II. по нѣзиной смрти. То исто поднешено е године 1806 цару Александру I., коіи е заповедіо, да се чува у царской явной кньижарници. Ние познато, кадъ е и одъ кога е тай драгоцени рукописъ поднешенъ царици Екатерини. Но да се налазіо пріе у Новгородскомъ Софійскомъ храму, то доказуе груби написъ одъ шестнаестогъ вѣка на првомъ листу съ друге стране кодъ слике еванђелисте Іоана (на 87 Луке, а на 126 Марка, за Матія остао е 57 листъ празанъ): „Еѵ̃глие Софійское апракосъ“ значи „недѣлно“ то естъ уређено по неделяма починаюћи са васкрсомъ. То Еванђеліе есте писано одъ Гріегорія Діакона године 1056 и 1057 у Новомграду за посадника Остромира. Оно е до сада наистаріи рукописъ ћирилскихъ словахъ, коіи има назначене свое године. Ма да е писаоць біо руски Славенъ, као исто се види изъ некоихъ свойствахъ рускогъ езика, у надпису предъ еванђеліама црквеногъ календара и у послесловію, то естъ при концу), — опетъ за то сачувао

е найстаріи правописъ црквенога славенскогъ езика — коіи е у поздніимъ рукописима манѣ иль више измѣнѣнъ. Башъ съ тога есте тай рукописъ особито знаменитъ, као найближіи паметникъ къ почетку славенске кньижевности црквеногъ славенскогъ езика.“

Те ріечи есу узете изъ предговора великогъ изданя: „Остромирово Евангеліе 1056 и 57 года. С. П. 1843.“

Я овде даемь истоветни славенски текстъ еванђеліа безъ цркваногъ календара, и безъ оригиналногъ грчкогъ текста, и то не по неделяма, али свакога еванђелисте по главама, кое се у томъ рукопису налазе — у реду библійскомъ. Еръ е у ономъ реченомъ оригиналномъ изданю по самомъ рукопису читанье врло обтежечно ради недѣленя ріечихъ, я самь га разделіо као исто приличи садашньемъ начину писаня. Осимъ тога назначіо самь вишесложне речи обичнимъ сада у кньигама црквенимъ налазећимъ се удареньемъ. Я самь и поправіо по аналогіи многе у текстъ одъ Григорія Діакона унешене погрешке; особито изоставлѣна умекшаваня после н, л, р, д, и допуніо неке супине (supina), где е безъ меняня и другихъ ріечихъ лакше было. Обично скраченье у тексту оставіо самь збогъ знаменитости старине, и за упражняванье млађихъ кньижевникахъ, и то есто скраченье саставіо самь као и разночтеніе у особитой таблици саразлаганьемъ.

Е҃ва. отъ матѳеꙗ. глава. а҃.

1 Кънигы рожьства і҃у х҃ва, с҃на давꙑдова, с҃на
2 авраамлꙗ. авраамъ роди исаака. исаакъ же роди
іакова. іаковъ же роди іюдѫ и братиѭ его.
3 іюда же роди фареса и зара отъ ѳамары. фаресъ же
4 роди езрома, езромъ же роди арама. арамъ же
роди аминадава. аминадавъ же роди наасона. наа-
5 сонъ же роди салмона. салмонъ же роди вооза
отъ рахавы. воозъ же роди овида отъ роуѳи.
6 овидъ же роди иесеа. иесеи же роди д҃вда ц҃рꙗ. да-
7 вꙑдъ же ц҃рь роди соломона отъ оуриинꙑѩ. со-
ломонъ же роди ровоама. ровоамъ же роди авиѭ.
8 авиꙗ же роди аса. асъ же роди иосафата. иоса-
фатъ же роди иорама. иорамъ же роди озиѭ.
9 озиꙗ же роди иоаѳама. иоаѳамъ же роди езекиѭ.
10 езекиꙗ же роди манасиѭ. манасиꙗ же роди амона.
11 амонъ же роди иосиѭ. иосиꙗ же роди иехониѭ
12 и братиѭ его, въ прѣселение вавулоньское. по

прѣселѥнии же вавуло́ньстѣѥмь, нехо́ния роди́ сала-
13 ѳиила. салаѳиилъ же роди́ ӡорова́вела. ӡорова́велъ же
роди́ авиоу́да, авиоу́дъ же роди́ елиаки́ма. елиаки́мъ же
14 роди́ аӡо́ра. аӡо́ръ же роди́ садо́ка. садо́къ же роди́
ахи́ма. ахи́мъ же роди́ елиоу́да. елиоу́дъ же роди́
15 елиаӡа́ра. елиаӡа́ръ же роди́ мат'ѳа́на. мат'ѳа́нъ же
16 роди́ иакова. иаковъ же роди́ иосифа, мѫжа мари-
17 ина, иӡ неѩже родиса і҃с, нарица́ѥмꙑи х҃съ. вьсѣхъ
же ро́дъ отъ авраа́ма до д҃ва, ро́дъ д҃і и отъ
давꙑда до прѣселѥниꙗ вавило́ньскааго родъ д҃і.
и отъ прѣселѥниꙗ вавило́ньскааго до х҃а родъ д҃і.
18 Іс҃у х҃во же рожьство́ си́це бѣ: обрѫчене́ бо бꙑвъ-
ши ма́тери ѥго́ мари́и иосифови, прѣжде да́же
несъниꙗстаса, обрѣте са имѫщи въ ѫрѣвѣ отъ д҃ха
19 с҃та. иосифъ же мѫжь ѥѩ, пра́вьдьнъ сꙑ, и нехота́
20 обличити ѥѩ, въсхотѣ отаи поустити ѭ. си́це же
ѥмоу́ оумꙑшльшоу, се а́нг҃лъ г҃нь въ сънѣ ꙗви́са
ѥмоу́, г҃лѩ: иосифе с҃ноу д҃вдовъ, неоубо́иса приꙗ-
ти мари́ѭ женꙑ твоеѩ: ро́ждьшеѥ бо са въ не́и, отъ
21 д҃ха ѥсть с҃та· роди́ть же сꙑнъ, и нарече́ши и́ма
ѥмоу́, і҃с: тъ бо спсе́тъ люди своѩ отъ грѣхъ ихъ,
22 се же вьсе бꙑсть, да събѫдеть са рече́ноѥ отъ г҃а
23 прк҃ъмь, г҃лѭщемь: се дѣва въ ѫрѣвѣ прии́меть, и
роди́ть с҃нъ, и нарекѫть и́ма ѥмоу́ емманоуилъ:
24 ѥже ѥ́сть съказа́ѥмо, съ на́ми б҃ъ. въставъ же
иосифъ отъ съна, сътвори ꙗкоже повелѣ ѥмоу́
25 а́нг҃лъ г҃нь, и приꙗтъ женѫ своѭ. и неӡна́аше ѥѩ,

доньдеже роди с҃нъ свои пьрвѣньць. и нарече
имѧ ѥмоу іс҃ъ.

ГЛАВА .В҃.

1 Иисоусоу рожьшоу сѧ въ виѳлѣеми иоудеистѣи, въ
дьни ирода цр҃ѣ, се влъсви отъ въстока придошѧ
2 въ иерслимъ, гл҃юще: къде ѥсть рождии сѧ цр҃ь
иоудеискъ; видѣхомъ бо ѕвѣздѫ ѥго на въстоцѣ, и
3 придохомъ поклонитъ сѧ ѥмоу. оуслышавъ же иродъ
4 цр҃ь съмѧте сѧ, и вьсь иероусалимъ съ нимь. и съб-
равъ вьсѧ ар҆хиереѩ и кънижьникы людьскыѩ,
5 въпрашааше ѩ: къде хс҃ъ раждаеть сѧ; они же ре-
кошѧ ѥмоу: въ виѳлеѥми иоудеистѣи. тако бо
6 писано ѥсть пр҃кмь: и ты виѳлеоме, ѕемле иоу-
дова, ничимь же мьньши ѥси въ влдкахъ иоудовахъ:
ис тебе бо изидеть влка, иже оупасеть люди моѩ и-
7 ѕл҃ѩ. тогда иродъ отаи призвавъ влъхвы, испыта
8 отъ нихъ врѣмѧ ꙗвльшаѩ сѧ ѕвѣзды. и посълавъ
въ виѳлеомъ рече: шьдъше испытаите извѣстьно
о отрочѧти: ѥгда же обрѧщете, повѣдите ми, да
9 и азъ шьдъ поклонѭ сѧ ѥмоу. они же послоушавъ-
ше цр҃ѣ, идошѧ. и се ѕвѣзда, ѭже видѣшѧ на
въстоцѣ, идѣаше предъ ними, доньдеже пришьдъши
10 ста връхоу, идеже бѣ отроча. видѣвъше же ѕвѣз-
11 дѫ, въздрадовашѧ сѧ радостиѭ велиѥѭ ѕѣло. и въ-
шьдъше въ храминѫ, видѣшѧ отроча съ мариѥѭ
материѭ ѥго, и падъше поклонишѧ сѧ ѥмоу. и

отврьзъше, съкровища своꙗ, принесоша ѥмоу дары,
злато и ливанъ и змурьнѫ. и отъвѣтъ приимъше
въ сънѣ, невъзвратити сѧ къ иродоу, нъ инѣмь пѫ-
тьмь отъидоша въ странѫ своѭ.

13 Отъшедъшемъ же влъхвомъ, се ангелъ гнь въ сънѣ
ꙗви сѧ иосифоу, глѥ: въставъ поими отроча и ма-
терь ѥго, и бѣжи въ егѵпьтъ, и бѫди тоу, доньдеже
ти рекѫ: хощеть бо иродъ искати отрочѧте, да по-
14 гоубить ѥ. онъ же въставъ, поѩтъ отроча и ма-
15 терь ѥго нощиѭ, и отъиде въ егѵпьтъ: и бѣ тоу до
оумрьтиꙗ иродова: да събѫдеть сѧ реченое отъ га
прркъмь, глѭщемь: отъ егѵпьта възъвахъ сынъ
16 мои. тогда иродъ видѣвъ, ꙗко порѫганъ бысть
отъ влъхвъ, разгнѣва сѧ зѣло, и посълавъ изби
вьсѧ отрокы сѫщаѩ въ виѳлеемѣ, и въ вьсѣхъ прѣ-
дѣлѣхъ ѥꙗ, отъ дъвою лѣтоу и ниже по врѣмени,
17 ѥже испыта отъ влъхвъ. тогда събысть сѧ рече-
18 ное иеремиемь прркъмь, глѭщемь: гласъ въ рамѣ
слышанъ бысть, плачь и рыданиѥ, и въпль мъногъ:
рахиль плачѫщи сѧ чадъ своихъ, и нехотѣаше оу-
19 тѣшити сѧ, ꙗко несѫть. оумьръшоу же иродоу, се
аньгелъ гнь въ сънѣ ꙗви сѧ иосифоу въ егѵпьтѣ
20 глѥ: въставъ поими отроча и матерь ѥго, и и[ди]
въ землѭ илвѫ: измрѣша бо ищѫщеи доуша отр[о]-
21 чѧте. онъ же въставъ, поѩтъ отроча и мате[рь]
22 ѥго, и въниде въ землѭ илвѫ. слышавъ же,
архелаи црствоуѥть въ иоудеи въ ирода мѣсто

своѥго, оубоꙗса тамо ити: вѣсть же приимъ въ сънѣ,
23 отъиде въ странѫ галилеискѫ. и пришьдъ въсели са
въ градъ, нарицаѥмѣемь назареѳъ: да събѫдетьса
реченоѥ пр҃кы, ꙗко назареи наречетьса.

ГЛАВА. Г҃.

1 Въ врѣма оно приде иоанъ кр҃титель пропо-
2 вѣдаꙗ въ поустꙑни иоудеисцѣ, и гл҃ꙗ: покаите са
3 приближи бо са цр҃ствиѥ нб҃сьноѥ. сь бо ѥсть ре-
ченꙑи исаиѥмь пр҃къмь гл҃ѭщемь: гласъ въпиѭщаа-
го въ поустꙑни: оуготоваите пѫть гн҃ь, правꙑ
4 творите стьза ѥго. самъ же иоанъ имѣаше ризѫ
своѭ отъ власъ вельбѫждь, и поꙗсъ оуснинъ
о чрѣслѣхъ своихъ: ѣдь же ѥго бѣ акридъ и медъ
5 дивии. тогда исхождааше къ нѥмоу иер҃сл҃мъ, и вьсꙗ
6 иоудеа, и вьсꙗ страна иорданьскаꙗ, и крьщаахѫ са
въ иорданьсцѣи рѣцѣ отъ нѥго, исповѣдаѭще грѣхꙑ
7 своꙗ. видѣвъ же мьногꙑ фарисеꙗ и садоукеꙗ гра-
дѫща на крьщениѥ ѥго, и гл҃а: ищадиꙗ ехидьнова,
кьто съказа вамъ бѣжати отъ градѫщааго гнѣва;
8.9 сътворите плодъ достоинъ покаꙗнию: и не начи-
наите гл҃ати въ себѣ: оц҃а имаамъ авраама. гл҃ѭ бо
вамъ, ꙗко можеть б҃ъ отъ камениꙗ сего въздви-
10 гнѫти чада аврамови. оуже бо секꙑра при корении
дрѣва лежить: вьсꙗко оубо дрѣво, еже не творить
плода добра, посѣкаѥмо бываѥть, и въ огнь въме-
11 таѥмо. азъ оубо крьщѫ вꙑ водоѭ въ покаꙗниѥ:

градꙑ же по мьнѣ, крѣплнй мене́ ѥсть, ѥмоуже
нѣсмь достоннъ сапога́ понести́: тъ вꙑ крьстить
дхъмь стꙑнмь.

13 Въ врѣмѧ о́но прі́де ніс отъ галилеѧ на нерь
14 да́нъ къ ноа́ноу, крьсти́тъ сѧ отъ нѥго́. ноа́нъ же
възбранꙗаше ѥмꙋ глѧ: азъ трѣбжѭ отъ тебе́ крь-
15 сти́ти сѧ, а тꙑ граде́шн къ мьнѣ; отъвѣща́въ же ні
рече́ къ нѥмоу: оста́ни нꙑнѣ: та́ко бо подо́бьне
ѥсть намъ испльнити вьсꙗкѫ пра́вьдѫ. тогда́ оста́-
16 ви и́. крьщь же сѧ ніс възи́де а́бию отъ водꙑ: и се
отъвьрзо́шѧ сѧ ѥмꙋ нбса́, и ви́дѣ доухъ бжий съхо-
17 дѧщь ꙗко голѫбь, и градѫщь нань. и се гласъ
съ нбсе́, глѧ: се ѥсть снъ мой възлюбленꙑй
о нѥмь же благоволи́хъ.

ГЛАВА́ . Д.

1 Въ врѣмѧ о́но възведе́нъ бꙑсть ніс дхъмь въ поу
2 стꙑнѭ, искоуси́тъ сѧ отъ диꙗвола. и пощь с
3 дьни . м . и но́щий . м . послѣдь възалька́. и пр
стѫпль искоуси́тель, рече́ ѥмоу: а́ще снъ ѥ
4 бжий, рьци, да ка́менню се хлѣби бѫдѫть. онъ
отъвѣща́въ рече́: писано ѥсть: не о хлѣбѣ ѥди́н
живъ бѫдеть чкъ, нъ о вьсꙗкомь глѣ исходѧщ
5 из оустъ бжий. тогда́ поꙗ́тъ и́ диꙗволъ въ с
6 градъ, и поста́ви и́ на крилѣ црькъвьнѣемь, и
ѥмоу: а́ще снъ ѥси бжий, вьрзи сѧ низъ: пис
ѥсть: ꙗко а́нгломъ свои́мъ заповѣсть о тебѣ

ржкоу въздвижть та, да непрѣткнеши о камень но-
7 гы твоѥ҄ѧ. рече же ѥмоу іс: пакы писано ѥсть:
8 неискоушиши га ба своѥго. пакы поѩть и диѩволъ
на горѫ высокѫ зѣло, и показа ѥмоу вьсѩ црст-
9 виѩ вьсего мира и славѫ ихъ. и рече ѥмоу: вьсѩ
10 си дамь тебѣ, аще падъ поклониши ми са. тогда
рече ѥмоу іс: иди за ма сотоно: писано во ѥсть:
гру воу твоѥмоу поклониши са, и томоу ѥдиномоу
11 послоужиши. тогда остави и диѩволъ: и се англи
пристѫпиша, и слоужаахѫ ѥмоу.

12 Слышавъ іс ѩко иоанъ прѣданъ бысть, отъи-
13 де въ галилеѭ. и оставль назареѳъ, пришьдъ, въ-
сели са въ капернаоумъ въ поморие, въ прѣдѣ-
14 лѣхъ завоулонихъ и нефьѳалимлихъ: да събѫдеть са
15 реченоѥ исаиѥмь прркмь глѭщемь: земли завълоу-
ни и земли нефьѳалимлѩ, пѫть морю обонъ полъ
16 иорьдана, галилеѩ ѩзыкъ, людиѥ сѣдащии въ тьмѣ
видѣша свѣтъ велйкъ и сѣдащеи въ странѣ и сѣ-
17 ни съмьр'тьнѣй, свѣтъ въсиѩ нимъ. отътоли на-
чатъ іс проповѣдати, и глати: покаите са, привли-
жи во са црствиѥ нбсьноѥ.

18 Ходѧ ісъ при мори галилеистѣемь, видѣ дъва
врата, симона нарицаѥмаaго петра, и аньдреѩ
врата ѥмоу, въмѣтаѭшта мрѣжа въ море, вѣаста во
19 ловьца. и рече има: идѣта по мънѣ, и сътворѭ
20 вы ловьца чл҃вкомъ. она же абиѥ оставльша мрѣжа
21 по нѥмь идоста. и прѣшьдъ отътадоу, оузьрѣ

ина дъва брата, иакова ѕеведеова, иоана брата
иемоу, въ кораблй съ ѕеведеомь оцьмь иею, ѕава-
22 ѕающа мрѣжа своꙗ, и възъва ꙗ. она же авние о-
ставльша корабль и отьца своиего, по ниемь идоста.
23 и прохождааше вьсѫ галилеѭ iсъ, оучꙗ на съво-
рищихъ ихъ, и проповѣдаꙗ еуаньгелие црствиꙗ,
и исцѣлꙗꙗ вьсꙗкъ недѫгъ и вьсꙗкѫ ꙗзѫ въ людьхъ.
25 по iсѣ идоша народи мъноѕи отъ галилеꙗ и де-
каполеа и отъ иерслма и иоудеа и съ оного полоу
иорʼдана.

глава . е .

1 Оуѕьрѣвъ же народъ мъногъ, възиде на горѫ:
и ꙗко сѣде, пристѫпиша къ ниемоу оученици иего.
2.3 и отвьрʼзъ оуста своꙗ, оучааше ꙗ глꙗ. блажени
нищии дхъмь, ꙗко тѣхъ иесть црьствие нбс-
4 ноие. блажени плачѫщии сꙗ: ꙗко ти оутѣшатьсꙗ,
5 блажени кротъции: ꙗко ти наслѣдать ѕемлѭ.
6 блажени алʼчѫщеи жѫждѫщеи правьдꙑ: ꙗко ти
7 насꙑтатьсꙗ. блажени милостивии: ꙗко ти поми-
8 ловани бѫдѫть. блажени чистии сьрдьцьмь, ꙗко
9 ти ба оуѕьрꙗть. блажени съмиржѭщеи: ꙗко ти
10 снове бжии нарекѫтьсꙗ. блажени изгънании пра-
вьдꙑ ради: ꙗко тѣхъ иесть црствие нбсьное
11 блажени иесте, егда поносать вамъ, и ижденѫть
и рекѫть вьсꙗкъ ѕълъ глъ на вꙑ лъжѫще, мене

12 рáдн. рáдоуите сѧ, ꙗко мьзда вáша мъногá ѥсть
на нбсéхъ.

14 Речé гь своимъ оучеником̑ъ: вы ѥсте свѣтъ
вьсéмоу мироу: неможеть градъ оукрыти сѧ врьхоу
15 горы стоѩ. ни въжагаѭть свѣтильника, и поста-
влѣѭтъ ѥго подъ спѫдъмь, нъ на свѣщьници, да
16 свѣтить вьсѣмъ, иже въ храмини сѫть. тако да
просвьтить сѧ свѣтъ вашь прѣдъ чловѣкы, да оу-
зьрѧть ваша добраꙗ дѣлá, и прославѧть оцá вашего
17 иже ѥсть на нбсéхъ. немьните, ꙗко приидохъ раз-
орить закона, или пркъ: неприидохъ разорить, нъ
18 напълнить, аминь глѭ вамъ: доньдеже прѣидеть
нбо и земла, писмѧ ѥдино, или ѥдина чьртá не-
19 прѣидеть отъ закона, доньдеже вьсѩ бѫдеть. иже бо
разорить ѥдинѫ заповѣдий сихъ малыихъ, и на-
оучить тако члкы, мьний наречеть сѧ въ црьствии
нбсьнѣемь: а иже сътворить и наоучить, сь ве-
ликъ наречеть сѧ въ црьствии нбсьнѣемь.

42 Речé гь: просѧщоуоумоу оу тебé, даи: и хотѧщаа-
43 го отъ тебé заѩти, неотъвратѝ. слышасте, ꙗко
речено ѥсть: възлюбиши ближьнꙗаго своѥго, и въ-
44 зненавидиши врагá твоѥго. азъ же глѭ вамъ: лю-
бите врагы ваша, благословите кльнѫщаѩ вы, до-
бро творите ненавидѧщиимъ васъ, и молите за тво-
45 рѧщаѩ вамъ напасть, и изгонѧщаѩ вы: да бѫдете
сынове оцá вашего, иже ѥсть на нбсéхъ: ꙗко слънь-
це своѥ сиꙗѥть на зълыꙗ и на благыꙗ, и дъж-

46 днть на правьдьныѩ н ненаправьдьныѩ. ащебо лю-
бнте любащаѩ вы, кѫѭ мьздѫ нмаате; не н мы-
47 тарнѥ лн такожде творѩть; н аще цѣлоуѥте дроу-
гы ваша тькъмо, чьто лнше творнте; не н мыта-
48 рнѥ лн такожде творѩть; бѫдѣте оубо вы съвръ-
шенн, ꙗко н оць вашь небесьный съвьршенъ ѥсть.

ГЛАВА . Ѕ .

1 Речє гь: вънемлѣте мнлостынѭ вашеѭ нетворн-
тн прѣдъ члкы, да внднмн бѫдете нмн: аще лн же
нн, мьзды ненмаате отъ оца вашего, нже ѥсть на
2 нбсехъ. ѥгда оубо творншн мнлостынѭ, невъс-
тржбн прѣдъ собоѭ, ꙗко лнцемѣрн творѩть въ
съборнщнхъ н въ стьгнахъ, да прославать са отъ
члкъ: амнн глѭ вамъ, ꙗко въспрнѥмлѭть мьздѫ
3 своѭ. тебѣ же творѩщоу мнлостынѭ, да неуоуѥть
4 шоуйца твоꙗ, чьто творнть деснйца твоꙗ. да бѫ-
деть мнлостынн твоꙗ въ таннѣ: н оць твой вн-
5 дай въ таннѣ, въздасть тебѣ ꙗвѣ. н ѥгда молн-
шн са, небѫдн ꙗко лнцемѣрн, ꙗко любать на съборн-
щнхъ н въ стьгнахъ н на распѫтнхъ стоꙗще мо-
лнтн са, да ꙗвать са члкомъ. амнн глѭ вамъ, ꙗко
6 въспрнѥмлѭть мьздѫ своѭ. ты же ѥгда молншн
са, вънндн въ клѣть своѭ н затворн двьрн твоꙗ,
н молн са оцоу твоѥмоу въ таннѣ: н оць твой вн-
7 дай въ таннѣ, въздасть тебѣ ꙗвѣ. молѩщеже са
8 не лнхо глѣте, ꙗкоже ꙗзычьннцн: мьнать боса, ꙗко

въ мънозѣ глаголи своѥмь оуслꙑшани бѫдѫть. не-
подобите са оубо имъ: вѣсть бо оць вашь, ихъже
9 трѣбоуѥте, прѣжде прошениꙗ вашего. тако оубо
молите вꙑ са. оче нашь, иже ѥси на небесехъ, да
10 стить са имѧ твоѥ, да придеть црствиѥ твоѥ, да
11 бѫдеть волꙗ твоꙗ, ꙗко на небеси и на ꙁемли: хлѣбъ
12 нашь насѫщьнꙑи даждь намъ дьньсь: и остави
намъ длъгꙑ наша, ꙗко и мꙑ оставлꙗѥмъ длъжьни-
13 комъ нашимъ: и невъведи насъ въ напасть, нъ
иꙁбави нꙑ отъ неприꙗꙁни. ꙗко твоѥ ѥсть црст-
виѥ и сила, и слава въ вѣкꙑ амин.

14 Аще отъпоустите чловѣкомъ съгрѣшениꙗ ихъ,
15 отъпоустить и вамъ оць вашь небесьнꙑи. ащели не-
отъпоущаѥте чловѣкомъ съгрѣшении ихъ, ни оць вашь
16 отъпоустить вамъ съгрѣшении вашихъ. ѥгда же
постите са, небѫдѣте ꙗко лицемѣри сѣтоующе, про-
сиражаѭть бо лица своꙗ, да са бѫша ꙗвили чловѣкомъ
постаще: амин глѭ вамъ, ꙗко въсприѥмлѭть мьꙁдѫ
17 своѭ. тъгже постѧ са помажи главѫ твоѭ, и лице
18 твоѥ оумꙑи: да неꙗвиши са чловѣкомъ постѧ са, нъ оцоу
твоѥмоу, иже ѥсть въ таинѣ: и оць твои видаи
19 въ таинѣ, въꙁдасть тебѣ ꙗвѣ. несъкрꙑваите себѣ
съкровищь на ꙁемли, идеже чрьвь и тьлꙗ тьлить,
20 идеже татиѥ подъкопаваѭть и крадѫть: съкрꙑваи-
те же себѣ съкровище на небеси, идеже ни чрьвь ни
тьлꙗ тьлить, идеже татиѥ неподъкопаваѭть ни

21 кра́дѫть. идѣ́же бо ѥсть съкро́вище ва́ше, тоу ѥсть
22 и срьдьце ва́ше. свѣти́льникъ тѣлоу ѥсть о́ко: а́ще
оубо бѫдеть о́ко твоѥ про́сто, вьсе тѣло твоѥ бѫдеть
23 свѣтьло. а́ще ли о́ко твоѥ лѫка́во бѫдеть, вьсе тѣло
твоѥ тьмьно бѫдеть. а́ще оубо свѣтъ, и́же въ тебѣ
24 тьма ѥсть, то тьма ко́льми; никъ́ıиже бо рабъ мо-
жеть дъвѣма́ господи́нома рабо́тати: ли́бо ѥди́ного
възненави́дить, а дроуга́аго възлю́бить: ли ѥди́ного
дрьжи́ть сѧ, а о дроузѣмь нера́дити на́чьнеть. не
25 мо́жете бо҃у рабо́тати и мамо́нѣ. сего́ ра́ди гл҃ю
вамъ: непьцѣте сѧ доушѐѭ ва́шеѭ, чьто ѣсте, или
чьто пиѥте: ни тѣлъмь ва́шимь, въ чьто облѣчѐте сѧ
26 не доуша́ ли бо́льши ѥсть пи́щѧ, и тѣло одѐжда; възь-
ри́те на пъти́цѧ нѐбесьнъıѩ, ꙗ́ко не сѣѭть, ни жьн-
ѭть, ни събира́ѭть въ жи́тьницѧ, и о҃ць вашь нѐ-
бесьнъıи пита́ѥть ѩ: не въı ли па́че лоу́чьши их
27 ѥсте́; къто же отъ васъ пекъ́ı сѧ мо́жеть приложи́ти
28 тѣлѐси своѥмь ла́къть ѥди́нъ; и о одѐжди чьто
пѐчете сѧ; съмотри́те кри́нъı сельнъıѩ, ка́ко рас-
29 тѫть; не троужда́ѭть сѧ, ни прѧдѫ́ть. гл҃ѭже вамъ, ꙗ́ко
ни соломо́нъ въ вьсеи сла́вѣ своѥи облѣчѐ сѧ, ꙗ́ко
30 ѥди́нъ отъ сихъ. а́ще же сѣно сѐльноѥ дьнь
сѫщеѥ, а оутрѣ въ пещь въмѣта́ѥмо, б҃ъ тако о-
31 ѥть: ко́льми па́че васъ маловѣрни; непьцѣте сѧ оу
глѭще: чьто ѣмъ, или́ чьто пиѥмъ, или́ чимь
32 ждемъ сѧ; вьсѣхъ бо сихъ ѩзъıци и́щѫть: вѣ
о҃ць ва́шь нѐбесьнъıи, ꙗ́ко трѣбоуѥте вьсѣх

33 ищѣтеже прѣжде цѣсарьствиꙗ б҃жиꙗ и правьдꙑ ѥго,
и си вьсꙗ приложать сѧ вамъ.

ГЛАВА . з҃.

1 Рече г҃ь: неосѫждаите, да неосѫждени бѫдете.
2 имьже бо сѫдъмь сѫдите, сѫдить сѧ вамъ: и въ
3 нѭже мѣрѫ мѣрите, възмѣрить сѧ вамъ. чьто же
видиши сѫчьць, иже ѥсть въ очеси брата твоѥго,
а брьвьна, ѥже ѥсть въ очеси твоѥмь, не чоуѥши;
4 или како речеши братоу твоѥмоу: остави и изьмѫ
сѫчьць из очесе твоѥго: и се брьвьно въ оцѣ
5 твоѥмь; лицемѣре, изьми прьвѣе брьвьно из очесе
твоѥго, тогда оузьриши изѧти сѫчьць из очесе
6 брата твоѥго. недадите с҃тааго псомъ: ни помѣ-
таите бисъръ вашихъ прѣдъ свиниꙗми, да непо-
перѫть ихъ ногами своими, и вращьше сѧ растрьгнѫть
7 вꙑ. просите и дасть сѧ вамъ, ищѣте и обрꙗще-
8 те: тлъцѣте, и отъврьзеть сѧ вамъ. вьсꙗкъ бо
просѧи прииметь, и ищѧи обрѣтаѥть, и тлъкѫщоу-
оумоу отъврьзеть сѧ.

12 Рече г҃ь: вьсꙗ оубо ѥлико хощете, да творꙗть
вамъ ч҃лци, тако и вꙑ творите имъ: се бо ѥсть
13 законъ и пр҃ци. вънидѣте ѫзъкꙑими вратꙑ; ꙗко
пространа врата и широкъ пѫть въводꙗи въ пагоубѫ:
14 и мънози сѫть въходꙗщеи имь. коль ѫзъка врата,
и тѣснъ пѫть въводꙗи въ животъ и мало ихъ ѥсть,
15 иже и обрѣтаѭть. вънемлѣте отъ лъживꙑихъ

пр҃къ, иже приходѩть къ вамъ въ одеждахъ овьчахъ,
16 ѫтрьѭдоуже сѫть вълци и хъıщьници. отъ плодъ
ихъ поꙁнаѥте ѩ. ѥда объѥмлѭть отъ трьниѩ гроꙁ-
17 нъı; или отъ рѣпиѩ смокъви; тако вьсꙗко дрѣво
добро плодъı добръı творить: а ꙁъло дрѣво плодъı
18 ꙁълъı творить. не можеть дрѣво добро плодъ ꙁълъ
творити, ни дрѣво ꙁъло плодъ добръ творити.
19 вьсꙗко дрѣво, ѥже не творить плода добра, посѣ-
20 каѭть и въ огнь въмѣтаѭть. тѣмьже оубо отъ
21 плодъ ихъ поꙁнаѥте ѩ. не вьсѩкъ гл҃ѩй мънѣ:
г҃и г҃и, вънидеть въ цр҃ствиѥ нб҃сьноѥ: нъ творѩй
волѭ о҃ца моѥго: иже ѥсть на нб҃сехъ.

24 рече г҃ь: вьсѩкъ, иже слъıшить словеса моѩ
си, и сътворить ѩ, оуподоблѭ и мѫжоу мѫдроу,
25 иже съꙁъда своѭ храминѫ на камени: и сънидє
дъждь и придоша рѣкъı, и въꙁвѣꙗша вѣтри, и
нападоша на храминѫ тѫ, и не паде сѧ: основана бо
26 бѣ на камени. и вьсѩкъ слъıшаѩй словеса моѩ си,
и не творѩ ихъ, оуподобить сѧ мѫжоу боую, иже
27 съꙁъда своѭ храминѫ на пѣсъцѣ: и сънидє дъждь,
и придоша рѣкъı, и въꙁвѣꙗша вѣтри и опьроша сѧ
храминѣ той, и паде сѧ: и бѣ раꙁдроушениѥ ѥѩ ве-
28 лико. и бъıсть ѥгда съконьча ис҃ вьсѩ словеса
29 си, дивлѣахѫ сѧ народи о оучении ѥго: бѣ бо оуча
ѩ ꙗко власть имъı, и не ꙗко кънижьници.

ГЛАВА . Н҃ .

1 Съшьдъшоу же юмоу съ горъı, въ слѣдъ юго идо-
2 ша народи мъноѕи: и се прокаженъ пристѫпль
кланıаашеса юмоу гл҃ıа: г҃и аще хощеши, можеши ма
3 оуистити. и простьръ рѫкѫ коснѫ и҆ і҃с гл҃ıа:
хощѫ, оуисти са. и абию оуисти са отъ проказъı.
4 и рече юмоу і҃с: виждь, никомоуже неповѣждь:
нъ шьдъ покажи са иереови, и принеси даръ, иже
повелѣ моуси, въ съвѣдѣние имъ.

5 Въшьдъшоу і҃соу въ капернаоумъ, и пристѫпи
6 къ нюмоу сътьникъ, молıа и҆ и гл҃ıа: г҃и, отрокъ мои
7 лежитъ въ домоу ославлюнъ, лютѣ ıако стражда, и
8 гл҃а юмоу і҃с: азъ пришьдъ исцѣлıѫ и҆. и отъвѣщавъ
сътьникъ рече: г҃и, иѣсмь достоинъ, да подъ
кровъ мои вънидеши: нъ тъкъмо рьци слово и ис-
9 цѣлѣютъ отрокъ мои. ибо азъ чл҃вкъ юсмь подъ
владыкоѭ, имъı подъ собоѭ воинъı: и гл҃ѭ семоу:
иди, и идетъ. и дроугоуоумоу: приди, и придетъ,
10 и рабоу моюмоу: сътвори се, и сътворитъ. слъı-
шавъ же і҃съ, диви са юмоу и рече идѫщиимъ по
нюмь: аминь гл҃ѭ вамъ, ни въ изли толикъı вѣръı
11 обрѣтохъ. гл҃ѭ же вамъ, ıако мъноѕи отъ въстокъ
и ѕападъ придѫтъ, и възлıагѫтъ съ авраамъмь,
12 и исаакъмь, и ıаковъмь въ црствии небесьнѣмь: а
сынове црствиıа изгънани бѫдѫтъ въ тьмѫ кромѣ-
13 шьниѭ: тоу бѫдетъ плачь, и скрьжьтъ ѕѫбомъ. ч

рече ис҃ сътьникоу: иди, ꙗкоже вѣрова, бѫди тебѣ.
и исцѣлѣ отрокъ его въ тъ часъ.

14 Пришьдъ ис҃ въ домъ петровъ, видѣ тьщѫ его
15 лежащѫ, огньмь жегомѫ. и прикоснѫ са рѫцѣ еꙗ,
16 и остави ѭ огнь: и въста, и слоужааше емоу. поз-
дѣже бывъшоу, приведоша емоу бѣсьны мъногы,
и изгъна дх҃ы словъмь, и вьсꙗ болꙗщаꙗ исцѣли.
17 да събѫдеть са реченое исаиемь пророкъмь гл҃ю-
щемь: тъ недѫгы наша приꙗтъ, и болѣзни понесе.
18 оузьрѣвъ же ис҃ мъногы народы окрьстъ себе, по-
19 велѣ ити на онъ полъ. и приступль единъ кънии-
гъчии рече емоу: оучителю, идѫ по тебѣ, ꙗможе-
20 колиждо идеши. и гл҃а емоу ис҃: лисица ложа имѫть,
и пътица нбсьскыꙗ гнѣзда: а сынъ чловѣчь-
21 скый не имать къде главы подъклонити. дроугыи-
же отъ оученикъ емоу, рече къ немоу: гн҃и, повели
22 ми прѣжде ити, и погрети оц҃а моего. ис҃ же гл҃а
емоу: грѧди по мънѣ, и остави мрьтвыꙗ погрети
23 своꙗ мрьтвьца. и вълѣзъшоу же емоу въ корабль,
по немь идоша оученици его.

28 Пришьдъшоу исви въ странѫ гергесиньскѫ,
сърѣтоста и дъва бѣсьноующа са отъ гробъ исходꙗ-
ща, люта зѣло, ꙗко не моіщи никомоуже минонти
29 пѫтьмь тѣмь. и се възъписта, глѭща: чьто е нама
и тебѣ ісе, сн҃е бж҃ии; пришьль еси сѣмо прѣжде
30 врѣмене мѫчитъ наю. бѣ же далече отъ нею
31 стадо свиний мъного пасомо. бѣси же молꙗахѫ

и гл҃аахѫ: аще изгониши ны, повели намъ ити въ
32 стадо свиное. и рече имъ іс҃: идѣте. они же
ишьдъше идоша въ свиниѩ; и абие оустрьми сѧ
стадо вьсе свиное по брѣгоу въ море, и оумрѣшѧ
33 въ водахъ. а пасѫщеи бѣжашѧ ишьдъше въ градъ
34 възвѣстишѧ вьсѩ и о бѣсьноую. и се вьсь градъ из-
иде противѫ іс҃ови: и видѣвъше и, молишѧ, да бы
прѣшьлъ отъ прѣдѣлъ ихъ.

Глава. ѳ҃.

1 И вълѣзъ іс҃ въ корабль, прѣиде и приде въ
2 свои градъ. и се принесошѧ емоу ослабленъ
жилами, на одрѣ лежѧщь: и видѣвъ іс҃ вѣрѫ ихъ,
рече ослабленоуоумоу: дьрзаи чадо, отъпоущаѭть
3 сѧ грѣси твои. и се едини отъ кънижьникъ ре-
4 кошѧ въ себѣ: сь хоульствоуеть. и видѣвъ іс҃ по-
мышлениѩ ихъ, рече: въскѫѭ мыслите вы зъло
5 въ срдцихъ вашихъ; чьто бо есть оудобѣе рещи
ослабленоуоумоу: отъпоущаѭть сѧ грѣси твои:
6 или рещи: въстани и ходи; нъ да оувѣсте, ѣко
власть иматъ сынъ чл҃вчь на земли отъпоущати
грѣхы. тогда гл҃а ослабленоуоумоу: въстани и
7 възьми одръ твои и иди въ домъ твои. и въставъ,
8 иде въ домъ свои. видѣвъше же народи чоудишѧ сѧ
и прославишѧ б҃а, давъшааго власть такѫ чл҃комъ.

9 Прѣходѧ іс҃, видѣ чл҃вка на мытьници сѣдѧ-
шта, именьмь матѳеѩ и гл҃а емоу: по мьнѣ иди. и

10 въставъ по нѥмь иде. и бысть ѥмоу възлежаштоу
въдомоу, и се мъноꙁи грѣшьници и мытаре при-
шьдъше възлежаахѫ съ і҃сомь и съ оученикы ѥго.
11 и видѣвъше фарисеи, гл҃аахѫ оученикомъ ѥго: по-
что съ мытари и съ грѣшьникы ѣсть оучитель
12 вашь; і҃с же рече имъ: нетрѣбоуѭтъ съдрави вра-
13 ча, нъ болѧштеи. шьдъше наоучите сѧ, что ѥсть:
милостыни хоштѫ, а не жрьтвѣ. не придохъ призъ-
ватъ правьдьникъ, нъ грѣшьникъ на покаꙗние.

18 Въ врѣмѧ оно кънѧꙁь нѣкыи въшьдъ кланꙗа-
ше сѧ ѥмоу гл҃ѧ, ꙗко дъшти моꙗ нынѣ оумрѣтъ: нъ
пришьдъ възложи на нѭ рѫкѫ твоѭ, и оживетъ.
19 и въставъ і҃с по нѥмь идѣаше и оученици ѥго.
20 и се жена кръвоточива дъвѣнадесѧте лѣтъ имѫшти,
пристѫпьши съꙁади, прикоснѫ сѧ въскрилии риꙁы
21 ѥго. гл҃аше бо въ себѣ: аште тъкъмо прикоснѫ сѧ
22 риꙁѣ ѥго, сп҃сена бѫдѫ. і҃с же обраштъ сѧ и видѣвъ
ѭ, рече: дьръꙁаи дъшти, вѣра твоꙗ сп҃се тѧ. и сп҃сена
23 бысть жена отъ часа того. и пришьдъ і҃с въ
домъ кънѧжь, и видѣвъ сопьцѧ и народъ мльвѧщь,
24 гл҃а имъ: отъидѣте: не оумрѣ бо дв҃ца, нъ съпитъ.
25 и рѫгаахѫ сѧ ѥмоу. ѥгда же иꙁгънанъ бысть на-
26 родъ, въшьдъ ѩтъ ѭ ꙁа рѫкѫ: и въста дв҃ца. и
иꙁиде вѣсть си по вьсеи ꙁемли тои.

27 Прѣходѧштоу і҃соу, по нѥмь идоста дъва
слѣпьца, ꙁовѫшта и гл҃ѭшта: помилоуи ны с҃ноу дв҃довъ
28 *пришьдъшоу же* ѥмоу въ домъ, пристѫписта къ нѥ-

моу слѣпьца: и гла имъ ис: вѣроуѥтали, ꙗко могѫ
29 се сътворити; гласта ѥмоу: ѥи, гн. тогда при-
30 коснѫ са очесоу има, глꙗ: блюдѣта, да никътоже
31 неоувѣсть. она же ишьдъша прослависта и по
32 вьсеи ꙁемли тои. тѣмаже исходꙗщема, се приведоша
33 къ нѥмоу члкъ нѣмъ бѣсьнъ. и иꙁгънаноу бѣсоу,
прогла нѣмыи: и дивиша са народи, глѭще: нико-
34 лиже ꙗви са тако въ иꙁли. а фарисеи глаахѫ: о
35 кънꙗꙁи бѣсъ иꙁгонить бѣсы. и прохождааше ис
грады вьсꙗ и вьси, оуча на съборищихъ ихъ, и
проповѣдаꙗ еуангелиѥ црствиꙗ, и исцѣлꙗ вьсꙗкъ
недѫгъ и вьсꙗкѫ ꙗꙁѫ въ людьхъ.

ГЛАВА . I.

1 Въ врѣма оно приꙁъва ис обанадесате оученика
своꙗ, дасть имъ власть на доусѣхъ нечистыихъ,
да иꙁгонꙗть ꙗ, и исцѣлꙗть вьсꙗкъ недѫгъ, и
5 вьсꙗкѫ болѣꙁнь. сиꙗ посъла ис, ꙁаповѣдавъ имъ
глꙗ: на пѫть ꙗꙁыкъ неидѣте, и въ градъ сама-
6 рѣнскъ невънидѣте. идѣте же паче къ овьцамъ по-
7 гыбъшиимъ домоу иꙁлева. ходꙗще же проповѣдаите
8 глѭще, ꙗко приближи са црствиѥ небесьноѥ. болꙗ-
щаꙗ цѣлите, прокаженыꙗ оучищаите, мертвыꙗ въскрѣ-
шаите, бѣсы иꙁгоните. тѫнѥ приꙗсте, тѫнѥ же
дадите.

16 Рече гь своимъ оученикомъ: се аꙁъ посълꙗ
вы ꙗко овьца посрѣдѣ влъкъ: бѫдѣте мѫдри ꙗко

17 ꙁмиѩ, и цѣли ѣко голѫбие. вънемлѣте же отъ
чл҃къ: прѣдадѧть бо вы на съборы, и на съборищихъ
18 своихъ оубиѭть вы. и прѣдъ влкъı же и цр҃ѣ ве-
дени бѫдете мене ради, въ съвѣдѣниѥ имъ, и ѩꙁы-
19 комъ. ѥгда же прѣдаѭть вы, непьцѣте сѧ, како
или чьто имате гл҃ати: дасть бо сѧ вамъ въ тъ часъ
20 чьто гл҃ете. не вы бо ѥсте гл҃ѭщеи, нъ дх҃ъ оц҃а ва-
шего гл҃ѩи въ васъ. прѣдасть же братъ брата на
съмрьть, и оц҃ь чѧдо: и въстанѫть чѧда на роди-
телѩ и оубиѭть ѩ. и бѫдете ненавидими вьсѣми
имене моѥго ради: прѣтрьпѣвъи же до коньца, сп҃сенъ
бѫдеть.

24 Рече г҃ь: нѣсть оученикъ надъ оучителемь, ни
25 рабъ надъ господинъмь. довълѣѥть оученикоу, да
бѫдеть ѣко оучитель, и рабоу, да бѫдеть ѣко г҃ь ѥго.
аще г҃ина домоу вельꙁовоула нарекоша, кольми паче
26 домашьниѩ ѥго; неоубоите сѧ оубо ихъ: ничьтоже
бо ѥсть покръвено, ѥже неотъкръвено бѫдеть, и
27 таино, ѥже неоувѣдѣно бѫдеть. ѥже гл҃ѭ вамъ въ
тьмѣ, рьцѣте въ свѣтѣ: и ѥже въ оухо слышасте,
28 проповѣдите на кровѣхъ. и неоубоите сѧ отъ оу-
бивающихъ тѣло, а дш҃а немогѫщиихъ оубити: оу-
боите же сѧ паче могѫщааго дш҃ѫ и тѣло погоубити
29 въ геонѣ. не дъвѣ ли пътици ассарии цѣнимѣ
ѥстѣ; и ни ѥдина же отъ нѥю непадеть на ꙁемли,
30 беꙁ оц҃а же вашего. вашиже власи главы вьси ищь-
31 тени сѫть. неоубоите сѧ оубо: мъноꙁѣхъ пътиць

32 лоучьше юсте вы. вьсякъоубо, иже исповѣсть о
мънѣ прѣдъ члкы, исповѣмь и азъ прѣдъ оцьмь
моимь, иже юсть на нбсехъ.

33 А иже отъвръжеть са мене прѣдъ члвкы, отъ-
връгж са юго и азъ прѣдъ оцемь моимь, иже юсть
37 на нбсехъ. иже любить оца, или матере паче ме-
не, нѣсть мене достоинъ: и иже любить сынъ или
38 дъщере паче мене, нѣсть мене достоинъ: и иже
непрнюмлють крьста своюго, и въ слѣдъ мене идеть,
нѣсть мене достоинъ.

39 Обрѣтый дшж своѭ, погоубить ѭ: и иже по-
40 гоубить дшж своѭ мене ради, обрящеть ѭ. иже вы
приюмлють, ма приюмлють: и иже приюмлють ма,
41 приюмлють посълавъшааго ма. приюмляй пррка
въ има прруе, мьздж пррчж приюмлють: и приюмляй
правьдьника въ има правьдьниче, мьздж правьдьничж
42 приюмлють. и иже колижьдо напоить юдиного отъ
малъихъ сихъ чашж стоуденъі водъі, тъкъмо въ
има оучєника, аминъ аминъ глѭ вамъ, непогоубить
мьздъі своюя.

ГЛАВА . АI.

1 И бысть югда съврьши ис заповѣдая обѣмана-
десате оучєникома своима, прѣиде отътждоу
оучитъ и проповѣдатъ въ градѣхъ ихъ.

2 Слъішавъ иоанъ въ жзилищи дѣла хва, посълавъ
3 оучєникъі своими, рече юмоу: тъі ли юси гря-

4 дꙑи, или иного чаѥмъ; и отъвѣщавъ ис рече
имъ: шьдъше повѣдите иоаноу, ꙗже слꙑшите и
5 видите· слѣпии прозираѭтъ, хромии ходѧтъ, про-
каженнии оуищаѭтъ сѧ, и глоусии слꙑшатъ: мрьтвии
6 въстаѭтъ, и нищии благовѣстоуѭтъ. и блаженъ
7 ѥсть, иже не съблазнить сѧ о мънѣ. тѣмъ же ис-
ходѧщемъ; начѧтъ ис глати народомъ о иоанѣ: чесо
видѣтъ изидосте въ поустꙑнѭ; трьсти ли вѣтръмь
8 колѣблемꙑ; нъ чесо изидосте видѣтъ; чловѣка ли въ
мѧкъкꙑ ризꙑ облъчена; се, иже мѧкъкаꙗ носѧтъ,
9 въ домѣхъ црихъ сѫтъ. нъ чьсо изидосте видѣтъ;
10 прка ли; ѥи глѭ вамъ, и лише прка. сь бо ѥсть,
о немьже ѥсть писано: се азъ послѭ аньгелъ мои
прѣдъ лицьмь твоимь, и оуготовить пѫть твои
11 прѣдъ тобоѭ. аминъ глѭ вамъ: не въста въ рожде-
нꙑхъ женами болии иоана крьстителꙗ: мьнии же
12 въ црствии нбсьнѣемь, болии ѥсть ѥго. отъ дьнии
бо иоана крстлꙗ доселѣ, црствиѥ нбсьноѥ нѫдить
13 сѧ, и нѫждьници въсхꙑщаѭтъ ѥ. вьси бо пррци
14 и законъ до иоана прорекоша. и аще хощете приѩ-
15 ти, тъ ѥсть илиꙗ хотѧи прити. имѣѩи оуши слꙑ-
шати, да слꙑшить.

27 рече гь своимъ оученикомъ: вьсꙗ мънѣ прѣ-
дана сѫть оцемь моимь: и никътоже не знаѥть сна,
тъкъмо оць: ни оца къто знаѥть тъкъмо снъ, и
28 ѥмоуже хощеть снъ отъкрꙑти. придѣте къ мънѣ
вьси троуждаѭщии сѧ и обрѣмененнии, и азъ вꙑ по-

29 ко́ѭ. възьмѣте и́го моѥ на себе́, и наꙋчи́те сѧ
о́тъ мене́, ꙗко кро́тъкъ ѥсмь и съмѣре́нъ срдцьмь:
30 и обрѧщете поко́й дш҃амъ ва́шимъ. и́го бо моѥ бла́-
го, и брѣмѧ моѥ льгъко́ ѥсть.

ГЛАВА́ . В҃І .

15 Въ врѣмѧ о́но послѣдоваа́ше І҃сови наро́дъ мъно́гъ
16 и исцѣли́ ѩ вьсѩ. и запрѣти́ имъ, да неꙗвѣ
17 ѥго́ сътворѩть: да събѫдеть сѧ рече́ноѥ Иса́иѥмь
18 пр҃ркъмь гл҃ѭщемь: се о́трокъ мой, ѥго́ же изво́лихъ
възлю́бленъый мой, наньже благо́воли́ дш҃а́ моꙗ:
положѫ дх҃ъ мой на нѥмь, и сѫдъ ꙗзыкомъ възвѣ-
19 сти́ть: непрѣрече́ть, ни възъпиѥ́ть, ни оуслышить
20 никъто́же на распѫтиихъ гла́са ѥго́. трьсти съкроу-
ше́ны непрѣло́мить, пърта́ въньмъша сѧ неоуга́си́ть:
21 до́ньдеже възведе́ть на побѣдѫ сѫдъ. и на и́мѧ
ѥго́ ꙗзыци оупъва́ѭть.

30 Рече́ гь҃: и́же нѣсть съ мъно́ѭ, на мѧ ѥсть: и
31 и́же несъбира́ѥть съ мъно́ѭ, расточа́ѥть. сего́
ра́ди гл҃ѭ вамъ: вьсꙗкъ грѣхъ и хоула́ отъпоу́стить
сѧ чловѣкомъ. а и́же на дх҃ъ хоула́, неотъпоу́-
32 стить сѧ чл҃комъ. и и́же коли́жьдо рече́ть сло́во на
сынъ чл҃вчьскъй, отъпоу́стить сѧ ѥмоу́: а и́же ре-
че́ть на дх҃ъ ст҃ый, неотъпоу́стить сѧ ѥмоу́, ни въ
33 сь вѣкъ, ни въ грѧдѫщии. или́ сътвори́те дрѣво
добро́, и плодъ ѥго́ добръ: или́ сътвори́те дрѣво
зъло, и пло́дъ ѥго́ зълъ: отъ плода́ бо дрѣво по-

34 ꙁнáно вѫдеть. нщадны ехи́дьнова, кáко мо́жете
добро́ глати, ꙁълн сѫще; отъ нꙁбыткка бо срдцоу
35 оустá глѭть. до́брый члкъ отъ до́браагo съкро́-
внща нꙁно́снть до́брая: н ꙁълый члкъ отъ ꙁълáаго
36 съкро́внща нꙁно́снть ꙁълáя. глѭ же вамъ, íако
вьсíако сло́во прáꙁдьно, и́же áще рекѫть члвци,
37 въꙁдадѧть о нюмь сло́во въ дьнь сѫдьный. отъ сло-
ве́съ бо свои́хъ оправьди́ши са, н отъ слове́съ свои́хъ
осѫдиши са.

главá . гı .

24 Рече́ гь при́тъчѫ снѭ: подо́бьно юсть црьствню
нбсьною члкоу сѣявъшоу до́брою сѣма на селѣ
25 свою́мь: съпáщемъ же члкомъ при́де врагъ юго́, н
26 всѣя плѣвелъ посрѣдѣ пьшени́ца, н оти́де. югдá-
же проꙁаве́ трѣвá, н плодъ сътвори́, тъгдá íави са
27 н плѣвелъ. пришьдъше же рабн́ господи́на, рѣша
юмоу: гн, не до́бро лн сѣма сѣялъ юси́ на селѣ
28 свою́мь; отъкѫдоу оубо и́мать плѣвелы; онъ же рече́
нмъ: врагъ члкъ то сътвори́. они́ же рѣша: хо́ще-
29 шн лн, да шьдъше въꙁбере́мъ ю; онъ же рече́: нн,
юдá кáко въстьрьꙁáѭще плѣвелы, въстьрьгнете
30 съ нимь н пьшени́цѫ. остáвнте коупьно расти́
обою́ до жáтвы; н въ врѣмя жáтвѣ рекѫ жáтелюмъ:
шьдъше въꙁберѣте дре́влю плѣвелы, н съвяжáте
я въ снопы, íако съжещи́ я: а пьшени́цѫ съберѣте
36 въ жи́тьницѫ моѭ. прнстѫпльше же оученици́ юго́

рѣша ѥмоу: г҃и, съкажи намъ притъчѫ плѣвелъ сель-
37 нꙑихъ. отъвѣщавъ же г҃ь рече имъ: въсѣвꙑи
38 доброѥ сѣмѧ, ѥсть с҃нъ ч҃лчь, а село ѥсть вьсь
миръ. доброѥ же сѣмѧ, сии сѫть сꙑнове ц҃рьствиꙗ,
39 а плѣвели сѫть сꙑнове неприꙗꙁниини: а врагъ
въсѣвꙑи ꙗ, ѥсть диꙗволъ: а жѧтва, коньчаниѥ
40 вѣкоу ѥсть: а жѧтелꙗне, ан҃гли сѫть. ꙗкоже оубо
плѣвели, събираѭтьсѧ, и огньмь съжагаѭтьсѧ:
41 тако бѫдеть и въ съконьчании вѣка сего. посълеть
г҃ь ан҃глꙑ своѩ, и съберѫть, отъ коньць ꙁемлѩ
42 вьсѧ съблаꙁнꙑ, и творѩщаѩ беꙁꙁакониѥ: и въвьр-
гѫть ѩ въ пещь огньнѫѭ: тоу бѫдеть плачь и скрь-
43 жьтъ ꙁѫбомъ. тъгда правьдьнии просвьтѧтьсѧ ꙗко
сл҃ньце, въ ц҃рьствии о҃ца ихъ. имѣѩи оуши слꙑшати,
да слꙑшить.

45 рече г҃ь притъчѫ сиѭ: подобьно ѥсть ц҃рствиѥ
46 н҃бсьноѥ ч҃лкоу ищѫщоу добра бисьра: иже обрѣтъ
ѥдинъ мъногоцѣньнъ бисьръ, шьдъ продасть вьсе,
47 ѥлико имѣаше и коупи ѥго. пакꙑ подобьно ѥсть
ц҃рствиѥ н҃бсьноѥ, неводоу въвѣрьженоу въ море.
48 и отъ вьсѣкого рода събьравъшоу: и иже ѥгда
напльни сѧ, иꙁвлькъше и на краи, и сѣдъше иꙁ-
бьраша добрꙑѩ въ съсѫдꙑ, а ꙁълꙑѩ иꙁвьргоша
49 вънъ. тако бѫдеть въ съконьчаниѥ вѣка: иꙁидѫть
ан҃гли, и отълѫчѧть ꙁълꙑѩ отъ срѣдꙑ правьдьнꙑихъ.
50 и въвьргѫть ѩ въ пещь огньнѫѭ: тоу бѫдеть
51 плачь и скрьжьтъ ꙁѫбомъ. и гл҃а имъ ис҃: раꙁоу-

52 мѣтели вьсѧ си; глаша юмоу: юй, ги҃. Ӥс҃ же
рече имъ: сего ради вьсѩкъ кънижьникъ наоучивъ сѧ
црствию нбсьноуоумоу, подобьнъ юсть члкоу домо-
витоу, иже износить отъ съкровища своюго новаѩ,
53 и ветъхаѩ. и бысть егда съконьча Ӥс҃ притъча
54 сиѩ, прѣиде отътѫдоу, и приде въ отьчьствие свою,
и оучаше ѩ на съборищихъ ихъ.

ГЛАВА . ДІ .

14 Въ врѣмѧ оно видѣвъ Ӥс҃ народъ мъногъ, и ми-
лосрьдова о нихъ, и исцѣли недѫжьныѩ ихъ.
15 поздѣ же бывъшоу, пристѫпиша къ нюмоу оученици
юго, глѭще: поусто юсть мѣсто, и година оуже
минѫ: отъпоусти народы, да шьдъше въ окрьстьниѩ
16 градьца коупѧть брашьна себѣ. Ӥс҃ же рече имъ:
17 не трѣбоуѭть отъити: дадите имъ вы ѣсти. они же
глаша юмоу: неимамъ сьде тъкъмо пѧть хлѣбъ и
18 дъвѣ рыбѣ. онъ же рече: принесѣте ми ѩ сѣмо.
19 и повелѣ народомъ възлещи на травѣ, и приимъ
пѧть хлѣбъ и дъвѣ рыбѣ, възьрѣвъ на небо, бла-
гослови: и прѣломль дасть оученикомъ хлѣбы,
20 оученици же народомъ. и ѣшѧ вьси и насытишѧ сѧ:
и възѧшѧ избытъкы оукроухъ, ві҃ коша испльнь.
21 ѣдѫщихъ же бѣаше мѫжь ꙗко ҂е҃, развѣ женъ и дѣ-
22 тий. и абию оубѣди Ӥс҃ оученикы вълѣсти
въ корабль, и варити и на ономь полоу, доньдеже
23 *отъпоустить народы.* и отъпоущь народы възиде на

горѫ̀ юди́нъ помоли́тъ сѧ. по́здѣ же бы́вшоу, юди́нъ
24 бѣ тоу̀. кора́вль же бѣ посрѣдѣ̀ мо́ры, погражда́ѥмъ сѧ
25 вльна́ми: бѣ бо проти́вьнъ вѣтръ. въ четврътѫѭ же
26 стра́жѫ но́щи и́де къ нимъ і҃с, ходѧ̀ по мо́рю. и ви́-
дѣвъше и҆ оученици̇̀ по мо́рю ходѧ́щь, съмато́шѧ сѧ
г҃лѭще: ꙗ́ко при҆зра́къ юсть: и отъ стра́ха въꙁъпи́шѧ.
27 а́бие же рече́ имъ і҃с г҃лѧ: дръꙁа́йте, аꙁъ юсмь; не-
28 бо́йте сѧ. отъвѣща́въ же юмоу̀ петръ рече́: г҃и, а́ще
ты юси́, повели́ ми прити́ къ тебѣ̀ по вода́мъ.
29 онъ же рече́: приди́. и иꙁлѣꙁъ петръ и҆с кораблѧ̀,
30 хожда́аше на вода́хъ. и при́де къ і҃сови. ви́дѧ же
вѣтръ крѣпъкъ, оубоѧ́ сѧ: и҆ начьнъ оутапа́ти,
31 въꙁъпи́ г҃лѧ: г҃и, сп҃си́ мѧ. а́бие же і҃с простьръ
рѫкѫ, ѩтъ и҆, и г҃ла юмоу̀: маловѣ̀ре, поучто́ сѧ
32 оусѫмьнѣ̀; и вълѣꙁъшема и҆ма въ кора́вль, прѣста
33 вѣтръ. сѫщеи же въ кораблѝ, поклони́шѧ сѧ юмоу̀,
34 г҃лѭще: въ и҆стинѫ с҃нъ б҃жи́ юси́. и прѣплавьше
приидо́шѧ на ꙁе́млѭ геннисаре́ѳьскѫ.

Глава́ . є҃і.

21 Въ врѣмѧ о́но иꙁи́де і҃с въ странѫ̀ ту́рьскѫ и си-
22 до́ньскѫ. и се жена́ хананѣ́иска отъ прѣдѣлъ
тѣхъ ишьдъши, въꙁъпи́ г҃лѭщи: поми́лоуи мѧ с҃ноу
23 д҃вдвъ: дъщи мои ꙁълѣ бѣсьноует сѧ. онъ же не-
отъвѣща́ юи словесе́, и пристѫ́пльше оученици̇̀ юго́,
молѣахѫ юго́, г҃лѭще: отъпоусти́ ѭ, ꙗ́ко въпиѥ́ть
24 въ слѣдъ насъ. онъ же отъвѣща́въ речѐ: нѣсмь

посъланъ, тъкъмо къ овьцамъ погыбъшиимъ домоу
25 издраилева. она же пришьдъши поклони са юмоу, глагольшти:
26 гн҃и, помози ми. онъ же отъвѣштавъ рече: нѣсть
добро отъяти хлѣба чадомъ, и поврѣшти и пьсомъ.
27 она же рече: ей, гн҃и: ибо и пьси ядатъ отъ кроу-
пиць падаѭштиихъ отъ трапезы господий своихъ.
28 тогда отвѣштавъ ис҃ рече ей: о жено; велика юсть
вѣра твоя: бѫди тебѣ якоже хоштеши, и исцѣлѣ
дъшти ей томь часѣ.
32 Въ врѣмя оно призъвавъ ис҃ оученикы своя,
рече имъ: милосрьдоуѭ о народѣ, яко оуже три
дьни присѣдатъ мънѣ, и не имѫтъ чесо ѣсти: и
отъпоустити ихъ не ядъшь нехоштѫ, да не како
33 ослабѣѭтъ на пѫти. и глаша юмоу оученици юго:
отъкѫдоу намъ въ поустѣ мѣстѣ хлѣбъ толико
34 насытити народа толико: и гл҃а имъ ис҃: колико
хлѣбъ имате; они же рекоша: з҃, и мало рыбиць.
35 и повелѣ народоу възлешти на земли. и приимъ
36 седмь хлѣбъ и рыбы, хвалѫ въздавъ прѣломи, и
дасть оученикомъ своимъ, оученици же народомъ.
37 и ѣша вьси, и насытиша са: и възаша избытъкы
38 оукроухъ, з҃. кошьниць испльнь. и ядъшиихъ бѣ-
39 аше д҃. мѫжь развѣ жень и дѣтий. и отъпоущь
народы, вълѣзе въ корабль, и приде въ прѣдѣлы
магдалиньскы.

ГЛАВА. ЅІ.

13 Въ врѣмѧ оно пришьдъ і҃с въ странѫ кесарі́ѩ
Филипповы, въпрашааше оученикы своѩ гл҃ѩ:
14 кого́ гл҃ѭть мѧ чл҃ци быти, с҃на чл҃чьскааго; они́ же
рекошѧ: овии иоанна крьстителѩ: иніи же илиѭ: дроу-
15 зии же иеремиѭ, или́ єдиного отъ пр҃къ. гл҃а имъ і҃с:
16 вы же кого́ гл҃ѥте мѧ быти; отъвѣщавъ же симонъ
17 петръ рече́: ты єси х҃съ, с҃нъ б҃а живааго. и отъ-
вѣщавъ і҃с рече́ ємоу: блаже́нъ єси симоне варио́на,
ѩко плъть и кръвь неѩви тебѣ, нъ оц҃ь мой, иже
18 єсть на н҃бсе́хъ. азъ же тебѣ гл҃ѭ, ѩко ты єси
петръ и на семь камени съзиждѫ ц҃ркве моѭ, и
19 врата адова неоудолѣѭть єи. и дамь тебѣ ключѧ
ц҃рствиѩ н҃бсьнааго: и єже аще съвѧжеши на зе-
мли, бѫдеть съвѧзано на н҃бсе́хъ: и єже аще раздрѣ-
шиши на земли, бѫдеть раздрѣше́но на н҃бсе́хъ.

ГЛАВА. ЗІ.

1 Въ врѣмѧ оно поѩтъ і҃с петра и иѩкова и иоанна
брата ємоу, и възведе́ ѩ на горѫ высокѫ єдины.
2 и прѣобрази сѧ прѣдъ ними: и просвьтѣ сѧ лице́
єго́ ѩко с҃лнце: и ризы єго́ бышѧ бѣлы, ѩко
3 свѣтъ. и се ѩвистa сѧ имъ моуси и илиѩ, съ нимь
4 гл҃ѭща. отъвѣщавъ же петръ рече́ къ і҃сови: г҃и,
добро́ єсть намъ сьде быти: аще хощеши, да
сътворимъ три кровы: тебѣ єдинъ, и моисѝ

5 ѥдинъ, и илии ѥдинъ. ѥдинѫчеже ѥмоу гл҃ѭщоу,
се облакъ свѣтьлъ осѣни ѩ: се гласъ изъ облака,
гл҃ѩ: се ѥсть сн҃ъ мои възлюблѥныи, о нѥмьже
благоволихъ: того послоушаите. и слышавъше оу-
7 ченици, падоша ници, и оубоꙗша сѧ ꙁѣло. и при-
стѫпль ис҃ прикоснѫ сѧ ихъ, и рече: въстанѣте,
8 и небоите сѧ. възведъше же очи свои, никогоже
9 невидѣша, тъкъмо ис҃а ѥдиного. и сходѩщемъ
имъ съ горы, ꙁаповѣда имъ ис҃ъ, гл҃ѩ: никомоуже
неповѣдите видѣниꙗ, доньдеже сн҃ъ чл҃вчьскыи
иꙁ мрътвыхъ въскрьснеть.

14 Въ врѣмѧ оно чл҃вкъ нѣкыи пришьдъ къ иссоу,
15 кланѣаше сѧ ѥмоу гл҃ѩ: гн҃, помилоуи сн҃ъ мои, ꙗко
на новъ мѣсѧць бѣсьноуѥтьсѧ и ꙁълѣ страждеть:
мъногашьды падаѥть на огнь, и мъногашьды въ водѫ.
16 и приведохъ и къ оученикомъ твоимъ, и немогоша ѥго
17 исцѣлити. отъвѣщавъ же ис҃ъ рече: ѡ роде не-
вѣрьнъ и раꙁвращенъ, доколѣ съ вами бѫдѫ; доколѣ
18 трьплѭ васъ; приведите ми и сѣмо. и ꙁапрѣти
ѥмоу ис҃: и иꙁиде иꙁ него бѣсъ. и исцѣлѣ отрокъ
19 томь часѣ. тогда пристѫпльше оученици къ ис҃оу,
ѥдиномоу рекоша: почьто мы немогохомъ иꙁгънати
20 ѥго; ис҃ же рече имъ: ꙁа невѣрьствиѥ ваше. аминь бо
гл҃ѭ вамъ: аще имате вѣрѫ ꙗко ꙁрьно гороушьно,
речете горѣ сеи: прѣиди отъсѫдоу тамо, и прѣи-
деть: и ничьтоже невъꙁможьно бѫдеть вамъ.
21 *родъ же* сь неисходить, тъкъмо молитвоѭ и по-

22 стѣмь. живѫщемъ же имъ въ галилеи, рече имъ ис:
прѣданъ имать быти сынъ члвчь въ рѫцѣ члвкомъ.
и оубиѭть и, и третии дьнь въстанеть.

24 Въ врѣмѧ оно пристѫпиша приемлѭщеи дидра-
гмѧ къ петрови и рекоша: оучитель вашь не даеть ли
25 дидрагмѧ; рече: ей, и егда вьниде въ домъ, вари
и ис глѧ: чьто ти сѧ мьнить, симоне; цре земьнии
отъ кыихъ приемлѭть дани или кинъсъ; отъ
26 сновъ ли своихъ, или отъ тоуждиихъ; рече емоу
петръ: отъ тоуждиихъ. рече емоу ис: оубо сво-
27 бодъ ли сѫть снове. нъ да не съблазнимъ ихъ,
шьдъ въ море, въврьзи ѫдицѫ, и ѭже имеши прѣжде
рыбѫ, възьми: и отъврьзъ оуста ей, обрѧщеши
статирь: тъ възьмъ даждь имъ за сѧ и за мѧ.

ГЛАВА . ИI .

1 Въ тъ часъ пристѫпиша оученици къ исови глѭще:
къто оубо болии есть въ цртвии нбсьнѣемь;
2 и призъвавъ ис отроча, постави е посрѣдѣ ихъ и
3 рече: аминь глѭ вамъ, аще не обратите сѧ, и бѫдете
яко дѣти, не имате вънити въ црствие нбсьное.
4 иже бо сѧ съмѣрить яко отроча се, тъ есть болии
въ црствии нбсьнѣемь.

10 Рече гь блюдѣте сѧ и не радите о единомь отъ
малыихъ сихъ: глѭ бо вамъ, яко ангели ихъ
на нбсехъ выиниѫ видѧть лице оца моего нбсьнааго.
11 приде бо сынъ члвчьскый възискатъ и спастъ

12 погꙑбъшаего. чьто сѧ мьнить вамъ; аще бѫдеть
ѥтероу дроугоуоумоу чл҃вкоу съто овьць, и ꙁаблѫдить
ѥдина отъ нихъ: неоставить ли девѧтидесѧтъ
и девѧти на горахъ, и шьдъ ищеть ꙁаблѫждьшаѩ;
13 и аще бѫдеть обрѣсти ѭ, аминъ гл҃ѭ вамъ, ꙗко
радоуѥть сѧ о неи паче, неже о девѧтидесѧтъ и девѧ-
14 ти неꙁаблѫждьшиихъ. тако нѣсть волꙗ прѣдъ оц҃емь
вашимь небесьнꙑимь, да погꙑбнеть ѥдинъ отъ
15 малꙑихъ сихъ. аще же съгрѣшить къ тебѣ братъ
твои, иди, обличи и междѫ собоѭ и тѣмь ѥдинѣмь.
аще тебе послоушаѥть, приобрѧщеши брата своѥго.
16 аще ли тебе непослоушаѥть, поими съ собоѭ ѥдиного
или дъва: да въ оустѣхъ дъвою, или трии съвѣдѣ-
17 тель станеть вьсꙗкъ гл҃ъ. аще непослоушаѥть ихъ,
рьци цр҃кви: аще же и о црькъви неродити начьнеть,
18 да бѫдеть ти ꙗко ѩꙁꙑчьникъ и мꙑтарь. аминъ
гл҃ѭ вамъ: ѥлико аще съвѧжете на ꙁемли, бѫдеть
съвѧꙁано на н҃беси: и ѥлико аще раꙁдрѣшите на ꙁемли,
19 бѫдеть раꙁдрѣшено на н҃бси. пакꙑ аминъ гл҃ѭ вамъ:
ꙗко аще дъва отъ васъ съвѣщаѥта на ꙁемли о вьсѣ-
кои вещи, ѥꙗже колижьдо просита, бѫдеть има
20 отъ отьца моѥго, иже ѥсть на н҃бсехъ. идеже бо
ѥста дъва или триѥ събьрани въ имѧ моѥ, тоу
ѥсмь посрѣдѣ ихъ.

23 Рече г҃ь притъчѫ сиѭ: оуподоби сѧ цр҃ствиѥ
н҃бсьноѥ чл҃коу цр҃ю иже въсхотѣ сътѧꙁати сѧ
24 о словеси съ рабꙑ своими. начьньшоу же ѥмоу

сътѧꙁати сѧ, привєдоша юмоу длъжьника юдинъ
25 тьмоѭ талантъ. нєимѫщоу жє юмоу въꙁдати, повелѣ
господинъ юго, да продадѧть и и женѫ юго и чѧда,
26 и вьсє юлико имѣашє, и отъдати. падъ оубо рабъ
тъ, кланꙗашє сѧ юмоу глѧ: ги, потрьпи на мьнѣ:
27 и вьсѧ ти въꙁдамь. милосрьдовавъ жє гь раба
28 того, поусти и, и дльгъ отъпоусти юмоу. иꙁъшьдъ
жє рабъ тъ, обрѣтє юдиного отъ клеврѣтъ сво-
ихъ, иже бѣ дльжьнъ юмоу сътъмь цѧтъ, и имъ
и давлꙗашє и глѧ: въꙁдаждь ми, имьжє юси дль-
29 жьнъ. падъ жє клеврѣтъ юго на ногоу юго, молѣ-
ашє и глѧ: потрьпи на мьнѣ и, вьсє ти въꙁдамь.
30 онъ жє нєхотѣашє, нъ шьдъ въсади и въ тьмьницѫ,
31 доньдєжє въꙁдасть вьсь дльгъ юго. видѣвъшє жє
клеврѣти юго бывъшаꙗ, съжалиша си ꙁѣло, и при-
шьдъшє съкаꙁаша господиноу своюмоу вьсѧ бывъ-
32 шаꙗ. тогда приꙁъва и господинъ юго, гла юмоу:
рабє лоукавыи, вьсь дльгъ твои отъпоустихъ ти,
33 понєжє оумоли мѧ. нєподобаашє ли и тєбѣ поми-
ловати клеврѣта своюго, ꙗко и аꙁъ тѧ помиловахъ;
34 и прогнѣвавъ сѧ господинъ юго прѣдасть и мѫчи-
35 тєлюмъ, доньдєжє въꙁдасть вьсь дльгъ свои. тако
и оць мои нбсьныи сътворитъ вамъ, аще нєотъ-
поущаюте къждо братоу своюмоу отъ срдць вашихъ
прѣгрѣшении ихъ.

Глава ѳі.

3 Въ врѣмѧ оно приступишѧ къ Ісоу фарисеи искоу-
шающе и глѭще: аще достоить чловѣкоу поустити
4 женѫ своѭ по вьсакой винѣ; и отъвѣщавъ Іс
рече имъ: нѣсте ли чьли, ꙗко сътвори испрьва
мѫжьскъ полъ и женьскъ сътворилъ ѩ есть; и
5 рече: сего ради оставить чловѣкъ оца своего и ма-
тере; и прилѣпить сѧ къ женѣ своеи, и бѫдета оба
6 въ плъть единѫ. тѣмьже оуже нѣста дъва, нъ
плъть едина: еже оубо Бъ съчета, чловѣкъ да не раз-
7 лѫчаеть. глаша емоу: чьто оубо Моуси заповѣда
дати кънигꙑ распоустьнꙑѩ, и отъпоустити ѭ;
8 гла имъ: ꙗко Моуси по жестосрьдию вашемоу по-
велѣ вамъ поустити женꙑ ваша: испрьва же не бꙑсть
9 тако. глѭ же вамъ, ꙗко аще иже поустить женѫ
своѭ, развѣ словесе любодѣиньнаго, творить
ѭ прѣлюбꙑ творити, и жениꙗи сѧ потьбѣгоѭ, прѣ-
10 любꙑ творить. и глаша емоу оученици его: аще
тако есть вина чловѣкоу съ женоѭ, оуне есть не же-
11 нити сѧ. онъ же рече имъ: не вьси въмѣстѧть
12 словесе сего, нъ имъже дано есть: сѫть бо каже-
ници, иже из чрѣва мтрнꙗ родишѧ сѧ тако: и сѫть
каженици, ꙗже исказишѧ члци: и сѫть каженици,
иже исказишѧ сѧ сами, црствиꙗ ради нбсьнаго.
могꙑи въмѣстити, да въмѣстить.

16 Въ врѣмѧ оно юноша нѣкый приступи къ Іисоу
молѧй глѧ: оучителю благый, что благо сътворѭ,
17 да имамь животъ вѣчный; онъ же рече юмоу: что
мѧ глеши блага; никътоже благъ, тъкмо юдинъ
бъ. аще ли хощеши въ животъ вѣчный вънити,
18 съблюдай заповѣди. глѧ юмоу: кыѧ; Іис же рече
юмоу: юже неоубиюши, непрѣлюбы сътвориши,
19 неоукрадеши, не лъжесъвѣдѣтель бѫди, чьти оцѧ
своюго и мтрь, и възлюбиши ближьнѧго своюго,
20 ѣко самъ сѧ. глѧ юмоу юноша: вьсѧ си сътворихъ
отъ юности моюѧ: чесо юсмь юще недоконьчалъ;
21 рече юмоу Іис: аще хощеши съвършенъ быти, иди,
продаждь имѣние твоюе, и даждь нищимъ: и имѣти
имаши съкровище на нбсѣх и приди въслѣдъ
22 мене. слышавъ же юноша слово, отъиде скръбѧ;
23 бѣ бо имѣѧ сътажаниѧ мънога. Іис же рече къ оуче-
никомъ своимъ: аминъ глѭ вамъ, ѣко неоудобь
24 вънидеть богатъ въ црьствие нбсьное. пакы глѭ
вамъ: ѣко оудобѣе юсть вельбѫдоу сквозѣ оуши
игълинѣ проити, неже богатоу въ црьствие божие
25 вънити. слышавъше же се оученици юго, дивлѣ-
ахѫ сѧ зѣло глѭще: къто оубо можеть спсенъ бы-
26 ти; възьрѣвъ же Іис рече имъ: отъ чловѣкъ се
невъзможьно юсть, а отъ ба вьсѧ възможьна сѫть.
27 Тогда отъвѣщавъ петръ рече юмоу: се мы
оставихомъ вьсѧ, и въслѣдъ тебе идохомъ: что
28 бѫдеть намъ; Іисъ же рече юмоу: аминъ глѭ вамъ,

ꙗко вꙑ шьдъшеи по мьнѣ, въ пакꙑбꙑтиѥ, ѥгда́
сѧ́деть сꙑнъ чловѣчьскꙑи на прѣсто́лѣ сла́вꙑ сво-
ѥꙗ, сѧ́дете и вꙑ на дъвоюна́десѧте прѣсто́лоу, сѫ-
29 дѧще объма на́десѧте колѣнома иꙁ҃левома. и вьсꙗкъ,
иже оста́витъ бра́тиѭ, или́ сестрꙑ, или́ оц҃а́, или́
ма́тере, или́ женѫ́, или́ дѣти, или́ се́ла, или́ хра́мꙑ
и́мене моѥго́ ра́ди, сътокра́тицеѭ прии́меть, и жи-
30 во́тъ вѣчьнꙑи наслѣдьствить. мъно́ꙁи же бѫ́дѫть
прьви послѣдьнии, и послѣдьнии прьви.

ГЛАВА́ . К҃ .

1 Рече́ г҃ь при́тъчѫ сиѭ: подо́бьно ѥсть ц҃рьствиѥ
н҃бсьноѥ ч҃кꙋ домови́тоу, и́же иꙁи́де коупьно
2 ꙁаоутра наꙗтъ дѣлатель въ виногра́дъ свои. съвѣ-
щавъ же съ дѣлатели по пѣнѧꙁю на дьнь, посъла́ ꙗ
3 въ виногра́дъ свои. и ишьдъ въ тре́тиѭ годи́нѫ,
4 ви́дѣ инꙑ на тръжищи стоꙗщѧ пра́ꙁдьнꙑ. и тѣмъ
рече́: идѣте и вꙑ въ виногра́дъ мои, и ѥже бѫ́деть
5 пра́вьда, дамь вамъ. они́ же идо́ша. па́кꙑ же ишьдъ
6 въ шестѫ́ѭ и девѧ́тѫѭ годи́нѫ, сътвори́ та́кожде.
въ ѥди́нѫѭ же на́десѧте годи́нѫ ишьдъ, обрѣте
дроугꙑꙗ стоꙗщѧ пра́ꙁдьнꙑ, и г҃ла имъ: чьсо́ сьде
7 стоитѐ вьсь дьнь пра́ꙁдьни; и г҃лаша ѥмоу, ꙗко
никъто́же насъ не наꙗтъ. и г҃ла имъ: идѣте и вꙑ
въ виногра́дъ мои, и ѥже бѫ́деть пра́вьда, прии́мете.
8 ве́чероу же бꙑвъшоу, г҃ла г҃ь виногра́да къ приста́вь-
никоу своѥмоу: приꙁови́ дѣлатели, и даи имъ

9 мьздж, начьнъ отъ послѣдьнихъ до прьвыихъ. при-
шьдъше, иже въ єдинжжнадесате годинж приѩша
10 по пѣнѩзю. и пришьдъше прьвии, мьнѣахж сѧ вѧще
11 приѩти и приѩша и ти по пѣнѩзю. приимъше же
12 ръпътахж на господина, глѭще: како сиѩ послѣдь-
ниѩ єдинъ часъ сътворивъша и равьны намъ
сътворилъ ѩ єси, понесъшиимъ тяготж дьне и
13 варъ. онъ же отъвѣщавъ рече єдиномоу ихъ:
дроуже, не обиждж тебе: не по пѣнѩзю ли съвѣщахъ
14 съ тобож; възьми своє и иди. хощж же семоу по-
15 слѣдьнюмоу дати, ѩко и тебѣ. или нѣсть ми лѣть
сътворити, єже хощж, въ своихъ ми; аще око твоє
16 лжкаво єсть, ѩко азъ благъ єсмь; та бждать послѣ-
дьнии пьрвии, и пьрвии послѣдьнии: мъноѕи бо
сжть ѕъвании мало же избьраныихъ.

29 Въ врѣмѧ оно исходѧщоу Iисоу отъ Иерихона,
30 по немь идоша народи мъноѕи. и се дьва слѣпьца
сѣдѧща при пжти, слышавъша, ѩко Iисъ мимохо-
дить, възъписта глѭща: помилоуи ны Гн, сноу
31 Двдовъ. народъ же ѕапрѣти има, да оумльчита.
она же паче ѕъваста глѭща: помилоуи ны Гн, сноу
32 Давыдовъ. и ставъ Iис възгласи ѩ, и рече: чьто
33 хощета, да сътворж вама; гласта ємоу: Гн, да от-
34 врьзета сѧ очи наю. милосрьдовавъ же Iис прико-
снж сѧ очию има, и абиє отврьзоста сѧ има очи, и
по немь идоста.

ГЛАВА. КА.

1 Въврѣмѧ оно, егда приближисѧ ис въ иероуса-
лимъ, и приде въ виѳфагиѭ къгорѣ елеоньстѣи,
2 тогда посъла дъва оученика, глѩ има: идѣта въ вьсь
ѭже есть прѣмо вама: и абие обрѩщета осьлѧ
привѧзано, и жрѣбѧ съ нимь: и отрѣшьша приведѣта
3 ми. и аще речеть къто вама чьто, речета, ѣко
4 гь трѣбоуеть ею: и абиеже посълеть ѩ. сеже
вьсе бысть, да събѫдетьсѧ реченое пророкъмь
5 глѭщемь: рьцѣте дъщери сионовѣ: се црь твой и
идеть къ тебѣ кротъкъ, и въсѣдъ на осьлѧ и жрѣ-
6 бѧ, сна ѩрьмьнича. шьдъшаже оученика, и сътво-
7 риста, ѣкоже повелѣ има ис, приведоста осьлѧ
и жрѣбѧ, и възложиша вьрьхоу ею ризы своѩ, и
8 въсѣде вьрьхоу ихъ. мъножайшеже народи постьлаша
лаша ризы своѩ по пѫти: дроузииже рѣзаахѫ вѣтви
9 отъ дрѣва, и постилаахѫ по пѫти. народиже ходѩ-
щии прѣдъ нимь и въслѣдъ, зъваахѫ глѭще: осана
сноу двдовъ: блгсловленъ грѧдыи въ имѧ гне:
10 осана въ вышьнихъ. и вьшьдъшоу емоу въ иероу-
салимъ, потрѩсесѧ вьсь градъ глѩ: къто сь есть;
11 народиже глаахѫ: ѣко сь есть ис прркъ, иже
15 отъ назареѳа галилейскааго. — видѣвъшеже архие-
реи и кънижьници чоудеса, ѩже сътвори ис, и
отрокы зовѫщѧ въ црькви и глѭшта: осана сыноу
16 давыдовоу, негодоваша. и рекоша емоу: слышиши-

шили, что си глѭтъ; Іс же рече имъ: ей, нѣсте ли
николиже чли, ꙗко из оустъ младенечь и съсѫщихъ
17 съвръшилъ еси хвалѫ; и оставль ѩ, изиде вънъ
из града въ виѳаниѭ, и оудвори сѧ тоу.

33 Рече гь притъчѫ сиѭ: чловѣкъ нѣкый домо-
витъ, иже насади виноградъ, и оплотъмь и огради,
и ископа вънемь точило, и съзъда стлъпъ, и
34 въдасть и дѣлателемъ, и отиде. егдаже прибли-
жи сѧ врѣмѧ плодомъ, посъла рабы своѩ къ дѣла-
35 телемъ, приѩтъ плодъ его. и имъше дѣлателе
рабы его, ового биша, овогоже оубиша. а дроу-
36 гаго камениемь побиша. пакы посъла ины рабы
мъножаиша прьвыихъ: и сътвориша имъ такожде.
37 послѣдь же посъла къ нимъ снъ свой глѩ: оусрам-
38 лѩѭть сѧ сна моего. дѣлателе же оузьрѣвъша снъ,
рекоша въ себѣ: сь есть наслѣдникъ: придѣте,
39 оубиѩмъ и, и оудрьжимъ достоѩние его. и имъше
и, изврѣкоша и вънъ из винограда, и оубиша.
40 егда оубо придеть господинъ винограда, что
41 сътворить дѣлателемъ тѣмъ; глаша емоу: злы
злѣ погоубить ѩ: и виноградъ прѣдасть инѣмъ
дѣлателемъ, иже въздадѩть емоу плоды въ врѣ-
42 мена своѩ. гла имъ Іс: нѣсте ли чли николиже
въ кънигахъ; камень, егоже не врѣдоу сътвориша
зиждѫщеи, сь бысть въ главѫ ѫгълоу. от гн бысть
си, и есть дивьна въ очию нашею.

ГЛАВА . КВ.

2 Рече гь притъуж сиѭ: оуподоби сѧ црствие нбсьное
уловкоу црю, иже сътвори бракъ снοу своѥмоу.
3 и посъла рабы своѩ призъватъ зъваныхъ на бракъ:
4 и нехотѣахѫ прити. пакы посъла иныи рабы, глѭ:
рьцѣте зъванымъ: се обѣдъ мой оуготовахъ,
юньци мои и оупитанаѩ исколѥна, и вьсѩ готова:
5 придѣте на бракъ. они же небрѣгъше отъидоша,
6 овъ на село своѥ, овъ же на коупліѭ своѭ, а проуни
имъше рабы ѥго, досадиша имъ, и избиша ѩ.
7 и слышавъ црь тъ, разгнѣва сѧ, и посълавъ своѩ
воѩ, погоуби оубиица ты, и градъ ихъ зажьже.
8 тогда гла рабомъ своимъ: бракъ оуготованъ ѥсть,
9 а зъвании небѣша достоини. идѣте оубо на исхо-
дища пѫтии, и ѥлико аще обрѧщете, призовѣте на
10 бракъ. и ишьдъше раби ти на пѫти, събьраша
вьсѩ, ѩже обрѣтоша, злыѩ же и добрыѩ: и на-
11 плъниша бракъ възлежѧщиихъ. вьшьдъ же црь ви-
дѣтъ възлежѧщиихъ, видѣ тоу уловка необлъуена
12 въ одѣние брачьное: и гла ѥмоу: дроуже, како
вънидe сѣмо неимы одѣниѩ брачьна; онъ же оумлъуа.
13 тогда рече црь слоугамъ: съвѧзавъше ѥмоу рѫцѣ
и нозѣ, възьмѣте и, и вьвръзѣте въ тьмѫ кромѣ-
14 шьнѭѭ: тоу бѫдеть плачь и скрьжьтъ зѫбомъ. мъно-
зи бо сѫть зъвании, мало же избьраныихъ.

15 Съвѣтъ сътвориша фарисеи, на иса, да и

16 обльстѩть словъмь. и посꙑлаѭть къ немоу оуче-
никꙑ своѩ съ иродианꙑ гл҃ѭще: оучителю, вѣмъ,
ꙗко истиньнъ еси, и пѫти б҃жию въ истинѫ оучиши,
и небрѣжеши ни о комьже: не зьриши бо на лице
17 чл҃вкомъ. рьци оубо намъ, что ти сѧ мьнить;
достоино ли есть дати кинъсъ кесареви, или ни;
18 разоумѣвъ же ис҃ помꙑшлениꙗ ихъ, рече: что мѧ
19 искоушаете ѵпокрити; покажѣте ми цѧтѫ кинъсьнѫѭ.
20 они же принесоша емоу цѧтѫ. онъ же гл҃а имъ:
21 чии есть образъ сь и напсание; глаша емоу:
кесарево. тогда гл҃а имъ: въздадите оубо кесарева
22 кесареви. и б҃жиꙗ б҃оу. и слꙑшавъше, дивишѧсѧ:
и въставъшеи отъидоша.

35 Въ врѣмѧ оно законьникъ нѣкꙑи приде къ ис҃ви
36 искоушаѩ и и гл҃ѩ: оучителю, каꙗ заповѣдь больши
37 въ законѣ; ис҃ же рече емоу: възлюбиши г҃а б҃а своего
вьсѣмь ср҃дцьмь своимь, и вьсеѭ д҃шеѭ твоеѭ, и
38 вьсеѭ мꙑслиѭ твоеѭ. си есть прьваꙗ и больши
39 заповѣдь. втораꙗ же подобьна сеи; възлюбиши
40 ближьнꙗаго своего ꙗко самъ сѧ. въ сею обою за-
41 повѣдию вьсь законъ и пр҃рци висѧть. събьраномъ
42 же фарисеомъ, въпроси ѩ ис҃ъ, гл҃ѩ: что сѧ
вамъ мьнить о х҃ѣ; чии есть сꙑнъ; глаша емоу:
43 д҃вдовъ. гл҃а имъ: како оубо д҃вдъ д҃хъмь г҃а его
44 нарицаеть; гл҃ѩ: рече г҃ь г҃ви моемоу: сѣди о де-
снѫѭ мене, доньдеже положѫ врагꙑ твоѩ подъ-
45 ножию ногама твоима. аще бо д҃вдъ г҃а нарицаеть

46 н, како юмоу юсть снъ; н никътоже неможааше
юмоу отъвѣщатн словесе: нн съмѣ къто отъ дьне
того въпроснтн юго къ томоу.

Глава. кг.

1 Въ врѣма оно гла ісъ къ народомъ н оученнкомъ
2 своимъ, глм: на моусеовѣ сѣдалнщн сѣдоша
3 кънижьннцн н фарнсеи: вьсм оубо, аще рекѫть вамъ
блюстн, съблюдайте н творнте: по дѣломъ же нхъ
4 нетворнте: глѭть бо н нетворьть. съвазаѭть бо
брѣмена тѧжькам н неоудобь носнма, н въскладаѭть
на плещд чловѣчьска: а прьстъмь своимь нехотѧть
5 двигнѫтн нхъ. вьсм же дѣла своѧ творѧть, да
виднмн бѫдѫть чловкы; раширѣѭть же хранилнща
6 своѧ, н велнчаѭть подъметы рнзъ своихъ: лю-
бать же прѣжевъзлеганнм на вечерѣхъ, н прѣждесѣ-
7 даннм на съборнщнихъ, н цѣлованнм на тръжнщнхъ,
8 н нарнцатнса отъ чловкъ: равви, равви. вы же не-
нарнцаюте са равви: юдинъ бо юсть оучитель вашь
9 хсъ: вьсн же вы братнм юсте. н оца ненарнцаюте
себѣ на земли: юдинъ бо юсть оць вашь, нже юсть
10 на нбсехъ. нн нарнцаюте са наставьннцн: ѩко на-
11 ставьннкъ вашь юдинъ юсть хсъ. а болин въ васъ
12 да бѫдеть вамъ слоуга. а нже възнесеть са, съмѣ-
рнть са: н съмѣрѧѩй са възнесеть са.

29 Рече гь о горе вамъ кънигъчим н фарнсеи
лицемѣрн, ѩко зиждете гробы прркскыѩ, н красите

30 ра́къı пра́вьдьн҄ыихъ: и глѥте: а́ще бъıхомъ бъıли
въ дьни оць на́шихъ, небъıхомъ оу́бо бъıли о́бьщь-
31 ници имъ въ кръви пррк҄ъ. тѣмьже съвѣдѣтель-
ствоуѥте о себѣ, ꙗко снове ѥстѐ избивъшихъ
32 пркъı. и въı напълниѥте мѣрѫ оць ва́шихъ. ꙁмиꙗ́,
33 иштаданиꙗ ехи́дьнова, ка́ко оубѣжитѐ сѫда́ геонь-
34 скааго; сего́ ра́ди се аꙁъ съли́ѭ къ вамъ пркъı пръ-
мѫдрꙑ и кънигъчиꙗ: и отъ нихъ оуби́ѥте и ра́с-
пьнете, и отъ нихъ тепе́те на съборищихъ ва́шихъ,
35 и иждене́те отъ гра́да въ градъ, да при́деть на въı
кръвь пра́вьдьна, пролива́ѥмаꙗ на ꙁемли́ отъ кръви
а́вела пра́вьдьнааго, до кръве ꙁаха́риꙗ сна вари́нна,
36 ѥго́же оуби́сте междѫ црквьѭ и алтарьмь. ами́нь
37 глѭ вамъ, ꙗко при́дѫть вьсꙗ си на родъ сь. иерслмь,
иерслмь, избивъшиꙗ пркъı и ка́мениѥмь побива́ѭщи
по́сълан҄ꙑꙗ къ тебѣ, колькра́тъı въсхотѣхъ събьра́ти
ча́да твоꙗ́, ꙗкоже събира́ѥть ко́кошь пътеньца́
38 своꙗ́ подъ крилѣ, и невъсхотѣсте. се оставлꙗ́ѥть сꙗ
39 вамъ домъ вашь поустъ. глѭ бо вамъ неи́мате
менѐ видѣти до́ньдеже речете: блгсловлѥнъ грꙙдъıи́
въ и́мꙙ гнѥ.

ГЛАВА́. КД.

1 Въ врѣмꙙ о́но пристѫпи́шꙙ оученици́ къ і́соу пока-
2 ꙁа́ть ѥмоу́ ꙁъда́нии́ цркъвьн҄ыхъ. онъ же отъвѣ-
ща́въ рече́ имъ: невидите ли вьсѣхъ сихъ; ами́нь
глѭ вамъ, неи́мать оста́ти сьде ка́мень на ка́мени,

3 иже неразорить сѧ. сѣдꙗщоу же ѥмоу на горѣ елеонь-
стѣи, приступиша къ нѥмоу оученици ѥдиномоу
глѭще: повѣждь намъ когда си бѫдѫть, и чьто
ѥсть знамениѥ твоѥго пришьствиꙗ, и коньчаниꙗ
4 вѣка; и отъвѣщавъ ис рече имъ: блюдѣте сѧ, да
5 никътоже васъ непрѣльстить. мъноѕи бо придѫть
въ имѧ моѥ глѭще: азъ ѥсмь хсъ: и мъногы прѣль-
6 стꙗть. оуслышати же имате брани и слышаниꙗ
брани. видите, неоужасаите сѧ: подобаѥть бо вьсѣмъ
7 быти: нъ не тогда ѥсть коньчина. въстанеть бо
ꙗзыкъ на ꙗзыкъ, и црство на црство: и бѫдѫть
8 пагоубы и глади и трѫси по мѣста. вьсꙗ же си
9 начало болѣзнии. тогда прѣдадꙗть вы въ скрьбь,
и оубиѭть вы: и бѫдете ненавидими вьсѣми ꙗзыкы
10 имене моѥго ради. и тогда съблазнꙗть сѧ мъноѕи,
и дроугъ дроуга прѣдасть, и възненавидить дроугъ
11 дроуга. и мъноѕи лъжипророци въстанѫть, и
12 прѣльстꙗть мъногы. и за оумъноженииѥ беззакониꙗ,
13 исꙗкнеть любы мъногыихъ: прѣтрьпѣвыи же до
14 коньца, тъ спсеть сѧ. и проповѣсть сѧ се евань-
гелиѥ црствиꙗ по вьсеи вьселенѣи, въ съвѣдѣтель-
15 ство ꙗзыкомъ. и тогда придеть коньчина. ѥгда же
оузьрите мьрьзость запоустѣниꙗ, реченѫѭ данилъмь
пророкъмь, стоꙗщѫ на мѣстѣ стѣ: чьтыи, да ра-
16 зоумѣваѥть: тогда сѫщеи въ иоудеи да бѣгаѭть
17 на горы: и иже на кровѣ, да не сълазить възꙗтъ,
18 ѥже ѥсть въ храминѣ ѥго: и иже на селѣ, такожде

да невъзвратнтьса въспать възатърнзъ своихъ.
19 Горе же непраздьнъıнмъ н доıащнммъ въ ты дьнн.
20 молнте же са, да небѫдеть бѣжьство ваше знмѣ, нн
21 въ сѫботѫ. бѫдеть бо скърбь тогда велнка, ıака же
нѣсть была отъ начала вьсего мнра досела, нн
22 нмать быти. н аще небъıша прѣкратнлн са тн
дьнне, небъı оубо спаслаca вьсıака плъть: за
23 нзбьранънıа же прѣкратıать са тн дьнне. тогда аще
къто вамъ речеть: се сьде хсъ, нлн сьде: ненмѣте
24 вѣръı. въстанѫть бо лъжнхрьстн н лъжнпррцн,
н дадıать знаменнıа велнıа н чоудеса, ıако прѣль-
25 стнтн, аще есть възможьно, нзбьранъııа. се прѣжде
26 рекохъ вамъ. аще же рекѫть вамъ; се въ поустъıнн
есть: нензндѣте: се въ кровѣхъ: ненмѣте вѣръı.
27 ıако же бо мълннıа нсходнть отъ въстокъ, н ıавлıа-
етьса до западъ: тако бѫдеть прншьствне сна чло-
28 вѣчьскааго. ндеже бо аще бѫдеть троупъ, тоу събе-
29 рѫтьса орьлн. абне же по скръбн дьннн тѣхъ,
слъньце мьркнеть, н лоуна недасть свѣта своего,
н звѣздъı съпадѫть съ нбсе, н снлъı небесьнъııа
30 двнгнѫтьса. н тогда ıавнтьса знаменне сна чловѣчь-
скааго на нбсн: н тогда въсплачѫтьса вьсıа ко-
лѣна земьскаıа, н оузьрıать сна чловѣчьскааго, ндѫща
на облацѣхъ нбсьнъıнхъ съ снлоıѫ н славоıѫ велн-
31 коıѫ. н посълеть ангелъı своıа съ гласъмь велн-
кьмь трѫбьнъıмь, н съберѫть нзбьранъııа его
отъ четъıрь вѣтръ отъ коньць нбсъ до коньць нхъ.

32 отъ смок'ъвьница наоучите сѧ притъчи: ѥгда́ же оуже́
вѣтвь ѥѩ бѫдеть мла́да, и листвиѥ проȥѧ́бнеть, вѣсте,
33 ꙗко близъ ѥсть жѧ́тва. та́ко же и вы, ѥгда́ оуȥь-
рите вьсѩ си, видите, ꙗко близъ ѥсть при двьрьхъ.
34 ами́нь гл҃ѭ вамъ, ꙗко не минеть родъ сь, до́нь-
35 деже вьсꙗ́ си бѫдѫтъ. не́бо и ȥемлꙗ́ мимоидеть,
36 а словеса́ моꙗ́ не мимоидѫтъ. о дьни томь и о часѣ
никъто́же не вѣсть, ни а́ньгели небе́сьнии, тъкъмо
37 оц҃ь ѥди́нъ. ꙗкоже бо въ дьни но́ѥвы: та́ко бѫдеть
38 и въ пришьствиѥ сн҃а чловѣчьскаего. ꙗкоже бо бѣахѫ
въ дьни прѣже пото́па, ѣдѫще и пиѭще, женѩще сѧ
и посага́ѭще, до нѥго́же дьне вънидe но́ѥ въ ковь-
39 че́гъ: и не оштоу́тиша, до́ньдеже при́де пото́пъ и
въȥѧ́тъ вьсѩ: та́ко бѫдеть и въ пришьствиѥ сн҃а
40 чл҃вчьскаего. тогда́ дъва бѫдета на селѣ: ѥди́нъ
41 поѥмлѭть, а дроугꙑ оставлꙗѥть сѧ. дъвѣ ме́лѭщи
въ жрьнъвахъ: ѥди́на поѥмлеть сѧ, а дроуга́ꙗ оста-
42 влꙗѥть сѧ. бъди́те оу́бо, ꙗко не вѣсте, въ кыи
43 часъ г҃ь вашь при́деть. тоже вѣдите, ꙗко а́ще бы
вѣдѣлъ господи́нъ хра́моу, въ кѫѭ стра́жѫ тать
при́деть, бъдѣлъ оу́бо бы, и не бꙑ оста́вилъ подъ-
44 копа́ти хра́мины своѥѩ. сего́ ра́ди и вы бѫдѣте
гото́ви: ꙗко въньже часъ не мьните́, сн҃ъ чл҃чьскыи
45 при́деть. кьто бо ѥсть вѣрьнꙑи рабъ и мѫдрыи,
ѥго́же поста́вить г҃ь надъ до́мъмь свои́мь, да дасть
46 имъ въ врѣмѧ пи́щѫ ихъ. блаже́нъ рабъ тъ, ѥго́же,
пришьдъ г҃ь свои́, обрѩщеть и та́ко творѩща. ами́нь

47 глѭ вамъ, ꙗко надъ вьсѣмь имѣниимь своимь по-
48 ставить и. аще ли речеть ꙁълꙑи рабъ тъ въ срдци
49 своѥмь: моудить гь мои прити. и начьнеть бити
клевретꙑ своꙗ, ѣсти же и пити съ пиꙗницами:
50 придеть же гь раба того въ дьнь, вьньже не чаѥть,
51 и въ часъ, вьньже не вѣсть. и протешеть и полъма,
и часть ѥго съ лицемѣрꙑ положить: тоу бѫдеть
плачь и скрьжьтъ ꙁѫбомъ.

ГЛАВА. КЄ.

1 Тогда оуподобиса црствиѥ небесьноѥ .і. дѣвъ,
ꙗже приимъша свѣтильникꙑ своꙗ, иꙁидоша
2 противѫ жениxоу и невѣстѣ. пать же отъ нихъ бѣ
3 боуи, и пать мѫдръ. боуꙗꙗ бо приимъша свѣтиль-
4 никꙑ своꙗ, не въꙁаша съ собоѭ елеа: а мѫдрꙑꙗ
въꙁаша елеи въ съсѫдѣхъ своихъ съ свѣтильникꙑ
5 своими. моудꙗщтоу же жениxоу, въꙁдрѣмаша са
6 вьсꙗ, и съпаахѫ. полоуноши же въпль бꙑсть: се
жениxъ градеть, исходите въ сърѣтениѥ ѥмоу.
7 тогда въсташа вьсꙗ дѣвꙑ тꙑ, и оукрасиша свѣ-
8 тильникꙑ своꙗ. а боуꙗꙗ рекоша мѫдрꙑимъ: да-
дите и намъ отъ олеꙗ вашего, ꙗко свѣтильници
9 наши оугасаѭть. отъвѣщаша же мѫдрꙑꙗ глѭща:
ѥда како недостанеть вамъ и намъ; идѣте же паче
10 къ продаѭщиимъ, и коупите себѣ. идѫщамъ же имъ
коупитъ, приде жениxъ: и готовꙑꙗ вьнидоша
11 съ нимь на бракъ, и ꙁатворенꙑ бꙑша двьри. по

слѣдьже придóша и прóчаа двы, глѭща: гн҄, гн҄,
12 отврьзи намъ. онъже отъвѣщáвъ рече́: амин глѭ
13 вамъ, невѣдѣ васъ. бъди́те оу҆бо, ꙗко невѣсте
дьни, ни часа́, вънꙿже сꙑнъ члвчьскꙑй придеть.
14 ꙗкоже бо члвкъ отъходѧ призъва́ рабꙑ своѧ, и
15 прѣда́сть имъ имѣние свое: и о́вомоу дасть пать
тала́нтъ, о́вомоуже дъва, о́вомоуже единъ, комоу-
16 жьдо проти́вѫ своей си́лѣ: и отъи́де а́бие. шьдъже
прии́мъи ·е· тала́нтъ, дѣла о нихъ, и приобрѣте дроу-
17 гѫѩ ·е· тала́нтъ. та́кожде же и и́же дъва, приобрѣте
18 дроуга́ꙗ дъва. а прии́мъи единъ, шьдъ раскопа́
зе́млѭ, и скрꙑ сребро́ господи́на своего́. по
19 мънóзѣ же врѣмени при́де господи́нъ рабъ тѣхъ,
20 и състѧза́ са о словеси́ съни́ми. и пристѫпль
прии́мꙑй пать тала́нтъ, принесе́ дроугѫѩ пать
тала́нтъ, глѩ: гн҄, ·е· тала́нтъ ми еси́ прѣдалъ: се
21 дрóугѫѩ ·е· тала́нтъ приобрѣтóхъ и́ми, рече́ емоу
господи́нъ его́: дóбрꙑй ра́бе бла́гꙑй, вѣрьне о ма́лѣ
бѣ, вѣрьнъ надъ мъно́гꙑ та поста́влѭ: вънии́ди
22 въ ра́дость господа своего́. пристѫпльже прии́мъи
дъва тала́нта рече́: гн҄, дъва тала́нта ми еси́ прѣдалъ:
23 се дроуга́ꙗ дъва тала́нта приобрѣтóхъ и́ма. рече́же
емоу господи́нъ его́: дóбрꙑй ра́бе бла́гꙑй и вѣрьне
о ма́лѣ бѣ, вѣрьнъ надъ мъно́гꙑ та поста́влѭ:
24 вънии́ди въ ра́дость господи́на своего́. пристѫпль
же прии́мъи единъ тала́нтъ, рече́: гн҄, вѣдѣхъ
та, ꙗко же́стокъ еси́ чкъ: жьнꙗ, иде́же несѣ́

25 сѣялъ, и събираѥши, ѩдоуже нерастоуивъ: и оубо-
ꙗвъ са шьдъ съкрыхъ талантъ твой въ земли: се
26 имаши твоѥ. отъвѣщавъ же господинъ ѥго рече
ѥмоу: зълый рабе лѣнивый, вѣдѣаше, ꙗко жьнѫ,
идеже несѣахъ, и събираѭ, ѩдоуже нерастоухъ:
27 подобаше ти оубо въдати сребро моѥ тръжьни-
комъ: и пришьдъ азъ възалъбыхъ своѥ съ лихвоѭ.
28 възьмѣте оубо отъ него талантъ, и дадите имѫ-
29 щоумоу ї талантъ, имѫщоумоу бо вьсьде дано
бѫдеть, и избѫдеть: а отъ неимѫщаго, и ѥже мьнить
30 са имы, възато бѫдеть отъ него; и неключимаа-
го раба въвьрзѣте въ тьмѫ кромѣшьнѭѭ: тоу
31 бѫдеть плачь и скрьжьтъ зѫбомъ. ѥгдаже придьть
снъ чловѣчь въ славѣ своѥй, и вьси стии ангели съ
нимь: тогда сѧдеть на прѣстолѣ славы своѥѩ.
32 и съберѫть са прѣдъ нимь вьси ѩзыци: и разлѫ-
чить ѩ дроугъ отъ дроуга, ꙗкоже разлѫчаѥть па-
33 стырь овьца отъ козьлищь. и поставить овьца о
34 деснѫѭ себе, а козьлища о шоуѭѭ. тогда речеть
црь сѫщиимъ о деснѫѭ ѥго: приидѣте бл҃словлѥни
оц҃а моѥго, наслѣдьствоуите оуготованоѥ вамъ црь-
35 ствиѥ отъ съложени вьсего мира. възалкахъ бо са
и дасте ми ѣсти: въжадахъ са, и напоисте ма:
36 страньнъ бѣхъ, и въведосте ма. нагъ, и одѣсте
ма: болѣхъ, и посѣтисте мене: въ тьмьници бѣхъ,
37 и приидосте къ мънѣ. тогда отъвѣщаѭть ѥмоу
правьдьници, глѫще: г҃и, когда та видѣхомъ алчѫща

38 и напитахомъ; ли жаждѧща, и напоихомъ; когдаже
та видѣхомъ страньна, и въвьдохомъ; или нага,
39 и одѣхомъ; когдаже та видѣхомъ больна, или
40 въ тьмьници, и придохомъ къ тебѣ; и отъвѣщавъ
црь речеть имъ: аминъ глѭ вамъ, понеже сътво-
ристе юдиномоу отъ сихъ малыихъ братъ моихъ
41 мьньшихъ, мънѣ сътвористе. тогда речеть и са-
щиимъ ошоуижѭ юго: идѣте отъ мене прокляатии
въ огнь вѣчьныи, оуготованыи диꙗволоу и аггеломъ
42 юго. възалкахъ бо са, и недасте ми ѣсти: въжда-
43 дахъ са, и ненапоисте мене: страньнъ бѣхъ, и не-
въведосте мене: нагъ, и неодѣсте мене: больнъ,
44 и въ тьмьници, и непосѣтисте мене. тогда отъвѣ-
щаѭть юмоу и ти, глѭще: ги, когда та видѣхомъ
алчѫща, или страньна, или нага, или больна, или
45 въ тьмьници, и непослоужихомъ тебѣ; тогда отъвѣ-
щаюеть имъ глꙗ: аминь глѭ вамъ, понеже несъ-
твористе юдиномоу отъ сихъ мьньшихъ, ни мънѣ
46 сътвористе. и идѫть си въ тьмѫ вѣчьнѫѭ: а пра-
вьдьници въ жизнь вѣчьнѫѭ.

ГЛАВА. КЅ.

1 И бысть югда съконьча ис вьсꙗ словеса си,
2 рече оучеником своимъ: вѣсте, ꙗко по дъвою
дьнию пасха бѫдеть, и снъ чловѣчьскыи прѣданъ
3 бѫдеть на пропатие. тогда събьрашаса архиереи
и кънижьници и старьци людьстии на дворъ архие-

4 реовъ, нарицаѥмаагo каиꙗфа, и съвѣщаша са, да
5 ісса имѫть льстиѭ и оубиѭть и. глаахѫ же: нъ
не въ праздьникъ, да не мълва бѫдеть въ людьхъ.
6 ісоу же бывъшоу въ виѳании, въ домоу симона
7 прокаженаагo, пристѫпи къ ниѥмоу жена имѫщи ала-
вастръ мура драга, и възлиꙗ на главѫ ѥмоу
8 възлежащоу. видѣвъше же оученици ѥго, негодо-
9 ваша, глѭще: чесо ради гыбѣль си; можааше бо се
муро продано быти намъноѕѣ, и дано быти ни-
10 щиимъ. разоумѣвъ же іс рече имъ: что троуждаѥте
11 женѫ; дѣло бо добро съдѣла о мънѣ. вьсегда бо
ниꙗща имать съ собоѭ имаате: мене же не вьсегда имаате.
12 възлиꙗвъши бо муро се на тѣло моѥ, на погребе-
13 ниѥ ма сътвори. аминь глѭ вамъ, идеже аще про-
повѣдано бѫдеть евангелиѥ се въ вьсемь мирѣ,
14 речеть са и ѥже сътвори си, въ памать ѥꙗ. тогда
шьдъ ѥдинъ отъ обоюнадесате, нарицаѥмъй июда
15 искарнотьскъй, къ архиереомъ рече: что хощете
ми дати, и азъ вамъ прѣдамь и; они же поставиша
16 ѥмоу л сърѣбрьникъ: и отътоли искааше подобьна
17 врѣмене, да ѥго прѣдасть. въ пьрвый же дьнь
опрѣсньнкъ пристѫпиша оученици къ ісовн глѭще
ѥмоу: къде хощеши оуготоваѥмъ тебѣ ѣсти пасхѫ;
18 онъ же рече: идѣте въ градъ къ ѥдиномоу, и рьцѣте
ѥмоу: оучитель глѥть: врѣма моѥ близъ ѥсть.
19 оу тебе сътворѭ пасхѫ съ оученикы своими. и
сътвориша оученици, ꙗкоже повелѣ имъ іс, оуго-

20 товаша пасхѫ. вечероу же бывъшоу, възлежѣ
21 съ обѣма на десѧте оученикома. и ꙗдѫщемъ имъ
рече: аминь глѭ вамъ: ꙗко ѥдинъ отъ васъ. прѣ-
22 дасть мѧ. и скрьбѧще зѣло, начѧша глати ѥмоу
23 ѥдинъ къждо ихъ: ѥда азъ ѥсмь гн; онъ же отъвѣ-
щавъ рече: омочивый съ мъноѭ въ солило рѫкѫ,
24 тъ мѧ прѣдасть. снъ же члчьскый идеть, ꙗкоже
ѥсть писано о нѥмь: лютѣ же члкоу томоу, имьже
снъ чловѣчьскый прѣдаѥть сѧ: добрѣ ѥ ѥмоу бы
25 было, аще бы не родилъ сѧ члкъ тъ. отъвѣщавъ же
июда прѣдаꙗи ѥго рече: ѥда азъ ѥсмь равви; гла
26 ѥмоу: ты рече. ꙗдѫщемъ же имъ, приимъ ис хлѣбъ
и благословивъ и прѣломи, и даꙗше оученикомъ
своимъ и рече: приимѣте и ꙗдите: се ѥсть тѣло
27 моѥ. и приимъ чашѫ, хвалѫ въздавъ, дасть имъ
28 глѧ: пиите отъ нѥѩ вьси: се ѥсть кръвь моꙗ,
новааго завѣта, проливаѥмаꙗ за мъногы, въ оста-
29 влѥниѥ грѣховъ. глѭ же вамъ, ꙗко не имамъ пити
оуже отъ сего плода лозьнааго, до того дьне, ѥгда
30 и пиѭ съ вами новъ въ црствии оца моѥго. и
31 въспѣвъше, изидоша въ горѫ ѥлеоньскѫ. тогда
гла имъ ис: вьси вы съблазните сѧ о мънѣ въ сиѭ
нощь. писано бо ѥсть: поражѫ пастырѩ, и рази-
32 дѫть сѧ овьцѧ стада. по въскрьсновении же моѥмь,
33 варѭ вы въ галилеи. отъвѣщавъ же петръ рече
ѥмоу: аще и вьси съблазнѧть сѧ о тебѣ, азъ ни-
34 колиже не съблажнѭ сѧ. рече же ѥмоу ис: аминь

глѭ тебѣ. ꙗко въ сиѭ нощь, прѣжде даже коуръ
35 невъзгласить, трикраты отъвьржеши са мене. гла
юмоу петръ: аще ми са приклоучить съ тобоѭ оумрѣти,
36 неотъвьргѫ са тебе. такожде и вьси оученици ре-
коша. тогда приде съ ними ис въ вьсь, нарицаюмѫѭ
гефсиманни, и гла оученикомъ: садѣте тоу, доньже
37 деже шьдъ помолѭ са тамо. и поимъ петра и оба
38 сна зеведеова, начатъ тѫжити и скърбѣти. тогда
гла имъ ис: прискърбьна юсть доуша моꙗ до
39 съмьрти: пождѣте сьде и бѫдите съ мъноѭ. и
прѣшьдъ мало, паде ниць, моліа са и глѧ: оче мой
аще възможьно юсть, да мимоидеть отъ мене чаша
40 си: обаче не ꙗкоже азъ хощѫ, нъ ꙗкоже ты. и
въставъ отъ молитвы, приде къ оученикомъ и обрѣ-
те ꙗ съпаща, и гла симоноу петроу: таколи не-
41 възможете юдиного часа бѫдѣти съ мъноѭ; бѫди-
те и молите са, да невънидете въ напасть: дхъ бо
42 юсть бъдръ, а плъть немощьна. пакы въторою
шьдъ помоли са глѧ: оче мой, аще неможеть си
чаша мимоити отъ мене, аще непиѭ юꙗ, бѫди волꙗ
43 твоꙗ. и пришьдъ пакы обрѣте ꙗ съпаща: бѣстѣ бо
44 имъ очи отягъчене. и оставивъ ꙗ, пакы шьдъ
45 помоли са третиюю, тожде слово рекъ. тогда
приде къ оученикомъ своимъ. и гла имъ: съпите
прочею и почивайте: се приближи са часъ, и снъ
чловѣчьскъй прѣдають са въ рѫцѣ грѣшьныихъ.
47 въстанѣте идѣмъ: се приближи са прѣдаꙗй мѧ. и

ѥще́ гл҃ѭщоу ѥмоу̑, се июда́, ѥди́нъ отъ обоюна́де-
сате при́де, и съ нимь наро́дъ мъногъ съ орѫжии
и дрько́льми, отъ архиере́й и ста́рьць людьскꙑихъ.
48 прѣдаꙗ́й же ѥго́ дасть имъ ꙁна́мениѥ гл҃ꙗ. ѥго́же
49 а́ще лобъжѫ́, тъ ѥсть имѣте ѥго́. и а́биѥ пристѫ́-
пль къ Іс҃усови, рече́ ѥмоу̑: ра́доуи са, равви́: и
50 облобъıза́ и. Іс҃ же рече́ ѥмоу̑: дроу̑же, на нѥже
ѥси́ пришьлъ; тогда́ же пристѫпльше въꙁложи́ша
51 рѫцѣ на Іс҃а, и ꙗша ѥго́. и се ѥди́нъ отъ сѫщихъ
съ Іс҃ъмь, простьръ рѫкѫ, и извлѣче́ ножь свой,
и оуда́рь раба́ архиере́ова, и оурѣꙁа ѥмоу̑ оу̑хо.
52 тогда́ гл҃а ѥмоу̑ Іс҃: възврати́ ножь твой въ своѥ
мѣсто: вьси бо прии́мъшеи ножь,ноже́мь погꙑбнѫть.
53 или́ мьнить ти са, ꙗко не могѫ оумоли́ти оц҃а моѥго́,
и приста́вить мънѣ ва́ще нѣжели ві легео́на а́нгл҃ъ;
54 ка́ко оу̑бо събѫдѫть са кънигꙑ, ꙗко та́ко подо-
55 ба́аше бꙑти; въ тъ часъ рече́ Іс҃ наро́домъ: ꙗко
и на раꙁбо́йника ли иꙁидо́сте съ орѫжии и дрько́ль-
ми ꙗтъ ма; по вьса дьни при васъ сѣдѣахъ въ цр҃кви
56 оуча́, и не ꙗсте мене́. се же вьсе бꙑсть, да събѫ-
дѫть са кънигꙑ проро́чьскꙑꙗ. тогда́ оученици́
57 вьси оста́вльше и, бѣжа́ша. они́ же имъше Іс҃а, ве-
до́ша къ Каиа́фѣ архиере́ови, идеже кънаꙁи и ста́рь-
58 ци людьсци́ събьра́ша са. петръ же идѣаше по
нѥмь иꙁдале́че двора́ архиере́ова: и вьшьдъ ѫтрь,
59 сѣдѣаше съ слоуга́ми, видѣти коньчинѫ. архиере́и же
и ста́рьци и съборъ вьсь иска́ахѫ лъжа съвѣдѣтель-

60 ства на Іиса, іако да оубнѭть и. и необрѣтоша:
и мъногомъ лъжемъсъвѣдѣтелемъ пристѫпльшемъ,
послѣдь же пристѫпльша дъва лъжасъвѣдѣтелꙑ, ре-
61 коста: сь рече: могѫ разорити цркөвь бжиѭ, и трь-
62 ми дьньми съзьдати ѭ. и въставъ архиерей,
рече юмоу: ничесоже ли отъвѣщаваюши, что си на
63 та съвѣдѣтельствоуѭть; Іис же млъчаше. и отъвѣ-
щавъ архиерей рече юмоу: заклинаѭ та бмь жи-
вꙑимь, да речеши намъ, аще тꙑ юси хсъ, снъ бжии.
64 гла юмоу Іис: тꙑ рече, обаче глѭ вамъ: отъселѣ
оузьрите сна чл҃чьскааго сѣдѧшта о деснѫѭ силꙑ,
65 и идѫща на облацѣхъ небесьнꙑихъ. тогда архие-
рей растьрза ризꙑ своѩ, глѩ: іако хоулѫ рече:
66 что юще трѣбоуюте съвѣдѣтель; се нꙑнѣ слꙑ-
шасте хоулѫ юго. что са вамъ мьнить; они же
отъвѣщавъше рекоша: повиньнъ съмьрти юсть.
67 тогда запльваша лице юмоу, и пакости юмоу дѣ-
68 іаша. ови же заланитѫ оударишѧ и глѭще: про-
69 рьци намъ хе. кьто юсть оударии та; петръ же
вънѣ сѣдѣаше на дворѣ: и пристѫпи къ нюмоу
юдина рабꙑни, глѭщи: и тꙑ бѣ съ Іиссомь галил-
70 ейскꙑимь. онъ же отъврьже са прѣдъ вьсѣми,
71 глѩ: не вѣмь что глюши. и ишьдъшоу юмоу въ врата
оузьрѣ и дроугаꙗ и гла имъ тоу: и сь бѣ съ Іисъмь
72 назараниномь. и пакꙑ отъвьрже са съ клѧтвоѭ,
73 іако не знаѭ члка. не по мъногоу же пристѫпльше
стоꙗщии, рекоша петрови: въ истинѫ и тꙑ отъ нихъ

74 ѥси: ꙗво бесѣда твоꙗ ꙗвѣ та творить. тогда
начѧтъ ротити са и клꙗти, ꙗко не знаѭ чловѣка.
75 и абиѥ коуръ възгласи. и помѧнѫ петръ глъ
іисовъ, ѥже рече ѥмоу, ꙗко прѣжде даже коуръ
не възгласить, трикраты отъвържеши са мене. и
ишьдъ вънъ, плака са горько.

глава. кз.

1 Оутроу же бывъшоу, съвѣтъ сътвориша вьси ар-
хиереи и старьци людьстии на іиса, ꙗко оубити и.
2 и съвазавъше и ведоша, и прѣдаша и поньтьскоу-
3 оумоу пилатоу игемоноу. видѣвъ июда прѣдавый
ѥго, ꙗко осѫдиша и, раскаꙗвъ са възврати три-
десать сърeбрьникъ архиереомъ и старьцемъ, глѧ:
4 съгрѣшихъ прѣдавъ кръвь неповиньнѫ. они же
5 рекоша: чьто ѥсть намъ; ты оузьриши. и поврьгъ
6 сърeбро въ црькъви, отиде. и ошьдъ оудави са. ар-
хиереи же приимъше сърeбро, рекоша: недостоино
ѥсть въложити ѥго въ коръванѫ: понеже цѣна
7 кръве ѥсть. съвѣтъ же сътворьше, коупиша имь
село скѫдѣльниче, въ погрѣбаниѥ страньныимъ.
8 тѣмь же нарече са село то, село кръви, до сего
9 дьне. тогда събысть са реченоѥ иеремиѥмь прркъмь,
глѭщемь: и приꙗша тридесате сърeбрьникъ цѣнѫ
10 цѣниѥнааго, ѥгоже цѣниша отъ сновъ излевъ: и
даша ѥ на селѣ скѫдѣльничи, ꙗкоже съказа мънѣ
11 гь. іис же ста прѣдъ игемонъмь: и въпроси и игe-

моиъ, глѧ: ты ли юси цр҄ь июдѣискъ; Іисъ же рече
12 юмоу: ты глюши. и югда нань глаахѫ архиереи
13 и старьци, ничьсоже неотъвѣщаваше. тогда гла
юмоу пилатъ: несльшиши ли, колико на тѧ послоу-
14 шьствоуѭть; и неотъвѣща юмоу ни къ юдиномоуже
15 глоу, ѩко дивити сѧ игемоноу зѣло. на вьсѩкъ же
дьнь великъ обычаи бѣ игемоноу отъпоущати на-
16 родоу юдиного съвѧзьнꙑ, югоже хотѣахѫ. имѣа-
ше же тогда съвѧзьнꙑ нароунта нарнчемааго вара-
17 вьѫ. съьбраномъ же сѫщемъ имъ, рече имъ пи-
латъ: кого хощете отъ обою отъпоущѫ вамъ, ва-
18 равѫ ли, или Іиса, нарнчемааго ха. вѣдѣашебо, ѩко
19 зависти ради прѣдаша и. сѣдѩщоу же юмоу на сѫ-
дищи, посъла къ нюмоу жена своꙗ, глѭщи: ничь-
соже тебѣ и правьдьникоу томоу: мъного бо по-
20 страдахъ дьньсь въ сънѣ юго ради. архиереи же
и старьци наваднша народы, да испросѧть варавѫ,
21 Іиса же погоубѧть. отъвѣщавъ же игемонъ рече
имъ: кого хощете отъ обою отъпоущѫ вамъ; они же
22 рекоша: варавѫ. гла имъ пилатъ: чьтоже сътворѭ
Іиса нарицаюмааго ха; глаша юмоу вьси: да распѧтъ
23 бѫдеть. игемонъ же рече имъ: чьто бо зъло сътвори;
они же излиха въпиꙗахѫ, глѭще: да распѧтъ
24 бѫдеть. видѣвъ же пилатъ, ѩко ничьсоже оуспѣ-
юеть, нъ паче мѧтежь бываюеть, приимъ водѫ, оу-
мꙑ рѫцѣ прѣдъ народъмь, глѧ: неповиньнъ юсмь
25 отъ кръве сего правьдьнааго: вы оузьрите. отъвѣ-

щавъше вьси людие рекоша: кръвь юго на насъ
26 и на чадѣхъ нашихъ. тогда отъпоусти имъ ва-
раввѫ: і҃иса же бивъ прѣдасть, да и распьнѫть.
27 тогда воини игемонови, прѣимъше і҃иса въ сѫдищи,
28 събьраша нань вьсѭ спирѫ: и съвлькъше и, хла-
29 мидоѭ чрьвлѥноѭ одѣша и: и съплетъше вѣньць
отъ трьнии, въꙁложиша на главѫ юмоу, и трьсть
въ десницѫ юмоу: и поклоньше сѧ на колѣноу прѣдъ
нимь, рѫгаахѫ сѧ юмоу, г҃лѭще: радоуи сѧ ц҃рю иу-
30 дейскъ. и плинѫвъше нань, приѩша трьсть, и
31 биѩхѫ по главѣ юго. и югда порѫгаша сѧ юмоу,
съвлѣкоша съ нюго хламидѫ, и облѣкоша и въ риꙁы
32 своѩ, и ведоша и на распѧтию. исходѩще же обрѣша
ч҃лка киринейска, именемь симона: семоу ꙁадѣша
33 понести крьстъ юго. пришьдъше воини на мѣсто
нарицаемою голгоѳа, юже юсть нарицаемою краниѥ-
34 во мѣсто, даша юмоу пити оцьтъ съ ꙁълъчиѭ съмѣ-
35 шенъ: и въкоушь, нехотѣаше пити. распьнъше же
36 и, раꙁдѣлиша риꙁы юго, мещѫще жрѣбиѩ: и сѣдъше,
37 стрѣжаахѫ юго тоу. и въꙁложиша връхоу главы
38 юго винѫ написанѫ: сь юсть і҃ис ц҃рь иудейскъ.
тогда распѧша съ нимь дъва раꙁбоиника, юдиного
39 о деснѫѭ, и юдиного о лѣвѫѭ. мимоходѩщеи же
40 хоулѣахѫ юго, покывающе главами своими, и г҃лѭще:
оува, раꙁарѣѩи ц҃ркве, и трьми дьньми съꙁидаѩ,
сп҃си себе, аще с҃нъ юси б҃жии, сълѣꙁи съ крьста.
41 такожде же и архиереи рѫгаѭще сѧ съ кънижьникы

42 и фарисеи, и състарьци глаахѫ: инꙑ спсе, а се-
вѣли неможеть спсти; аще црь издлевъ есть, да
сънидеть нꙑнѣ съ крьста, и вѣроу имемъ емоу.
43 оупъва на ба: да избавить и нꙑнѣ, аще хощеть
44 емоу. рече бо, ꙗко снъ бжии есмь. тождеже и
раӡбойника распьненаꙗ съ нимь поношаста емоу.
45 отъ шестꙑꙗже годинꙑ тьма бꙑсть по вьсеи ӡем-
46 ли, до девѧтꙑꙗ годинꙑ: при девѧтѣи же годинѣ
въӡъпи ис гласъмь великъмь глѧ: ели, ели, лима-
аӡавтани; еже есть, бе мои, бе мои, почьто мѧ
47 еси оставилъ; нѣции же отъ стоꙗщихъ тоу слꙑ-
48 шавъше, глаахоу, ꙗко илиѭ ӡоветь. и абие текъ
единъ отъ нихъ, и въӡьмъ гѫбѫ, напълнивъ оцьта,
49 и въздвигъ на трьсть, напаꙗше его. а дроуӡии
глаахѫ: остани, да видимъ, аще придеть илиꙗ
50 спстъ его. инъ же въӡьмъ копие, прободе емоу
ребра, и иӡиде вода и кръвь. ис же пакꙑ въӡъпивъ
51 гласъмь великъмь, и испоусти дхъ. и се катапе-
таӡмата цркъвьнаꙗ раӡдьра сѧ съ вꙑшьнꙗаго краꙗ
до нижьнꙗаго на дъвое: и ӡемлꙗ потрѧсе сѧ, и
52 камение распаде сѧ: и гроби отврьӡоша сѧ, и мънога
53 тѣлеса почивъшихъ стꙑихъ въсташа: и ишьдъше
иӡ гробъ, по въскрьсновении его, вънидоша
54 въ стꙑи градъ, и ꙗвиша сѧ мъногомъ. сътьникъ же
и иже бѣахѫ съ нимь, стрегѫще иса, видѣвъше
трѫсъ и бꙑвъшаꙗ, оубоꙗша сѧ ӡѣло, глѭще: въи-
55 стинѫ божии снъ сь бѣ. бѣахѫ же тоу женꙑ мъно-

гы издалече ѕьрѧща, ꙗже идоша по ісѣ отъгали-
56 леꙗ, слоужаща ѥмоу: въ нихъ же бѣ мариꙗ магда-
лꙑини, и мариꙗ иꙗковлꙗ, и осиина мати, мати сноу
57 ѕеведеовоу. поздѣ же бꙑвъшоу, приде чакъ богатъ
отъ аримаѳеа, именемь иосифъ, иже и тъ оучиса
58 оу ісa: сь пристѫпль къ пилатоу, проси тѣла
ісова. тогда пилатъ повелѣвъ дати тѣло іѹсово.
59 и приимъ тѣло иосифъ, обитъ ѥ плащаницеѭ
60 чистоѭ. и положи ѥ въ новѣемь своѥмь гробѣ,
иже бѣ исѣченъ въ камени: и възваль камень ве-
61 ликъ надъ двьри гробоу, отъиде. бѣ же тоу мариꙗ
магдалꙑини, и дроугаꙗ мариꙗ, сѣдѧшти прѣмо
гробоу.

62 въ оутрьнии дьнь, ѥже ѥсть по патъцѣ, съ-
63 бьрашасѧ архиереи и фарисеи къ пилатоу, глѭще: ги,
помѧнѫхомъ, ꙗко льстьць онъ рече ѥще сꙑ живъ:
64 по трьхъ дьньхъ въстанѫ. повели оубо оутврь-
дити гробъ до третиꙗго дьне: ѥда како пришьдъше
оученици ѥго нощиѭ, оукрадѫть и, и рекѫть лю-
дьмъ: въста отъ мрътвꙑихъ: и бѫдеть послѣдьнѣꙗ
65 льсть горьши прьвꙑꙗ. рече же имъ пилатъ: имате
66 коустодиѭ, идѣте, оутврьдите, ꙗкоже вѣсте. они же
шьдъше оутврьдиша гробъ, ѕапечатьлѣвъше камень
съ коустодиѥѭ.

Глава. кн.

1 Въ вечеръ сѫботьнꙑи, свитаѭщоу пьрвоуоумоу
въ сѫботꙑ, приде марꙗ магдалꙑни, и дроугаꙗ
2 марꙗ видѣтъ гроба. и се трѫсъ бꙑсть великъ:
аггелъ бо гнь сьшьдъ съ нбсе, и пристѫпль отъвали
3 камень отъ двьри гробоу, и сѣдѣаше на немь. бѣ же
зракъ его ꙗко мльнии, и одѣние его бѣло ꙗко
4 снѣгъ, отъ страха же того сътрѧсошѧ сѧ стрѣгѫщеи,
5 и бꙑшѧ ꙗко мрьтви. отъвѣщавъ же аггелъ рече
женама: небоита вꙑ сѧ: вѣмь бо, ꙗко Іса распѧтааго
6 ищета. нѣсть сьде: въста бо, ꙗкоже рече. при-
7 дѣта видита мѣсто, идеже лежа гь: и скоро шьдъши,
рьцѣта оученикомъ его, ꙗко въста отъ мрьтвꙑихъ:
и се варꙗеть вꙑ въ галилеи: тоу и оузьрите. се
8 рекохъ вама. и отъшьдъши скоро отъ гроба съ стра-
хъмь и радостиѭ великоѭ. текостѣ възвѣститъ
9 оученикомъ его. ꙗкоже идѣаста възвѣститъ оуче-
никомъ его, и се Іс сърѣте и глѧ: радоуитѣ сѧ,
онѣ же пристѫпльши ꙗстѣ и за нозѣ его, и покло-
10 ниста сѧ емоу. тогда гла има Іс: небоита сѧ:
идѣта повѣдита братии моеи, да идѫть въ галилеѭ,
11 и тоу мѧ видѧть. идѫщема же има, се нѣкотории
отъ коустодиꙗ пришьдъше въ градъ, възвѣстишѧ
12 архиереомъ вьсꙗ бꙑвъшаꙗ. и събьрашѧ сѧ старьци,
съвѣтъ же сътворьше, сребро мъного дашѧ вои-
13 номъ, глѭще: рьцѣте, ꙗко оученици его нощиѭ

14 пришьдъше оукрадоша и, намъ съпѧщемъ. и аще
се оуслꙑшано бѫдеть оу игемона, мꙑ оутолимъ и,
15 и вꙑ беспечали сътворимъ. они же приимъше
сребро, сътвориша, ꙗкоже наоучени бꙑша. и про-
16 несе сѧ слово се въ ноудехъ до сьгодьне. єдинъі же
надесѧте оученикъ идоша въ галилеѭ, въ горѫ, ꙗможе
17 повелѣ имъ і҃с. и видѣвъше єго, поклонишѧ сѧ
18 ємоу: ови же оусѫмьнѣшѧ сѧ. и пристѫпль і҃с рече
имъ гл҃ѧ: дана ми єсть вьсꙗка власть на н҃бси
19 и на ѕемли. шьдъше оубо наоучите вьсѧ ꙗѕꙑкꙑ,
20 крьстѧще ꙗ въ имѧ оц҃а и с҃на и ст҃аго дх҃а, оучаще
ꙗ блюсти вьсꙗ, єлико ѕаповѣдахъ вамъ: и се аѕъ
съ вами єсмь вьсѧ дьни до съконьчаниꙗ вѣкоу
аминъ.

Ѥвⷢа. Отъ Марка. Глава .а҃.

1-2 Начáло евангéлиꙗ І҃ѹ Хрⷭ҇а Сн҃а Бж҃иꙗ: ꙗкоже писано
ѥсть въ прⷪ҇ръцѣхъ: се азъ послѭ ангⷢ҇лъ мой
прѣдъ лицьмь твоимь, иже оуготóвить пѫть твой
3 прѣдъ тобóѭ. гласъ вьпиѭщаго въ поустꙑни; оуго-
4 тóвите пѫть Гн҃ь, прáвꙑ творите стьꙁѧ ѥгó. бꙑсть
Іоáнъ крьстѧ въ поустꙑни, и проповѣдаѧ крьщé-
5 ние покаѧнию въ отъпоущéние грѣхóвъ. исхо-
ждáаше къ ниѥмоу вьсѧ іоудéйска странá, и Іерⷭ҇лим-
лѧне: и крьщáахѫ сѧ вьси въ Іердáньсцѣй рѣцѣ
6 отъ ниѥгó, исповѣдаѭще грѣхꙑ своѧ. бѣ же Іоáнъ
облѣчéнъ власꙑ вельбѫжди, и пóѧсъ оусниѧнъ
7 о чрѣслѣхъ ѥгó, и ꙗдꙑ акриды и медъ дивий. и
проповѣдааше гл҃ѧ: грѧдéть крѣплий менé въ слѣдъ
менé, ѥмоуже нѣсмь достóинъ поклóнь сѧ раꙁдрѣ-
8 шити ремéнé сапóгъ ѥгó. азъ оубо крьстихъ вꙑ
9 водóѭ: а тъ крьстить вꙑ Дх҃ъмь Ст҃ꙑимь. въ дьни
óнꙑ, приде Іис҃ отъ Наꙁарéѳа Галилéйскааго, и крь-

10 стшться отъ иоана въ ерданѣ. и абие въсходѩ,
отъ воды, видѣ раздвоѩщѧ сѧ нбсá, и дхъ ꙗко голѫбь
11 съходѩщь нань: и гласъ бысть сънбсъ: ты еси
снъ мои възлюбленыи, о тебѣ благоволихъ.
35 Въ врѣмѧ оно, изиде исъ въ пѹсто мѣсто, и
36 тоу молитвѫ дѣꙗаше. и гънаша и симонъ, и иже
37 бѣахѫ съ нимь. и обрѣтъше и, глаша емоу: ꙗко
38 вьси ищѫть тебе. и гла имъ: идѣмъ въ ближьнѩѩ
грады и вьси, да и тоу проповѣмь: на се бо изи-
39 дохъ. и бѣ проповѣдаѩ на съборищихъ ихъ,
40 въ вьсеи галилеи, и бѣсы изгонѩ. и приде къ немоу
прокаженъ, молѩ и и наколѣноу падаѩ. и глѩ
41 емоу, ꙗко аще хощеши, можеши мѧ ищистити. исъ же
милосрьдовавъ, простьръ рѫкѫ, и гла емоу: хощѫ,
42 ищисти сѧ. и рекъшоу емоу, абие отъиде проказа
43 отъ него, и чистъ бысть. и запрѣщь емоу, абие
44 изгъна и: и гла емоу: блюди сѧ никомоуже ниче-
соже не рьци: нъ шьдъ покажи сѧ иереови, и при-
неси заоуищение твое, ꙗкоже повелѣ моуси въ
съвѣдѣние имъ.

ГЛАВА . В .

1 Въ врѣмѧ оно вьниде исъ въ каперънаоумъ: и
2 слоухъ бысть, ꙗко въ домоу есть. и абие
събьраша сѧ мънози, ꙗко къ томоу не вьмѣщаахѫ сѧ
3 ни прѣдъ двьрьми: и глааше имъ слово. и при-
доша къ немоу, носѩще ослабленъ жилами, носимъ

4 четꙑрьми: и немогѫще прити къ немоу народа ради,
отъкрꙑшѧ покровъ, идеже бѣ, и прокопавъше
съвѣсишѧ одръ, на немьже ослабленꙑи сълежаше.
5 видѣвъ же ис вѣрѫ ихъ, гла ослабленоуоумоу: чадо,
6 отъпоущаѭтъ сѧ тебѣ грѣси твои. бѣахѫ же едини
отъ кънижьникъ тоу сѣдѧще, и помꙑшлѣѭще въ срд-
7 цихъ своихъ: чьто сь тако глетъ хоулѫ; къто мо-
8 жетъ отъпоущати грѣхꙑ, тъкъмо единъ бъ; и
абие раȥоумѣвъ ис дхъмь своимь, ꙗко тако ти
помꙑшлѣѭтъ въ себѣ, и рече имъ: чьто сице помꙑ-
9 шлѣете въ срдцихъ вашихъ; чьто есть оудобѣе;
рещи ослабленоуоумоу: отъпоущаѭтъ ти сѧ грѣси;
или рещи: въстани, въȥьми одръ твои, и ходи;
10 нъ да оувѣсте, ꙗко власть имаатъ снъ чловѣчьскꙑи
на ȥемли отъпоущати грѣхꙑ, и гла ослабленоуоумоу:
11 тебѣ глѭ, въстани, въȥьми одръ твои, и иди
12 въ домъ твои. и въставъ абие, и въȥьмъ одръ,
иȥиде прѣдъ вьсѣми: ꙗко дивити сѧ вьсѣмъ, и сла-
вити ба, глѭщемъ, ꙗко николиже тако видѣхомъ.
14 Въ врѣмѧ оно мимоидꙑ ис видѣ левгиѭ алъфе-
ова, сѣдѧща на мꙑтьници, и гла емоу: по мьнѣ
15 иди. и въставъ въ слѣдъ его иде. и бꙑсть
въȥлежѧщоу емоу въ домоу его, и мъноȥи мьȥдо-
имьци и грѣшьници въȥлежаахѫ съ исомь и съ оу-
ченикꙑ его: бѣахѫ бо мъноȥи, и по немь идошѧ.
16 и кънижьници же и фарисеи видѣвъше и ѣдѫщь
сь мьȥдоимьци и грѣшьникꙑ, глаахѫ оученикомъ

юго: чьто ꙗко съмьꙁдоимьцї и грѣшьникꙑ ѣсть
17 и пиють. и слꙑшавъ ис҃ гл҃а имъ: ꙗко нетрѣбоужть
съдравии врача, нъ болѧщеи. непридохъ призъвать
правьдьникъ, нъ грѣшьникъї напокаꙗние.

23 Въврѣмѧ оно хождааше ис҃ въсжботꙑ сквоꙁѣ
сѣмꙑнꙑ: и начаша оученици юго пжть творити,
24 въстрьгаѭще класꙑ. и фарисеи гл҃аахж юмоу: виждь,
25 чьто творѧть въсжботꙑ, югоже недостоить; и
тъ гл҃аше имъ: нѣсте ли николиже чьли, чьто
сътвори дв҃дъ, югда трѣбова, и въꙁалка самъ и иже
26 бѣахж съ нимь; како въниде въхрамъ бж҃ии при авиафарѣ архиереи, и хлѣбꙑ прѣдъложеннꙑ сънѣсть,
ихъже недостоꙗаше ѣсти тъкъмо иереомъ, и дасть
27 и сжщиимъ съ нимь; и гл҃ааше имъ: сжбота чл҃ка
28 ради бꙑсть, а не чл҃къ сжботꙑ ради. тѣмьже
г҃ь юсть сн҃ъ чл҃чьскꙑ и сжботѣ.

ГЛАВА . Г҃.

1 И въниде пакꙑ въсъборище: и бѣ тоу чл҃къ соухж
2 ржкж имꙑ. и наꙁираахж юго, аще въсжботꙑ
3 исцѣлить и, да нань въꙁглжть. и гл҃а чл҃коу имж-
4 щоумоу соухж ржкж: стани посрѣдѣ. и гл҃а имъ:
достоить ли въсжботꙑ добротворити, ли ꙁъло
сътворити; дш҃ж спсти, ли погоубити; они же мльчахж.
5 и въꙁьрѣвъ на иѧ съгнѣвьмь, скръбѧ о окамененнии срд҃ца ихъ, гл҃а чл҃коу: простьри ржкж

твоѭ: и прострѣ: и оутврьди са ржка юго съдрава
ꙗко и дроугаꙗ.

ГЛАВА . Є.

24 Въ врѣма оно послѣдоваашє исоу народъ мъногъ,
25 и оугнѣтахѫ юго. и жена нѣкаꙗ сѫщи въ то-
26 ченни кръви лѣтѣ ві, и мъного пострадавъши
отъ мъногъ врачевъ, и иждивъши своѥ вьсе, и ни
юдинохж же пользѫ обрѣтъши, нъ паче въ горе въпадъ-
27 ши: слышавъши о ісѣ, пришьдъши въ народѣ съза-
28 ди, прикоснѫса ризѣ юго: глаашєво, ꙗко аще при-
29 коснѫ са понѣ ризѣ юго, спсена бѫдѫ. и абию
исакнѫ источьникъ кръви юѩ: и разоумѣ тѣлъмь,
30 ꙗко исцѣлѣ отъ раны. и абию іс ощоущь въ себѣ
силѫ ишьдъшѫ отъ нюго, обращь са въ народѣ,
31 глаашє: къто прикоснѫ са ризахъ моихъ; и глаахѫ
юмоу оученици юго: видиши народъ оугнѣтаѭщь
32 та, и глюши: къто са прикоснѫ мънѣ; и оглѩдаашє са
33 видѣти сътворьшѫѭ се. жена же оубоꙗвъши са и
трепещѫщи, вѣдѫщи, юже бысть юи, приде и при-
34 падє къ ньюмоу, и речє юмоу вьсѭ истинѫ. онъ же
речє юи: дьрзаи дъщи, вѣра твоꙗ спсє та: иди
съ миръмь.

ГЛАВА . Ѕ.

7 Въ врѣма оно призъвавъ іс обанадесате оученика
своꙗ, начатъ ꙗ сълати дъва нъ дъва, и дааашє

8 нимъ власть надоусѣхъ нечистыихъ. и ѕапрѣти
нимъ, да ничесоже възьмѫть на пѫть, тъкъмо жьзлъ
9 единъ: ни пиры, ни хлѣба, ни при поѩсѣ мѣди:
нъ обоувенꙑ въ сандалиѩ: и не облачити сѧ въ дъвѣ
10 ризѣ. и гл҃аше имъ: идеже колижьдо вънидете
въ домъ, тоу прѣбываите, доньдеже изидете отътѫ-
11 доу. и елико не приимѫть васъ, ни послоушаѭть
васъ, исходѧще отътѫдоу, отътрѧсѣте прахъ, иже
есть подъ ногами вашими, въ съвѣдѣтельство имъ.
аминь гл҃ѭ вамъ, отърадьнѣе бѫдеть содомомъ или
гоморомъ въ дьнь сѫдьнъи, неже градоу томоу.
12 и шьдъше проповѣдаахѫ да покаѭть сѧ: и бѣсы
13 мъногы изгонѣахѫ: и мазаахѫ елеемь мъногы не-
дѫжьныѩ, и исцѣлѣахѫ.

14 Въ врѣмѧ оно оуслышавъ иродъ цр҃ь слоухъ
і҃совъ, ꙗвѣ бо бысть имѧ его: и гл҃аше, ꙗко иоаннъ
крьстиꙗй въста отъ мрьтвыихъ, и сего ради силы
15 дѣѭть сѧ о немь. инии же гл҃аахѫ, ꙗко илиꙗ есть:
инии же гл҃аахѫ, ꙗко прр҃къ есть, ꙗко единъ отъ пр҃къ.
16 слышавъ же иродъ рече, ꙗко, егоже азъ оусѣкнѫхъ
17 иоанна, се есть: тъ въста отъ мьртвыихъ. тъ бо
иродъ посълавъ, ѩтъ иоанна, и съвѧзавъ и въсади
въ тьмьницѫ, иродиꙗды ради женꙑ филипа брата
18 своего, ꙗко ожени сѧ еѭ. гл҃аше бо иоаннъ иродови:
ꙗко не достоить тебѣ имѣти женꙑ брата твоего.
19 иродиꙗ же гнѣваше сѧ нань, и хотѣаше и оубити:
20 и не можааше. иродъ бо боꙗше сѧ иоанна, вѣды

мѫжа пра́вьдьна и ст҃а, и храни́ааше и́: и послоушаѧ
ѥго́, мьно́го твори́аше, и въ сласть ѥго́ послоушааше.
21 и приключьшоу сѧ дьни потрѣбьноу, ѥгда́ и́родъ
рожьствоу своѥмоу вечерѭ творѣаше кънѧзе́мъ
свои́мъ и тꙑсѭщьникомъ и старѣи́шинамъ галиле́и-
22 скамъ, и въшьдъши дъщери ѥѩ иродиꙗ́дѣ, и плѧ-
са́въши, и оуго́ждьши и́родови и възлежа́щиимъ
сънимь, рече́ ц҃рь дѣви́ци: проси́ оу мене́, ѥмоуже
23 а́ще хо́щеши; и дамь ти: и клѧтъ сѧ ѥи́, ꙗ́ко ѥго́же
а́ще про́сиши, дамь ти, до полъ ц҃рьства моѥго́.
24 она́же шьдъши рече́ ма́тери своѥ́и: чесо́ прошѫ;
25 она́же рече́: главꙑ иоа́на крьсти́телꙗ. и въшьдъши
а́бие съ тъща́ниѥмь къ ц҃рю, проси́ гл҃ѭщи: хощѫ,
да ми да́си сеици на блюдѣ главѫ иоа́на крьсти́телꙗ.
26 и прискърбьнъ бꙑсть ц҃рь: закла́твꙑ, и възлежа́-
27 щиихъ сънимь невъсхотѣ отърещи́ сѧ ѥи́. и а́бие
посъла́ ц҃рь ме́чьника, повелѣ принести́ главѫ ѥго́.
28 онъже шьдъ оусѣкнѫ и́ въ тьмьни́ци, и принесе́
главѫ ѥго́ на блю́дѣ, и дасть ѭ дѣви́ци: и дѣви́ца
29 дасть ѭ ма́тери своѥ́и. и слꙑшавъше оученици́
ѥго́, приідо́ша и въза́ша троупъ ѥго́, и положи́ша
30 и́ въ гро́бѣ. и събра́ша сѧ ап҃ли къ і҃сови, и повѣ-
да́ша ѥмоу вьсꙗ, ѥли́ко сътвори́ша, и ѥли́ко
наоучи́ша.

глава́ . з҃.

31 Въ врѣмѧ оно изыдѣ і҆с отъ прѣдѣлъ тѵрьскъ и
сидоньскъ, приде на море галилейско, междоу прѣ-
32 дѣлы декапольскы. и приведоша къ ѥмоу глоуха
и нѣма, и молѣахѫ ѥго, да възложить нань рѫкѫ.
33 и поимъ и̏ ѥдиного отъ народа, вложи пьрсты
своѩ въ оуши ѥго, и плинѫвъ, коснѫ и̏ въ ѩзыкъ
34 ѥго: и възьрѣвъ на нбо, въздъхнѫвъ, и гла ѥмоу:
35 еффаѳа, ѥже ѥсть развьрзи сѧ. и абиѥ развьрзо-
стасѧ слоуха ѥго, и раздрѣши сѧ ѫза ѩзыка ѥго,
36 и глаше чисто. и запрѣти имъ, да никомоуже
неповѣдѩть: ѥликоже имъ запрѣщааше, они же
37 паче, излиха проповѣдаахѫ. и прѣизлише дивлѣахѫ сѧ,
глѭще: добрѣ вьсе творить: глоухыѩ творить
слышати и нѣмыѩ глати.

глава́ . и҃.

27 Въ врѣмѧ оно изиде і҆с и оученици ѥго въ вьси
кесарии филиповы: и на пѫти въпрашааше оуче-
никы своѩ, глѩ имъ: кого мѧ глѭть чловѣци
28 быти; они же отъвѣщаша: ови иоана крьстителѩ:
29 ини илиѭ: а дроузии ѥдиного отъ пррк. и тъ
гла имъ: вы же кого мѧ глете быти; отъвѣщавъ же
30 петръ гла ѥмоу: ты ѥси хс. и запрѣти имъ,
31 да никомоуже не глѭть о ѥмь, и начать оучити
ѩ, ѣко подобаѥть сыноу чловѣчьскоуоумоу мъного

пострадати, и искоушеноу быти отъ старьць и ар-
хиерей и кънижьникъ, и оубиеноу быти, и по трьхъ
дьньхъ въскрьснѫти.
34 Рече гь, иже хощеть по мънѣ ити, да отврь-
жеть са себе, и възьметь крьстъ свой, и грядеть
35 по мънѣ. иже бо аще хощеть дшѫ своѭ съпасти,
погоубить ѭ: а иже погоубить дшѫ своѭ мене
36 ради и евангелия, тъ спсеть ѭ. кая бо польза
есть чкоу, приобрѣсти вьсь миръ, и отъщетити
37 дшѫ своѭ; чьто бо дасть чкъ измѣнѫ на дши
38 своеи; иже бо аще постыдить са мене и моихъ
словесъ въ родѣ семь прѣлюбодѣинѣмь и грѣшьнѣемь,
и сынъ члчьскый постыдить са его, егда при-
деть въ славѣ оца своего съ ангелы стыими.

Глава. Ѳ.

1 И глаааше имъ: амин глѭ вамъ, сѫть едини
отъ сьде стоящихъ, иже неимѫть въкоусити
съмьрти, доньдеже оузьрять црствие бжие при-
шьдъше въ силѣ.
17 Въ врѣмя оно члкъ единъ приде къ Исови кла-
няя са емоу и гла: оучителю, приведохъ снъ мой
18 къ тебѣ, имѫщь дхъ нѣмъ: иже идеже колижьдо
иметь и, и пѣны тъщить и скрьжьщеть зѫбы свои-
ми, и оцѣпѣнѣеть: и рекохъ оученикомъ твоимъ,
19 да ижденӗть и: и невъзмогоша. онъ же отъвѣщавъ
гла: о роде невѣрьнъ, доколѣ въ васъ бѫдѫ; до-

20 кόлѣ трьплѭ вы; принесѣте ѝ къмънѣ. и принесоша ѝ къ немоу: и вѝдѣвъ ѝ, дхъ абие сътрѩсѐ
ѝ: и падъ на земли, валѣаше са пѣны тещѫ. и
21 въпросѝ ис оца его: колико лѣтъ есть, отъние-
лиже се бысть емоу; онъже рече: изъ отроуины.
22 и мъногашьды его и въ огнь въвьрже, и въ водѫ,
да бъι погоубилъ ѝ. нъ аще что можеши, помозѝ
23 намъ, милосрьдовавъ о насъ. исже рече емоу:
еже аще можеши вѣровати, вьсѩ възможьна вѣроу-
24 ѭщоуоумоу. и абие възъпивъ оць отроуате,
съ слъзами глааше: вѣроуѭ гн, помозѝ моемоу
25 невѣрьствию. вѝдѣвъже ис, ѩко сърищеть са на-
родъ, запрѣтѝ дхоу нечистоуоумоу, глѩ емоу: нѣ-
мыѝ и глоухыѝ дше, азъ ти велѭ изитѝ из него,
26 и къ томоу невънитѝ вънь. и възъпивъ, и мъного
пржжавъса, изиде. и бысть ѩко мьртвъ, ѩко
27 мъногомъ глати, ѩко оумрѣ. исже имъ его за рѫкѫ,
28 въздвиже ѝ: и въста. и въшьдъшоу емоу въ домъ,
оученицѝ его въпрашаахѫ его единого: ѩко мы
29 невъзмогохомъ изгънати его; и рече имъ: тъ родъ
ничимьже неможеть изитѝ, тъкъмо молитвоѭ и
30 постъмь. и отътѫдоу ишьдъше, идѣахѫ сквозѣ
31 галилеѭ, и нехотѣаше, да къто оувѣсть. оучаашебо
оученикы своѩ, и глааше имъ: ѩко снъ чачьскыѝ
прѣданъ бѫдеть вържцѣ чловѣчьствѝ. и оубиенъ
бывъ, въ третиѝ дьнь въскрьснеть.

33 Въ врѣма оно прїде ӥс҃ и оученици его, въ ка-
пернаоумъ: и въ домоу бывъ, въпрашааше ꙗ: что
34 на пѫти помышлꙗасте въ себѣ; они же мльчаахѫ:
дроугъ къ дроугоу бо сътазашаса на пѫти, кто
35 есть болии. и сѣдъ призъва обанадесате, и гл҃а
имъ: аще кто хощеть старѣи быти, да бѫдеть
36 вьсѣхъ мьнии, и вьсѣмъ слоуга. и приимъ отроча,
постави е посрѣдѣ ихъ: и обьимъ е рече имъ:
37 иже аще едино таковыихъ отрочатъ прииметь
въ има мое, ма прииметь: и иже аще мене прии-
меть, не мене прииметь, нъ посълавъшааго ма.
38 отъвѣща емоу иоанъ гл҃ꙗ: оучителю, видѣхомъ
нѣкоего именьмь твоимь изгонꙗща бѣсы, иже не-
39 ходить по насъ: и възбранихомъ емоу. ӥс҃ же рече:
не браните емоу. никътоже бо есть, иже сътворить
силѫ о моемь имени, и възможеть въскорѣ зъло-
40 словесити ма. иже бо нѣсть на вы, по васъ есть.
41 иже бо аще напоить вы чашѫ воды въ има мое,
ꙗко хв҃и есте, аминь гл҃ѭ вамъ, не погоубить мьзды
своеꙗ.

ГЛАВА . і҃ .

32 Въ врѣма оно поимъ ӥс҃ обанадесате оученика своꙗ,
33 начѧ имъ гл҃ати, еже хотѣаше быти: ꙗко се
въсходимъ въ иероусалимъ, и сынъ чловѣчьскый
прѣданъ бѫдеть архиереомъ и кънижьникомъ, и
осѫдꙗть и на съмрьть, и прѣдадꙗть и ꙗзыкомъ.

34 и порѫгаѭть сѧ юмоу, и оутепѫть ꙗ, и оплюѭть ꙗ,
35 и оубиѭть ꙗ: и третии дьнь въскрьснеть. и
прѣдъидѣаста юмоу ꙗковъ и иоанъ, сна зеведеова,
глѫща юмоу: оучителю хощевѣ, да югоже аще про-
36 сивѣ оу тебе, сътвориши нама. ѥсже рече има:
37 чьто хощета, да сътворѭ вама; она же рекоста юмоу:
даждь нама, да юдинъ о деснѫѭ тебе, и юдинъ
38 о лѣвѫѭ тебе сядевѣ, въ славѣ твоюи. ѥсь же
рече има: невѣста сѧ чесо просаща. можета ли пити
чашѫ ѭже азъ пиѭ, или крьщенниюмь, имьже азъ
39 крьщѫ сѧ; она же рекоста юмоу: можевѣ. ѥс же
рече има: чашѫ оубо, ѭже азъ пиѭ, испиюта: и
40 крьщенниюмь, имьже азъ крыщѫ сѧ, крьститасѧ: а
юже сѣсти одеснѫѭ мене и о лѣвѫѭ, нѣсть мьнѣ
41 дати, нъ имъже оуготовано юсть. и слышавъше
десять, начаша негодовати о ꙗковѣ и иоанѣ.
42 ѥс же призъвавъ ꙗ, гла имъ; вѣсте, ꙗко мьнѧщеи сѧ
власти ѩзыкы, оустоѩть имъ, и величии ихъ
43 обладаѭть ими. не такоже юсть въ васъ, нъ иже
аще хощеть въ васъ быти вашии, да бѫдеть вамъ
44 слоуга: и иже аще хощеть въ васъ быти старѣи,
45 да бѫдеть вьсѣмь рабъ. ибо снъ чловѣчьскъıи не-
прииде, да послоужать юмоу, нъ да послоужить, и дати
дшѫ своѭ избавлѥнию за мъногы.

главá. аі.

22 Рече́ гь имѣ́ите вѣ́рѫ бжию. аминь бо глѭ вамъ,
23 ꙗко иже аще рече́ть горѣ сей: двигни са, и въвръ-
зи са въ мо́ре: и неоусѫмьни́ть са въ срдци своѥмь,
нъ вѣ́рѫ и́меть, ꙗко ѥже глѥть, быва́ѥть: бѫдеть
24 ѥмоу, ѥже рече́ть. сего́ ра́ди глѭ вамъ: вьсꙗ
ѥли́ко а́ще моли́ще са про́сите, вѣроу́ите, ꙗко при́и-
25 мете: и бѫдеть вамъ. и ѥгда стоите́ моли́ще са,
отъпоуща́ите, а́ще что и́мате на кого́: да и отьць
вашь нбсьныи отъпоустить вамъ прѣгрѣше́ниꙗ
26 ва́ша. а́ще ли вы неотъпоуща́ѥте, ни оць вашь нбсь-
ныи отъпоустить вамъ прѣгрѣше́нии ва́шихъ. про́-
сите, и дасть са вамъ, ищѣте, и обрѧщете, тлъцѣте,
и отъвръзеть са вамъ. вьсꙗкъ бо про́сай прии́меть,
и ища́и обрѣта́ѥть, и тлъкѫщоуоумоу отъве́рзеть са.

главá. гі.

33 Рече́ гь блюдѣте са, бъди́те и моли́те са: невѣ-
34 сте бо, когда врѣма бѫдеть: ꙗкоже члкъ отъходѧ
остави домъ свои, и въда рабо́мъ своимъ власть,
и комоужьдо дѣло своѥ, и вра́тьникоу повелѣ, да
35 бъдить. бъди́те оубо: невѣсте бо когда гь до́моу
при́деть, ве́черъ ли, или полоу́нощи, или въ коуро-
36 глаше́ниѥ, или заоу́тра: да непришьдъ внеза́апѫ,
обрѧщеть вы съпа́ща. а ѥже вамъ глѭ, вьсѣмъ
глѭ: бъди́те.

ГЛАВА. ДІ.

3 И сѫщоу юмоу въ виѳаніи, въ домоу сімона про-
каженааго, възлежѧщоу юмоу, пріде жена имѫщи
алавастръ мѵра нардопистикіи драгыи: и съкроу-
4 шьши алавастръ, възлиѩ юмоу на главѫ. бѣахѫ же
нѣции негодоуѭще въ себѣ, и глѭще: въ чесомь
5 гыбѣль си мѵрьнаѩ бысть; можааше бо се мѵро
продано быти вѧще трий сътъ цатъ, и дати ниши-
6 имъ. и прѣщаахѫ юй. Іісъ же рече: оставите сѧ
юѩ: чьто юй троуды дѣюте; добро бо дѣло съдѣѩ
7 о мънѣ. вьсегда бо нищаѩ съ собоѭ имате, и югда
хощете, можете добро сътворити имъ: а мене не-
8 вьсегда имаате. юже имѣ си, сътвори: варила юсть
9 помазати тѣло моје на погребеније. амин глѭ вамъ,
идеже колижьдо проповѣдано бѫдеть еѵангліе се,
въ вьсемь мирѣ, и юже сътвори си, глано бѫдеть
въ памать юѩ.

53 Въ оно врѣмѧ ведоша Іісса къ архиереови: и
сънидоша сѧ къ нюмоу вьси архиереи и старьци и
54 кънижьници. и петръ издалече въ слѣдъ юго иде
до вънѫтрь въ дворъ архиереовъ: и бѣ сѣдѧ съ слоу-
55 гами, и грѣѩ сѧ при свѣщи. архиереи же и вьсь
сънымъ искахѫ на Іісса съвѣдѣтельства, да и оуби-
56 ѭть: и не обрѣтаахѫ. мънози бо лъжесъвѣдѣтель-
ствовахѫ нань, и равьна съвѣдѣтельствиѩ не бѣахѫ.
57 *и етери* въставъше лъжѫ съвѣдѣтельствовахѫ нань,

58 гл҃аахѫ: ꙗко мы слышахомъ и҆ гл҃щь, ꙗко азъ ра-
ꙁорѭ цр҃квь сиѭ рѫкотворенѫѭ, и трьми дьньми
59 инѫ нерѫкотворенѫ съꙁиждѫ. то и тако не бѣ ра-
60 вьно съвѣдѣтельство ихъ. и въставъ архиерей
посрѣдѣ, въпроси і҆с҃а гл҃ѧ: неотъвѣщаваѥши ли
ничесоже; чьто сии на тѧ съвѣдѣтельствоуѭть;
61 онъже мльчаше, и ничесоже неотъвѣщаваше. пакы
архиерей въпроси, и гл҃а ѥмоу: ты ли ѥси х҃ъ, с҃нъ
62 бл҃гнаго б҃а; і҆с же рече: азъ ѥсмь. и оуꙁьрите
с҃ына чл҃вѣчьскаго о деснѫѭ сѣдѧща силы, и грѧ-
63 дѫща съ облакы н҃бсьскыими. архиерей же растрь-
ꙁавъ риꙁы своѩ гл҃а: чьто ѥще трѣбоуѥмъ съвѣ-
64 дѣтель; слышасте власвимиѭ: чьто вамъ сѧ ꙗвлѣ-
ѥть; они же вьси осѫдиша и҆ быти повиньна съмрьти.
65 и начаша ѥтери пльвати нань, и прикрывати лице
ѥго, и мѫчити и҆, и гл҃ати ѥмоу: прорьци намъ х҃е,
къто ѥсть оударии тѧ; и слоугы биѭще и҆ прѣѩша.
66 и сѫщоу петроу низоу на дворѣ, приде ѥдина
67 отъ рабынь архиереовъ, и видѣвъши петра грѣѭ-
щѧ сѧ, въꙁьрѣвъши нань, гл҃а: и ты съ наꙁарѣниномь
68 і҆с҃омь бѣ. онъже отврьже сѧ гл҃ѧ: неоумѣѭ ни съвѣмь,
чьто ты гл҃еши; и иꙁиде вънъ напрѣдъдворие. и
69 коуръ въꙁгласи. и рабыни видѣвъши и҆ пакы, на-
чатъ гл҃ати къ стоѩщиимъ, ꙗко сь отъ нихъ ѥсть.
70 онъже пакы отъмѣташе сѧ. и непомъногоу пакы
стоѩщеи гл҃аахѫ петрови: въ истинѫ отъ нихъ ѥси:
ибо галилеи ѥси, и бесѣда твоꙗ подобить тѧ.

онъже начатъ ротити сѧ и клѧти, ꙗко невѣмь чл҃ка
сего́, ѥго́же гл҃ете. и въторо́ѥ коуръ възгласи́.
и помѧнѫ петръ гл҃ъ, иже рече́ ѥмоу і҃с, ꙗко
прѣжде даже коуръ невъзгласитъ дъвакра́ты, отъ-
врьжеши сѧ мене́ трикра́ты: и начатъ пла́кати сѧ.

Глава́ .е҃і.

16 Въ врѣмѧ о́но во́ини имъше і҃са ведо́шѧ и́ вънѫтрь
на дворъ, ѥже ѥсть прето́ръ: и призъıва́ѭть
17 вьсѭ спирѫ, и облѣко́шѧ и́ въ багърѧни́цѫ, и възло-
18 жи́шѧ нань, съплетъше трьно́въ вѣньць: и начѧшѧ
19 цѣлова́ти и́ гл҃ѭще: ра́доуи сѧ цр҃ю иоуде́искъ. и
бии́хѫ и́ по главѣ трьстиѭ, и пльва́хѫ нань, и
20 прѣгъıба́ѭще колѣна покланѣа́хѫ сѧ ѥмоу. и ѥгда́
порѫга́шѧ сѧ ѥмоу, съвлѣко́шѧ ѥмоу багърѧни́цѫ,
и облѣко́шѧ и́ въ ризъı своѩ: и изведо́шѧ и́, да и́
21 распьнѫть. и задѣшѧ мимоходѧщоу ѥди́номоу си́-
моноу коурине́ю, идѫщоу съ села́, о҃цоу алеѯа́ндровоу
22 и роуфовоу, да въземетъ кръстъ ѥго́. и приве-
до́шѧ и́ на мѣсто голго́ѳа, ѥже ѥсть сказа́ѥмо,
23 кра́ниѥво мѣсто. и даа́хѫ ѥмоу пити о́цьтно
24 вино́: онъже непрѩтъ. и распьнъше и́, раздѣлишѧ
ризъı ѥго́, мещѫще жрѣбиѩ о ниѩ, къто чьто възь-
25 меть. бѣже годи́на тре́тиꙗ, и распа́шѧ и́. и бѣ
26 написа́ниѥ винъı ѥго́ написано: цр҃ь иоуде́искъ. и
27 съ нимь распа́шѧ дъва разбо́йника, ѥди́ного о де-
28 снѫѭ, а дроуга́аго о лѣвѫѭ ѥго́. и събъıсть сѧ пи-

29 сáние єже глєтъ: и съ беззакóньникома причьтéнъ
бысть. и мимоходѧще хоулѣахѫ єгó, покываѭще
главами своими, и глѭще: оувá, раздарѣѩи цркве,
30 и трьми деньми съзидаѩ: спси сѧ самъ, и сьниди
31 съ креста. такожде и архиерéи рѫгаѭще сѧ дроугъ
къ дроугоу съ кънижьникы глаахѫ: ины спсе, а
32 себе ли неможеть съпасти; хсъ црь изл҃евъ да
сънидеть нынѣ съ креста, да видимъ и вѣрѫ
имемъ ѥмоу.

43 Въ врѣмѧ оно приде иосифъ отъ ариматеѩ,
благообразьнъ съвѣтьникъ, иже и тъ бѣ чаѩ цесарь-
ствиѩ бжиѩ, и дьрзнѫвъ вьниде къ пилатоу, и проси
44 тѣлесе исоусова. пилатъ же диви сѧ, аще оуже
оумьрѣтъ; и призвавъ сътьника, въпроси: аще
45 оуже оумьрѣтъ. и оувѣдѣвъ отъ сътьника, дасть
46 тѣло иосифови. и коупль плащаницѫ, и сънемъ
обитъ и въ плащаницѫ, и вложи и въ гробъ, иже
бѣ иссѣченъ отъ камене: и привали камень на двьри
47 гробоу. мариѩ же магдалыни и мариѩ иосиова
зьрѣаста къде и полагаахѫ.

ГЛАВА. Ѕl.

1 И минѫвъши сѫботѣ, мариѩ магъдалыни и мариѩ
иаковлѩ и саломии коупишѧ ароматы, да при-
2 шьдъше помажѫть исоуса. и зѣло заоутра въ єди-
ныи сѫботы придошѧ на гробъ, въсиѩвъшоу

3 сълъньцю. и глаголаахѫ къ себѣ: къто отъвалитъ
4 намъ камень отъ двьрий гробоу; и възьрѣвъша,
видѣша, ꙗко отъвалѥнъ бѣ камень: бѣ бо велиѥъ
5 ꙁѣло. и влѣꙁъша въ гробъ, видѣша юношѫ сѣ-
дѧщь о деснѫѭ ихъ, одѣнъ въ одеждѫ бѣлѫ: и оужа-
6 сошѧ сѧ. онъ же глагола имъ: не оужасайте сѧ. иисоуса
ищете назарꙗнина распѧтаго: въста, нѣсть сьде:
7 се мѣсто, идеже положишѧ и. нъ идѣте, и рьцѣте
оученикомъ его, и петрови, ꙗко варꙗѥть вы въ га-
8 лилеи: тоу и видите, ꙗкоже рече вамъ. и ишьдъ-
ша бѣжашѧ отъ гроба: имѣаше же ѩ трепетъ и
оужасъ: и никомоуже ничьсоже не рѣшѧ: боꙗхѫ бо сѧ.
9 Въскрьсъ же исъ ꙁаоутра въ пьрвѫѭ сѫботы, ꙗви сѧ
прѣжде марии магдалꙑни, иꙁ неѩже иꙁгъна седмь
10 бѣсъ. онаже шьдъши въꙁвѣсти бывъшиимъ съ нимь,
11 плачѫщемъ сѧ и рыдаѭщемъ. они же слꙑшавъше,
ꙗко живъ ѥсть, и видѣнъ бысть отъ неѩ, не вѣ-
12 роваша. по сихъ же дъвѣма отъ нихъ идѫщема ꙗви сѧ
13 инѣмь образъмь, идѫщема на село. и та шьдъша
14 повѣдаста прочиимъ: ни онѣма вѣры ꙗша. послѣдь-
же, въꙁлежѧщемъ имъ ѥдиномоунадесѧте ꙗви сѧ,
и поноси невѣрьствию ихъ и жестосрьдию, ꙗко
видѣвъшиимъ его въставъша иꙁ мьртвыхъ не вѣ-
15 роваша. и рече имъ: шьдъше въ вьсь миръ, про-
16 повѣдайте еѵангелиѥ вьсей твари. иже вѣрѫ иметь
и крьстить сѧ, спасенъ бѫдеть: а иже не иметь вѣры,

17 осѫждéнъ бѫдетъ. ꙁнáмениꙗ же вѣровавъшиимъ
послѣдьствоуѭтъ си: и́менемь мои́мь бѣсꙑ ижде-
18 нѫтъ: ѩꙁꙑкꙑ въꙁгл҃ѭтъ нóвꙑ. въ рѫкáхъ ꙁмиꙗ
въꙁьмѫтъ: áще и съмрьтьно чьто испиѭтъ, ничь-
тóже ихъ неврѣди́тъ, на недѫжьнꙑꙗ рѫкꙑ въꙁло-
19 жѧтъ, и съдрáви бѫдѫтъ. г҃ь же і҆с҃ по гл҃ании ѥгó
къ нимъ, въꙁнесé сѧ на нéбо, и сѣде о деснѫѭ б҃а.
20 они́ же иꙁшьдъше проповѣдаша вьсѭдоу, г҃оу поспѣ-
шьствоуѭщоу, и слóво оутврьждаѭщоу послѣдьствоу-
ѭщиими ꙁнáмении, ами́нъ.

Єв҃а. отъ лоу҃. глава҃ а҃.

1 Понєже оубо мъногы начаша чинити повѣсть
2 о извѣстьныхъ въ насъ вещехъ, ꙗкоже прѣдаша
намъ, бывъше и искони самовидьци и слоугы
3 словеси: изволи ся и мънѣ хождьшоу испрьва по-
вьсѣхъ въ истинѫ, по рꙗдоу писати тебѣ, държавьнъи
4 ѳеофиле, да разоумѣиеши, о нихъже наоучилъ ся иеси
5 словесехъ, оутврьжденииє. бысть въ дьни ирода црꙗ
иоудейска, иерей иетеръ именемь захариꙗ, отъ ефи-
мериꙗ авиа: и жена иего отъ дъщеръ аронь, имꙗ
6 иеи елисавеѳь. бѣастаже оба праведьна прѣдъ бмь,
ходꙗща въ заповѣдехъ вьсѣхъ и оправьданиихъ
7 гнихъ беспорока. и небѣ имꙗ чада, понєже бѣ
елисавеѳь неплоды, и оба заматорѣвъша въ дьньхъ
8 своихъ бѣаста. бысть же слоужащоу иемоу въ чиноу
9 чрѣды своиеꙗ прѣдъ бмь, по обычаю иерейскоуоумоу,
прилоучи ся иемоу покадити въшьдъшоу въ црькве
10 *гнѭ: и вьсе мъножьство людий бѣ молитвѫ дѣꙗ*

11 вънѣ, въ годъ ѳѷміана. ꙗви же са юмоу ангелъ гнь,
12 стоꙗ о деснѫѭ алтарꙗ кадильнааго. и съмате са
13 ꙁахариꙗ видѣвъ, и страхъ нападе нань. рече же
къ нюмоу ангелъ гнь: небои са ꙁахарию: ꙁанѥ оуслъı-
шана бъıсть молитва твоꙗ: и жена твоꙗ елисаветь
14 родить снъ тебѣ, и наречеши имѧ юмоу, иоанъ.
и бѫдеть тебѣ радость и веселию, и мънозн о рож-
15 дьствѣ юго възрадоуѭть са. бѫдеть бо великъ
прѣдъ гмь; и вина и сикера неимать пити: и дха
16 стаго испълнить са юще иꙁ чрѣва мтре своюꙗ. и
мъногъı снов҄ь иꙁлиевъıхъ обратить къ гоу боу ихъ.
17 и тъ прѣдъидеть прѣдъ нимь дхъмь и силоѭ или-
иноѭ, и обратить срьдьца оць на чада, и противь-
нъıꙗ въ мѫдрость правьдьнъıхъ, оуготовати гви
18 люди съвьршенъı. и рече ꙁахариꙗ къ ангелоу: поче-
сомоу раꙁоумѣѭ се; аꙁъ бо юсмь старъ, и жена
19 моꙗ ꙁаматорѣвъши въ дьньхъ своихъ. и отъвѣ-
щавъ ангелъ, рече юмоу: аꙁъ юсмь гаврилъ прѣ-
стоꙗи прѣдъ бмь: и посъланъ юсмь глати къ тебѣ,
20 и благовѣстити тебѣ се. и се бѫдеши мълча и не-
могъı проглати, до нюгоже дьне бѫдеть се: ꙁанѥ
невѣрова словесемъ моимъ, ꙗже събѫдѫть са въ врѣ-
21 ма своѥ. и бѣша людию ждѫще ꙁахариꙗ: и чоу-
22 ждаахѫ са юже моуждаашеть въ цркъви. ишьдъ же
неможааше глати къ нимъ: и раꙁоумѣша, ꙗко видѣ-
нию видѣ въ цркви: и тъ бѣ помаваꙗ имъ: и прѣ-
23 бъıвааше нѣмъ. и бъıсть ꙗко испълнишѧ са дьниѥ

24 слоужьбы юго, иде въдомъ свой. посихъже
дьнехъ ꙁачать елисавеѳь жена-ꙁахариина, и таяшеса
25 пать мѣць, глщи: ꙗко тако сътвори мънѣ гь
въ дьни, въ ньже призьрѣ отъꙗти поношеније мојѥ
въ чловѣцѣхъ.

26 Въ шестыже мѣсаць посъланъ бысть ангелъ
гаврилъ отъ ба въ градъ галилейскъ, юмоуже има
27 наꙁареѳъ, къ дѣви обржчень мжжеви, юмоуже има
иосифъ, отъ домоу и отьства двдова: и има дѣвици
28 марија. и въшьдъ къ ней ангелъ рече: радоуиса
благодатьнаꙗ: гь съ тобоѭ: благословлена ты въ же-
29 нахъ. онаже видѣвъши, съматеса о словеси юго,
30 и помышлꙗаше, каково се бѫдеть цѣлованије. и
рече ангелъ ей: небойса марије: обрѣте бо благо-
31 дать отъ ба. и се ꙁачьнеши въ чрѣвѣ, и родиши
32 снъ, и наречеши има юмоу, ис. сь бѫдеть великъ,
и сынъ вышьнаго наречетьса: и дасть юмоу гь
33 бъ престолъ двда оца юго. и въцрить са въ домоу
иаковли въ вѣкы, и црьствоу юго небѫдеть коньца.
34 рече же марија къ ангелоу: како бѫдеть се, иде мжжа
35 неꙁнаѭ; и отъвѣщавъ ангелъ рече ей: дхъ стый
найдеть на та, и сила вышьнаго осѣнить та:
тѣмьже и юже родитьса сто, наречетьса снъ бжий.
36 и се елисавеѳь жжика твоя, и та ꙁачать снъ
въ старость своѭ: и се мѣсаць шестый юсть ей
37 нарицаюмѣй неплодъви: ꙗко неиꙁнеможеть отъ ба

38 вьсꙗкъ гл҃ъ. рече же мариꙗ: се раба гн҃ꙗ: бѫди
мьнѣ по гл҃оу твоѥмоу. и отъиде отъ нѥꙗ ангелъ.
39 Въставъши мариꙗ иде въ горьницѫ съ тъщани-
40 ѥмь, въ градъ июдовъ: и вънидє въ домъ захариинъ,
41 и цѣлова елисавеѳь. и бысть ꙗко оуслыша ели-
савеѳь цѣлованиѥ мариино, възигра сѧ младеньць
радощами въ чрѣвѣ ѥꙗ: и испълни сѧ дх҃мь ст҃ы-
42 имь елисавеѳь: и възъпи гласъмь великъмь, и
рече: бл҃гословлѥна ты въ женахъ, и благословлѥнъ
43 плодъ чрѣва твоѥго. и отъкѫдоу се мънѣ, да
44 приидеть мати г҃а моѥго къ мънѣ; се бо, ꙗко бысть
гласъ цѣлованиꙗ твоѥго въ оушию моѥю, възигра сѧ
45 младеньць радощами въ чрѣвѣ моѥмь. и блажена
ꙗже вѣрова, ꙗко бѫдеть съвьршениѥ гл҃анымъ ѥи
46 отъ б҃а. и рече мариꙗ: величить д҃ша моꙗ г҃а, и
47 възрадова сѧ д҃хъ мои о бозѣ съпасѣ моѥмь: ꙗко
48 призьрѣ на съмѣрениѥ рабы своѥꙗ: се бо отъселѣ
49 блажать мѧ вьси роди. ꙗко сътвори мьнѣ величиѥ
56 сильныи, и ст҃о имѧ ѥго: прѣбысть же мариꙗ
съ нѥѭ, ꙗко три мѣсѧца, и възврати сѧ въ домъ
свои.
57 Елисавеѳи же испълниша сѧ дьниѥ родити ѥи,
58 и роди с҃нъ. и слышаша окрьстъ живѫще и рож-
дениѥ ѥꙗ, ꙗко възвеличилъ ѥсть г҃ь милость
59 своѭ съ нѥѭ, и радовахѫ сѧ съ нѥѭ. и бысть
въ осмыи дьнь, придоша обрѣзатъ отроча, и на-
60 рицаахѫ ѥго именемь о҃ца своѥго захариѩ. и отъвѣ-

щавъши мати юго рече: ни, нъ да наречеть са има
61 юмоу иоанъ. и рекоша къ нюй, ѩко никътоже
юсть отъ рожденꙗ твоюго, иже нарицають са име-
62 немь тѣмь. помаваахѫже оцоу юго, како бы хотѣлъ
63 нарещи юго. и испрошь дъщицѫ, написа има юго.
глꙗ: иоанъ юсть има юмоу: и чоудишаса вьси.
64 отвръзоша же са оуста юго абию и ꙗзыкъ юго, и
65 глааше, благослова ба. и бысть на вьсѣхъ страхъ
живѫщихъ окрьстъ ихъ: и въ вьсей горьнии июдей-
66 стѣй повѣдаюми бѣахѫ вьси гли си. и положиша
вьси слышавъшеи на срдцихъ своихъ, глѭще: чьто
оубо отроча се бѫдеть; и рѫка гнꙗ бѣ съ нимь.
67 и захариꙗ оць юго наплънисa дхомь стымь, и
68 пророчьствова, глꙗ: блгнъ гь бъ излевъ, ѩко
посѣти, и сътвори избавлюние людемъ своимъ:
76 и ты отроча пророкъ вышьниаго наречеши са:
прѣдъидеши бо прѣдъ лицьмь гнюмь, оуготоватъ
80 пѫти юго. отроча же растѣаше и крѣплѣаше са дхъмь:
и бѣ въ поустынꙗхъ до дьне ꙗвлюнꙗ своюго
къ излю.

ГЛАВА . В .

1 Въ дьни оны, изиде повелѣние отъ кесара аугоста,
2 написати вьсѭ вьселюнѫѭ. се написание пьрвою
3 бысть владѫщоу сурию куринию и идѣахѫ вьси
4 написатъ са, къждо въ свой градъ. възиде же
иосифъ отъ галилеа из града назаретьска, въ иоудеѭ,

въградъ давꙑдовъ, иже нарицаѥтьса виѳлеемъ,
занѥже бѣаше отъдомоу и отъотьчьствиꙗ д҃вдва,
5 написатъса съмариѥѭ обрѫченоѭ ѥмоу женоѭ,
6 сѫщеѭ непраздьноѭ. бъістьже ѥгда бъіста тоу,
7 испльнишаса дьниѥ родити ѥи: и роди с҃нъ свои
пьрвѣньць, и повитъ ѥго, и положи и въꙗслехъ,
8 занѥ небѣ има мѣста въобитѣль. и пастоуси
бѣахѫ въ тоиже странѣ, бъдꙗще и стрѣгѫще стражѫ
9 нощьнѫѭ о стадѣ своѥмь. и се анг҃лъ г҃нь ста
оу нихъ, и слава г҃ниꙗ осиꙗ ꙗ: и оубоꙗшаса стра-
0 хъмь велиимь. и рече имъ анг҃лъ: небоитеса: се бо
благовѣстоуѭ вамъ радость великѫ, ꙗже бѫдеть
1 вьсѣмъ людьмъ: ꙗко родиса вамъ дьньсь сп҃съ,
2 ѥже ѥсть х҃ъ г҃ь, въградѣ давꙑдовѣ. и се вамъ
знамениѥ: обрѧщете младеньць повитъ, лежѧщь
3 въ ꙗслехъ. и вънезаапѫ бъість съанг҃ломь мъно-
жьство вои н҃бсьнꙑихъ, хвалѧщиихъ б҃а, и г҃лѭщиихъ:
4 слава въвꙑшьнихъ богу, и на земли миръ, въч҃лвцѣхъ
5 благоволениѥ. и бъість ꙗко отъидоша отъ нихъ
на н҃бо анг҃ли, и ч҃лци пастоуси рекоша дроугъ
къдроугоу: прѣидѣмъ оубо до виѳлеема, и видимъ
6 г҃лъ сь бъівъшии, иже г҃ь съказа намъ. и придоша
подвигъше са и обрѣтоша мариѭ же, иосифъ и мла-
7 деньць лежѧщь въ ꙗслехъ. видѣвъше же съказаша
8 о г҃лѣ г҃ланѣемь о отроуати семь. и вьси слꙑша-
вьше дивишаса о г҃ланꙑихъ отъ пастоухъ къ нимъ.
9 мариꙗ же вьсꙗ съблюдааше г҃лꙑ си, сълагаѭщи

20 въ срдци своѥмь. и възвратишѧ сѧ пастоуси, сла-
вѧще и хвалѧще ба о вьсѣхъ, ѩже слꙑшашѧ и ви-
21 дѣшѧ, ѩкоже глано бꙑсть къ нимъ. и ѥгда наплъ-
нишѧ сѧ осмь дьнии, да и обрѣжѫть: нарече́но бꙑсть
имѧ ѥмоу ис, нарече́ноѥ отъ ангела прѣжде даже
22 незачѧтъ сѧ въ чрѣвѣ. въ врѣмѧ оно възнесоста
родителѣ отроча иса въ иерслимъ, поставити
23 прѣдъ гмь: ѩкоже ѥсть писано въ законѣ гни:
ѩко вьсѣкъ младе́ньць мѫжьска полоу, разврьзаѩ
24 ложесна, сто гви нарече́ть сѧ. и дати жрътвѫ, по рече́-
ноуоумоу въ законѣ гни, дъва грълицѧ, или дъва
25 пьтеньца голѫбина. и бѣ члкъ въ иерслмѣ, ѥмоуже
имѧ сумеонъ: и члкъ сь правьдьнъ и чьстивъ,
26 чаѩ оутѣхꙑ излевꙑ. и дхъ бѣ стъ въ нѥмь. и
бѣ ѥмоу отъвѣщано дхъмь стꙑимь, не видѣти
27 съмьрти, прѣжде даже видить ха гнѣ. и приде
дхъмь въ црквь: и ѥгда въведоста родителѣ отроча
иса, сътворити има по обꙑчаю законьноуоумоу
28 о нѥмь, и тъ приѩтъ ѥ на рѫкоу своѥю, блгослови
29 сумеонъ ба, и рече: нꙑнѣ отъпоустиши раба тво-
30 ѥго, влко, по глоу твоѥмоу съ миръмь: ѩко видѣстѣ
31 очи мои спсениѥ твоѥ, ѥже ѥси оуготовалъ прѣдъ ли-
32 цьмь вьсѣхъ людии: свѣтъ въ открьвениѥ ѩзꙑкомъ,
33 и славѫ людии твоихъ излѣ. и бѣ иосифъ и
34 мати ѥго чоудѧща сѧ о глемꙑихъ о нѥмь. и блгослови
ѩ сумеонъ, и рече къ марии матери ѥго: се лежить
сь на падениѥ и на въстаниѥ мъногомъ въ изли,

35 и въ знамение прѣрѹчьно: и тебѣже самой дшѫ
прьйдеть орѫжие: да отъкрыѭть са отъ мъногъ
36 срдць помышлениꙗ. и бѣ анна прроучица, дъщи фа-
ноуилова, отъ колѣна асирова: си заматерѣвъши
въдьныхъ мъножѣхъ, живъши съ мѫжемь ·з· лѣтъ
37 отъ дѣвьства своего: и та въдова до осмидесатъ
и четыри лѣтъ, ꙗже неотхождааше отъ цркве, по-
38 стъмь и молитвами слоужащи нощь и дьнь: и та
въ тъ часъ пристѫпьши исповѣдааше са гви, и гла-
аше о немь вьсѣмъ чаѭщиимъ избавлениꙗ въ ие-
39 рслимѣ. и ꙗко съконьчаша са вьсꙗ по законоу
гню, възвратиша са въ галилеѭ, въ градъ свой на-
40 зареѳъ. отроча же растѣаше и крѣплꙗаше са дхъмь
исплънꙗѩ са прѣмѫдрости: и благодать бжиꙗ бѣ
41 на немь. и хождааста родителꙗ его по вьсꙗ лѣта
42 въ иерслмъ, въ праздьникъ пасхѣ. и егда бысть
дьвою на десате лѣтоу, въсходащемъ имъ въ ерслмъ
43 по обычаю праздьника, и коньчавъшемъ дьни, възвра-
щаѭщемъ же са имъ, оста отрокъ въ иерсамѣ: и не-
44 чоу иосифъ и мати его. мьнѣвъша же и въ дроу-
жинѣ сѫщь, идоста дьне пѫть, и искааста его
45 въ рождении и въ знании: и необрѣтъша его, възвра-
46 тиста са въ ерслмъ, възискаѭща его. и бысть
по трьхъ дьньхъ, обрѣтоста и въ цркъви, сѣдаща
посрѣдѣ оучитель, и послоушаѭща ихъ, и въпраша-
47 ѭща ихъ. оужасаахѫ же са вьси послоушаѭщии его,
48 о разоумѣ и отъвѣтѣхъ его. и видѣвъша и диви-

стасѧ: и къ нѥмоу мати ѥго рече: чадо, чьто
сътвори нама тако; се оць твои и азъ скрьбѧща
49 искаховѣ тебе. и рече къ нима: чьто ꙗко искаста
мене; невѣстали, ꙗко ꙗже сѫть оца моѥго, въ тѣхъ
50 достоить ми быти; и та неразоумѣста гла иже
51 рече има. и съниде съ нима, и приде въ назареѳъ:
и бѣ повиноуѩсѧ има. мати же ѥго съблюдаше
52 вьсѩ глы сиѩ сълагаѭщи въ срьдьци своѥмь. ис же
спѣаше прѣмѫдростиѭ и тѣлъмь, и благодатиѭ
отъ ба и члвкъ.

ГЛАВА . Г.

1 Въ пѧтоѥнадесѧте лѣто владычьствиꙗ тивериꙗ
кесара, обладаѭщоу понътскоуоумоу пилатоу иоу-
деѥѭ, и четврьтовластьствоуѭщоу галилеѥѭ иродоу,
филипоу же братоу ѥго четврьтовластьствоуѭщоу
итоуриѥѭ и трахонитьскоѭ страноѭ, и лусанию
2 четврьтовластьствоуѭщоу авилиниѥѭ, при архие-
реи аннѣ и каиафѣ, бысть гль бжии къ иоаноу за-
3 харииноу сноу въ поустыни. и приде въ вьсѭ
странѫ иерданьскѫ, проповѣдаѩ крьщение на по-
4 каꙗние въ отъпоущение грѣховъ: ꙗкоже ѥсть пи-
сано въ кънигахъ словесы исаиꙗ прка глѭща:
гласъ въпиѭщааго въ поустыни: оуготовите пѫть
5 гнь: правы творите стьзѧ ѥго. вьсꙗка дъбрь
наплънить сѧ, и вьсꙗка гора и хлъмъ съмѣрить сѧ:
и бѫдѫть стрьпътьнаꙗ въ праваꙗ, и острии, въ пѫти

6 гладъкы. и оуӡьрить вьсѩка плъть съпасение
7 бж҃ие. гл҃аше же исходѧщиимъ народомъ крьститъ сѧ
отъ него: ищадиꙗ ехидьнова, къто съказа вамъ
8 бѣжати отъ грѧдѫщаго гнѣва; сътворите оубо
плоды достойнꙑ покаꙗнию: и неначинайте гл҃ати
въ себѣ: ꙗко оц҃а имамъ авраама. гл҃ѭ бо вамъ
ꙗко можеть б҃ъ отъ камениꙗ сего въздвигнѫти чада
9 авраамоу. оуже бо секыра при корени дрѣва лежить:
вьсѩко оубо дрѣво нетворѧщее плода добра, посѣ-
10 кѫѭть, и въ огнь въмѣтаѭть, и съгараѥть. и въпра-
шаахѫ его народи, гл҃ѭще: что оубо сътворимъ;
11 отвѣщавъ же гл҃аше имъ: имѣѩй дъвѣ ризѣ, да
подасть неимѫщоуоумоу: и имѣѩй брашьна, такожде
12 да творить. придоша же и мытарие крьститъ сѧ и
рекоша къ немоу: оучителю, что сътворимъ, онъ же
13 рече къ нимъ: ничьтоже болѥ повелѣнаго вамъ
14 творите. въпрашаахѫ же и и воини гл҃ѭще: и мы
что сътворимъ: и рече къ нимъ: никогоже оби-
дите, ни оклеветайте: и довольни бѫдѣте оброкы
15 вашими. чаѭщемъ же людьмъ, и помышлѣѭщемъ
въ срд҃ьцихъ своихъ о иоаннѣ, еда тъ есть хс҃ъ;
16 отъвѣщаваше иоаннъ вьсѣмъ гл҃ѧ: азъ оубо водоѭ
крьщаѭ вы: грѧдеть же крѣплий мене, емоуже нѣсмь
достоинъ отрѣшити ремене сапогъ его: тъ крь-
17 стить вы дх҃омь ст҃ыимь и огньмь. емоуже ло-
пата въ рѫцѣ его, и потрѣбить гоумьно свое, и
съберетъ пьшеницѫ въ житьницѫ своѭ; а плѣвы

18 съжежеть огньмь негасимꙑимь. мъногаже и ина
оутѣшаѩ, благовѣстоваааше людьмъ.

главá .д҃.

16 Въ врѣмѧ оно приде і҃с въ назареѳъ, въ нѥмьже
бѣ въспитанъ: и вънидѣ по обꙑчаю своѥмоу,
въ дьнь сѫботьнꙑи, въ съборище, и въста чисти.
17 и въдаша ѥмоу кънигꙑ исаиѩ прр҃ка: и разгъ-
нѫвъ, кънигꙑ, обрѣте мѣсто, идеже бѣ написано:
18 дх҃ъ г҃нь на мънѣ, ѥгоже ради помаза мѧ благо-
вѣститъ нищиимъ, посъла мѧ исцѣлитъ съкроу-
шенꙑхъ ср҃дцьмь: проповѣдати плѣньникомъ отъпоу-
щениѥ, и слѣпꙑимъ прозьрѣниѥ: отъпоустити
19 съкроушенꙑѩ въ отърадѫ. проповѣдати лѣто г҃нѥ
20 приꙗтьно. и съгнѫвъ кънигꙑ, въдавъ слоузѣ
сѣде: и вьсѣмъ въ съборищи очи бѣаста зьрѧщи
21 нань. начѧтъ же г҃лати къ нимъ: ꙗко дьньсь събꙑсть-
22 сѧ писаниѥ се въ оушию вашею. и вьси съвѣ-
дѣтельствовахѫ ѥмоу. и дивлꙗахѫ сѧ о словесехъ
благодати, исходѧщиихъ из оустъ ѥго. и г҃лаахѫ:
23 не си ли ѥсть с҃нъ иосифовъ; и рече къ нимъ:
вьсꙗко речете ми притъчѫ сиѭ: врачоу, исцѣли сѧ
самъ: ѥлико слꙑшахомъ бꙑвъшиихъ въ капернаоумѣ,
сътвори и сьде въ отьчьствии своѥмь. рече же:
24 аминъ г҃лѭ вамъ, ꙗко никоторꙑиже прр҃къ приꙗтъ
25 ѥсть въ отьчьствии своѥмь. въ истинѫ же г҃лѭ
вамъ: ꙗко мъногꙑ въдовица бѣша въ дьни илиинꙑ

въ иер҃слмѣ, ѥгда ꙁаключи сѧ н҃бо три лѣта и шесть
26 мѣсаць, ꙗко бꙑсть гладъ повьсеи ꙁемли: и ни
къ ѥдиноиже ихъ посъланъ бꙑсть илиꙗ, тъкъмо
27 въ сарефѳѫ сидоньскѫѭ къ женѣ въдовици. и мъноꙁи
бѣахѫ прокаженни въ иꙁ҃ли при елисеи пр҃цѣ: и ни
ѥдинъже отъ нихъ очисти сѧ тъкъмо неемань
28 сѵрскꙑи. исплъниша же сѧ вьси ꙗростиѭ на събо-
29 рищи, слꙑшаще си. и въставъше иꙁгънаша и вънъ
иꙁ града, и ведоша и до врьхоу горꙑ, на неиже
градъ ихъ сътворенъ бѣаше, да бꙑша и низъри-
30 нѫли. онъже прошьдъ, и посрѣдѣ ихъ идѣаше.
31 вънидe ис҃ въ капернаоумъ въ градъ галилеискъ:
32 и бѣ оуча въ сѫботꙑ. и оужасаахѫ сѧ оучении ѥго:
33 ꙗко съ властиѭ бѣ слово ѥго. и въ съборищи бѣ
ч҃лвкъ, имꙑ доуха нечиста, и възъпи гласъмь ве-
34 лиѥмь гл҃ѧ: остани, чьто ѥсть намъ и тебѣ, ис҃е
наꙁареанине; пришьлъ ѥси погоубитъ насъ: вѣмь
35 тѧ къто ѥси, ст҃ꙑи б҃жии. и ꙁапрѣти ѥмоу ис҃,
гл҃ѧ: прѣмлъчи, и изиде иꙁ нѥго. и поврьгъ и
бѣсъ посрѣдѣ, и изиде иꙁ нѥго, никакоже неврѣждь
36 ѥго. и бꙑсть оужасъ на вьсѣхъ: и сътаꙁаахѫ сѧ
дроугъ къ дроугоу гл҃ѭще: чьто ѥсть слово се,
ꙗко властиѭ и силоѭ велить нечистꙑимъ доухомъ,
и исходѧть.

ГЛАВА . Є.

1 Въ врѣмѧ оно стоꙗаше і͠с при ѥзерѣ геннсарѣть-
2 сцѣ: и видѣ дъва корабица стоꙗща при ѥзерѣ:
рыбарн же ошьдъше отъ нею, плакаахѫ мрѣжа своꙗ.
3 вълѣзъ же въ ѥдинъ отъ корабицоу, иже бѣ симо-
новъ, моли и отъ земли отъстѫпити мало: и сѣдъ
4 оучаашe ис кораблꙗ народы. ꙗкоже прѣста гл҃ꙗ,
рече къ симоноу: възѣди въ глѫбинѫ и въметѣте
5 мрѣжа ваша въ ловитвѫ. и отъвѣщавъ симонъ,
рече ѥмоу: наставьниче, об нощь вьсѫ троуждьше сѧ,
ничесоже неꙗхомъ: по глоу же твоѥмоу възврьжемъ
6 мрѣжѫ. и се сътворьше, обꙗша мнoжьство рыбъ
7 мъного: прѣтрьзаахѫ же сѧ мрѣжа ихъ. и помаваша
приꙗстьникомъ, иже бѣахѫ въ дроузѣмь корабли,
да пришьдъше помогѫть имъ: и придоша, и напаъ-
8 ниша оба корабла, ꙗко погрѫжати сѧ има. видѣвъ-
же симонъ петръ, припаде къ колѣнома і͠сововома,
гл҃ꙗ: изиди отъ мене, ꙗко мѫжь грѣшьнъ ѥсмь, г͠н.
9 оужасъ бо одрьжааше и и вьсꙗ, иже бѣахѫ съ нимь,
10 о ловитвѣ рыбъ, ꙗже ꙗша: такожде же иꙗкова и
иоана сына зеведеова, иже бѣста обьщанника си-
моновн. и рече къ симоноу і͠с: небой сѧ: отъ сель
11 чловѣкы бѫдеши ловѧ. и извезъше кораблꙗ на землѭ,
и оставльше вьсе, въ слѣдъ ѥго идоша.

17 Въ врѣмѧ оно бѣ оуча і͠с: и бѣахѫ сѣдꙗще
фарисеи и законооучителѥ, иже бѣахѫ пришьли

отъ вьсꙗкоѩ вьси галиискꙑ иоудеискꙑ и отъ иѥроу-
18 салима: и сила г҃нѣ бѣ цѣлити ꙗ. и се мѫжи но-
сѧште на одрѣ ч҃лвка, иже бѣ ослаблѥнъ, и искаахѫ
19 вънести и и положити прѣдъ нимь: и необрѣтъше
кѫдоу вънести и, народа ради, възлѣзъше на храмъ,
сквозѣ покровъ низъвѣсиша съ ложьмь посрѣдѣ
20 і҃са. и видѣвъ вѣрѫ ихъ рече ѥмоу: чловѣче,
21 отъпоуштаѭть ти сѧ грѣси твои. и начаша помꙑ-
шлꙗти кънижьници и фарисеи, г҃лѭште: къто сь
ѥсть, иже г҃лѥть хоулѫ; къто можеть отъпоуштати
22 грѣхꙑ, тъкъмо ѥдинъ б҃ъ; разоумѣвъ же і҃с помꙑ-
шлѥниꙗ ихъ, отъвѣштавъ рече имъ: чьто помꙑ-
23 шлꙗѥте въ ср҃дцихъ вашихъ; чьто ѥсть оудобѣѥ
рещи ослаблѥноуоумоу: отъпоуштаѭть ти сѧ грѣси
24 твои; или рещи: въстани и ходи; нъ да оувѣсте,
ꙗко власть иматъ сꙑнъ ч҃лвчьскꙑи на земли отъпоу-
штати грѣхꙑ, рече ослаблѥноуоумоу: тебѣ г҃лѭ,
въстани, и възьми ложе твоѥ, и иди въ домъ твои.
25 и абиѥ въставъ прѣдъ ними, възьмъ, на нѥмьже
26 лежааше, и иде въ домъ свои, славѧ б҃а. и оужасъ
приꙗтъ вьсѧ, и славлꙗахѫ б҃а: и наплъниша сѧ
страхъмь г҃лѭште: ꙗко видѣхомъ прѣславьна дьньсь.

27 Въ врѣмѧ оно изиде і҃с, и оузьрѣ мьздоимьца
именемь левгиѭ, сѣдѧшта на мꙑтьници, и рече ѥмоу:
28 иди по мьнѣ. и оставль вьсꙗ, въставъ въ слѣдъ
29 ѥго иде. и сътвори чрѣждениѥ велико левги ѥмоу
въ домоу своѥмь: и бѣ народъ мъногъ мꙑтарь,

30 и нинѣхъ, иже бѣахѫ съними възлежѧще. и ръпъта-
ахѫ кънижьници и фарисеи, къ оученикомъ ѥго
гл҃ѭще: почьто съ мытари и грѣшьникы ѣсте и
31 пиѥте; и отъвѣщаı ис҃ъ рече къ нимъ: нетрѣбоуѭть
32 съдрави врача, нъ болѧщеи. непридохъ призъватъ
правьдьникъ, нъ грѣшьникы въ покаıаниѥ.

ГЛАВА. Ѕ҃.

1 Въ врѣмѧ оно хождааше ис҃ въ сѫботѫ сквозѣ
сѣıаниıа: и въстрьзаахѫ оученици ѥго класы, и
2 ѣдѣахѫ, и стираѭще рѫками своими. нѣции же
отъ фарисеи рекошѧ имъ: чьто творитѣ, ѥгоже
3 недостоить творити въ сѫботы; и отвѣщавъ ис҃ъ,
рече къ нимъ: ни ли сего чьли ѥсте, ѥже сътво-
ри дв҃дъ, ѥгда възалка самъ, и иже съ нимь бѣахѫ;
4 како вънидe въ домъ б҃жии, и хлѣбы прѣдъложеныıа
приимъ ѣсть, и дасть и сѫщиимъ съ нимь, ихъже
5 недостоıааше ѣсти, тъкъмо иереомъ ѥдинѣмъ. и
гл҃ааше имъ, ıако г҃ь ѥсть сынъ чл҃вчьскыи сѫботѣ.
6 бысть же и въ дроугѫıѫ сѫботѫ вънити ѥмоу въ събо-
рище и оучити: и бѣ чловѣкъ тоу, и рѫка ѥмоу
7 деснаıа бѣ соуха. и назираахѫ и кънижьници и фа-
рисеи, аще въ сѫботѫ исцѣлить и, да обрѧщѫть рѣчь
8 нань. онъ же вѣдѣаше помышлениıа ихъ, и рече
чл҃коу имѫщоуоумоу соухѫ рѫкѫ: въстани, и стани
9 посрѣдѣ. онъ же въставъ ста. рече же ис҃ къ нимъ:
въпрошѫ вы: аще достоить въ сѫботы, добро сътво-

рити, или зъло сътворити; дшѫ спсти или погоу-
10 бити; и възьрѣвъ на вьсѩ ѩ, рече ѥмоу: простьри
рѫкѫ твоѭ. онъже простьрѣтъ: и оутврьди сѧ рѫка
ѥмоу ꙗко и дроугаꙗ.

17 Въ врѣмѧ оно ста ис на мѣстѣ равьнѣ: и на-
родъ оученикъ ѥго, и мъножьство мъного людии
отъ вьсеѩ иоудеѩ и иерслима, и поморнꙑ тоурьска
18 и сидоньска, иже придоша послоушатъ ѥго и исцѣ-
литъ сѧ отъ недѫгъ своихъ, и стражджщеи отъ дхъ
19 нечистꙑихъ: цѣлѣахѫ сѧ. и вьсь народъ искаше
прикасати сѧ ѥмь: ꙗко сила из нѥго исхождааше,
20 и исцѣлꙗаше вьсѩ. и тъ възведъ оуи свои на оуче-
никꙑ своѩ, глааше: блажени нищии дхъмь: ꙗко
21 ваше ѥсть црьствиѥ бжиѥ. блажени алчѭщеи нꙑнѣ:
ꙗко насꙑтите сѧ. блажени плачѭщеи сѧ нꙑнѣ: ꙗко
22 въсмѣѥте сѧ. блажени бѫдете, ѥгда възненавидѧть
вꙑ члци, и ѥгда разлѫчать вꙑ, и поносать, и
пронесѫть имѧ ваше ꙗко зъло, сна члчьскааго ради.
23 възрадоуите сѧ въ тъ дьнь, и възиграите сѧ: се бо
мьзда ваша мънога въ нбсехъ.

31 Рече гь ꙗкоже хощете, да творѩть вамъ чло-
32 вѣци, и вꙑ творите имъ такожде. и аще любите лю-
бѧщаѩ вꙑ, каꙗ вамъ хвала ѥсть; ибо и грѣшьници
33 любѧщаѩ ихъ любѧть. и аще благо творите бла-
готворѩщиимъ вамъ, каꙗ вамъ хвала ѥсть; ибо и
грѣшьници тожде творѩть. и аще възаимъ даѥте,
34 отъ нихъже чаѥте въсприѩти, каꙗ вамъ хвала ѥсть;

и́бо и грѣшьници грѣшьникомъ въꙁаимъ даѭть,
35 да въсприимѫть равьно. обаче любите врагꙑ ваша,
добро творите, въꙁаимъ даите, ничесоже нечаѭще:
и бѫдеть мьꙁда ваша мъного, и бѫдете с҃нове вꙑ-
шьнꙗаго: ꙗко тъ благъ ѥсть на невъꙁблагодатьнꙑꙗ
36 и ꙁълꙑꙗ. бѫдѣте оубо милостиви, ꙗкоже и о҃ць
вашь милостивъ ѥсть.

ГЛАВА. З҃.

1 Въ врѣмѧ оно вънииде і҃с въ капернаоумъ. съть-
никоу же нѣкоѥмоу рабъ болѧ ꙁълѣ оумираше,
3 иже бѣ ѥмоу чьстьнъ. слꙑшавъ же о і҃сѣ, посъла
къ нѥмоу старьцѧ иоудейскꙑ, молѧ ѥго, да пришьдъ
4 сп҃сеть раба ѥго. они же пришьдъше къ і҃су, мо-
лѣахѫ и тъщьно, гл҃ѭще, ꙗко достоинъ ѥсть, ѥже
5 аще даси ѥмоу. любить бо ѩꙁꙑкъ нашь, и съво-
6 рище тъ съꙁьда намъ. і҃съ же идѣаше съ ними.
ѥще же ѥмоу недалече сѫщоу отъ домоу, посъла
къ нѥмоу сътьникъ дроугꙑ, гл҃ѧ: г҃и, не движи сѧ:
нѣсмь бо достоинъ, да подъ кровъ мой вънидеши.
7 тѣмь же ни себе достоина сътворихъ прити къ тебѣ:
8 нъ рьци словъмь, и ицѣлѣѥть отрокъ мой. ибо
аꙁъ ч҃лвкъ ѥсмь подъ властели оучинѥнъ, имꙑѩ
подъ собоѭ воинꙑ: и гл҃ѭ семоу: иди, и идеть: и
дроугоуоумоу: приди, и придеть: и рабоу моѥмоу:
9 сътвори се, и сътворить. и слꙑшавъ се і҃с, чоу-
ди сѧ ѥмоу: и обращьсѧ послѣдоуѭщоуоумоу народоу

рече: глѭ вамъ, ни въ иꙁли толикы вѣры обрѣтохъ.
10 и възвращьше сѧ въ домъ посълании, обрѣтоша бо-
11 лѩщаего раба исцѣлѣвъша. въ врѣмѧ оно идѣаше
Іс въ градъ нарицаемыи наинъ: и съ нимь идѣ-
12 ахѫ оученици ѥго, и народъ мъногъ, ꙗкоже при-
ближи сѧ къ вратомъ градоу, и се иꙁношаахѫ оумь-
ръшь, сн҃ъ ѥдинноуадъ мтри своѥи: и та бѣ въдова:
13 и народъ отъ града мъногъ бѣ съ нѥѭ. и видѣвъ
ѭ гь милосрьдова ѭ, и рече ѥи: не плачи сѧ. и
14 пристѫпль коснѫ въ одръ: носѧщеи же сташа: и
15 рече: юноше, тебѣ глѭ въстани. и сѣде мрьтвыи,
16 и нача глати: и въдасть и матери ѥго. приꙗтъ же
страхъ вьсѩ, и славлꙗахѫ ба, глѭще: ꙗко пррк҃ъ
велии въста въ насъ, и ꙗко посѣти бъ людии
своихъ.

36 Въ врѣмѧ оно молѣаше нѣкыи отъ фарисѣи
Іса, да бы ѣлъ съ нимь: и въшьдъ въ домъ фари-
37 сѣовъ, възлеже. и се жена въ градѣ, ꙗже бѣ грѣ-
шьница, оувѣдѣвъши, ꙗко възлежитъ въ храминѣ
38 фарисѣовѣ, принесъши алавастръ мѵра: и ставъши
ꙁади при ногоу ѥго, плачѫщи сѧ, начатъ мочити
ноꙁѣ ѥго сльꙁами, и власы главы своѥѩ отирааше,
39 и обловыꙁааше ноꙁѣ ѥго, и маꙁааше мѵръмь. ви-
дѣвъ же фарисѣи възъвавы ѥго, рече въ себѣ, глѩ:
сь абы былъ пркъ, вѣдѣлъ оубо бы, къто, и ка-
кова жена, ꙗже прикасаѥть сѧ ѥмь: ꙗко грѣшьница
40 ѥсть. отвѣщавъ же Іс рече ѥмоу: симоне, имамь ти

нѣ

41 нѣчьто рещи. онъже рече: оучителю, рьци. дъва
дльжьника бѣста ꙁаимодавьцоу нѣкоѥмоу: ѥдинъ
дльжьнъ бѣ патиѭсътъ динарий, а дроугꙑй пати-
42 ѭдесатъ. неимѫщемаже има въꙁдати, обѣма отъда.
43 которꙑй оубо ѥю, паче въꙁлюбить и. отъвѣщавъ
же симонъ рече: непьщоуѭ. ꙗко ѥмоуже мъножаѥ
44 отъда. онъже рече ѥмоу: правъ сѫдилъ ѥси. и
обращь са къ женѣ, симоноу рече, видиши ли сиѭ
женѫ; вънидохъ въ домъ твой, водꙑ на ноꙁѣ мои
недасть: си же сльꙁами омочи ноꙁѣ мои, и власꙑ
45 своими отьре. лобъꙁаниꙗ ми недасть: си же отъ-
ниѥлиже вънидохъ, непрѣста облобꙑꙁаѭщи ноꙁѣ
46 мои. елеѥмь главꙑ моеꙗ непомаꙁа: си же мѵрьмь
47 помаꙁа ноꙁѣ мои. ѥгоже ради глѭ ти, отъпоу-
щаѭть са ѥй грѣси мъноꙁи, и ꙗко въꙁлюби мъного:
а ѥмоуже мьниѥ отъпоущаѥть са, мьньшьми любить.
48 рече же ѥй; отъпоущаѭть са тебѣ грѣси. и начаша
49 въꙁлежащеи съ нимь глати въ себѣ: къто сь ѥсть,
50 ꙗко и грѣхꙑ отъпоущаѥть; рече же къ женѣ: вѣра
твоꙗ спсе та: и иди съ миръмь.

ГЛАВА .И.

5 Рече гь притъчѫ сиѭ: иꙁиде сѣꙗй сѣꙗтъ сѣмене
своѥго: и ѥгда сѣꙗаше, ово паде при пѫти,
попьрано бꙑсть, и пътица нбсьнꙑꙗ поꙁобаша ѥ.
а дроугоѥ паде на камени, и проꙁабъ оусъше, ꙁаниѥ
в неимѣаше влагꙑ. а дроугоѥ паде посрѣдѣ трьниꙗ,

8 и възрасте трьние, и подави ю. а дроугою паде
на земли добрѣ, и прозабъ сътвори плодъ сътори-
9 цею. въпрашаахж же и оученици его глжще: что
10 есть прѝтча си; онъ же рече имъ: вамъ дано
есть вѣдѣти тайны цесарьствиа бжиа: а прочимъ
въ притъчахъ, да видѧще невидѧть, и слышѧще не-
11 разоумѣѭть. есть же прѝтча си: сѣмѧ есть сло-
12 во бжие. а иже при пѫти, сѫть слышѧщеи, по-
томь же придеть диѧволъ, и възьметь слово отъ
13 срдца ихъ, да невѣры имъше спсени бѫдѫть. а
иже егда оуслышѧть, съ радостиѭ приимѫть слово:
и сии корене неимѫть, иже въ врѣмѧ вѣрѫ емлѭть,
14 и въ врѣмѧ напасти отстѫпаѭть. а падъшее въ трь-
нии, си сѫть слышавъшеи, и отъ печали и богать-
ствиа и сластьми житийскыими ходѧще подавлѣ-
15 ѭть сѧ, и недоврьха плода творѧть. а иже на земли
добрѣ, сии сѫть, иже добръмь срдцьмь и благъмь
слышѧще слово дрьжѧть, и плодъ творѧть въ трь-
пѣнии. си глѧ възгласи: имѣѩ оуши слышати,
16 да слышить. рече гь своимъ оученикомъ: никъ-
тоже свѣтильника въжегъ, покрываеть его съсѫ-
домь, или подъ одръ подълагаеть, нъ на свѣщь-
никъ възлагаеть, да въходѧщии видѧть свѣтъ.
17 нѣсть во тайно, еже неѩвитьсѧ: ни оутаеное,
еже небѫдеть познано, и въ ѩвление придеть.
18 блюдѣте сѧ оубо, како слышите: иже бо имаать,
дасть сѧ емоу: и иже неимаать, и еже мьнить сѧ

19 нмѣм, отъйцеть са отъ него. прндоша же къ немоу
мати н братны его, н неможаахж бесѣдовати наро-
20 дъмь. н възвѣстнша емоу, глще: мко мтн твоа
н братны твоа вънѣ стоать, вндѣтн та хотаще.
21 онъ же отъвѣщавъ рече къ нимъ: мтн моа н братны
моа сн сжть, слышащен слово божие, н творащен е.
22 въ врѣма оно вълѣзе нс въ корабль н оученици
его: н рече къ нимъ: прѣидѣмъ на онъ полъ езера:
23 н вънидоша. идѫщемъ же нмъ, оусъпе. н сънйде
боура вѣтрьна въ езеро, н исконьчаваахж са, н вла-
24 хж са. пристѫпльше же възбоудиша н, глще: на-
ставьннче, наставьннче, погыбнемъ. онъ же въставъ
запрѣтн вѣтроу н вълънению водьноуоумоу: н
25 оулеже, н бысть тншина. н рече нмъ: къде есть
вѣра ваша; оубоавъше же са, чоудиша са глще къ се-
бѣ: къто оубо сь есть, мко н вѣтромъ велить
н водѣ, н послоушаѭть его.

27 Въ врѣма оно нщьдъшоу нсовн на землѭ гада-
рннькж, сърѣте н мжжь нѣкын отъ града, нже
нмѣ бѣсы отъ лѣтъ мъногъ, н въ рнзж необлa-
чааше са, н въ храмѣ нежнвѣаше, нъ въ гробѣхъ.
28 оузьрѣвъ же нса, възъпнвъ, прнпаде къ немоу, н
гласъмь велнкъмь рече: что есть мънѣ н тебѣ
нсе сноу ба вышьнѣаго; молѭ тн са, не мжчн мене.
29 прѣщааше бо дховн нечнстоуоумоу нзнтн отъ члка:
отъ мъногъ бо лѣтъ въсхыщааше н, н вазаахж н
ѫжн желѣзны, н пжты стрѣгжще н: н растрьгаѩ

ѧꙁъі, гонимъ бываше бѣсъмь сквоꙁѣ поустынѩ.
30 въпроси же и ис҃ъ, гл҃ѩ: чьто ти имѧ ѥсть; онъже
рече: легеонъ: ꙗко бѣси мънози въниդошѧ вънь.
31 и молѣахѫ и, да неповелить имъ въвеꙁдьнѫ ити.
32 бѣ же тоу стадо свиний, мъного пасомо въ горѣ:
и молишѧ и, да повелить имъ въ ты вънити. и
33 повелѣ имъ. и ишьдъше же бѣси отъ чл҃ка, вънидошѧ
дошѧ въ свиниѩ: и оустрьми сѧ стадо по брѣгоу
34 въ ѥꙁеро, и истопе. видѣвъше же пасѫщеи бывъшеѥ,
35 бѣжашѧ, и възвѣстишѧ въ градѣхъ и въ селѣхъ. и
иꙁидошѧ видѣти бывъшеѥ: и придошѧ къ ис҃ови,
и обрѣтошѧ сѣдѧща чл҃ка, иꙁ негоже иꙁидошѧ
бѣси, облъчена и съмысльѧща, при ногоу ис҃воу: и
36 оубоꙗшѧ сѧ. възвѣстишѧ же имъ видѣвъшеи, како
37 сп҃се сѧ бѣсьновавый. и молишѧ и вьсь народъ
области гергесиньскыѩ отъити отъ нихъ, ꙗко страхъмь
хъмь великъмь одрьжими бѣахѫ. онъже вълѣꙁъ
38 въ корабль, въꙁврати сѧ. молѣаше же сѧ ѥмоу мѫжь,
иꙁ негоже иꙁидошѧ бѣси, да бꙑ съ нимь былъ.
39 отъпоусти же и ис҃ъ, гл҃ѩ: въꙁврати сѧ въ домъ
твой. и повѣдай ѥлико ти сътвори б҃ъ. и иде
по вьсемоу градоу проповѣдаѩ, ѥлико сътвори
ѥмоу ис҃ъ.

41 Въ врѣмѧ оно чл҃къ нѣкый приде къ ис҃ви,
именемь наиръ, и тъ кънѧꙁь съборищоу бѣ: и падъ
при ногоу ис҃ овоу, молѣаше и вънити въ домъ
42 свой: ꙗко дъщи ѥдиночада бѣ ѥмоу, ꙗко дъвою-

на́десате лѣтоу, и та оумира́аше. ѥгда́же идѣаше,
43 наро́ди оугнѣта́ахѫ и҆. и жена́ сѫщи въ точе́нии
крьви отъдъвоюна́десате лѣтоу, ꙗже врачемъ из-
да́ивъши вьсе имѣние своѥ, ни отъ ѥди́ногоже
44 може исцѣлѣти: пристѫ́пльши съзади́, коснѫ́ са
въскри́лии ри́зꙑ ѥго́: и а́бие ста токъ крьве ѥꙗ́.
45 и рече́ і҃с: къто ѥсть коснѫ́вꙑи са мьнѣ; отъмѣ-
та́ѭщемъ же са вьсѣмъ, рече́ петръ, и иже бѣахѫ
съ нимь: наста́вьниче; наро́ди оугнѣта́ѭть та и
гнѣтѫть та, и гл҃ѥши: къто ѥсть коснѫ́вꙑи са
46 мьнѣ; і҃с же рече́: прикоснѫ́ са мьнѣ нѣкъто: азъ бо
47 чоухъ си́лѫ ишьдъшѫ из мене́. ви́дѣвъши же жена́,
ꙗко неоутаи са, трепе́щѫщи при́де, и па́дъши прѣдъ
нимь, за ниѭже винѫ́ коснѫ́ са ѥмь, повѣда прѣдъ
48 вьсѣми людьми́, и ꙗко исцѣлѣ а́бие. онъ же рече́
ѥи: дрьзаи дъщи, вѣра твоꙗ спс҃е та: иди въ миръ.
49 ѥще́ же ѥмоу гл҃ѭщоу, при́де нѣкꙑи отъ архисуна-
го́га, гл҃ꙗ ѥмоу, ꙗко оумрѣ дъщи твоꙗ: недви́жи
50 оучи́телꙗ. і҃с же слꙑшавъ отъвѣща́ ѥмоу, гл҃ꙗ:
51 небо́и са: тъкъмо вѣроуи, и спс҃ена бѫдеть. при-
шьдъ же въ домъ, неда́ вънити съ собо́ѭ никомоуже
тъкъмо петроу и иѡа́ноу и ꙗковоу, и оц҃оу отро
52 кови́ци и ма́тери. рꙑда́ахѫ же вьси, и пла́каахѫ с
ѥꙗ́. онъ же рече́: непла́чите са: нѣсть оумрь
53 дв҃ца, нъ съпить. и рѫга́ахѫ са ѥмоу, вѣдѫще, ꙗ
54 оумрѣтъ. онъ же изгънавъ вънъ вьсꙗ, и имъ
55 за рѫкѫ, възгласи́, гл҃ꙗ: отроковице, въста́ни.

възвратиса дхъ юѩ, и въскрьсе абию: и повелѣ
56 дати юи ѣсти. и оужасостаса родители юѩ. онъже
запрѣти има никомоуже неповѣдати бывъшааго.

глава. ѳ.

1 Въ врѣма оно съзъва ис обанадесате оученика
своѩ, дасть имъ силѫ и власть на вьсѣхъ бѣ-
2 сѣхъ, и недѫгы цѣлити: и посъла ѩ проповѣдати
3 црствию бжию, и исцѣлити болѩщаѩ. и рече къ нимъ:
ничесоже възьмѣте на пѫть: ни жьзла, ни пиры,
ни хлѣба, ни сребра, ни дъвою ризоу имѣти.
4 и вънь же домъ вънидете, тоу прѣбывайте, и
5 отътѫдоу исходите. и юлико непримѫть васъ,
исходѩще отъ града того, прахъ отъ ногъ вашихъ
6 истрѩсѣте, въ съвѣдѣние на нѩ. исходѩщеже про-
хождаахѫ сквозѣ вьси, благовѣстоующе и исцѣлѩ-
ѭще вьсѫдоу.

23 Рече гь своимъ оученикомъ: иже хощеть по мънѣ
ити, да отъвьржеть са себе, и да възьметь крьстъ
24 свои по вьсѩ дьни, и ходить по мьнѣ. иже бо аще
хощеть дшѫ своѭ спасти, погоубить ѭ: а иже погоу-
25 бить дшѫ своѭ мене ради, спсеть ѭ. кая бо поль-
за чкоу, аще приобрѩщеть вьсь миръ, а себе погоу-
26 бить или отъщетить; иже бо аще постыдить са
мене и моихъ словесъ, сего снъ чловѣчьскыи по-
стыдить са, югда придеть въ славѣ своюи, и отьчи,
27 и стѣихъ англъ. глѭ же вамъ въ истинѫ: сѫть

нѣции отъсьде стоıаштихъ, иже неимжть въкоусити
съмьрти, доньдеже оузьрıать цръствие бжие.
28 въврѣма оно поимъ іс петра и иоана и иıакова,
29 възиде на горж помолитъса. и бысть егда мо-
лıаше са, видѣние лица его ино, и одѣние его
30 бѣло блисцаıа са. и се мжжа дъва съ нимь глжща,
31 ıаже бѣста моусеи и илиıа: ıавльша са въславѣ, гла-
ста же исходъ его, иже хотѣаше коньчати въиероу-
32 салимѣ. петръ же и сжштаıа съ нимь бѣахж отагъ-
чени сънъмь: оубоуждьше же са видѣша славж его,
33 и оба мжжа стоıашта съ нимь. и бысть егда разлж-
чиста са отъ него, рече петръ къ ісовы: наста-
вниче, добро есть намъ сьде быти: и сътво-
римъ скиниıа три, единж тебѣ, и единж моусии,
34 и единж илии: невѣды, еже глаше. се же емоу
глжщоу, бысть облакъ, и осѣни ıа: и оубоıаша же са,
35 въшьдъшема же онѣма въ облакъ. и гласъ бысть
изъ облака, глıа: се есть снъ мои възлюбленъıи,
36 того послоушаите. и егда бысть гласъ, обрѣте са
іс единъ. и ти оумълчаша, и никомоуже невъзвѣ-
стиша въ ты дьни ничесоже отъ ѣхъ, ıаже видѣша.
37 въврѣма оно сшьдъшоу ісови съ горы сърѣте
38 и народъ мъногъ. и се мжжь из народа възъпи,
глıа: оучителю, молıж ти са, призьри на сынъ мои,
39 ıако единочадъ ми есть. и се дхъ емлеть и, и
вънезаапж въпиеть, и пржжаеть са съ пѣнами, и
40 едъва отходить отъ него, съкроушаıа и. и молихъ са

оученикомъ твоимъ, да ижденѫть и: и невъзмогоша.
41 отъвѣщавъ же и҃с рече: ѡ роде невѣрьнъ и развра-
щенъ, доколѣ бѫдѫ въ васъ, и трьплѭ вы; приведи
42 ми с҃нъ свой сѣмо. ѥще же грѧдѫщоу ѥмоу, поврьже
и бѣсъ, и сътрѧсе. запрѣти же и҃с дхоу неистоу-
оумоу, ї исцѣли отрока, и въдасть и о҃цоу ѥго.
43 дивлѣахѫ же сѧ вьси о величьствии б҃жии.

57 Въ врѣмѧ оно бысть идѫщоу и҃соу по пѫти,
рече нѣкъıи къ немоу: идѫ по тебѣ, ѩможе колиждо
58 идеши г҃и. и рече ѥмоу и҃с: лисица ѩзвины имѫть,
и птица небесьныѩ гнѣзда, а с҃нъ чл҃ьскъıи неимать
59 къде главы подъклонити. рече же дроугоуоумоу:
ходи въ слѣдъ мене. онъ же рече: г҃и, повели ми
60 древле шьдъшоу погрети о҃ца моѥго. рече же ѥмоу
и҃с: остави мрьтвыѩ погрети своѩ мрьтвьцѧ: ты же
61 шьдъ възвѣщаи ц҃рствиѥ б҃жиѥ. рече же и дроугъıи:
идѫ по тебѣ, г҃и: древле же повели ми отъвѣщати
62 ми сѧ, иже сѫть въ домоу моѥмь. рече же ѥмоу
и҃с: никътоже възложь рѫкы своѥѩ на рало, и зьрѧ
въспать, оуправленъ ѥсть въ ц҃рствиѥ б҃жиѥ.

ГЛАВА . І҃.

16 Рече г҃ь своимъ оученикомъ: слоушаѩи васъ, мене
слоушаѥть: и слоушаѩи мене, слоушаѥть пось-
лавъшааго мѧ. и отъмѣтаѩи сѧ васъ, мене сѧ отъмѣ-
таѥть, а отъмѣтаѩи сѧ мене, отъмѣтаѥть сѧ пось-
17 лавъшааго мѧ. възвратиша же сѧ седмьдесѧтъ съ ра-

достиѩ глѩще; гн҃и, и бѣси повиноуѩтьсѧ намъ
18 о имени твоѥмь. рече же имъ: видѣхъ сотонѫ ꙗко
19 млънии съ нбсе падъша. се дахъ вамъ власть
настѫпати на ꙁмиꙗ и скорпиꙗ, и на вьсѧ силѫ вра-
20 гоу: и ничьтоже васъ невредить. обаче о семь
нерадоуите сѧ, ꙗко доуси вамъ повиноуѩтьсѧ: ра-
доуите же сѧ, ꙗко имена ваша написана сѫть на
21 нбсехъ. вътъ часъ въꙁрадова сѧ доухъмь ис҃, и
рече: исповѣдаѭ ти сѧ оч҃е, гн҃и нбси и ꙁемли, ꙗко
оутаилъ юси се отъ прѣмѫдрыихъ и раꙁоумьнъ, и
отъкры си младеньцемъ: юи, оч҃е, ꙗко тако бысть
благоволюние прѣдъ тобоѭ.

25 Въ врѣмѧ оно ꙁаконьникъ нѣкъıи приде къ исо-
ви искоушаꙗ и, и гл҃ѩ: оучителю, что сътворь
26 животъ вѣчьныи наслѣдьствоуѭ; онъ же рече къ не-
моу: въ ꙁаконѣ что писано ѥсть; како чьтеши;
27 онъ же отъвѣщавъ рече: въꙁлюбиши га ба своѥго
вьсѣмь срдцьмь своимь, и вьсеѭ доушеѭ своѥѭ,
и вьсеѭ крѣпостиѭ своѥѭ, и вьсѣмь помышлюни-
имь своимь: и ближьнꙗаго твоѥго ꙗко самъ сѧ.
28 рече же ѥмоу правъ отъвѣща: се твори, и живъ
29 бѫдеши. онъ же хотѧ оправьдити сѧ самъ, рече
30 къ исови: и къто ѥсть ближьнии мои. отъвѣщавъ же
ис рече: чл҃вкъ нѣкъıи въхождааше отъ иерслма
въ ѥрихѡ, и въ раꙁбойникы въпаде, иже исъвлѣкъше
и, и ꙗꙁвы въꙁложьше, отъидоша, оставльше и лѣ жива
31 сѫща. по приключаю же иереи нѣкъıи съхождааше

32 пѫтьмь тѣмь: и видѣвъ, мимоиде. та́кожде и леу-
итъ, бывъ на томь мѣстѣ, пришьдъ и видѣвъ, ми-
33 моиде. самарѣнинъ же нѣкый грѧдꙑ, приде надъ нь,
34 и видѣвъ и́, милосрьдова: и пристѫпль обѧꙁа́
строу́пꙑ его́, въꙁлива́ꙗ еле́и и вино́: въсаждь же
и́ на свои скотъ. приведе́ и́ въ гости́ницѫ, и при-
35 лежа́ емь. и наоу́трие ишьдъ, иꙁьмъ дъва сьре́брь-
ника, дасть гости́ньникоу, и рече́ емоу́: прилежи́
емь: и, е́же а́ще прииждиве́ши, аꙁъ, егда́ въꙁвращѫ сѧ,
36 въꙁдамь ти. кьто оу́бо отъ тѣхъ трии́ бли́жьнии
мьни́ть ти сѧ быти въпа́дъшоуоумоу въ раꙁбо́иникꙑ;
37 онъ же рече́: сътвори́вꙑи ми́лость съ нимь. рече́ же
38 емоу́ і҃с: иди́, и ты твори́ та́кожде. въ врѣмѧ о́но
вънíде і҃с въ вьсь етерѫ: жена́ же етера и́менемь
39 ма́рѳа приꙗтъ и́ въ домъ свои́. и сеи бѣ сестра́
нарица́емаꙗ мари́ꙗ, ꙗ́же и сѣдъши при ногоу́ і҃со-
40 воу, слꙑшааше сло́во его́. и ма́рѳа мълвлꙗаше
о мъно́ѕѣ слоу́жьбѣ: ста́въши же рече́: г҃и, не брѣже́-
ши ли, ꙗ́ко сестра́ моꙗ едини́ѫ мѧ оста́ви слоужи́ти;
41 рьци оу́бо еи, да ми помо́жеть. отъвѣща́въ же
рече́ еи і҃с: ма́рѳа, ма́рѳа, пече́ши сѧ и мълвиши
42 о мъно́ѕѣ: еди́но же есть на потрѣбѫ. мари́ꙗ бо
бла́гѫѭ чѧсть иꙁбьра́, ꙗ́же не отъи́меть сѧ отъ неꙗ́.

Глава́. а҃і.

1 Въ врѣмѧ о́но присту́пльше къ і҃сусоу оучени́ци
его́, рѣша емоу́: г҃и, наоучи́ ны моли́ти сѧ, ꙗ́коже

2 нонъ научи оученикы своꙗ. рече же имъ: ѥгда
молите сѧ, глите: оче нашь, иже ѥси на небесехъ,
да свѧтить сѧ имѧ твоѥ: да приде́ть црьствиѥ
3 твоѥ: да бѫдеть волꙗ твоꙗ, ꙗко на небси, и на земли.
4 хлѣбъ нашь насѫщьныи даждь намъ дьньсь: и остави
намъ дългы наша, ꙗко и мы оставлꙗѥмъ дължь-
никомъ нашимъ: и не въведи насъ въ напасть, нъ
5 избави ны отъ непрꙗзни. и рече къ нимъ: къто
отъ васъ имать дроугъ, идеть къ нѥмоу полоунощи,
и речеть ѥмоу: дроуже, даждь ми възаимъ три
6 хлѣбы: ѥльмаже дроугъ ми приде съ пѫти къ мьнѣ,
7 и не имамь чесо положити прѣдъ нимь: и тъ изъѫ-
трьꙗдоу отъвѣщавъ речеть: не твори ми троуда,
оуже двьри затворены сѫть, и дѣти моꙗ съ мьноѭ
8 на ложи сѫть: не могѫ въстати датъ тебѣ. глѭ же
вамъ: аще не дасть ѥмоу въставъ, зане ѥсть дроугъ
ѥмоу: нъ за безочьство ѥго, въставъ дасть ѥмоу,
ѥлико трѣбоуѥть. и азъ вамъ глѭ: просите, и
дасть сѧ вамъ: ищате, и обрꙗщете: оударꙗите, и
10 отъврьзеть сѧ вамъ. вьсѣкъ бо просѧи приѥмлѥть:
и ищаи обрѣтаѥть: оударꙗѭщоуоумоу отъврьзеть сѧ.
11 котораго же отъ васъ оць въспросить снъ свои
12 хлѣба, ѥда камень подасть ѥмоу; или рыбы, ѥда
въ рыбы мѣсто подасть ѥмоу змиѭ; или аще про
13 сить аица, ѥда подасть ѥмоу скорпиѭ; аще оуб
вы зъли сѫще, оумѣѥте даꙗниꙗ благаꙗ чадо

ва́шимъ дая́ти, кольми паче оць вашь съ нбсе,
дасть дхъ стыи просящиимъ оу него.

27 Бысть же ѥгда́ глаше си, въздвигъши нѣкая
жена́ гласъ отъ наро́да, рече́ ѥмоу: блаже́ноѥ чрѣво
28 но́шьшеѥ тя, и сьсьца́, ꙗже ѥси́ съсалъ. онъ же
рече́: тъмь же оу́бо блаже́ни слышащеи сло́во бжиѥ,
и храня́щие ѥ.

ГЛАВА́ . ВІ .

2 Рече́ гь свои́мъ оученико́мъ: ничьто́же покръвено
ѥсть, ѥже неотъкрꙑѥть ся, и та́йно, ѥже нера-
3 зоумѣѥть ся. зане́, ѥлико въ тьмѣ рекосте, въ свѣтѣ
оуслꙑшить ся: и ѥже къ оу́хоу глаасте въ та́илищихъ,
4 проповѣсть ся на кро́вѣхъ. глѭ же вамъ дроуго́мъ
свои́мъ: неоубо́йте ся отъ оубива́ющихъ тѣло, и
5 пото́мь неимѫщемъ лиха чесо́ сътворити. съкажѫ же
вамъ, кого́ ся оубо́йте: оубо́йте ся имѫщааго власть
по оубиѥнии въврѣщи въ геѡнѫ: ѥи, глѭ вамъ, того́
6 оубо́йте ся. не пѧтьли пътиць цѣнить ся пѣнѧзема
дъвѣма́; и ни ѥдина отъ нихъ нѣсть забъвена
7 прѣдъ бмь. нъ и власи главꙑ вашеꙗ вьси ищьтени
сѫть. неоубо́йте ся оу́бо: мъно́жѣхъ пътиць соу-
8 лѣ́йше ѥсте́ вꙑ. глѭ же вамъ: вьсꙗкъ, иже колижьдо
исповѣсть о мьнѣ прѣдъ чловѣкꙑ, и снъ чловѣ-
9 чьскꙑй исповѣсть и прѣдъ а́нгꙉлꙑ бжии. а отъвьр-
гꙑй ся мене́ прѣдъ чловѣкꙑ, отъвьрженъ бѫдеть
10 прѣдъ а́нгꙉлꙑ бжии. и вьсꙗкъ, иже рече́ть слово

на сн҃ь чловѣчьскый, отъпоустить са юмоу: а иже
власвнмисаюуть на дх҃ъ ст҃ый, неотъпоустить са юмоу.
11 югда же приведжть вы на съборища и власти и вла-
дыѵчьствиа, непьцѣте са, како или чьто помыслите,
12 или чьто речете: ст҃ый бо дх҃ъ наоучить вы въ тъ
часъ, иже подобаютъ гл҃ати.

16 Рече гь притьчж сиж: чл҃коу нѣкоюмоу богатоу
17 оугобьзи са нива: и помышлıаше въ себѣ, гл҃а:
чьто сътворж, ıако неимамь къде събьрати плодъ
18 моихъ. и рече: се сътворж: разорж житьница моıа,
и больша съзиждж: и съберж тоу вьсıа жита моıа,
19 и благаıа моıа. и рекж дш҃и моюи: дш҃е, имаши
мъного добро лежаще на мънога лѣта: почивай,
20 ѣждь, пии, весели са. рече же юмоу бъ: безоумьне,
въ сиж нощь дш҃ж твоıж истазажть отъ тебе: а иже
21 оуготова, комоу бждать; тако събираıай себѣ, а
не въ богатѣıай. се гл҃а възгласи: имѣıай оуши
слышати, да слышить.

32 Рече гь небой са малоıе стадо: ıако благоизволи
33 оць вашь дати вамъ црствиıе. продадите имѣниıа
ваша, и дадите милостынıж. сътворите себѣ вълага-
лища невѣтъшажща, съкровище неоскждѣıемо на не-
сехъ, идеже тать неприближаıеть са, ни тьлıа тьлить:
34 идеже бо юсть съкровище ваше, тоу и срдце ваше
35 бждеть. да бждж чрѣсла ваша прѣпоıасана, и свѣ-
36 тильници горжще: и вы подобьни чл҃вкомъ чажщемъ
гa своюго. когда възвратить са отъ брака, да при-

шьдъшоу и тлъкнѫвъшоу, абие отврьзѫть иемоу.
37 блаженн раби ти, иаже пришьдъ гь обрѧщеть бъдѧща.
аминь глѭ вамъ, иако прѣпоѩшеть сѧ и посадить
38 ѩ. и минѫвъ послоужить имъ. любо въ вьторѫѭ,
любо въ третиѭѭ стражѫ придеть, и обрѧщеть та-
39 ко: блаженн сѫть раби ти. се же вѣдите, иако аще бы
вѣдѣлъ господинъ храмины, въ кыи часъ тать
придеть, бъдѣлъ оубо бы, и не далъ бы подъкопати
40 домоу своиего. и вы бѫдѣте готови: иако, вънь же
часъ не мьните, сынъ члвчьскыи придеть.

ГЛАВА .ГІ.

1 Въ врѣмѧ оно прилоучишѧ сѧ нѣции иетери ісови
повѣдаѭще иемоу о галилеихъ, ихъже кръвь пи-
2 латъ съмѣси съ жрътвами ихъ. и отъвѣщавъ іис
рече имъ: мьните ли, иако галилеѩне сии грѣшьнѣише
паче вьсѣхъ галилеѩнъ бѣша, иако тако пострадаша;
3 ни, глѭ вамъ: нъ аще не покаіете сѧ, вьси такожде
4 погыбнете. или они осмьнадесяте, на нѩже паде
стлъпъ силоуамьскъ, и поби ѩ, мьните ли, иако ти
длъжьнѣише бѣша паче вьсѣхъ члкъ живѫщихъ
5 въ иерслмѣ; ни глѭ вамъ: нъ аще не покаіете сѧ,
6 вьси такожде погыбнете. глаше сиѭ притъчѫ:
смоковьницѫ имѣаше нѣкъто иетеръ въ виноградѣ
своіемь въсаждено: и приде ища плода на неи,
7 и не обрѣте. рече же къ винарѣви: се три лѣта при-
хождѫ ища плода на смоковьници сеи, и не обрѣ-

8 тáѭ: посѣцѝ ѭ, въскѫ́ѭ и ꙁе́млѭ опраꙁнѣѥть; онъ же
отъвѣщáвъ речé ѥмоу́: г҃и, остáви ѭ и се лѣто,
дóньдеже ѭ окопáѭ óкрьстъ, и осꙑ́плѭ гнóимь.
9 и áще оу́бо сътвори́ть плодъ: áще ли же ни, въгрѧ-
дѫщеѥ посѣчéши ѭ. си гл҃ѩ въꙁгласѝ: имѣѩй оу́ши
10 слꙑшати, да слꙑшить. въ врѣмѧ óно бѣ оучѧ́ і҃с
11 на ѥди́номь отъ събóрищь въ сѫбóтꙑ: и се женá
дх҃ъ имѫщи недѫжьнъ ·и҃і· лѣтъ, и бѣ сълѫкá, и
12 немогѫщи въсклони́ти сѧ отъинѫдь. оуꙁьрѣвъ же ѭ
і҃с, пригласѝ, и речé ѥи́: жéно отъпоущенá ѥси́
13 отъ недѫга твоѥгó. и въꙁложѝ на нѭ рѫцѣ: и áбиѥ
14 простре́ сѧ, и слáвлѣаше б҃а. отъвѣщáвъ же архи-
сѵнáгогъ, негодоу́ѩ, ꙁаниѥ въ сѫбóтѫ исцѣлѝ і҃с,
гл҃аше нарóдоу: шесть дьнии ѥсть, въ ниѩже достó-
ить дѣлати: въ тꙑ оу́бо приходѧ́ще цѣли́те сѧ, а
15 не въ дьнь сѫбóтьнꙑи. отъвѣщá къ нѥмоу́ г҃ь, и
речé: лицемѣ́ри, къждо васъ въ сѫбóтѫ неотрѣши́ть-
ли волоу́ своѥгó, или осьлá отъ ꙗсли́, и ведъ
16 напаꙗѥть; сиѭ же дъщере авраáмлѭ сѫщѫ; ѭже
съвѧꙁá сотонá се осмоѥнáдесѧте лѣто, неподобá-
аше ли раꙁдрѣши́ти ѥѩ отъ ѩꙁа сеѩ въ дьнь сѫбó-
17 тьнꙑи; и се гл҃ѭщоу ѥмоу́, стꙑдѣахѫ сѧ вьси проти-
влѣѭщии сѧ ѥмоу́; и вьси лю́диѥ рáдоваахѫ сѧ
18 о вьсѣхъ слáвьнꙑихъ бꙑвáѭщиихъ отъ нѥгó. гл҃а-
аше же: комоу́ подóбьно ѥсть цр҃ствиѥ б҃жиѥ; и ко-
19 моу́ оуподóблѭ ѥ; подóбьно ѥсть ꙁьрьноу гороу́-
шьноу, ѥже прии́мъ чл҃къ въвръже въ огрáдъ свои:

и въздрасте, и бысть дрѣво велико, и птица
20 нб҃сьныꙗ въселиша сѧ въ вѣтви ѥго. и пакы рече:
21 комоу оуподоблѭ цр҃ьствиѥ бж҃иѥ; подобьно ѥсть
квасоу, иже приимъши жена съкры въ мѫцѣ
22 три полъспѫдны, доньдеже выкыше вьсе. и
прохождааше сквозѣ грады и вьси, оучѧ, и шьствиѥ
23 творѧ въ иерслмъ. рече же нѣкъто къ нѥмоу: г҃и,
аще мало ѥсть сп҃сающиихъ сѧ; онъ же рече къ нимъ:
24 подвизайте сѧ вънити сквозѣ тѣснаꙗ врата: ꙗко
мънози, глѭ вамъ, възищѫть вънити, и не възмо-
25 гѫть: отъ нѥлиже оубо въстанеть г҃ь домоу, и
затворить двьри, и начьнете вънѣ стоꙗти и тлѣщи
въ двьри, глѭще: г҃и, г҃и, отъвьрзи намъ: и отъвѣ-
26 щавъ речеть: не вѣмь васъ отъкѫдоу ѥсте. тогда
начьнете г҃лати: ѣхомъ прѣдъ тобоѭ и пихомъ, и
27 на стьгнахъ нашихъ оучилъ ѥси. и речеть: глѭ
вамъ: не вѣмь васъ, отъкѫдоу ѥсте: отъстѫпите
отъ мене вьси дѣлателѥ неправьды. тоу бѫдеть
плачь и скрьжьть зѫбомъ, ѥгда оузьрите авраама
и исака и ꙗкова и вьсѧ пр҃кы въ цр҃ствии бж҃ии. и
придѫть отъ въстокъ и западъ и сѣвера и юга, и
възлꙗгѫть въ цр҃ствии божии.

ГЛАВА ДI.

Въ врѣмѧ оно въниде ис҃ въ домъ нѣкоѥго кънѧзѧ
фарисѣйска въ сѫботѫ хлѣба ѣстъ, и ти бѣахѫ
зьрѧще и. и се чловѣкъ нѣкый имы водьнъ҃ый

3 тржд҄ъ, бѣ прѣд҄ь нимь: и отъвѣщав҄ь ис҃ рече
къзакон҄ьникомъ и фарисеомъ; гл҃ѩ: аще достоитъ
4 въсѫботѫ цѣлити; они же оумлъчаша. и приимъ
5 и исцѣли и, и отъпоусти и. и отъвѣщав҄ь къ нимъ
рече: котораего вас҄ь осьл҄ъ или волъ въ стоуденьць
въпадеть: и неабие истрьгнеть его въ дьнь сѫбо-
6 тьныи; и невъзмогоша ѥмоу отъвѣщати къ семоу.
7 гл҃аше же къзъван҄ъиимъ притъчѫ, одрьжа, како
8 прѣдъсѣданиѩ избираахѫ, гл҃ѩ къ ним҄ъ: ѥгда
зъвань бѫдеши нѣкотор҄ыимь на бракъ, несади на
9 прѣдьниимь мѣстѣ, ѥда, къто чьстьнѣи тебе бѫдеть
зъван҄ыихъ: пришьд҄ъ зъвавъи та и оного речеть
ти: даждь семоу мѣсто: и тогда начьнѣши съ стоу-
д҄ѣмь послѣдьнѥѥ мѣсто дрьжати. нъ ѥгда зъванъ
бѫдеши, шьд҄ъ сади напослѣдьниимь мѣстѣ, да ѥгда
придеть зъвав҄ъи та, речеть ти: дроуже, посади
в҄ыше. тогда бѫдеть ти слава прѣд҄ъ вьсѣми сѣдѧ-
щиими съ тобоѭ. ѩко вьсѩкъ възносѧи са, съмѣ-
рить са: и съмѣрѩѩи са, вьзнесеть са.

16 Рече гь҃ притъчѫ сиѭ: чакъ нѣкыи сътвори
17 вечерѭ великѫ, и зъва мъногъі: и посъла рабъ
свои въ год҄ъ вечери, рещи зъван҄ыим҄ъ: придѣте,
18 ѩко оуже оуготована сѫть вьсѩ. и начаша въкоупѣ
отърицати сѧ вьси. прьв҄ыи рече ѥмоу: село коу-
пихъ, и имамь нѫждѫ изити, и видѣти ѥ: молѭ
19 та, имѣи мѧ отърочьна. и дроуг҄ыи рече: сѫпрѫгъ
воловьн҄ыихъ коупихъ пѧть, и хощѫ искоусить

20 нхъ: молѭ та, нмѣн ма отъроучна. н дроугъı
21 рече: женѫ поѩхъ, н сего ради немогѫ прнтн. н
прншьдъ рабъ тъ повѣда господнноу своѥмоу се.
тогда разгнѣвавъ са г҃ь домоу рече рабоу своѥмоу:
нзндн скоро на распѫтна н стьгнъı градоу, н нн-
щаꙗ н бѣдьнъıꙗ н хромъıꙗ н слѣпъıꙗ въведн
22 сѣмо. н рече рабъ: г҃н, бъıсть ѥже повелѣ н ѥще
23 мѣсто ѥсть. н рече г҃ь рабоу: нзндн на пѫтн н
халѫгъı, н оубѣдн вънлтн, да напльннть са домъ
24 мон. г҃лѭ бо вамъ, ꙗко нн ѥдннъже мѫжь тѣхъ
зъванъıнхъ невькоуснть моѥꙗ вечерꙗ. мъногн бо
сѫть зъваннн, маложе нзбьранъıнхъ.

ГЛАВА .ЕІ.

11 Рече г҃ь прнтъчѫ снѭ: чловѣкъ нѣкын нмѣ дъва
12 съıна: н рече мьннн съıнъ ѥю оц҃оу: о҃че, даждь
мн достонноѫ часть нмѣннꙗ. н раздѣлн нма нмѣ-
13 нню. н не по мъногахъ дьньхъ съвьравъ вьсе
мьннн съıнъ, отъıде на странѫ далече, н тоу растоун
нмѣнню своѥ, жнвъı блѫдьно. нждивъшоуже ѥмоу
вьсꙗ, бъıсть гладъ крѣпъкъ на странѣ тон, н тъ
начатъ лншатнса. н шьдъ прнлѣпнса ѥдинномоу
жнтель тоꙗ странъı: н посъла н на села своꙗ
пастъ свнннн. н желааше насъıтнтн чрѣво своѥ
рожьць, ꙗже ꙗдѣахѫ свнннꙗ: н ннкътоже не-
даꙗше ѥмоу. въ себѣже прншьдъ, рече: колнко
нмьннкъ оц҃а моѥго н нзбъıваѭть хлѣбн, азъ же

18 сьде гладъмь гыбнѫ. въставъ идѫ къ оцоу моюмоу,
и рекѫ юмоу: оче, съгрѣшихъ на нбо и прѣдъ тобоѭ,
19 оуже нѣсмь достоинъ нарешти са сынъ твой:
сътвори ма ꙗко юдиного отъ наимьникъ твоихъ.
20 и въставъ иде къ оцоу своюмоу. юще же юмоу далече сѫщоу, оузьрѣ и оць юго, и милъ юмоу бысть,
21 и текъ паде на выѭ юго, и облобыза и. рече же
юмоу сынъ: оче, съгрѣшихъ на небо и прѣдъ тобоѭ, оуже нѣсмь достоинъ нарещи са снъ твой.
22 рече же оць къ рабомъ своимъ: изнесѣте одеждѫ
прьвѫѭ, и облѣцѣте и, и дадите прьстень на рѫкѫ
23 юго, и сапогы на нозѣ: и приведъше тельць оупи-
24 таныи заколѣте, и ѣдъше да веселимъ са: ꙗко снъ
мои сь мрьтвъ бѣ, и ожнве: изгыблъ бѣ, и обрѣ-
25 те са. и начаша веселити са. бѣ же снъ юго старѣи
на селѣ: и ꙗко грꙗды приближи са къ домоу, слы-
26 ша пѣнию и ликы. и призъвавъ юдиного отъ рабъ,
27 въпрашааше, чьто оубо си сѫть; онъ же рече юмоу,
ꙗко братъ твои приде: и закла оць твои тельць
28 оупитаныи, ꙗко съдрава и приꙗтъ. разгнѣвавъ-
же са, и нехотѣаше вънити: оць же юго ишьдъ
29 молѣаше и. онъ же отъвѣщавъ рече оцоу своюмоу:
се колико лѣтъ работаѭ тебѣ, и николиже запо-
вѣди твоюꙗ непрѣстѫпихъ, и мънѣ николиже не-
далъ юси козьлꙗте, да съ дроугы моими възвесе-
30 лилъ са быхъ. югда же снъ твои сь, изѣдъи твоѥ
имѣние съ любодѣицами, приде, закла юмоу тельць

31 питомꙑи. онъ же рече юмоу: чадо, ты вьсегда
32 съ мъноѭ юси, и вьсꙗ моꙗ, твоꙗ сѫть. възвесе-
лити же сѧ и въздрадовати подобааше, ꙗко братъ
твои сь мрьтвъ бѣ и оживе: изгꙑблъ бѣ и об-
рѣте сѧ.

ГЛАВА .ѕі.

10 Рече гь вѣрьнꙑи въ малѣ, и въ мъноѕѣ вѣрьнъ
юсть: и неправьдьнꙑи въ малѣ, и въ мъноѕѣ не-
11 правьдьнъ юсть. аще оубо въ неправьдьнѣмь ма-
монѣ вѣрьни небꙑсте, въ истинънѣемь къто вамъ
12 вѣрѫ иметь; и аще въ щоужемь вѣрьни небꙑсте,
13 ваше къто дасть вамъ; никꙑиже рабъ неможеть
дъвѣма господинома работати: или бо юдиного
възненавидить, а дроугааго възлюбить: или юди-
ного дрьжить сѧ, а о дроузѣмь небрещи въчьнеть.
14 неможете боу работати и мамонѣ. слꙑшаахѫ же се
вьси и фарисеи сьребролюбьци сѫще, и подражаа-
хѫ и. и рече имъ: вꙑ юсте оправьдаѭще себе
прѣдъ чловкꙑ, бъ же вѣсть срдца: ꙗко, юже юсть
прѣдъ чловкꙑ высоко, мрьзость прѣдъ бгмь юсть.
19 Рече гь: чловкъ нѣкꙑ бѣ богатъ, и облачааше сѧ
въ порфѵрѫ и въ вѵссъ, веселѧ сѧ на вьсѧкъ дьнь
свѣтьло. нищь же бѣ ютеръ, именемь лазарь, иже
лежааше при вратѣхъ юго гноинъ, и желаѧ насꙑ-
тити сѧ отъ кроупиць падаѭщихъ отъ трапезꙑ бо-
гааго: нъ и пьси приходѧще облизаахѫ гнои юго.

22 бысть же оумрѣти нищоуоумоу, и несе́ноу быти
а́гглы на ло́но авраа́млю: оумрѣтъ же бога́тъий, и
23 погребо́ша и́. и сы въ а́дѣ въздведъ же о́чи свои,
сы въмѫкахъ, оузрѣ авраа́ма издале́че, и ла́заря
24 на ло́нѣ его́: и тъ възглашь, рече́: о́че авраа́ме,
поми́лоуи ма, и посъли́ ла́заря, да омо́чить коньць
прьста своего́ въ водѣ, и оустоуди́ть ѩзыкъ мои:
25 ѩко страждѫ въ пла́мени семь. рече́ же авраа́мъ:
ча́до, помани́, ѩко въсприѩлъ еси ты блага́ѩ
твоѩ въ живо́тѣ твоемь, и ла́зарь та́кожде злаѩ:
26 нынѣ же сьде оутѣша́еть са, а ты стра́ждеши. и
надъ вьсѣми сими межда̀ на́ми и ва́ми про́пасть
ве́лиѩ оутврьди́ са, ѩко да хотѩщеи минѫти отъсѫ-
доу къ ва́мъ, невъзмо́гѫть, ни и́же отътѫдоу
27 къ на́мъ прѣхо́дѩть. рече́ же: молѭ та оубо о́че,
28 да и́ посъле́ши въ домъ оца́ моего́: има́амь бо пѧть
бра́тиѩ: ѩко да засвѣдѣтельствоуеть имъ, да не
29 и ти приидѫть на мѣсто се мѫчьное. гла же авра-
а́мъ: и́мѫть мосе́а и пркы, да послоу́шаѭть ихъ.
30 онъ же рече́: ни, о́че авраа́ме: нъ а́ще къто отъ мрь-
31 твыхъ и́деть къ нимъ, пока́ѭть са. рече́ же емоу:
а́ще моусе́а и проро́къ непослоу́шаѭть, ни а́ще къто
отъ мрьтвыихъ въскрьснеть, вѣры неи́мѫть.

ГЛАВА .ЗI.

2 Рече́ гь: вънемлѣте себѣ. а́ще съгрѣши́ть братъ
твои, запрѣти́ емоу: и а́ще пока́еть са, отъпоу-

4 сти ѥмоу. и аще седмишьди дьньмь съгрѣшить
въ та, и седмишьди обратить са къ тебѣ, гл҇ѧ, каѭ са,
5 отъпоусти ѥмоу. и рекошѧ ап҇ли къ г҇оу: приложи
6 намъ вѣрѫ. рече же г҇ь: аще бысте имѣли вѣрѫ
ꙗко зрьно гороушьно, глали бысте сукаминѣ сей:
въздери са, и въсади са въ море: и послоушала бы
7 васъ. который же отъ васъ рабъ имѣѩ орѭщь, или
пасѫщь, иже пришьдъшоу ѥмоу съ села речеть ѥмоу:
8 абие минѫвъ възлази; а не ли речеть ѥмоу: оуго-
товаи, что вечерѩѭ, и прѣпоꙗсавъ са слоужи ми,
9 доньдеже ѣмь и пиѭ: и потомь ѣси и пиѥши; ѥда
имать хвалѫ рабоу томоу, ꙗко сътвори повелѣноѥ;
10 немьниѭ. тако и вы, ѥгда сътворите повелѣнаꙗ
вамъ, гл҇ѣте, ꙗко раби недостойни ѥсмъ: ѥже
дльжьни бѣхомъ сътворити, сътворихомъ.

12 Въ врѣма оно въходѧщоу і҇усви въ вьсь нѣкѫѭ,
и сърѣте и ·ı· прокаженъ мѫжь, иже сташѧ изда-
13 лече: и ти възнесошѧ гласъ, гл҇ѭще: і҇се наставь-
14 ниче, помилоуи ны. и видѣвъ ѩ рече имъ: шьдъше
покажѣте са иереомъ: и бысть идѫщемъ имъ,
15 ищистишѧ са. ѥдинъ же отъ нихъ, видѣвъ, ꙗко
исцѣлѣ, възврати са, съ гласомь великомь слава б҇а:
16 и паде ниць на ногоу ѥго хвалѧ ѥмоу въздаѩ. и
17 тъ бѣ самарꙗнинъ. отъвѣщавъ же і҇с рече: не де-
18 сать ли ищистишѧ са, а девать како не обрѣтошѧ са
възвращьше са дати славѫ б҇оу, тъкъмо иноплемень-
19 никъ сь; и рече ѥмоу: въстани, иди: вѣра твоꙗ сп҇се та.

глава́ .н҃і.

2 Рече́ г҃ь при́тъчѫ сиѭ: сѫди́и нѣкꙑи бѣ въ нѣко-
ѥмь гра́дѣ, б҃а не боѩ сѧ, и чл҃вкъ не срамлѣѩ сѧ.
3 въдови́ца же бѣ въ гра́дѣ томь: и прихожда́аше
къ нѥмоу́, г҃лѭщи: мьсти мене́ отъ сѫпьра моѥго́.
4 и не хотѣаше на дльꙁѣ врѣмени. по си́хъ же рече́
въ себѣ: а́ще и б҃а не боѭ сѧ, ни чл҃вкъ срамлѣѭ сѧ:
5 нъ ꙁанѥ твори́ть ми троудъ въдови́ца си, да мьщѫ
ѥѩ: да не до коньца́ приходѩщи, ꙁасто́ить мене́.
6 рече́ же г҃ь: слꙑшите что сѫди́и непра́вьдьнꙑи
7 г҃лѥть. а б҃ъ не и́мать ли сътвори́ти мьсти иꙁбра́-
нꙑхъ свои́хъ въпиѭщиихъ къ нѥмоу́ дьнь и нощь,
8 и трьпи́ть на нихъ; г҃лѭ вамъ, ꙗко сътвори́ть мьсть
ихъ вьскорѣ. оба́че сн҃ъ чл҃чьскъ пришьдъ обрѩ-
9 щеть ли ѥи вѣрѫ на ꙁемли́; рече́ къ дроугꙑимъ
оупъва́ѭщиимъ собо́ѭ, ꙗко сѫть пра́вьдьници, и
10 хоулѩщеи про́чаѩ, при́тъчѫ сиѭ: чл҃ка дъва вълѣ-
ꙁо́ста въ црькъве помоли́тъ сѧ: ѥди́нъ фарисе́и, а
11 дроугꙑи мꙑта́рь. фарисе́и же ставъ, си́це въ себѣ
молѣаше сѧ: х҃е, хвалѭ тебѣ въꙁдаѭ, ꙗко нѣсмь ꙗко
и про́чии чл҃вци граби́телѥ, непра́вьдьници, прѣлю-
12 бодѣи́ци, или́ ꙗко и сь мꙑта́рь. алча́ дъвакра́тꙑ
въ сѫбо́тѫ, десѧти́нѫ даѭ вьсе́го ѥли́ко притѧжѫ.
13 а мꙑта́рь иꙁдале́че стоѩ, не хотѣаше ни о́чию сво-
ѥю въꙁвести́ на нб҃о: нъ биꙗа́ше пьрси своѩ г҃лѩ:
14 *бж҃е, оцѣсти́* мънѣ грѣшьникоу. г҃лѭ вамъ, съни́де

сь оправьданъ въ домъ свой паче оного. ꙗко вьсь
възносаи са: съмѣрить са, и съмѣраꙗи са. въȥне-
сеть са.

18 Въ врѣма оно чловкъ нѣкыи приде къ ісусви
искоушаꙗ и гла: оучителю благыи, что сътворь
животъ вѣчьнъи наслѣдьствоуѭ; рече же юмоу іс:
что ма глеши блага; никътоже благъ, тъкъмо
юдинъ бъ. ȥаповѣди вѣси: неоубии, не прѣлюбъі
сътвори. неоукради, нелъжь съвѣдѣтель бѫди:
чьти оца твоюго и матере твоѩ. онъже рече: вьсꙗ
си съхранихъ иȥъ юности моюѩ. слъішавъже іс
рече юмоу: юще юдиного недоконьчалъ юси: вьсꙗ,
юлико имаши, продаждь, и раȥдаи нищимъ, имѣти
имаши съкровище на нбси: и иди по мънѣ. онъже
слъішавъ си, прискрьбьнъ бысть: бѣ бо богатъ
ȥѣло. видѣвъже іс прискрьбьна бъівъша, рече:
како неоудобь имѫщиимъ богатьствию въ црствию
бжию вънити. оудобѣю бо юсть вельбѫдоу скволѣ
оуши игълинѣ проити, неже богатоу въ црствию
бжию вънити. рекоша же слъішавъшеи: къто можеть
спсенъ бъіти; онъ же рече: невъȥможьнаꙗ отъ чловкъ,
въȥможьна отъ ба сѫть.

35 Въ врѣма оно бысть приближити са ісусви въ юри-
3 хѡ: слѣпьць нѣкыи сѣдѣаше при пѫти. слъішавъ же
народъ мимоходаꙗщь, въпрашааше, что оубо юсть
7 се; повѣдаша же юмоу, ꙗко іс наȥарꙗнинъ мимо-
8 ходить. и тъ възъпи гла: ісе сноу давдовъ, по-

39 мнлоүн ма. н прѣдънджщен прѣщаахж юмоү, да оүмлъ-
чнть: онъже паче ѕѣло въпнꙗаше глꙗ: сноү двдвъ
40 помнлоүн ма. ставъже іс҃, повелѣ прнвестн н
къ себѣ: прнблнжьшоүже са юмоү къ нюмоү, въпросн
41 н, глꙗ: чьто хощешн да тн сътворж; онъже рече:
42 гн҃, да проѕьрж. іс҃же рече юмоү: проѕьрн: вѣра
43 твоꙗ спсе҃ та. н абню проѕьрѣ, н въслѣдъ юго
ндѣаше, слава ба҃. н вьсн людню вндѣвъше, въздаша
хвалж боговн.

ГЛАВА .ѲІ.

1 Въ врѣма оно въннде іс҃ въ юрнхѡ. н се мжжь
2 нменемь нарнцаюмъıн ѕакхен: н сь бѣ старѣн
3 мытаремъ, н тъ бѣ богатъ, н нскааше вндѣтн
іс҃а, къто юсть: н неможааше народъмь, ꙗко тѣ-
4 лъмь малъ бѣ. н прѣдътекъ възлѣѕе на сүкомо-
рнж, да вндить іс҃а, ꙗко тждѣ хотѣаше мнмонтн.
5 н ꙗко прнде намѣсто, нъ ѕьрѣвъ іс҃, вндѣ н, н
рече къ нюмоү: ѕакхею, потъщавъ са сълѣѕн: дьньсь
6 бо подобаюить мн въ домоү твоюмь бытн. н
7 потъщавъ са сълѣѕе, н прнꙗтъ н радоүꙗ са. н вн-
дѣвъше н, ръпътаахоү, глжще: ꙗко къ грѣшьноү
8 мжжоү въннде внтатъ. ставъже ѕакхен рече къ гоү҃:
се полъ нмѣнныꙗ моюго, гн҃, дамь ннщнмъ: н аще
юсмь чнмь кого обндѣлъ, въѕвращж четворнцеж:
9 рече же къ нюмоү іс҃: ꙗко дьньсь спсенню домоү
10 *семоү бысть,* ѕане н сь сн҃ъ авраамль юсть. прн-

де бо сн҃ъ чл҃вчьскꙑй възиска́тъ и сп҃астъ погꙑ-
бъшааго.

Глава́ .к҃.

46 Рече́ г҃ь къ оученико́мъ свои́мъ: вънемлѣте отъ къни-
жьникъ хотѧ́щиихъ въ оде́ждахъ ходи́ти, и лю-
бѧ́щиихъ цѣлова́ниꙗ на тръжищихъ, и прѣдъсѣда́ниꙗ
47 на събо́рищихъ, и прѣдъзъва́ниꙗ на обѣдѣхъ; и́же
изѣда́ѭть до́мꙑ въдови́ць, и вино́ѭ дале́че мо-
лѭть сѧ: си прии́мѫть осѫжде́ниѥ бо́льше.

Глава́ .к҃а.

1 Възьрѣвъ же ви́дѣ въмѣта́ѭщаѩ да́рꙑ своѩ́ въ га-
2 зофила́киѭ бога́тꙑѩ: ви́дѣвъ же нѣкѫѭ въдови́цѫ
3 оубо́гѫ въмѣта́ѭщѫ тоу дъвѣ ле́птѣ, и рече́: въ и́стинѫ
гл҃ѭ вамъ, ꙗ́ко въдови́ца си оубо́гаꙗ бо́лѥ вьсѣхъ
4 въврьже: вьси бо си отъ избꙑ́тъка своѥго́ въврьго́шѧ
въ даръ б҃оу: а си отъ лише́ниꙗ своѥго́ вьсе имѣ́ниѥ
своѥ́, ѥ́же имѣаше въврьже. се гл҃ѭ възгласи́:
имѣѩй оу́ши слꙑ́шати, да слꙑ́шить.

8 Рече́ г҃ь: блюдѣте сѧ, да непрѣльште́ни бѫдете:
мъно́зи бо при́дѫть въ и́мѧ моѥ́, гл҃ѭще: азъ ѥсмь:
и врѣмѧ прибли́жи сѧ. не и́дѣте въ слѣдъ ихъ.
9 ѥгда́ же оуслꙑшите бра́ни и нестроѥ́ниꙗ, неоубо́й-
те сѧ: подоба́ѥть бо симъ прѣжде бꙑти, нъ не-
оу ꙗ́бие коньчина.

12 Рече г҃ь своимъ оученикомъ: вънемлѣте отъ ч҃лкъ
възложѧть бо на вы рѫкы своѩ, и ижденѫть прѣ-
даѭще на съборища и тьмьница, ведомы къ ц҃ремъ
13 и владыкамъ, имене моѥго ради. прилоучить же сѧ
14 вамъ въ съвѣдѣтельство. положите оубо на ср҃дцихъ
15 вашихъ, не прѣжде пооучати сѧ отъвѣщати. азъ бо
дамь вамъ оуста и прѣмѫдрость, ѥйже не възмо-
гѫть противити сѧ ни отъвѣщати вьси противлѧѭ-
16 щии сѧ вамъ. прѣдани же бѫдете родители и бра-
тиѥѭ и родомь и дроугы: и оумьртвѧть отъ васъ.
17 и бѫдете ненавидими вьсѣми имене моѥго ради. и
18 власъ отъ главы вашеѩ не погыбнеть. въ търпѣнии
вашемь сътѧжите д҃ша ваша.

25 И бѫдѫть знамениꙗ въ с҃лнци и лоунѣ и звѣ-
здахъ: и на земли тѫга ѩзыкомъ отъ нечаꙗниꙗ,
26 шоума морьскааго и възмѫщениꙗ, и здыхаѭщемъ
ч҃лвкомъ отъ страха и чаꙗниꙗ идѫщиихъ на вьселе-
27 нѫѭ: силы бо небесьныѩ двигнѫть сѧ. и тогда оузь-
рѩть сынъ ч҃лвускый идѫщь на облацѣхъ съ силоѭ
и съ славоѭ мъногоѭ.

33 Небо и земли мимоидеть, а словеса моꙗ не и-
34 мѫть минѫти. вънемлѣте же себѣ, ѥда когда отя-
готѣѭть ср҃дца ваша объѣдѣниимь и пиꙗньствиимь
и печальми житийскыими, и найдеть на вы вънезапѫ
35 дьнь тъ: ꙗко сѣть бо приидеть на вьсѧ сѣдѧщаꙗ
36 на лици вьсеѩ земли. бѫдите оубо на вьсѧко врѣмѧ
молѧще сѧ, да съподобите сѧ оубѣжати вьсѣхъ сихъ

хотѧщихъ быти, и стати прѣдъ сынъмь чл҃вѣчь-
скомь.

ГЛАВА. КВ҃.

40 Въ оно врѣмѧ бывъже на мѣстѣ Іс҃, рече своимъ
оученикомъ: молите сѧ, да не вънидете въ напасть.
41 и самъ отъстѫпи отъ нихъ ѩко врьжениѥ камене,
42 и поклонь колѣнѣ, молѣаше сѧ, гл҃ѧ: оче, аще волиши
мимонеси чашѫ сиѭ отъ мене: обаче не моѩ волѩ,
43 нъ твоѩ бѫдеть. ѩви же сѧ ѥмоу анг҃лъ съ нб҃се,
44 оукрѣплѣѩ и. и бывъ въ подвизѣ, прилѣжьнѣѥ
молѣаше сѧ. бысть же потъ ѥго ѩко каплѩ кръве
45 каплѭща на землѭ. и въставъ отъ молитвы, и
приде къ оученикомъ, обрѣте ѩ съпаща отъ печали.
46 и рече имъ: что съпите; въставъше молите сѧ,
да не вънидете въ напасть. ѥще же ѥмоу гл҃ѭщоу,
47 се народъ, и нарицаѥмыи Иоуда, ѥдинъ отъ обою-
надесате, прѣдъ ними, идѣаше, и приступи къ Іс҃оу
лобъзатъ ѥго. се бо бѣ знамениѥ далъ имъ: ѥгоже
48 лобъжѫ тъ ѥсть. Іс҃ же рече ѥмоу: Иоудо, лобъ-
49 заниимь ли сн҃а чл҃ческааго прѣдаѥши; видѣвъше же,
иже бѣахѫ о немь, бываѥмоѥ, рѣша ѥмоу: Гн҃и, аще
50 оударимъ ножемь; и оудари ѥдинъ нѣкыи отъ нихъ
архиереова раба, и отърѣза ѥмоу оухо десноѥ.
51 отъвѣщавъ же Іс҃ рече: оставите до сего. и кос-
52 нѫвъ въ оухо ѥго, исцѣли и. рече же Іс҃ къ при-
шьдъшимъ нань архиереомъ и стратигомъ црькв-

нымъ н старьцемъ: ꙗко на разбойннка лн нзндосте
53 съ мечн н дрьколььмн; по вьсѧ дьнн сѫщоу мн
съвамн въ цр҃квн, непростръсте рѫкъı на мѧ. нъ се
54 ѥсть ваша годнна, н область тьмьнаꙗ. ꙗмъше же
н, н въведоша н въ домъ архнереовъ: петръ же
55 ндѣаше въ слѣдъ нздалече. възгнѣщьшемъ же нмъ
огнь посрѣдѣ двора, н въкоупѣ сѣдъшемъ сѣдѣ-
56 аше петръ посрѣдѣ нхъ. оузьрѣвъшн же н рабынн
ѥтера сѣдѧща прн свѣщн, н възьрѣвъшн нань, рече:
57 н сь съ нныь бѣ. онъ же отъврьже сѧ ѥго, гл҃ѧ:
58 незнаѭ ѥго жено. н непомъногоу дроугын вндѣвъ
н рече: н ты отъ ннхъ ѥсн. петръ же рече: члче,
59 нѣсмь. н мнмошьдъшн ꙗко годннѣ ѥдиной ннъ
ѥтеръ крѣплꙗше сѧ гл҃ѧ: въ нстннѫ н сь съ нныь
60 бѣ: нбо галнлеи ѥсть. рече же петръ: члче, невѣмь
ꙗже гл҃ешн: н абнѥ ѥще гл҃ѭщоу ѥмоу възгласн
61 коуръ. н обращь сѧ гь възьрѣ на петра: н поманѫ
петръ слово гн҃ѥ, ꙗкоже рече ѥмоу, ꙗко прѣжде
даже невъзгласнть коуръ, трнкраты отъврьжешн сѧ
62 мене. н нщьдъ вънъ плака сѧ горько. н мѫжн
63 дрьжаще нс҃а, рѫгаахѫ сѧ ѥмоу, бнѭще: н закры-
64 въше н, бнꙗахѫ по лнцоу, въпрашаахѫ же н гл҃ѭще:
65 прорьцн, къто ѥсть оударнн тѧ; н нна мънога
хоулꙗще гл҃аахѫ нань.

ГЛАВА. КГ.

32 Въ врѣма оно ведоша ӥса и ина зълодѣи дъва
33 съ нимь оубитъ. и егда придѫ на мѣсто нарица-
ѥмоѥ краниѥво, тоу и распаша и зълодѣи, ѥди-
34 ного о деснѫѭ, а дроугааго олѣвѫѭ распаша. ӥс же
глаaше: оче, отъпоусти имъ: невѣдѧть бо сѧ чьто
творѧще. раздѣлѣѭще же ризы ѥго метаахѫ жрѣ-
35 бия. и стоѣахѫ людиѥ зьрѧще и кънѧзи, глѭще
съ ними: инѣхъ ѥсть съпаслъ, да спсеть и сѧ,
36 аще ѥсть хсъ сынъ бжии избьраныи. рѫгаахѫ же сѧ
ѥмоу и воини, пристѫпаѭще и оцьтъ придѣѭще
37 ѥмоу, и глѭще: аще ты ѥси црь июдеискъ, спси сѧ
38 самъ. бѣ же и написано надъ нимь кънигами еллинь-
скаими и римьскаими и еврейскаими: се ѥсть црь
39 июдеискъ. ѥдинъ же отъ обѣшеноую зълодѣю хоу-
лѣаше и, глѧ: аще ты ѥси хсъ, спси сѧ самъ и
40 насъ. отъвѣщавъ же дроугыи прѣщаше ѥмоу, глѧ:
ни ли ты боиши сѧ ба, ѣко въ томьжде осѫждении
41 ѥси; и вѣ оубо въ правьдѫ: достоина бо, ѥже дѣла-
ховѣ, въсприѥмлевѣ: а сь же ничесоже зъла сътвори.
42 и глааше ӥсви: помани мѧ гн, ѥгда придеши
43 въ црьствии твоѥмь. рече же ѥмоу ӥс: аминъ глѭ
44 тебѣ, дьньсь съ мъноѭ бѫдеши въ раи. бѣ же го-
дина шестаѣ, и тьма бысть по вьсеи земли, до го-
45 дины девѧтыѧ. слнцоу омьркъшоу, и катапета-
46 змата црквьнаѣ раздьра сѧ на дъвоѥ. и възгласивъ

гласъмь великъмь і҆с҃, рече: о҃че, въ рѫцѣ твои
47 прѣдаѭ дх҃ъ мои. и се рекъ издъше. видѣвъ же
сътьникъ бывъшеѥ, прослави б҃а, г҃лѧ: въистинѫ
48 ч҃лкъ сь правьдьнъ бѣ. и вьси пришьдъшеи на по-
зоръ сь, видѧще бывъшаꙗ биѭще пьрьси своꙗ възвра-
49 щаахѫ сѧ. стоꙗхѫ же вьси знаѥми ѥмоу издалеча, и же-
ны въшьдъшаꙗ съ нимь отъ галилеꙗ, зьрѧшта сихъ.

ГЛАВА .К҃Д.

1 Въ ѥдинѫ же сѫботы зѣло рано придоша женꙑ
на гробъ, несѫща, ꙗже оуготоваша ароматъі, и
2 нѣкꙑꙗ съ ними. обрѣтоша же камень отъваленъ
3 отъ гроба. и въшьдъша необрѣтоша тѣлесе г҃а і҆с҃а.
4 и бꙑсть недомꙑслѧщемъ сѧ имъ о семь, и се мѫжа
дъва стаста въ нихъ въ ризахъ бльщащахъ сѧ. при-
страшьнамъ же бꙑвъшамъ имъ, и поклоньшамъ лица
на землѭ, рекоста къ нимъ: чьто ищете живааго
5 съ мрьтвꙑими; нѣсть сьде, нъ въста: помѧнѣте,
7 ꙗко же г҃ла вамъ, ѥще сꙑ въ галилеи, г҃лѧ, ꙗко
подобаѥть с҃ноу ч҃лчьскоуоумоу прѣданоу бꙑти
въ рѫцѣ чловѣкъ грѣшьникъ, и распатоу бꙑти, и
8 третии дьнь въскрьснѫти. и помѧнѫша г҃лꙑ ѥго:
9 и възвращьша сѧ отъ гроба, възвѣстиша вьсꙗ си
10 ѥдиномоу на десѧте и вьсѣмъ прочимъ. бѣаше же
магдалꙑни мариꙗ, и иоана, и мариꙗ иꙗковлꙗ, и
11 прочаꙗ съ ними, ꙗже и г҃лаахѫ къ ап҃ломъ си. и
ꙗвиша сѧ прѣдъ ними ꙗко блѧди г҃ли ихъ, и неимѣ-

12 ахѫ имъ вѣры. петръ же въставъ тече къ гробоу,
и приникъ видѣ ризы ѥдинъı лежаща: и иде
въ себѣ дивѧ сѧ бывъшоуоумоу.

13 И се дъва отъ нихъ бѣаста идѫща въ тъжде дьнь
въ вьсь, отъстоѩщѫѭ стадии шестьдесѧтъ отъ ероу-
14 салима, ѥйже имѧ еммаоусъ. и та бесѣдоваста
15 къ себѣ о вьсѣхъ приключьшиихъ сѧ сихъ. и бысть
бесѣдоующема има и сътѧзаѭщема сѧ, самъ ісъ при-
16 ближь сѧ, идѣаше съ нима. оучи же ѥю дьржаста сѧ,
17 да ѥго не познаѥта. рече же къ нима: чьто сѫть
словеса си, о нихъже сътѧзаѥта сѧ къ себѣ идѫща,
18 и ѥста дрѧхла; отъвѣщавъ же ѥдинъ, ѥмоуже имѧ
клеопа, рече къ нѥмоу; ты ли ѥдинъ пришьльць ѥси
въ ероусалимѣ, и не чоу бывъшиихъ въ нѥмь въ дьни
19 сиѩ; и рече има: кыихъ; она же рѣста ѥмоу: ѩже
о ісѣ назарянинѣ, иже бысть мѫжь пррокъ, сильнъ
дѣлъмь и словъмь прѣдъ богъмь и вьсѣми людьми:
20 и како и прѣдаша архиерей и кънѧзи наши на осѫ-
21 жденије съмьрти, и распѧша и, мы же надѣѩахомъ сѧ,
ѩко сь ѥсть хотѧй избавити изла: нъ и надъ вьсѣми
сими третий се дьнь имать дьньсь, отъ нѥлиже си
22 быша. и жены ѥтеры отъ насъ оужасиша ны,
23 бывъша рано оу гроба: и необрѣтъше тѣлесе ѥго,
придоша, глаголѭща, и явленије аньгела видѣвъша,
24 иже глѫть жива. и идоша ѥдини отъ насъ къ гробоу,
и обрѣтоша тако, ѩкоже и жены рекоша: само-
25 гоже невидѣвъша. и тъ рече къ нима: о несъмы-
сльна и мьдьльна срьдьцьмь, вѣровати о вьсѣхъ

26 ѩже гл҃аша пророци. не таколи подобаше постра-
7 дати х҃оу, и вънити въ славѫ своѭ; и начьнъ отъ
моусеа и отъ вьсѣхъ пророкъ, съказааше има отъ
28 вьсѣхъ кънигъ, ѩже бѣахѫ о немь. и приближи-
шаса въ вьсь, вънѭже идѣаста: и тъ тво-
29 рѣаше са далече ити. и нѫждааста и, глаголѭща:
облѩзи съ нама, ѩко при вечерѣ ѥсть, и прѣкло-
30 нилъ са ѥсть дьнь. и вънидє съ нима облещь. и
бысть ѩко възлеже съ нима, и приимъ хлѣбъ, бл҃гслви,
31 и прѣломль даѩше има. онѣма же отъврзоста са
32 очи, и познаста ѩ: и тъ ищезе отъ нею. и рѣста
къ себѣ: не сьрдьце ли наю горѩ бѣ въ наю, ѥгда
гл҃ааше къ нама на пѫти, и ѩко съказааше нама пи-
33 саниѩ; и въставъша въ тъ часъ, възвратиста са
въ иероусалимъ, и обрѣтоста съвькоупльша са ѥди-
34 ного на десяте, и иже бѣахѫ съ ними, гл҃ѭща:
35 въ истинѫ въста х҃ъ, и ѩви са симоноу: и та повѣ-
даста, ѩже быша на пѫти, и ѩко са позна има
въ прѣломлении хлѣба.

36 Въ врѣма оно въскрьсъ і҃съ отъ мьрътвыхъ
ста посрѣдѣ оученикъ своихъ, и гл҃а имъ: миръ
37 вамъ. оубоѩвъше же са и пристрашьни бывъше,
38 мьнѣахѫ дх҃ъ видѧще. и рече имъ: что съмѫщени
ѥсте; и почьто помышлениѩ въходѩть въ ср҃ь-
39 дьца ваша; видите рѫцѣ мои и нозѣ мои, ѩко
самъ азъ ѥсмь; осѧжите ма и видите, ѩко доухъ
плъти и кости не имать, ѩкоже ма видите имѫща.
40 *и се рекъ,* показа имъ рѫцѣ и нозѣ. ѥще же невѣ-

41 роуждшемъ нмъ отъ рáдостн н чоудꙗщемъ сѧ рече́
42 нмъ: ймате лн чьто сънѣдьно сьде; онй же дáшѧ
43 ѥмоу́ рыбы печенꙑ часть, н отъ бьчелъ сѣтъ. н
44 прнймъ, прѣдъ нймн ѣсть. рече́ же нмъ: се сѫть
словеса́, ꙗже глахъ къ вамъ ѥще́ сы съ вáмн, ꙗко
подобáѥть съконьчáтн сѧ вьсѣмъ напйсанꙑнмъ
въ закóнѣ мосе́овѣ н въ прорóцѣхъ н въ псáлъмѣхъ
45 о мьнѣ. тогдá отъвéрьзе нмъ оумъ, да разоумѣ-
46 ѭть пнсáнна: н рече́ нмъ: ꙗко тáко пйсано ѥсть,
н тáко подобáаше пострадáтн хоу, н въскрьснѫтн
47 отъ мьрътвꙑнхъ трéтнй дьнь, н проповѣдатн сѧ
въ йма ѥгó покаꙗнню, н оставлѥнню грѣхóмъ
въ вьсѣхъ ꙗзꙑцѣхъ, начьньше отъ нероусалнма.
48 вꙑ же ѥсте́ съвѣдѣтелѥ снмъ. н се азъ посьлѭ
49 обѣтовáнне оцá моѥгó на вꙑ: вꙑ же садѣте въ грáдѣ
нероусалнмьсцѣ, дóньдеже облѣчéте сѧ снлоѭ съвꙑ-
50 ше. н зведъ же ꙗ вънъ до внѳáннꙗ, н въздвнгъ
51 рѫцѣ свон, благословн ꙗ. н бꙑсть ѥгдá благо-
словлꙗаше ꙗ, отъстѫпн отъ нихъ, н възношáаше сѧ
52 на нéбо. н тн поклóньше сѧ ѥмоу, възвратйшѧ сѧ
53 въ нероусалнмъ съ рáдостнѭ велнкоѭ. н бѣахѫ
вꙑнꙋ въ цьркъвн, хвáлꙗще н благословáще ба амннъ.

слово

євⷢ҇а. ѿⷮ иоанна. гла̑в. а҃.

1-2 Искони бѣ слово, и слово бѣ отъ Б҃а, и Б҃ъ бѣ
3 слово. се бѣ искони оу Б҃а. и тѣмь вьсѧ бꙑша,
4 и безъ него ничьтоже небꙑсть, еже бꙑсть. въ томь
5 животъ бѣ, и животъ бѣ свѣтъ чловѣкомъ. и свѣтъ
6 въ тьмѣ свьтить сѧ, и тьма его необѧтъ. бꙑсть
7 чл҃вкъ посъланъ отъ Б҃а, имѧ емоу иоанъ. тъ приде
въ съвѣдѣтельство, да съвѣдѣтельствоуеть о свѣтѣ,
8 да вьси вѣрѫ имѫть имь. не бѣ тъ свѣтъ, нъ да
9 съвѣдѣтельствоуеть о свѣтѣ. бѣ свѣтъ истинь-
нꙑй, иже просвѣщаеть вьсѧкого чл҃ка грѧдѫща
10 въ миръ. въ мирѣ бѣ, и миръ тѣмь бꙑсть, и миръ
11 его непозна. въ своѧ приде, и свои его неприѩша.
12 елико же ихъ приѩтъ и, дасть имъ область чѧдомъ
13 б҃жиемъ бꙑти, вѣроуѭщемъ въ имѧ его, иже ни
отъ кръви, ни отъ похоти плътьскꙑѩ, ни отъ по-
14 хоти мѫжьскꙑ, нъ отъ Б҃а родиша сѧ. и слово плъть
бꙑсть, и въсели сѧ въ нꙑ: и видѣхомъ славѫ его,

слáвѫ, ꙗко єдиночѧ́дааго отъ оц҃á, испълнь благо-
15 дáти и и́стинꙑ. иоáнъ съвѣдѣтельствова о нѥмь,
и възъвá гл҃ѩ: сь бѣ єгóже рѣхъ, грѧдꙑи по мьнѣ,
16 прѣдъ мьноѭ́ бꙑсть: ꙗко пьрвѣ и мене́ бѣ. и
отъ испълнéниꙗ єгó, мꙑ вьси приѩ́хомъ благодáть
17 въз благодáть: ꙗко законъ мосе́омь данъ бꙑсть:
18 благодáть и и́стина ı҃с х҃мь бꙑсть. б҃а никътóже
никъде́же не́видѣ: тъкъмо єдиночѧ́дꙑи с҃нъ сꙑи
19 въ лóнѣ óтьчи, тъи исповѣдá. и се єсть съвѣ-
дѣтельство иѡáново, єгдá послáша июде́и отъ ие-
роусалима иере́ѩ и левьги́тꙑ да въпрóсѧть єгó:
20 тꙑ къто єси́; и неотъвьрже сѧ: и исповѣда, ꙗко
21 нѣсмь азъ х҃съ. и въпроси́ша же и́: къто оубо тꙑ
єси́; илиꙗ ли єси́; и гл҃а нѣсмь. пр҃ркъ ли єси́ тꙑ;
22 и отъвѣщá: ни. рѣша же ємоу́: къто єси́; да
óтъвѣтъ дáмъ посълáвъшиимъ нꙑ: чьто глагóлєши
23 о тебѣ самомь; рече́ же: азъ гласъ въпиѭщааго
въ поустꙑни: испрáвите пѫть г҃нь: ꙗкоже рече́
24 исаиꙗ́ пророкъ. и пóсълании бѣахѫ отъ фарисе́и:
25 и въпроси́ша и́, и рѣша ємоу́: чьто оу́бо крьщáєши,
26 áще тꙑ нѣси х҃съ, ни илиꙗ́, ни пр҃ркъ; отъвѣщá
имъ иоáнъ гл҃ѩ: азъ крьщáѭ въ водѣ: посрѣдѣ же
27 васъ стои́ть, єгóже не вѣсте. тъ єсть грѧдꙑи
по мънѣ, ꙗко пьрвѣи мене́ бѣ: ємоу́же нѣсмь
28 достóинъ, да отрѣшѫ́ реме́нь сапогоу́ єгó. си въ ви-
ѳáнии бꙑша обонъпол҄ъ иордáна, иде́же бѣ иѡáнъ
29 крьстѧ́. въ врѣмѧ óно видѣвъ иоáнъ ı҃са грѧдѫща

къ себѣ, и глаа о нѥмь: се агньць бжии, въземлѩи
30 грѣхы вьсего мира. сь ѥсть, о нѥмьже азъ рекохъ:
по мънѣ идеть мѫжь, иже прѣдъ мъноѭ бысть,
31 ꙗко прьвѣи мене бѣ. и азъ невѣдѣахъ ѥго: нъ
да ꙗвить сѧ иꙁлеви, сего ради придохъ азъ въ водѣ
32 крьстѧ. и съвѣдѣтельствова иоанъ глѧ, ꙗко ви-
дѣхъ дхъ сходѧщь и грѧдѫщь нань ꙗко голѫбь
33 съ нбсе, и прѣбысть на нѥмь. и азъ невѣдѣахъ
ѥго: нъ посълавыи мѧ крьстити въ водѣ, тъ мънѣ
рече: надъньже оузьриши дхъ сходѧщь и прѣбы-
ваѭщь на нѥмь, сь ѥсть крьстѧи дхъмь стыимь.
34 и азъ видѣхъ, и съвѣдѣтельствовахъ, ꙗко сь ѥсть
35 сынъ бжии. въ оно врѣмѧ стоꙗше иоанъ, и отъ оуче-
36 никъ ѥго дъва. и оузьрѣ іса идѫща, и глаа: се
37 агньць бжии. и слышаста и оба оученика глѭщь,
38 и по ісѣ идоста. обращь же сѧ іс, и видѣвъ ꙗ по себѣ
идѫща, глаа има: чьсо ищета; онаже рѣста ѥмоу:
раввѝ, ѥже глѥть сѧ съказаѥмо, оучителю, къде
39 живеши; глаа има: придѣта и видита. придоста же
и видѣста, къде живѣше: и прѣбыста оу нѥго дьнь
40 тъ. година же бѣ ꙗко десѧтаꙗ. бѣ же андреꙗ братъ
симона петра, ѥдинъ отъ обою слышавъшоую
41 отъ иоана, и по нѥмь шьдъшоую. обрѣте сь прѣжде
брата своѥго симона, и глаа ѥмоу: обрѣтохомъ
42 месиѭ, ѥже ѥсть съказаѥмыи хсъ: и приведе и
къ ісви. възьрѣвъ же нань іс рече: ты ѥси си-
монъ снъ иониинъ: ты наречеши сѧ кифа, ѥже

43 съказаѥтьсѧ петръ. въ оутрѣи же въсхотѣ іс҃ изити
въ галилеѭ: и обрѣте филипа и гл҃а ѥмоу: грѧди
44 по мьнѣ. бѣ же филипъ отъ виѳъсаидьска града
45 андреова и петрова. и обрѣте филипъ наѳанаила,
и гл҃а ѥмоу: ѥгоже писа моиси въ законѣ и про-
роци, обрѣтохомъ іс҃а сн҃а иосифова, иже отъ наза-
46 реѳа. и гл҃а ѥмоу наѳанаилъ: отъ назареѳа можеть-
ли что добро быти; гл҃а ѥмоу филипъ: приди
47 и виждь. видѣвъ же іс҃ наѳанаила грѧдѫща къ нѥмоу,
и гл҃а о нѥмь: се въ истинѫ излитѣнинъ, въ нѥмьже
48 льсти нѣсть. гл҃а ѥмоу наѳанаилъ: како мѧ зна-
ѥши; отъвѣщавъ же іс҃ рече ѥмоу: прѣже даже не-
възгласи тебе филипъ, сѫща подъ смоковьницеѭ
49 видѣхъ тѧ. отъвѣща наѳанаилъ и гл҃а ѥмоу: равви,
50 ты ѥси сн҃ъ божии, ты ѥси цр҃ь изл҃въ. отъвѣща
іс҃ и рече ѥмоу: зане рѣхъ ти ꙗко видѣхъ тѧ
подъ смоковьницеѭ, вѣроуѥши: больша сихъ оузь-
51 риши. и гл҃а ѥмоу: аминъ аминъ гл҃ѭ вамъ, отъселѣ
оузьрите нб҃о отвьрсто, и ангелы божиꙗ въсхо-
дѧщѧ и низъходѧща надъ сн҃а чловѣчьскааго.

ГЛАВА . В҃ .

1 Въ оно врѣмѧ бракъ бысть въ кана галилеи: и бѣ
2 тоу мати іс҃ва. зъванъ же бѣ іс҃ и оученици ѥго
3 на бракъ. и недоставъшоу вина, гл҃а мати іс҃ва
4 къ нѥмоу: вина нѣимѫть. гл҃а ѥи іс҃: что ѥсть
5 мьнѣ и тебѣ, жено; не оу приде година моꙗ. гл҃а мати

6 юго слоугамъ: юже аще глеть вамъ, сътворите. бѣ-
шеже тоу водоносъ каменъ шесть, лежащь поочи-
щению июдейскоу, въмѣстащь подъвѣма ли потрьмъ
мѣрамъ. гла имъ іс: напълните водоносы водꙑ.
8 и напълниша до вьрха. и гла имъ: почрьпѣте нꙑнѣ
и принесѣте архитриклинови. ониже принесоша.
9 ꙗкоже въкоуси архитриклинъ вина бꙑвъшаего
отъ водꙑ, и невѣдѣше, отъкѫдоу юсть: а слоугꙑ
вѣдѣахѫ почрьпъшеи водѫ: и възгласи жениха архи-
10 триклинъ, и гла юмоу: вьсꙗкъ чловѣкъ прѣжде
доброю вино полагаеть, и югда оупиꙗтьса, тогда
11 хоуждею: тꙑже съблюде доброю вино доселѣ. се
сътвори знаменикемъ начатъкъ іс въ кана галилеи,
ꙗви славѫ своѭ: и вѣроваша вънь оученици юго.
12 въоно врѣма вънидѣ іс въ каперънаоумъ самъ, и
мти юго, и братиꙗ юго, и оученици юго. и тоу
13 немъногꙑ дьни прѣбꙑсть. и блиꙁъ бѣ пасха ию-
14 дейска, и вънидѣ іс въ иероусалимъ. и обрѣте
въ цркви продаѭщаꙗ волꙑ и овьца и голѫби, и
15 пѣнꙗжьникꙑ сѣдѧщꙗ. и сътвори ꙗко бичь отъ вьрви,
и изгъна вьсꙗ и цркве, овьца и волꙑ: и тържь-
16 никомъ расꙑпа пѣнꙗꙁа, и дъскꙑ опровьрже: и
продаѭщиимъ голѫби рече: възьмѣте си отъсѫдоу:
17 нетворите домоу оца моюго домоу коупльнааго.
помѣнѫша же оученици юго, ꙗко написано юсть:
18 жалость домоу твоюго сънѣсть мѧ. отъвѣщашаже
июдеи и рекоша юмоу: кою знамение ꙗвлꙗюши

19 намъ, ꙗко си твориши; отъвѣща іс и рече имъ:
разорите црькъвь сиѭ, и трьми дьньми въздвигнѫ
20 ѭ. рѣшаже июдеи: четырьмидесаты и шестиѭ
лѣтъ съзъдана бысть црькы си, а ты ли трьми
21 дьньми въздвигнеши ѭ; онъ же глаше о црькъви
22 тѣла своего. егдаже въста отъ мьртвыихъ, по-
манѫша оученици его, ꙗко се глаше: и вѣрѫ ѩша
къниігамъ, и словеси, еже рече іс.

ГЛАВА. Г.

1 Въ оно врѣмѧ, чловѣкъ етеръ отъ фарисеи, имѧ
2 емоу никодимъ, кънѧзь июдеискъ: сь приде
къ ісви нощиѭ, и рече емоу: равви, вѣмь, ꙗко
отъ ба еси пришьлъ оучитель: никътоже бо немо-
жеть знамении сихъ творити, ꙗже ты твориши,
3 аще небѫдеть бъ съ нимь. отъвѣщавъ ісъ и рече
емоу: аминь аминь глѭ тебѣ, аще къто неродить-
сѧ съвыше, неможеть вѣдѣти црьствиѩ бжиѩ.
4 гла къ немоу никодимъ: како можеть члвкъ родити-
сѧ старъ сы. еда можеть въторицеѭ въ ѫтробѫ
5 вълѣсти мтре своеѩ, и родитисѧ; отъвѣща іс и
рече емоу: аминь аминь глѭ тебѣ, аще къто не-
родитьсѧ водоѭ и дхъмь, неможеть вънити
6 въцрство божие. рожденое бо отъ плъти плъть
7 есть: и рожденое отъ дха, дхъ есть. недиви сѧ,
ꙗко рѣхъ ти: подобаеть вамъ родитисѧ съвыше.
8 дхъ, идеже хощеть, дышеть, и гласъ его слышиши,

нъ невѣси, отъкѫдоу приходить, и камо идеть: такъ
9 ѥсть всꙗкъ рожденый отъ дха. отъвѣщꙗ никодимъ
10 и рече ѥмоу: како могѫть си быти; отъвѣщꙗ іс и
рече ѥмоу: ты ѥси оучитель иꙁлвъ, и сихъ ли не-
11 вѣси; аминъ аминъ глѭ тебѣ, ꙗко ꙗже вѣмъ,
глемъ, и ѥже видѣхомъ, съвѣдѣтельствоуѥмъ: и
12 съвѣдѣтельства нашего неприѥмлѥте. аще ꙁемьна
рѣхъ вамъ, и невѣроуѥте: како, аще рекѫ вамъ
13 небесьнаꙗ, вѣроуѥте; никътоже въꙁиде на нбо, тъкъмо
съшьдый съ нбесе снъ чловѣчьскый, сы на нбсе.
14 и ꙗко моуси въꙁнесе ꙁмиѭ въ поустыни, тако
подобаѥть въꙁнести сѧ сноу чловѣчьскоуоумоу: да
15 всꙗкъ вѣроуꙗй вънь, непогыбнеть, нъ имать жи-
16 вота вѣчьнаго. рече гь своимъ оученикомъ: тако
въꙁлюби бъ мира, ꙗко сна своѥго ѥдиночѧдаго
17 дасть, да всꙗкъ вѣроуꙗй въ нѥго, непогыбнеть,
нъ имать живота вѣчьнаго. непосъла бо бъ сна
своѥго въ миръ, да сѫдить мироу, нъ да спеть сѧ
18 миръ ѥго ради. вѣроуꙗй вънь, несѫдеть осѫжденъ:
а невѣроуꙗй, оуже осѫжденъ ѥсть, ꙗко невѣрова
19 въ имѧ ѥдиночѧдааго сна бжиꙗ. сеже ѥсть сѫдъ,
ꙗко свѣтъ приде въ миръ, и въꙁлюбишѧ чловци паче
20 тьмѫ, неже свѣтъ: бѣшѧ бо ихъ дѣла ꙁъла. вьсꙗкъ-
бо дѣлаѩ ꙁълаꙗ, ненавидить свѣта, и неприхо-
дить къ свѣтоу, да необличѧть сѧ дѣла ѥго, а тво-
рꙗй истинѫ, грꙗдеть къ свѣтоу, да ꙗвѧть сѧ дѣла
ѥго, ꙗко о бꙁѣ сѫть съдѣлана.

22 Въ оно врѣма вънидє іс҃ и оучєници єго въ ию-
23 дейскжѭ ȥемлѭ: и тоу живѣаше и крьщаше. бѣже
иоанъ крьстѧ въ енонѣ близъ салима, ꙗко водъı
мъногъı бѣхж тоу: и прихождаахж, и крьщаахж сѧ.
24 неоубо бѣ въсажденъ въ тьмьницж иоанъ. бъıстьже
25 сътаȥание отъ оученикъ иоановъ съ иудеи о очище-
26 нии: и придоша къ иоаноу, и рѣша ѥмоу: равви,
иже бѣ съ тобож обонъполъ иордана, ѥмоуже тъı
съвѣдѣтельствова, се тъ крьщаѥть, и вьси грѧ-
27 джть къ немоу. отвѣща иоанъ и рече: неможеть
чловѣкъ приимати ничьсоже, аще невждеть ѥмоу дано
28 съ небесе. въı сами мънѣ съвѣдѣтельствоваете, ꙗко
рѣхъ: нѣсмь аȥъ хс҃, нъ посъланъ ѥсмь прѣдъ нимь.
29 имѣѩи невѣстж, женихъ ѥсть: а дроугъ жениховъ,
стоѩ и послоушаѩ ѥго, радостиж радоуѥть сѧ ȥа
гласъ жениховъ. си оубо радость моꙗ испълни сѧ.
30 оному подобаѥть расти, а мънѣ мьнити сѧ: грѧдъıи
31 съвъıше, надъ вьсѣми ѥсть: иже отъ ȥемлѧ, отъ ȥемлѧ
ѥсть, и отъ ȥемлѧ глеть: грѧдъıи съ небесе, надъ-
32 вьсѣми ѥсть. ѥже видѣ и слъıша, се съвѣдѣтель-
ствоуѥть: и съвѣдѣтельства ѥго никътоже при-
33 ѥмлеть. приимъıи ѥго съвѣдѣтельство, ȥапечатьлѣ,
ꙗко бъ҃ истиньнъ ѥсть.

ГЛАВА. Д҃.

5 Въ оно врѣма приде ис҃ въ градъ самарѣискъ
нарицаѥмъı соухарь, близъ вьси, ѭже дасть

6 иꙗковъ иосифоу сꙑноу своѥмоу. бѣ же тоу стоу-
деньць иꙗковль. ісъ же троуждь сѧ отъ пѫти, сѣдѣа-
ше тако на стоуденьци. година же бѣ ꙗко шестаꙗ.
7 приде жена отъ самариꙗ почрѣтъ водꙑ. гла ѥи
8 ісъ: даждь ми пити. оученици бо ѥго ошьли бѣа-
9 хѫ въ градъ, да брашьно коупѧть. гла ѥмоу жена
самарꙑнꙑни: како тꙑ иоудеи сꙑ отъ мене пити
просиши, женꙑ самарꙑнꙑнѧ сѫщѧ; неприкасаѭть-
10 бо сѧ иоудеи самарѣнехъ. отъвѣща ісъ и рече:
аще бꙑ вѣдѣла даръ бжии, и къто ѥсть глаголѧи
ти: даждь ми пити: тꙑ бꙑ просила оу нѥго, и далъ
11 ти бꙑ водѫ живѫ. гла ѥмоу жена: гн, ни почрь-
пальника имаши, и стоуденьць глѫбокъ ѥсть: отъкѫ-
12 доу оубо имаши водѫ живѫ; ѥда тꙑ болии ѥси
оца нашего иꙗкова, иже дасть намъ стоуденьць,
и тъ из нѥго пи, и сꙑнове ѥго и скоти ѥго;
13 отъвѣща ісъ и рече ѥи: вьсꙗкъ пиꙗи отъ водꙑ
14 сеꙗ, въжаждеть сѧ пакꙑ: а иже пиѥть отъ водꙑ
ѭже азъ дамь ѥмоу, неимать въждадати сѧ въ вѣкъ:
нъ вода, ѭже азъ дамь ѥмоу, бѫдеть въ нѥмь
источьникъ водꙑ истѣкаѭщаꙗ въ животъ вѣчьнꙑи.
15 гла къ нѥмоу жена: гн, даждь ми сиѭ водѫ, да ни
16 жаждѫ, ни прихождѫ почрьпатъ. гла ѥи ісъ:
17 иди призови мѫжь твои, и приди сѣмо. отъвѣща
жена и рече ѥмоу: неимамь мѫжа. гла ѥи ісъ:
18 добрѣ рече, ꙗко мѫжа неимамь. пѧть бо мѫжь имѣла
ѥси: и нꙑнѣ ѥгоже имаши, нѣсть ти мѫжь: се

19 въ истинѫ рече. гл҃а юмоу жена: г҃и, виждѫ ꙗко
20 пророкъ юси ты. оц҃и наши въ горѣ сеи поклони-
шѧ сѧ: и вы гл҃юте: ꙗко въ иероусалимѣ юсть
21 мѣсто, идеже кланꙗти сѧ подобаѥть. гл҃а юи іс҃ъ:
жено, вѣрѫ ми имꙑ, ꙗко идеть година, югда ни
въ горѣ сеи, ни въ иерсл҃имѣхъ поклоните сѧ оц҃оу.
22 вы кланꙗюте сѧ, юже не вѣсте: мы кланꙗюмъ сѧ
23 юже вѣмъ: ꙗко сп҃сение отъ иоудеи юсть. нъ
придеть година, и нꙑнѣ юсть, югда истиньнии по-
клоньници поклонꙗть сѧ оц҃оу дх҃ъмь и истиноѭ:
24 ибо оц҃ь тацѣхъ ищеть кланꙗѭщихъ сѧ юмоу. дх҃ъ
юсть б҃ъ: иже кланꙗють сѧ юмоу, дх҃ъмь и истин-
25 оѭ достоить кланꙗти сѧ. гл҃а юмоу жена: вѣмь,
ꙗко месиꙗ придеть, нарицаюмꙑи хс҃ъ: югда тъ
26 придеть, възвѣстить намъ вьсꙗ. гл҃а юи іс҃ъ:
27 азъ юсмь гл҃ѧи съ тобоѭ. и тогдаже придоша
оученици юго, и чѫждаахѫ сѧ, ꙗко съ женоѭ гл҃аше:
и никътоже не рече юмоу: чесо ищеши; или чьто
28 гл҃еши съ неѭ; оставиже водоносъ свои жена,
28 и иде въ градъ, и гл҃а чловѣкомъ: придѣте видите
чловѣка, иже рече ми вьсꙗ, юлико сътворихъ: юда
30 тъ юсть хс҃ъ; придоша же из града, и идѣахѫ
31 къ нюмоу. междѫ же сими молꙗахѫ и оученици
32 юго гл҃ѭще: равви, ѣждь. онъ же рече имъ: азъ
33 брашьно имамь ѣсти, югоже вы не вѣсте. гл҃аахѫ же
оученици юго къ себѣ: юда къто принесе юмоу
34 ѣсти; гл҃а имъ іс҃ъ: моѥ брашьно юсть, да сътворю

35 вóлѭ посълáвъшааго мѧ, и съврьшѫ дѣло ѥгó. не
вꙑ ли г҃лѥте, ꙗко ѥщé четꙑре мѣсѧци сѫть, и жѧ́тва
прúдеть; се г҃лѭ вамъ: възведѣте óчи вáши, и
36 вúдите нúвꙑ, ꙗко плáвꙑ сѫть къжѧ́твѣ оужé. и
жьнѩи мьꙁдѫ приúметь, и събирáѥть плодъ въжи-
вóтъ вѣчьнꙑи: да сѣѩи въкоýпѣ рáдоуѥть сѧ, и
37 жьнѩи. о семь бо слóво ѥсть úстиньноѥ, ꙗко инъ
38 ѥсть сѣ́ѩи, и инъ ѥсть жьнѩи. аꙁъ же послáхъ
вꙑ жѧтъ, идéже вꙑ нетроудúсте сѧ: ини троуди-
39 шѧ сѧ, и вꙑ въ троудъ ихъ внидóсте. отъ грá-
да же тогó мъноꙃи вѣроваша вь нь отъ самарѣнъ,
ꙁа слóво женѣ съвѣдѣтельствоуѭщи, ꙗко рече́ ми
40 вьсѣ ѥлúко сътворúхъ. ѥгдáже придóша къ нѥмоу
самарѣне, молѣахѫ ѥгó, да бꙑ прѣбꙑлъ оу нихъ;
41 и прѣбꙑсть тоу дъва дьни. и мъноꙃи пáче вѣро-
42 ваша ꙁа слóво ѥгó. женѣ же г҃лаахѫ, ꙗко оужé не
ꙁа твоѭ бесѣдѫ вѣроуѥмъ: сами бо слꙑшаахомъ,
и вѣмъ, ꙗко ѥсть въ úстинѫ съпасъ мúроу христóсъ.
46 Въ врѣмѧ óно бѣ нѣкꙑи цесáрь мѫжь, ѥгóже
47 сꙑнъ болѣше въ каперънаоýмѣ. сь слꙑшавъ ꙗко
úсоусъ прúде отъ июдéѩ въ галилéѭ, и úде къ нѥмоу,
и молѣаше ú, да сънúдеть исцѣлúтъ сꙑнъ ѥгó:
48 хотѣаше бо оумрѣти. рече́ úсоусъ къ нѥмоу: áще
ꙁнáмении чоудéсъ не вúдите, не úмате вѣрꙑ ꙗти.
49 глагóла къ нѥмоу цéсаревъ мѫжь: г҃и, сънúди, прѣжде
50 дáже не оумреть отрочá моѥ. и глагóла ѥмоу
úсоусъ: иди, сꙑнъ твои живъ ѥсть. и вѣрѫ ниѭ

19 въ истинѫ рече. гла ѥмоу жена: гн, виждѫ ꙗко
20 пророкъ ѥси ты. оци наши въ горѣ сеи поклони-
шѧ сѧ: и вы глѥте: ꙗко въ иероусалимѣ ѥсть
21 мѣсто, идеже кланꙗти сѧ подобаѥть. гла ѥи ісъ:
жено, вѣрѫ ми ими, ꙗко идеть година, ѥгда ни
въ горѣ сеи, ни въ ѥрслимѣхъ поклоните сѧ оцоу.
22 вы кланꙗѥте сѧ, ѥже невѣсте: мы кланꙗѥмъ сѧ
23 ѥже вѣмъ: ꙗко спсеніе отъ иоудеи ѥсть. нъ
придеть година, и нынѣ ѥсть, ѥгда истиньнии по-
клоньници поклонꙗть сѧ оцоу дхъмь и истиноѭ:
24 ибо оць тацѣхъ ищеть кланꙗѭщихъ сѧ ѥмоу. дхъ
ѥсть бъ: иже кланꙗѥть сѧ ѥмоу, дхъмь и истин-
25 ноѭ достоить кланꙗти сѧ. гла ѥмоу жена: вѣмь,
ꙗко месиꙗ придеть, нарицаѥмыи хсъ: ѥгда тъ
26 придеть, възвѣстить намъ вьсꙗ. гла ѥи ісъ:
27 азъ ѥсмь глѧи съ тобоѭ. и тогдаже придоша
оученици ѥго, и чѫждаахѫ сѧ, ꙗко съ женоѭ глаше:
и никътоже нерече ѥмоу: чесо ищеши; или чьто
28 глѥши съ неѭ; оставиже водоносъ свои жена,
28 и иде въ градъ, и гла чловкомъ: придѣте видите
чловка, иже рече ми вьсꙗ, ѥлико сътворихъ: ѥда
30 тъ ѥсть хсъ; придошаже из града, и идѣахѫ
31 къ нѥмоу. междѫже с нимь молꙗахѫ и оученици
32 ѥго глѭще: равви, ѣждь. онъже рече имъ: азъ
33 брашьно имамь ѣсти, ѥгоже вы невѣсте. глаахѫже
оученици ѥго къ себѣ: ѥда къто принесе ѥмоу
34 ѣсти; гла имъ ісъ: моѥ брашьно ѥсть, да сътворю

35 вóлѭ посълáвъшаего мѧ, и съвршѫ дѣло его́. не
вꙑ ли гл҃ете, ꙗко ещé четꙑре мѣсаци сѫть, и жáтва
при́деть; се гл҃ѭ вамъ! възведѣте óчи вáши, и
36 ви́дите ни́вꙑ, ꙗко плáвꙑ сѫть къжáтвѣ оуже́. и
жьнѧи мъздѫ прии́меть, и събирáеть плодъ въжи-
вóтъ вѣчьнꙑи! да сѣѩи въкоупѣ рáдоуеть сѧ, и
37 жьнѩи. о семь бо слóво есть и́стиньное, ꙗко инъ
38 есть сѣѩи, и инъ есть жьнѩи. азъ же послáхъ
вꙑ жатъ, идéже вꙑ нетроуди́сте сѧ: инии троуди-
39 шѧ сѧ, и вꙑ въ троудъ ихъ вънидóсте. отъ грá-
да же того́ мъно́зи вѣроваша вънь отъ самарѣнъ,
за слóво женѣ съвѣдѣтельствоуѭщи, ꙗко рече́ ми
40 вьсѩ ели́ко сътвори́хъ. егдáже придóша къ немоу
самарѣне, молѣахѫ его́, дабꙑ прѣбꙑлъ оу нихъ;
41 и прѣбꙑсть тоу дъва дьни. и мъно́зи пáче вѣро-
42 ваша за слóво его́. женѣже гл҃аахѫ, ꙗко оуже́ не
за твоѭ бесѣдѫ вѣроуемъ: сами бо слꙑшаахомъ,
и вѣмъ, ꙗко есть въ и́стинѫ съпасъ ми́роу христóсъ.
46 Въ врѣмѧ óно бѣ нѣкꙑи цесáрь мѫжь, егóже
47 сꙑнъ болѣше въ каперъналоумѣ. сь слꙑшавъ ꙗко
и́соусъ при́де отъ июдéѩ въ галилéѭ, и и́де къ немоу,
и молѣаше и́, да съни́деть исцѣли́тъ сꙑнъ его́:
48 хотѣаше бо оумрѣти. рече́ и́соусъ къ немоу: áще
знáмении́и чоудéсъ невидите, неи́мате вѣрꙑ ѩти,
49 глагóла къ немоу цéсаревъ мѫжь: г҃и, съни́ди, прѣжде
50 дáже неоумреть отроча́ моѥ. и глагóла емоу
и́соусъ: иди́, сꙑнъ твои живъ есть. и вѣрѫ имъ

чловѣкъ словеси, ѥже рече ѥмоу ісоусъ, и идѣаше.
51 и абиѥ съходѧщоу ѥмоу, се раби ѥго сърѣтоша и,
52 глаголѭще ѥмоу, ꙗко снъ твой живъ ѥсть. въпра-
шаахѫ же годины отъ нихъ, въ кый часъ соулѣѥ
ѥмоу бысть: рѣшаже ѥмоу: ꙗко вьчера въ годинѫ
53 седмѫѭ остави и огнь. разоумѣвъ же отьць ѥго,
ꙗко та година бѣ, вън ѭже рече ѥмоу ісоусъ: сынъ
твой живъ ѥсть, и вѣрова самъ и домъ ѥго вьсь.
54 се пакы второѥ знамениѥ сътвори ісоусъ, при-
шьдъ отъ юдеѩ въ галилеѭ.

глава .е.

1 Въ оно врѣмѧ възиде ісоусъ въ ѥроусалимъ.
2 ѥсть же въ ѥроусалимѣхъ на овьчи кѫпѣли, ꙗже
нарицаѥть сѧ еврейскы, вифезда, пѧть притворъ
3 имѫщи. въ тѣхъ лежааше мъножьство болѧщиихъ,
слѣпъ, хромъ, соухъ, чаѭщиихъ движениѥ водѣ.
4 аньгелъ бо господьнь на вьсѧ лѣта мыꙗше сѧ въ кѫ-
пѣли, и възмѫщааше водѫ: и иже прѣжде вълажааше
по възмѫщении воды, съдравъ бывааше, ицѣмь же
5 недѫгъмь одьржимъ бывааше. бѣ же ѥдинъ тоу
чловѣкъ тридесѧте и осмь лѣтъ имы въ недѫзѣ
6 своѥмь. сего видѣвъ ісоусъ, и разоумѣвъ, ꙗко
мъного лѣта оуже имꙗаше, глагола ѥмоу: хощеши ли
7 цѣлъ быти; отъвѣща ѥмоу недѫжьныи; гни чло-
вѣка не имаамь, да, ѥгда възмѧтить сѧ вода, въвьр-
жеть мѧ въ кѫпѣль; ѥгда же прихождѫ азъ, инъ

8 прѣжде мене́ вълаꙁить. глаго́ла ѥмоу исоусъ: въста́ни,
9 възьми́ одръ твои, и иди́ въ домъ твои. и а́бие
цѣлъ бысть чловѣкъ: и възѧ одръ свои, и хождаа-
10 ше. бѣ же сѫбо́та въ тъ дьнь. глаго́лахѫ же июдеи
исцѣлѣвъшоуоумоу: сѫбо́та ѥсть и недосто́ить те-
11 бѣ възѧти одра́ твоѥго́, онъ же отъвѣща́ имъ: иже
мѧ сътвори́ цѣла, тъ мънѣ рече́: възьми́ одръ твои
12 и ходи́. въпросишѧ же и: къто ѥсть чловѣкъ ре-
13 кыи тебѣ: възьми́ одръ твои и ходи́; исцѣлѣвыи же
невѣдѣаше къто ѥсть: исоусъ бо оуклони сѧ наро́-
14 доу сѫщоу на мѣстѣ. пото́мь же исоусъ обрѣте и
въ цьркъви, и рече́ ѥмоу: се цѣлъ ѥси: къ томоу
15 не съгрѣшаи, да не го́ре ти чьто бѫдеть. и иде
чловѣкъ, и повѣда июде́омъ, ꙗко исоусъ ѥсть, иже
мѧ сътвори́ цѣла.

17 Рече́ гь къ пришьдъшиимъ къ нѥмоу июде́омъ:
18 оць мои доселѣ дѣлаѥть, и аꙁъ дѣлаѭ. сего́ ради
паче искахѫ ѥго́ июдеи оубити, ꙗко не тъкмо раꙁа-
рꙗаше сѫбо́тѫ, нъ и оца своѥго́ глаше ба, равьнъ сѧ
19 творꙗ боу. отъвѣща́ же ис и рече́ имъ: аминь аминь
глѭ вамъ, не може́ть снъ творити о себѣ ничесо́же,
аще не ѥже видить оца творꙗща: ꙗже бо онъ тво-
20 рить, си и снъ творить. оць бо любить сна, и
вьсѥ покаꙁаѥть ѥмоу, ꙗже самъ творить: и больша
21 сихъ покаꙁаѥть ѥмоу дѣла́, да вы чоудите сѧ. ꙗко бо
оць въскрѣшаѥть мьртвыꙗ и живить: тако́же и
22 снъ ꙗже хо́щеть, живить. оць бо не сѫдить нико-

23 моуже, нъ сѫдъ вьсь дасть сн҃ови: да вьси чьтѫть
сн҃а, ꙗкоже чьтѫть оц҃а. иже нечьтеть сн҃а, нечьтеть
24 оц҃а, иже посъла ѥго. аминь аминь гл҃ѭ вамъ,
ꙗко слоушаѩи словесе моѥго, и вѣрѫ ѥмлѩи посъ-
лавъшоуоумоу мѧ, имать живота вѣчьнаго: и на сѫдъ
непридеть, нъ прѣидеть отъ съмьрти въ животъ.
25 аминь аминь гл҃ѭ вамъ, ꙗко грѩдеть година, и нынѣ
ѥсть, ѥгда мьртвии оуслышать гласъ сн҃а божиꙗ,
26 и слышавъше оживѫть. ꙗкоже бо оц҃ь живота имать
въ себѣ: тако дасть и сн҃ови животъ имѣти въ себѣ,
27 и область дасть ѥмоу и сѫдъ творити, ꙗко сн҃ъ
28 чловѣчьскъ ѥсть. недивите сѧ семоу: ꙗко грѩдеть
година, въ нѭже вьси сѫщеи въ гробѣхъ оуслышать
29 гласъ ѥго, и изидѫть сътворьшии благаꙗ въ въскрѣ-
шениѥ живота: а сътворьшии ꙁълаꙗ въ въскрѣшениѥ
30 сѫда. немогѫ азъ о себѣ творити ничьсоже. ꙗко
слышѫ, и сѫждѫ: и сѫдъ мои правьдьнъ ѥсть:
ꙗко неищѫ волѩ моѥѩ, нъ волѩ посълавъшааго
31 мѧ оц҃а. аще азъ съвѣдѣтельствоуѭ о мънѣ, съвѣ-
32 дѣтельство моѥ нѣсть истиньно. инъ ѥсть съвѣ-
дѣтельствоуѩи о мънѣ. и вѣмь, ꙗко истиньно
ѥсть съвѣдѣтельство ѥго, ѥже съвѣдѣтельствоуѥть
33 о мънѣ. вы посъласте къ иоаноу, и съвѣдѣтельствова
34 о истинѣ. азъ же не отъ чл҃вкъ съвѣдѣтельство
35 приѥмлѭ, нъ си гл҃ѭ, да вы сп҃сени бѫдете. онъ бѣ
свѣтильникъ горѩ и свѣтѧ: вы же хотѣсте въꙁдра-
36 довати сѧ въ годинѫ свѣтѣния ѥго. азъ же имамь

съвѣдѣтельство бóлѥ иоáнова: дѣлáбо, ꙗже дасть
мьнѣ оц҃ь, тá съвьршаѫ, та дѣлá, ꙗже творѭ, съвѣ-
дѣтельствоуѭть о мьнѣ, ꙗко оц҃ь ма посълá. и по-
37 сълáвꙑи ма оц҃ь, тъ съвѣдѣтельствова о мьнѣ:
ни глáса ѥгó никъдéже слꙑшасте, ни видѣниꙗ ѥгó
38 видѣсте: и словесé ѥгó неимате прѣбꙑвáѭщꙗ въ васъ:
ꙁанѥ, ѥгóже тъ посълá, семоу вꙑ вѣрꙑ неѥмлѥте.
39 испꙑтáите книгꙑ, ꙗко вꙑ мьните въ нихъ имѣти
живóта вѣчьнааго: и тꙑ сѫть съвѣдѣтельствоуѭщꙗ
40 о мьнѣ. и нехóщете прити къ мьнѣ, да живóта имате.
41 слáвꙑ отъ чл҃вкъ неприѥмлѭ: нъ разоумѣхъ вꙑ,
42 ꙗко любъвé въ себѣ бж҃иѩ неимаате. азъ придóхъ
43 въ имѧ оц҃á моѥгó, и не приѥмлѥте мене: аще инъ
44 придеть въ имѧ своѥ, тогó приѥмлѥте. кáко вꙑ
мóжете вѣровати, слáвѫ дроугъ отъ дроуга приѥмлѭще,
и слáвꙑ, ꙗже отъ ѥдиночѧдааго сн҃а бóжиꙗ, неищете;
45 немьните, ꙗко азъ на вꙑ рекѫ къ оц҃оу: ѥсть, иже
46 гл҃ѥ и на вꙑ, моуси, на нѥгóже вꙑ оупъвáсте. áще бо
бꙑсте вѣрѫ имѣли мосеови, вѣрѫ ꙗли бꙑсте и
47 мьнѣ: о мьнѣ бо тъ писá. áще ли тогó кънигамъ
вѣрꙑ неѥмлѥте; кáко моимъ глагóломъ вѣрѫ имете.

ГЛАВÁ . ѕ҃ .

1 И посемь иде іс҃. на онъполъ мóрꙗ тиверьꙗдьска:
2 и по немь идꙗаше нарóдъ мъногъ, ꙗко видꙗахѫ
знáмениꙗ, ꙗже творꙗаше на недѫжьнꙑхъ.

5 Въ врѣмѧ оно възведъ і҃съ очи свои, и видѣвъ,
ꙗко мъногъ народъ идеть къ немоу, гл҃а филипоу:
6 чимь коупимъ хлѣбꙑ, да ѣдѧть си; се же гл҃ааше
искоушаѩ и; самъ бо вѣдѣаше, чьто хотѧ сътворити.
7 отъвѣща емоу филипъ: дъвѣма сътома съребрь-
никъ хлѣби недовьлѣѭть имъ, да къжьдо мало чьто
8 приимєть. гл҃а емоу единъ отъ оученикъ его, ан-
9 дрѣа, братъ симоноу петроу: есть отрочищь сьде,
иже имать пѧть хлѣбъ ıачьменъ, и дъвѣ рꙑбѣ:
10 нъ си чьто сѧть селикоу народоу; рече же і҃съ:
сътворите чловѣкꙑ възлещи. бѣ же трава мънога
на мѣстѣ. възлеже оубо мѫжь числомь ꙗко пѧть
11 тꙑсѧщь. приѩтъ же хлѣбꙑ і҃съ, и хвалѫ въздавъ,
дасть оученикомъ, и оученици възлежѧщиимъ: та-
12 кожде и отъ рꙑбоу, елико хотѣахѫ. и ꙗко насꙑ-
тиша сѧ, гл҃а оученикомъ своимъ: съберѣте избꙑ-
13 тъкꙑ оукроухъ, да не погꙑбнетъ ничьтоже. събьра-
шѧ же, и наплъниша дъванадесѧте коша оукроухъ
отъ пѧти хлѣбъ ıачьменꙑихъ, иже избꙑша ѣдъши-
14 мъ. чловѣци же видѣвъше, еже сътвори знамение
і҃съ, гл҃аахѫ, ꙗко сь есть въ истинѫ пророкъ грѧ-
15 дꙑи въ миръ. і҃с же разоумѣвъ, ꙗко хотѧть прити,
да въсхꙑтѧть и, и сътворѧть цр҃ѣ: отъиде пакꙑ
16 въ горѫ единъ. и ꙗко поздѣ бꙑсть, сънидоша
17 оученици его на море, и вълѣзъше въ корабль, ѣдѣ-
ахѫ на онъ полъ морѣ въ капернаоумъ. и тьма
18 бꙑсть, и не оу бѣ къ нимъ пришьлъ і҃с. море же

19 вѣтроу великоу дꙑхаѭщоу, въстаꙗше. гребъше же
ꙗко ·к҃· и ·е҃· стадии или ·л҃· оузьрѣша іс҃а ходѧща
по морю, и близъ корабла бꙑвъшоу оубоꙗша сѧ.
20 онъ же гл҃а имъ; аꙁъ ѥсмь, не боите сѧ. хотѣхѫ же
21 приѩти и въ корабль: и абиѥ бꙑсть корабль на ꙁемли,
22 въ нѭже ѣдѣахѫ. въ оутрѣи же дьнь народъ, иже
стоꙗше обонъ полъ морꙗ, видѣвъше, ꙗко корабла
иного не бѣ тоу, тъкъмо ѥдинъ тъ, вънь же вън-
доша оученици ѥго, и ꙗко не въниде съ оученикꙑ
своими іс҃ въ корабль, нъ ѥдини оученици ѥго вън-
23 доша: и ини придоша корабли отъ тиверіадꙑ близъ
мѣста, идеже ѣша хлѣбꙑ, хвалѫ въꙁдавъшю г҃оу.
24 и ѥгда видѣша народи, ꙗко іс҃а не бꙑсть тоу, ни
оученикъ ѥго, вълѣꙁоша сами въ корабла, и при-
доша въ каперънаоумъ, ищѫще исоуса. и обрѣтъше
и обонъ полъ морꙗ, рѣша ѥмоу: равви, когда сѣмо
26 приде; отъвѣща іс҃ и рече: аминъ аминъ глаголѭ
вамъ, ищете мене, не ꙗко видѣсте ꙁнамениꙗ, нъ
27 ꙗко ѣсте хлѣбꙑ, и насꙑтисте сѧ. дѣлаите не бра-
шьно гꙑбнѫщеѥ, нъ брашьно прѣбꙑваѭщеѥ въ жи-
вотъ вѣчьнꙑи, иже сꙑнъ чловѣчьскꙑи дасть вамъ:
28 сего бо отьць ꙁнамена богъ. рѣша же къ немоу:
29 чьто сътворимъ, да дѣлаѥмъ дѣла б҃жиꙗ; отъвѣща
исоусъ и рече имъ: се ѥсть дѣло божиѥ, да вѣроу-
30 ѥте въ тъ, ѥгоже посъла онъ. рѣша же ѥмоу:
кое оубо тꙑ твориши ꙁнамениѥ, да видимъ и вѣрѫ
31 имемъ тебѣ; чьто дѣлаѥши; отьци наши ѣша манѫ

въ поустꙑни, ꙗкоже ѥсть писано: хлѣбъ съ небесе
32 дасть имъ ѣсти. рече же имъ исоусъ: аминь аминь
глаголѭ вамъ, не моүси дасть вамъ хлѣбъ съ не-
бесе: нъ отьць мои даѥть вамъ хлѣбъ истиньнꙑи
33 съ небесе. хлѣбъ бо божии ѥсть сходѧи съ нбсе,
и даѩи живот҄ъ вьсемоу мироу.

35 Рече гь къ вѣровавъшиимъ къ нѥмоу июдеомъ:
азъ ѥсмь хлѣбъ животьнꙑи: грѧдꙑи къ мънѣ, не-
имаать възалъкати сѧ: и вѣроуѩи въ мѧ, неимать
36 въждадати сѧ никогъдаже. нъ рѣхъ вамъ, ꙗко видѣ-
37 сте мѧ, невѣроуѥте. вьсе, ѥже дасть мънѣ отьць,
къ мънѣ придеть: и грѧдѫщааго къ мънѣ неиждентѫ
38 вънъ. ꙗко сънидохъ съ небесе, да нетворѭ волѩ
39 моѥѩ, нъ волѭ посълавъшааго мѧ. се же ѥсть волꙗ
посълавъшааго мѧ отьца, да вьсе ѥже дасть мънѣ
отьць, непогоүблѭ отъ нѥго, нъ въскрѣшѫ и
40 въ послѣдьнии дьнь. се же ѥсть волꙗ отьца моѥго,
да вьсь видѧи сꙑна и вѣроуѩи вънь, имать жи-
вот҄ъ вѣчьнꙑи: и въскрѣшѫ и азъ въ послѣдьнии
41 дьнь. ръпътаахѫ же июдеи о нѥмь, ꙗко рече: азъ
42 ѥсмь хлѣбъ съшьдꙑи съ небесе. и глаголаахѫ:
не сь ли ѥсть исоусъ сꙑнъ иосифовъ, ѥмоуже мꙑ
знаѥмъ отьца и матере; како оубо сь глаголѥть,
43 ꙗко съ небесе сънидохъ; отъвѣща исоусъ и рече
44 имъ: неръпъщѣте междѫ собоѭ. никътоже неможеть
прити къ мънѣ, аще не отьць посълавꙑи мѧ при-
влѣчеть ѥго, и азъ въскрѣшѫ и въ послѣдьнии дьнь.

48 Рече г҃ь къ пришьдъшиимъ къ нѥмоу июдеомъ:
49 азъ ѥсмь хлѣбъ животьныи. отьци ваши ѣша манѫ
50 въ поустꙑни и оумрѣша. сь ѥсть хлѣбъ съходѧи
съ небесе, да аще къто отъ нѥго ѣсть, неоумьреть.
51 азъ ѥсмь хлѣбъ живꙑи съшьдъи съ небесе: аще
къто сънѣсть отъ хлѣба сего, живъ бѫдеть въ вѣкъ:
хлѣбъ бо, иже азъ дамь, плъть моꙗ ѥсть, ѭже
52 азъ дамь за животъ вьсѥго мира. пьрѣахѫже сѧ
июдеи междѫ собоѭ, глаголѭще: како можеть сь
53 плъть своѭ дати намъ ѣсти; рече имъ исоусъ:
аминь аминь глаголѭ вамъ, аще не ѣсте плъти
сꙑна чловѣчьскааго, и пиѥте кръви ѥго, живота
54 не имате въ себѣ. ѣдꙑи плъть моѭ, и пиꙗи кръвь
моѭ, имать животъ вѣчьнꙑи, и азъ въскрѣшѫ и
въ послѣдьнии дьнь.

56 Рече г҃ь къ вѣровавъшиимъ къ нѥмоу июдеомъ:
ѣдꙑи моѭ плъть, и пиꙗи моѭ кръвь, въ мьнѣ прѣ-
57 бꙑваѥть, и азъ въ нѥмь. ꙗкоже посъла мѧ жи-
вꙑи отьць, и азъ живѫ отьца ради: и ꙗдꙑи мѧ,
58 и тъ живъ бѫдеть мене ради. се ѥсть хлѣбъ
съшьдꙑи съ небесе: не ꙗкоже ѣша о҃ци ваши маньнѫ,
и оумрѣша; ѣдꙑи хлѣбъ сь, живъ бѫдеть въ вѣкъ.
59 си рече на съборищи, оуча въ капернаоумѣ. мъно-
60 зи же слꙑшавъшеи отъ оученикъ ѥго, рекоша: же-
стоко ѥсть слово се: къто можеть ѥго слоушати;
61 вѣдꙑ же исоусъ въ себѣ, ꙗко рьпъщѫть о семь
62 оученици ѥго, рече имъ: се ли вꙑ блазнить; аще

оубо оузьрите сꙑна чловѣчьскаго въсходѧща,
63 идеже бѣ прѣжде. дхъ юсть, иже живить отъ плъти
нѣсть польза никоюже: глаголꙑ, ꙗже азъ глаго-
64 лахъ вамъ, доухъ сѫть и животъ сѫть. нъ сѫть
отъ васъ дроузии, иже невѣроуѭть. вѣдѣаше бо
испьрва исоусъ, къто сѫть невѣроуѭштеи, и къто
66 юсть хотѧ и прѣдати и. и глаголааше: сего ради
рѣхъ вамъ, ꙗко никътоже неможеть прити къ мънѣ,
аште небѫдеть дано юмоу отъ отьца моюго. отъ сего
66 мънози оученикъ юго идоша въспѧть, и къ томоу
67 нехождаахѫ съ нимь. рече же ис҃ъ обѣма на десѧте:
68 еда и вꙑ хоштете ити; отъвѣща юмоу симонъ петръ:
г҃и къ комоу идемъ; глаголꙑ живота вѣчьнаго имаа-
69 ши, и мꙑ вѣровахомъ, ꙗко тꙑ юси хс҃ъ сꙑнъ
б҃а живаакго.

главá . з҃ .

1 Въ врѣмѧ оно хождааше ис҃ъ въ галилеи, нехотѣа-
ше бо въ иоудеи ходити, ꙗко искаахѫ юго иоу-
2 деи оубити. бѣ же близъ праздьникъ иоудеискъ
3 скинопигиꙗ. рекоша же къ нюмоу братиꙗ юго: прѣиди
отъсѫдоу, и иди въ иоудеѭ, да и оученици твои
4 видѧть дѣла твоꙗ ꙗже твориши. никътоже бо ни-
чьсоже въ таинѣ творить, и иштеть самъ ꙗвѣ бꙑти.
5 аще си твориши, ꙗви сѧ вьсемоу мироу. ни братиꙗ
6 бо юго вѣровахѫ въ нюго. глагола же имъ ис҃ъ
врѣмѧ моѥ неоу приде, а врѣмѧ ваше вьсегда юсть

7 готово. неможеть миръ ненавидѣти васъ: мене же
ненавидить, ꙗко азъ съвѣдѣтельствоуѭ о немь,
8 ꙗко дѣла его зъла сѫть. възидѣте въ праздьникъ
сь, азъ невъзидѫ въ праздьникъ, ꙗко врѣмѧ моѥ
9 неоу приближи сѧ. си рекъ оста самъ въ галилеи.
10 егдаже възидоша братриꙗ его, тогда и самъ възиде
11 неꙗвѣ, нъ ꙗко отаи. иоудеиже искахѫ его въ праз-
12 дьникъ и гл҃ахѫ: къде есть онъ; и ръпътъ мъногъ
бѣ о немь въ народѣхъ. ови гл҃ахѫ, ꙗко благъ есть:
13 инии же гл҃ахѫ: ни, нъ льстить народꙑ. никъıи же оубо
14 ꙗвѣ гл҃аше о немь страха ради июдеискаго. въ прѣ-
половлѥнии праздьника възиде і҃съ въ цръкъвь и
15 оучааше. и дивлѣахѫ сѧ иоудеи, глаголѭще: како
16 оубо сь оумѣеть кънигꙑ неоучивъ сѧ; отъвѣща
і҃съ и рече имъ: моѥ оучениѥ нѣсть моѥ, нъ
17 посълавъшаго мѧ. аще къто хощеть волѭ его
творити, разоумѣеть оучениѥ, коѥ отъ бога есть,
18 или азъ о себѣ гл҃ѭ. гл҃аи о себѣ, славꙑ своѥѩ
ищеть: а ищаи славꙑ посълавъшаго и, сь истин-
19 нынъ есть, и неправьдꙑ въ немь нѣсть. не моуси ли
дасть вамъ законъ; и никътоже отъ васъ творить за-
20 кона. чьто мене ищете оубити; отъвѣща народъ и рече:
бѣсъ ли имаши: къто тебе ищеть оубити; отъвѣща
21 і҃съ и рече имъ: едино дѣло сътворихъ, и вьси
22 дивите сѧ. сего ради моуси дасть вамъ обрѣзаниѥ,
не ꙗко отъ моисеа есть, нъ отъ отьць, и въ са-
23 ботѫ обрѣзаѥте чл҃вка. аще обрѣзаниѥ приѥмлеть

чловѣкъ въ сѫботѫ, да неразорить са законъ мосеовъ:
на ма ли гнѣваюте са, ꙗко высего чловѣка съдрава
24 сътворихъ въ сѫботѫ; несѫдите на лица, нъ пра-
25 вьдьныи сѫдъ сѫдите. глаахѫ же етери отъ иерсали-
26 млꙗнь: не сь ли есть, егоже иштѫть оубити; и се
необиннꙗ са глеть, и ничьсоже ему не глѫть:
еда како разоумѣша кънꙗзи, ꙗко сь есть хсъ;
27 нъ сего вѣмъ отъкѫдоу есть: а хсъ егда придеть
28 никътоже его не вѣсть отъкѫдоу бѫдеть: възъва же
въ цркви оуча ісъ, и глꙗ: и мене вѣсте, и вѣсте
отъкѫдоу есмь, и о себѣ не придохъ: нъ есть истин-
29 ьнъ посълавыи ма, егоже вы не вѣсте. азъ и
30 вѣмь, ꙗко отъ него есмь, и тъ ма посъла. и искаа-
хѫ ноудени ꙗти и: и никътоже не възложи рѫкꙑ
нань, ꙗко не оу бѣ пришьла година его.

37 Въ послѣдьнии дьнь великꙑи праздьникъ сто-
ꙗаше ісъ, и зъвааше глꙗ: аще къто жѫждеть, да
38 придеть къ мънѣ, и пиеть. вѣрꙗи въ ма, ꙗкоже
кънигꙑ рекоша, рѣкꙑ отъ чрѣва его истекѫть
39 водꙑ живꙑ. се же рече о дсѣ, иже хотаахѫ при-
имати вѣроуѭщии въ него: не оу бѣ дхъ стꙑи данъ,
40 ꙗко ісъ не оу бѣ прославленъ. мънози же отъ на-
рода слꙑшавъше словеса си, глаахѫ: се есть
41 въ истинѫ пророкъ. дроузии же глаахѫ: се есть
хсъ, дроузии глаахѫ: еда отъ галилеꙗ хсъ придеть;
42 не кънигꙑ ли рекоша, ꙗко отъ сѣмене давꙑдова,
и отъ виѳлеомьскаго градьца, идеже бѣ давꙑдъ,

43 прйдеть хсъ; распьрыже бысть въ народѣ юго ради.
44 ютерніже отъ нихъ хотѣахѫ іати й: нъ никътоже
45 невъзложй нань рѫкоу. прйдоша же слоугы къ архи-
ерѣомъ и фарисѣомъ: и рекоша имъ ти: поучто
46 не привѣдосте юго; отъвѣщаша слоугы: николиже
47 тако юсть глаалъ улвкъ, іако сь улвкъ. отъвѣщаша
48 имъ фарисѣи: юда и вы прѣльщени бысте; юда
49 къто отъ кънѧзь вѣрова вънь, ли отъ фарисѣи; нъ
народъ сь иже невѣсть закона, проклати сѫть.
50 гла никодимъ къ нимъ, пришьдъи къ нюмоу нощиѫ,
51 юдинъ сы отъ нихъ: юда законъ нашь сѫдить
улкоу, аще несльішить отъ нюго прѣжде и разоу-
52 мѣють учьто творить; отъвѣщаша, и рекоша юмоу:
юда и ты отъ галилѣѩ юси; испытай и виждь,
іако отъ галилѣѩ пророкъ неприходить.

ГЛАВА. Й.

12 Пакы же имъ исъ рече глѩ: азъ юсмь свѣтъ
въсюмоу мироу: ходѧй по мънѣ, неимать ходити
13 въ тьмѣ, нъ имаать свѣтъ животьный. рѣша же
юмоу фарисѣи: ты о себѣ самъ съвѣдѣтельствоу-
14 юши: съвѣдѣтельство твою нѣсть истиньно. отъвѣща
исъ и рече имъ: аще азъ съвѣдѣтельствоуѭ о мънѣ
самомь, съвѣдѣтельство мою истиньно юсть: іако
вѣмь, отъкѫдоу придохъ, и камо идѫ: вы же не-
15 вѣсте отъкѫдоу грѧдѫ и камо идѫ. вы же по плъти
16 сѫдите, азъ несѫждѫ никомоуже. аще ли сѫждѫ

азъ, сѫдъ мой истиньнъ ѥсть: ꙗко ѥдинъ нѣсмь,
17 нъ азъ и посълавꙑй ма оц҃ь. въ законѣ вашемь
писано ѥсть, ꙗко дъвою чл҃вкоу съвѣдѣтельство
18 истиньно ѥсть. азъ ѥсмь съвѣдѣтельствоуꙗ о мьнѣ
самомь, и съвѣдѣтельствоуѥть о мьнѣ посълавꙑй
19 ма оц҃ь. глаша ѥмоу: къто ѥсть оц҃ь твой; отъвѣща
ис҃: ни мене вѣсте, ни отьца моѥго: аще ма бꙑсте
20 вѣдѣли, и оц҃а моѥго бꙑсте вѣдѣли. сиꙗ гл҃ꙑ
гл҃а ис҃ъ въ разофулакии, оуча въ цр҃ькъви: и никъ-
тоже не ꙗтъ ѥго, ꙗко не оу бѣ пришьла година ѥго.
21 рече г҃ь къ пришьдъшиимъ къ ѥмоу иоудеомъ: азъ
идѫ и възищете мене, и въ грѣсѣ вашемь оумьрете:
22 ꙗко ꙗможе азъ идѫ, вꙑ не можете прити. гл҃аахѫ же
иоудеи: ѥда са самъ оубиѥть, ꙗко глаголѥть: ꙗможе
23 азъ идѫ, вꙑ не можете прити; и рече имъ ис҃ъ:
вꙑ отъ нижьнихъ ѥсте, азъ отъ вꙑшьнихъ ѥсмь:
вꙑ отъ сего мира ѥсте, азъ отъ сего мира нѣсмь.
24 рекохъ оубо вамъ, ꙗко оумьрете въ грѣсѣхъ вашихъ.
25 гл҃аахѫже ѥмоу иоудеи: тꙑ къто ѥси; и рече имъ
26 ис҃ъ: начатъкъ, ꙗко и гл҃ахъ вамъ. мъного имамь
гл҃ати и сѫдити: нъ посълавꙑй ма истиньнъ ѥсть,
и азъ, ꙗже слꙑшахъ отъ ниѥго, си глаголѭ въ
27 всьемь мирѣ. и не разоумѣша, ꙗко о отьци имъ гл҃ааше.
28 речеже имъ ис҃ъ: ѥгда възнесете сꙑна чл҃вчьскааго,
тогда разоумѣѥте, ꙗко азъ ѥсмь, и о себѣ ниче-
соже не творѭ: нъ ꙗкоже наоучи ма оц҃ь, си гл҃ѭ.
29 и посълавꙑй ма оц҃ь, съ мьноѭ ѥсть. не остави

мене́ юди́ного оц҃ь. ꙗко азъ оуго́дьна юмоу́ творѭ
30 вьсегда́. си гл҃ѭщоу юмоу́ мъно́зи вѣроваша въ нюго́.
31 рече́ г҃ь къ вѣровавъшиимъ къ нюмоу́ иоуде́омъ: а́ще
вы прѣбѫдете въ словеси́ мою́мь, въ и́стинѫ оуче-
32 ници́ мои́ бѫдете. и разоумѣюте и́стинѫ, и и́стина
33 свободи́ть вы. отъвѣща́ша же юмоу́: сѣмѧ авраа́млю
юсмъ, и никомоу́же нерабо́тахомъ николи́же: ка́ко
34 ты гл҃юши, ꙗко свобо́дъ бѫдете; отъвѣща́ имъ
і҃съ: ами́нъ ами́нъ гл҃ѭ вамъ, ꙗко вьсꙗкъ творꙗи
35 грѣхъ, рабъ юсть грѣхоу́. а рабъ непрѣбыва́ють
въ домоу́ въ вѣкы: сынъ же прѣбыва́ють въ вѣкы.
36 а́ще бо сынъ высвободи́ть, въ и́стинѫ свобо́дъ бѫ-
37 дете. вѣмь, ꙗко сѣмѧ авраа́млю юсте́, нъ и́щете
мене́ оуби́ти, ꙗко сло́во мою́ невъмѣща́ють сѧ въ вы.
38 азъ, ꙗже ви́дѣхъ оу оц҃а́ мою́го́, гл҃ѭ: и вы оу́бо,
39 ꙗже ви́дѣсте оу оц҃а́ ва́шего твори́те́. отъвѣща́ша
и рѣшѧ юмоу́: отьць нашь авраа́мъ юсть. гл҃а имъ
і҃съ: а́ще ча́да авраа́млꙗ бы́сте были, дѣла авра-
40 а́млꙗ твори́ли бы́сте. нынѣже и́щете мене́ оуби́ти,
ч҃лвка, и́же и́стинѫ вамъ гл҃ахъ, ꙗже слы́шахъ
41 отъ б҃а: сего́ авраа́мъ нѣсть твори́лъ. вы твори́те́
дѣло оц҃а́ ва́шего. рѣшѧ же юмоу́: мы отъ любодѣꙗ-
нии нѣсмъ рожде́ни: мы юди́ного оц҃а́ и́мамъ б҃а.
42 рече́ же имъ і҃съ: а́ще б҃ъ оц҃ь вашь бы былъ, люби́ли
мѧ бы́сте, азъ бо отъ б҃а изидо́хъ и придо́хъ. не о себѣ́
43 придо́хъ, нъ тъ мѧ посъла́. почьто́ бесѣдъ мою́ꙗ
неразоумѣюте; ꙗко немо́жете слы́шати словесе́ мою́го́.

44 вы отъ оц҃а диꙗвола ѥсте, и похоти отьца вашего
хощете творити: онъ чл҃вкоубиица бѣ испрьва, и
въ истинѣ нестоить, ꙗко нѣсть истины въ немь;
ѥгда г҃лѥть лъжѫ, отъ своихъ г҃лѥть: ꙗко лъжь
45 ѥсть, и оц҃ь ѥго. азъже занѥ истинѫ г҃лѭ, неѥ-
46 млѥте вѣры мьнѣ. къто отъ васъ обличаѥть мѧ
о грѣсѣ; аще истинѫ г҃лѭ, почьто вы неѥмлѥте
47 вѣры мьнѣ; иже ѥсть отъ б҃а, глаголъ б҃жии послоу-
шаѥть: сего ради вы непослоушаѥте, ꙗко отъ б҃а
48 нѣсте. отъвѣщаша ıоудеи и рекоша ѥмоу; недо-
брѣ ли г҃лѥмъ мы, ꙗко самарꙗнинъ ѥси ты, и бѣсъ
49 имаши; отъвѣща ис҃ъ: азъ бѣса неимамь, нъ чьтѫ
50 оц҃а моѥго: и вы нечьтете мене. азъже неищѫ
51 славы моѥѩ: ѥсть ищѧи и сѫдѧи; аминь аминь
г҃лѭ вамъ: аще къто слово моѥ съблюдеть, съмрь-
52 ти неимать видѣти въ вѣкъ. рекошаже ѥмоу
ıоудеи: нынѣ разоумѣхомъ, ꙗко бѣсъ имаши: авра-
амъ оумрѣтъ и пррци, и ты г҃лѥши: ꙗко аще къто
слово моѥ съблюдеть, неимать вкоусити съмрьти
53 въ вѣкъ. ѥда ты болии ѥси оц҃а нашего авраама,
иже оумрѣтъ; и пророци оумрѣша: когоса самъ
54 твориши; отъвѣща ис҃ъ: аще азъ славлѭ сѧ самъ,
слава моꙗ ничьтоже ѥсть: ѥсть оц҃ь мои славѧи
55 мѧ, ѥгоже вы г҃лѥте, ꙗко б҃ъ нашь ѥсть. и непо-
знаѥте ѥго: азъ же вѣмь и: и аще рекѫ, ꙗко не-
вѣмь ѥго, бѫдѫ подобьнъ вамъ лъжь: нъ вѣмь
56 и, и слово ѥго съблюдаѭ. авраамъ оц҃ь вашь радъ-

вꙑ бꙑлъ, да би видѣлъ дьнь мои: и видѣ, и
57 въꙁрадова са. рекоша же иоудеи къ немоу: пать-
десатъ лѣтъ неоу имаши, авраама ли еси видѣлъ;
58 рече имъ ісъ: аминь аминь глѭ вамъ, прѣже
59 даже не бꙑсть авраамъ, аꙁъ ѥсмь. въꙁаша же ка-
мение, да вьргѫть нань: ісъ же съкрꙑ са, и
иꙁиде иꙁъ црькъве. и прошьдъ посрѣдѣ ихъ: иде-
аше и хождааше.

глава. ѳ҃.

1 Въ врѣмѧ оно мимоидꙑи ісъ видѣ чловѣка слѣпа
2 отъ рожьства. и въпросиша и оученици его глѭще:
равви, къто съгрѣши, сь ли ли родители его, да
3 слѣпъ роди са; отъвѣща ісъ: ни сь съгрѣши, ни
родители его, нъ да ꙗвать са дѣла божиꙗ на немь.
4 мънѣ подобаѥть дѣлати дѣла посълавъшааго ма,
доньдеже дьнь ѥсть: придеть же ношть, ѥгда ни-
5 ктоже неможеть дѣлати. ѥгда же въ мирѣ ѥсмь,
6 свѣтъ ѥсмь мироу. си рекъ плинѫ на ꙁемлѭ, и
сътвори брьние отъ плюновениꙗ, и помаꙁа ѥмоу
7 очи брьниѥмь. и рече ѥмоу: иди, оумꙑи са въ кѫ-
пѣли силоуамьстѣ: ѥже съкаꙁаѥть са: посъланъ.
8 шьдъ же и оумꙑ са, и приде видѧ. сѫсѣди же и
иже и бѣахѫ видѣли прѣжде, ꙗко слѣпъ бѣ, глаа-
9 хѫ: не сь ли ѥсть сѣдѧи и проса; дроуꙁии же глаа-
хѫ подобьнъ ѥмоу ѥсть: онъ же глааше, ꙗко аꙁъ
10 ѥсмь. глаахѫ же ѥмоу: како ти са отъврьꙁоста

11 оун; отъвѣщà онъ н реуé: улвкъ нарнцáѥмъін ісъ,
брѣние сътворн, н помáза óун мон, н реуé мн:
ндн въ кѫпѣль снлоуáмлѭ, н оумъін са. шьдъ же
12 н оумъівъ са, прозьрѣхъ. рекóша же ѥмоу: къто
13 сь ѥсть; гла: невѣмь. ведóша же н къ фарнсéомъ,
14 нже бѣ нногдá слѣпъ. бѣ же сѫбóта, ѥгдá сътворн
15 брѣние ісъ, н отвьрьзе ѥмоу óун. пáкъі же въпра-
шáахѫ н фарнсéн, кáко прозьрѣ. онъ же реуé нмъ:
брѣние положн мънѣ на óун, н оумъіхъ са н вндѫ.
16 глаахѫ же ѥдннн отъ фарнсéн: нѣсть сь отъ ба
улвкъ, ꙗко сѫбóтъі неуьтéть. дроузін же глаахѫ:
кáко можеть улвкъ грѣшьнъ снца знáменнꙗ творнтн;
17 н рáспьрꙗ бѣ вь ннхъ. глаша же слѣпьцоу пáкъі:
тъі … уьто гаѥшн о нѥмь, ꙗко отъвьрзе óун твон;
18 онъ же реуé, ꙗко пророкъ ѥсть. неꙗша же вѣръі
ноудéн о нѥмь, ꙗко бѣ слѣпъ н прозьрѣ, дóньдеже
19 възгласнша роднтелꙗ тогó прозьрѣвъшааго: н
възгласнша ꙗ, глѭще: сь лн ѥсть съінъ вáю,
ѥгоже въі глѥта, ꙗко слѣпъ роднса; кáко оубо
20 нъінѣ вндить; отъвѣщáста нмъ роднтелꙗ ѥгó н
рекóста: вѣвѣ, ꙗко сь ѥсть съінъ нáю, н ꙗко слѣпъ
21 роднса: кáко же нъінѣ вндить, невѣвѣ: нлн къто
ѥмоу отъвьрьзе óун, вѣ невѣвѣ: самогó въпроснте,
22 самъ възрастъ нмать, самъ о себѣ да глѥть. сн
рекóста роднтелꙗ ѥгó, ꙗко боꙗста са ноудéн: оуже бо
бꙗахѫ са сълóжнлн ноудéн, да аще къто нсповѣсть
23 ха, отълѫуéнъ съборнща бѫдеть. сегó радн родн-

телꙗ ѥго рекоста, ꙗко въꙁрастъ имать, самого
24 въпросите. възъвашѧ же вътороѥ чловѣка, иже
бѣ слѣпъ, и рекошѧ ѥмоу: даждь славѫ боу: мы
25 вѣмъ, ꙗко чловѣкъ сь грѣшьнъ ѥсть. отъвѣща
онъ и рече: аще грѣшьникъ ѥсть, не вѣмь: ѥдино
26 вѣмь, ꙗко слѣпъ бѣхъ, нынѣ же виждѫ. рекошѧ же
ѥмоу пакы: чьто сътвори тебѣ; како отъвьрьꙁе
27 очи твои; отъвѣща имъ: рекохъ вамъ и не слы-
шасте: чьто ѥще хощете слышати; ѥда и вы хо-
28 щете оученици ѥго быти; они же оукоришѧ и, и
рѣшѧ ѥмоу: ты оученикъ ѥси того: мы же моусе-
29 ови ѥсмъ оученици. мы вѣмъ, ꙗко моусеови
30 гла бъ: сего же не вѣмъ отъкѫдоу ѥсть. отъвѣща
члкъ и рече имъ: о семь бо дивьно ѥсть, ꙗко вы
не вѣсте, отъкѫдоу ѥсть, и отъвьрьꙁе очи мои.
31 вѣмь же, ꙗко грѣшьныихъ бъ не послоушаѥть: нъ
аще къто богочьтьць ѥсть, и волѭ ѥго творить,
32 того послоушаѥть. отъ вѣка нѣсть слышано, ꙗко
33 отъвьрьꙁе къто очи слѣпорожденоу. аще сь не бы
34 отъ ба былъ, не моглъ бы творити ничесоже. отъ-
вѣщашѧ и рекошѧ ѥмоу: въ грѣсѣхъ родилъ сѧ ѥси
вьсь, и ты ли ны оучиши; и иꙁгънашѧ же и вънъ.
35 слышавъ же исъ, ꙗко иꙁгънашѧ и вънъ: и обрѣтъ
и, рече ѥмоу: ты вѣроуѥши ли въ сынъ бжии;
36 отъвѣща онъ и рече: и къто ѥсть, ги да вѣрѫ
37 имѫ вънь. рече ѥмоу исъ: и видѣлъ и ѥси, и
глѧи съ тобоѭ, тъ ѥсть. онъ же рече: вѣроуѭ ги,

39 н поклонн са юемоу. рече гь къ прншьдъшнимъ
къ нюемоу ноудеомъ: на сждъ азъ въ сь мнръ прн-
дохъ, да невндящен вндять, н вндящен слѣпн бж-
40 джть. слышаша же отъ фарнсен сн сжщнн съ ннмь,
41 н рѣша юемоу: юда н мы слѣпн юесмъ; рече нмъ
нсъ: аще бысте слѣпн былн, небысте нмѣлн грѣха:
ныня же глюете, яко вндимъ: н грѣхъ вашь прѣ-
бываютъ.

глава . і .

1 Аминъ аминъ глж вамъ: невъходяй дверьми
въ дворъ овьчнй, нъ прѣлазя ннждоу, тать юесть
2 н разбойннкъ: а въходяй дверьмн, пастырь юесть
3 овьцамъ. семоу вратарь отъврьзаютъ, н овьца
гласъ юего слышать, н своя овьца глашаютъ по
4 нменн, н нзгоннть я. н юегда своя овьца нжде-
нетъ, прѣдъ ннмн ходнтъ: н овьца по нюемь ндять,
5 яко вѣдять гласъ юего. по щоуждемь же нендять,
нъ бѣжать отъ нюего, яко незнажть щоуждннхъ
6 гласа. снж прнтъчж рече нмъ нсъ: онн же нераз-
7 оумѣша, что бѣша, яже глаашe нмъ. рече нмъ
пакы нсъ: аминъ аминъ глж вамъ, азъ юесмь
8 дверь овьцамъ. вьсе юелнко нхъ прнде прѣжде
мене, татнюе сжть н разбойннцн: нъ не послоушаша
9 нхъ овьца. азъ юесмь дверь, мъною аще къто
вънндетъ, спсетъ са: н вънндетъ н нзндетъ, н
10 пажнть обрящетъ. тать непрнходнтъ, нъ да оукра-

деть и оубиѥть и погоубить: азъ придохъ, да жи-
отъ имѫть, и лише имѫть. азъ ѥсмь пастоухъ
добрꙑи: пастоухъ добрꙑи доушѫ своѭ полагаѥть
12 за овьца. а наимьникъ, иже нѣсть пастырь, ѥмоуже
несѫть овьца своꙗ, видить вълкъ грꙑдѫщь, и оста-
влꙗѥть овьца, и бѣгаѥть: и вълкъ расхꙑтить ꙗ,
13 и распѫдить овьца. а наимьникъ бѣжить, ꙗко на-
14 имьникъ ѥсть, небрѣжеть о овьцахъ. азъ ѥсмь
пастꙑрь добрꙑи: и знаѭ моꙗ, и знаѭть мѧ моꙗ.
15 ꙗкоже знаѥть мѧ оць, и азъ знаѭ оца: и дшѫ
16 моѭ полагаѭ за овьца. и инꙑ овьца имамь, ꙗже
несѫть отъ двора сего: и тꙑ ми подобаѥть при-
вести: и гласъ мои оуслꙑшать: и бѫдеть ѥдино
17 стадо, и ѥдинъ пастырь. рече гь къ пришьдъшиимъ
къ нѥмоу иоудеомъ: сего ради мѧ оць любить,
ꙗко азъ полагаѭ дшѫ моѭ, да пакꙑ приимѫ ѭ.
18 никътоже въземеть ѥѩ отъ мене: нъ азъ полагаѭ
ѭ о себѣ. област имамь положити ѭ, и област
имамь пакꙑ приꙗти ѭ. сиѭ заповѣдь приꙗхъ
19 отъ оца моѥго. распьри же пакꙑ бꙑсть въ иоуде-
20 ихъ за словеса си: глаахѫ же мънози отъ нихъ:
бѣсъ имать и неистовъ ѥсть: чьто ѥго послоу-
21 шаѥте; инии глаахѫ: си глꙑ несѫть бѣсьноужщаа-
го сѧ: ѥда бѣсъ можеть слѣпомъ оуи отвръсти;
22 бꙑша же тогда свѧщениꙗ въ иѥроусалимѣхъ, и зима
23 бѣ. и хождааше исъ въ цръкъви въ притворѣ соло-
24 мони. обидоша же и иоудеи, и глаахѫ ѥмоу: до-

коле душа наша въземлеши: аще ты еси хсъ, рьци
25 намъ необиноуѩ сѧ. отъвѣща имъ ісъ: рѣхъ вамъ,
и невѣроуете. дѣла, ꙗже азъ творѭ въ имѧ отьца
26 моего, та съвѣдѣтельствоуѭть о мънѣ. нъ вы не-
вѣроуете: нѣстебо отъ овьць моихъ, ꙗкоже рекохъ
27 вамъ. овьцѧ моꙗ гласа моего послоушаѭть, и азъ
28 знаѭ ꙗ, и по мънѣ идѫть. и азъ животъ вѣчьнъıи
даѭ имъ. и' непогыбнѫть въ вѣкъ, и невъсхытить
29 ихъ никътоже отъ рѫкы моеꙗ. оць мои, иже
дасть мьнѣ, болии вьсѣхъ есть: и никътоже не-
30 можеть въсхытити ихъ отъ рѫкы оца моего. азъ
31 и оць едино есвѣ. възѧша же камение иоудеи,
32 да и побиѭть. отъвѣща имъ ісъ: мънога дѣла
добра ꙗвихъ вамъ отъ отьца моего: за кое дѣло
33 камение на мѧ мещете; отъвѣщаша емоу иоудеи
глѭще: о добрѣ дѣлѣ камения немещемъ на тѧ, нъ
о власфимии, ꙗко ты чловѣкъ сы твориши сѧ самъ
34 бъ. отъвѣща имъ іс: нѣсть ли писано въ законѣ
35 вашемь: ꙗко азъ рѣхъ: бози есте; аще оны на-
рече богы, къ нимъже бысть слово бжие, и немо-
36 гѫть сѧ разорити кънигы: егоже оць свѧти и
посъла въ миръ, вы глете, ꙗко власфимисаеши,
37 зане рекохъ: ꙗко сынъ бжии есмь. аще нетворѭ
38 дѣлъ оца моего, неимете ми вѣры: аще ли творѭ,
аще и мънѣ вѣры неемлете, дѣломъ моимъ вѣрѫ
имете, да разоумѣете и вѣрѫ имете, ꙗко въ мънѣ
оць, и азъ въ оци.

глава . а҃і .

1 Въ врѣмѧ оно бѣ ѥдинъ болѧ лаꙁарь отъ виѳаниѩ
2 градьца мариина и марѳы сестры ѥѩ. бѣ же
марии помаꙁавъшиѩ г҃а мѵрьмь, и отьръши ноꙁѣ
ѥго власы своими, ѥѩже братъ лаꙁарь болѣаше.
3 посъластѣ же сестрѣ ѥго къ нѥмоу, г҃лѭщи: г҃и, се,
4 ѥгоже любиши, болить. слышавъ же і҃с рече: си
болѣꙁнь нѣсть къ съмрьти, нъ о славѣ б҃жии, да про-
5 славить сѧ с҃нъ б҃жии ѥѭ. люблꙗаше же і҃с марѳѫ
6 и сестрѫ ѥѩ и лаꙁарꙗ. ѥгда же слыша, ꙗко болить,
тогда прѣбыстъ на нѥмьже въ мѣстѣ дъва дьни.
7 потомь же г҃ла оученикомъ: идѣмъ въ ноудеѭ пакы.
8 г҃лаша ѥмоу оученици ѥго: равви, нынѣ искаахѫ
тебе каменииѥмь побити ноудеи, и пакы ли идеши
9 тамо; отъвѣща і҃с: не дъвѣ ли на десѧте годинѣ
ѥстѣ въ дьни; аще къто ходить въ дьне, не потъ-
10 кнеть сѧ, ꙗко свѣтъ мира сего видить. аще ли
къто ходить нощиѭ, потъкнеть сѧ ꙗко свѣта нѣсть
11 о нѥмь. си рекъ, и посемь г҃ла имъ: лаꙁарь дроугъ
12 нашь оусъпе: нъ идѫ, да въꙁбѫждѫ и. рекоша же
оученици ѥго: г҃и, аще оусъпе, с҃пенъ бѫдеть.
13 рече же і҃с о съмрьти ѥго. они же мьнѣша, ꙗко
14 о оусъпении сънoу г҃лѥть. тогда рече имъ і҃с не-
15 обиноуѩ сѧ: лаꙁарь оумрѣ: и радоуѭ сѧ васъ ради,
да вѣрѫ имете, ꙗко не бѣхъ тоу: нъ идѣмъ къ нѥ-
16 моу. рече же ѳома, нарицаѥмыи блиꙁньць, къ оуче-

17 никомь. идѣмъ и мы, да оумьремъ съ нимь. при-
шьдъ же ис въ виѳании, обрѣте и четыри дьни
18 оуже имѫща въ гробѣ. бѣ же виѳаниꙗ близъ иероу-
19 салима, ѣко ·еі· попьрищь: мънози же отъ иоудеи
бѣахѫ пришьли къ марѳѣ и марии, да оутѣшать и
20 обратѣ ѥю. марѳа же ѥгда оуслыша, ѣко ис грѧ-
21 деть, сърѣте и: а мариꙗ дома сѣдѣаше. рече же
марѳа къ исусови: ги, аще бы сьде былъ, не бы
22 братъ мой оумьрлъ. нъ и нынѣ вѣмь, ѣко ѥгоже
23 колижьдо просиши отъ ба, дасть тебѣ бъ. гла ѥи
24 ис: въскрьснеть братъ твой. гла ѥмоу марѳа:
вѣмь ѣко въскрьснеть въ въскрѣшении въ послѣ-
25 дьнии дьнь. рече же ис: азъ ѥсмь живо́тъ и
въскрѣшениѥ: вѣроуѩи въ мѧ, аще оумьреть, ожи-
26 веть: и вьсѣкъ живыи и вѣроуѩ въ мѧ, не оумьреть
27 въ вѣкъ: имеши ли вѣрѫ семоу; гла ѥмоу: ѥи ги,
азъ вѣроуѭ, ѣко ты ѥси хсъ снъ бжии, грѧдыи
28 въ миръ. и се рекъши, иде и призъва марию
сестрѫ своѭ отаи рекъши: оучитель се ѥсть, и
29 зоветь тѧ. она же ѣко оуслыша, въста скоро, и
30 иде къ нѥмоу. не оуже бѣ пришьлъ ис въ вьси,
31 нъ бѣ на мѣстѣ ѥще, идеже сърѣте и марѳа. иоу-
деи же сѫщеи съ нѥѭ въ домоу и оутѣшаѭще ѭ, ви-
дѣвъше марию, ѣко скоро въста и изиде, по нѥи
идоша, глѭще: ѣко идеть на гробъ, да плачеть сѧ
32 тоу. мариꙗ же ѣко приде, идеже бѣ ис, видѣвъши
и, паде ѥмоу на ногоу, глѭщи ѥмоу: ги, аще бы

33 бꙑлъ сьде, не бꙑ мой братъ оумьрлъ. і҃съ же ꙗко
видѣ ѭ плачѫщѫ сѧ, и пришьдъшаꙗ съ неѭ ноудеꙗ
34 плачѫща сѧ, ѕапрѣти доухоу, и възмѫти сѧ самъ. и
рече къде положисте и; глаша юмоу; г҃и, приди и
35 виждь, и просльзи сѧ і҃съ. глаахѫ же ноудеи;
36 виждь како любльаше и. нѣции же отъ нихъ рекоша:
37 не можаше ли сь отъвръзꙑи очи слѣпоуоумоу, сътво-
38 рити, да и сь не оумьреть; і҃съ же пакꙑ прѣтѧ
въ себѣ, приде къ гробоу. бѣ же пещера, и камень
39 лежааше на неи. гла же і҃с; възьмѣте камень,
гла юмоу сестра оумьръшааго марѳа: г҃и, оуже
40 смрьдить; четврѣдьневьнъ бо юсть. гла ѥи і҃с:
не рекохъ ли ти, ꙗко аще вѣроуюши, оузьриши славѫ
41 б҃жиѭ; възѧша же камень, идеже бѣ оумьрꙑи лежа.
і҃с же възведъ очи горѣ, и рече; о҃че, хвалѫ тебѣ
42 въздаѭ, ꙗко оуслꙑша мѧ, азъ же вѣдѣахъ, ꙗко
вьсегда мене послоушаюши; нъ народа ради стоꙗ-
щаадо окрьстъ рѣхъ, да вѣрѫ имѫть, ꙗко тꙑ мѧ
43 посъла. и се рекъ, гласъмь великъмь възъва;
44 лазаре, гради вънъ. и абие изидѣ оумьрꙑи, обѧ-
занъ ногама и рѫкама оукронимь, и лице юго оуброу-
съмь обѧзано, и гла имъ і҃с; раздрѣшите и, и не-
45 дѣите юго ити. мънози же отъ ноудеи пришьдъше
къ марии, и видѣвъше, юже сътвори і҃с, вѣроваша
въ него.

47 Въ врѣмѧ оно събьраша архиереи и фарисеи
съборъ, и глаахѫ; что сътворимъ; ꙗко чловѣкъ

48 сь знаменнꙗ мъногꙑ творить. аще оставимъ и
тако, вьси вѣрѫ имѫть вънь: и придѫть римлꙗне,
49 и възьмѫть и мѣсто и ꙗзꙑкъ нашь. юединъ же
нѣкꙑи отъ нихъ каиафа, архиереи сꙑ лѣтоу томоу,
50 рече имъ: вꙑ невѣсте ничесоже: ꙗко оунѥ юесть
вамъ, да юединъ члвкъ оумьреть за люди, а не вьсь
51 ꙗзꙑкъ погꙑбнеть. сего же о себѣ не рече: нъ ар-
хиереи сꙑ лѣтоу томоу прорече, ꙗко хотѣаше
52 ісъ оумрѣти за люди: и не тъкъмо за люди, нъ
да и чада божиꙗ растоученаꙗ съберетъ въ юедино.
53 отъ тогоже дьне съвѣщаша, да и бꙑша оубили.
54 ісже къ томоу неꙗвѣ хождааше въ иоудеихъ, нъ
иде отътѫдоу въ странѫ близъ поустꙑнѩ, въ ефремъ
нарицаюмꙑи градъ, и тѫ живѣаше съ оученикꙑ
своими.

ГЛАВА ВІ.

1 Прѣжде шести дьни пасхꙑ приде ісъ въ виѳанию,
идеже бѣ лазарь оумьрꙑи, югоже въскрѣси из
2 мьртвꙑихъ. сътворишѧ же юемоу вечерѭ тоу, и
марѳа слоужааше: лазарь же юединъ бѣ отъ възлежа-
3 щиихъ съ нимь. мариꙗ же приимъши литрѫ мѵра
нарда пистикиꙗ мъногоцѣньнꙑѩ, помаза ногꙑ
ісовѣ, и отьре власꙑ своими ногꙑ юго. храми-
4 на же напълни сѧ отъ вони мѵрьнꙑѩ. гла же юединъ
отъ оученикъ юго, юоуда симонъ искариотьскꙑи,
5 иже хотѣаше прѣдати и: чесо ради мѵро се непро-

дано́ бꙑсть на трьхъ сътѣхъ сърéбрьникъ, и дано́
6 нищиимъ; се же рече́, не ꙗко о нищиихъ печа́аше сѧ,
нъ ꙗко тать бѣ, и рачи́цѫ имꙑ, и вьмѣта́ѥмаꙗ
7 ноша́аше. рече́ же і҃с: недѣи ѥѩ: въ дьнь погребе́ниꙗ
моѥго́ съблюдеть ѭ. нищаꙗ бо вьсегда́ съ собо́ѭ
9 имаате, мене́ же не вьсегда́ имаате. разоумѣ же
наро́дъ мъногъ отъ иоуде́и, ꙗко тоу ѥсть, и при-
до́шѧ не і҃са ра́ди тъкьмо, нъ да и ла́зарꙗ ви́дѩть,
10 ѥго́же въскрѣси́ отъ мрьтвꙑихъ. съвѣща́шѧ же
11 архиере́и, да и ла́зарꙗ оубиѭть: ꙗко мъно́зи ѥго́
12 ра́ди идѣахѫ иоуде́и, и вѣроваахѫ въ і҃са. въ оу́трѣи
же дьнь наро́дъ мъно́гъ пришьдъи въ пра́здьникъ,
13 слꙑшавъше ꙗко і҃с иде́ть въ иероусали́мъ, прии́ѩшѧ
вѣниѥ отъ фу́никъ, и изидо́шѧ проти́вѫ ѥмоу́, и
зъва́ахѫ гл҃ѭще: ѡса́на, благословлѥнъ грѩдꙑи
14 въ имѧ г҃нѥ, ц҃рь изл҃ѥвъ. обрѣтъ же і҃с осьлѧ,
15 въсѣде на нѥ, ꙗкоже ѥсть пи́сано: небо́и сѧ дъщи
сиѡ́нова: се ц҃рь твои грѩде́ть, сѣдѧ на жрѣбѧ́ти
16 о́сьли. сихъ же неразоумѣшѧ оученици́ ѥго́ прѣжде:
нъ ѥгда́ просла́ви сѧ і҃с, тогда́ помѧнѫ́шѧ, ꙗко си
17 бѣшѧ о немь пи́сана, и си сътвори́шѧ ѥмоу́. съвѣ-
дѣтельствоваа̀ше же наро́дъ, иже бѣ съ нимь, ѥгда́
ла́зарꙗ възгласи́ отъ гро́ба, и въскрѣси́ ѥго́ отъ мрь-
18 твꙑихъ. сего́ ра́ди и проти́вѫ изи́де ѥмоу́ наро́дъ,
19 ꙗко слꙑшашѧ и́ сътво́рьша се знамениѥ. въ врѣмѧ
о́но свѣтъ сътвори́шѧ фарисе́и на і҃са, и реко́шѧ
къ себѣ: ви́дите, ꙗко ника́ꙗже по́льза ѥсть; се

20 вьсь миръ · по нѥмь и́де. бѣ́ахѫ же е́ллини· нѣции
отъ възшьдъшихъ, да покло́нѩтъ сѧ въ пра́ꙁдьникъ:
21 си же пристѫпи́шѧ къ фили́поу, и́же бѣ отъ видъса-
и́дꙑ галиле́искꙑѩ, и молѣ́хѫ и́ гл҃ѭще: г҃и, хо́щемъ
22 і҃са ви́дѣти. при́де фили́пъ и гл҃а аньдре́ови: и
23 па́кꙑ аньдре́и и фили́пъ гл҃аста і҃сови. і҃съ же
отъвѣща́ и́ма гл҃ѩ: при́де годи́на, да просла́витъ сѧ
24 сꙑнъ чловѣчьскꙑи. ами́нъ ами́нъ гл҃ѭ вамъ: а́ще
ꙁьрьно пьшени́чьно падъ въ ꙁемлѭ́ неоу́мьретъ, то
ѥди́но прѣбꙑва́ѥтъ: а́ще ли оу́мьретъ, мъногъ плодъ
25 сътвори́тъ. любѧ́и дш҃ѫ своѭ́, погоуби́тъ ѭ: и не-
нави́дѧи дш҃а́ своѥ́ѩ въ мирѣ семь, въ живо́тѣ вѣ́чь-
26 нѣемь съхрани́тъ ѭ. а́ще къто́ мънѣ слоу́житъ,
по мънѣ да ходи́тъ: и иде́же аꙁъ ѥсмь, тоу и слоуга́
мои бѫдетъ. а́ще къто мънѣ слоу́житъ, почьте́тъ
27 и оц҃ь. нꙑнѣ дш҃а́ моꙗ́ възмѧти́ сѧ: и что рекѫ́;
о́ч҃е, сп҃си́ мѧ отъ годи́нꙑ сеѩ́: нъ сего́ ра́ди при-
28 до́хъ на годи́нѫ сиѭ́. о́тьче, просла́ви и́мѧ твоѥ.
при́де же гласъ съ небесе́: и просла́вихъ, и па́кꙑ
29 просла́влѭ. наро́дъ же стоꙗ́и слꙑшавъ, гл҃ахѫ
30 громъ бꙑсть. ини́ гл҃ахѫ: а́нгелъ гл҃а ѥмоу. отъ-
вѣща́ і҃съ и рече́: не мене́ ра́ди гласъ сь бꙑсть,
31 нъ васъ ра́ди. нꙑнѣ сѫдъ ѥсть ми́роу семоу:
нꙑнѣ кънѧꙁь ми́ра сего́ иꙁгъна́нъ бѫдетъ вънъ.
32 и аꙁъ а́ще възнесе́нъ бѫдѫ отъ ꙁемлѩ́ вьсѩ при-
33 влѣкѫ́ къ себѣ. се же гл҃аше, ꙁна́менаѩ, ко́ѥѭ
34 съмьртиѭ хотѣаше оумрѣти. отъвѣща́ ѥмоу на-

ро́дъ: мы слꙑшахомъ отъ ꙁако́на, ꙗко хсъ прѣ-
бꙑва́ѥть въвѣкы: и ка́ко ты глеши, възнести́ са
подоба́ѥть сꙑноу чл҃вчьскоуоумоу; къто сь ѥсть
35 сꙑнъ чл҃вчьскꙑй; рече́ же нимъ і҃съ: ѥщѐ ма́ло врѣмѧ
свѣтъ въ васъ ѥсть: ходи́те, до́ньдеже свѣтъ и́маа-
те, да тьма васъ нейметь: и ходѧ́й въ тьмѣ, не-
36 вѣсть ка́мо и́деть. до́ньдеже свѣтъ и́мате, вѣроуйте
въ свѣтъ, да сꙑнове свѣтоу бѫ́дете. си гл҃а і҃съ,
37 и ошьдъ съкрꙑ са отъ нихъ. толи́ка же ꙁна́мении
сътво́рьшоу ѥмоу́ прѣдъ ни́ми, невѣроваахѫ вънь:
38 да сло́во иса́иꙗ проро́ка събѫдеть са, ѥ́же рече́: г҃и,
къто вѣрова слоу́хоу на́шемоу; и мꙑшьца г҃нꙗ
39 комоу́ отъкрꙑ са: сего́ ра́ди неможа́ахѫ вѣровати,
40 ꙗко па́кы рече́ иса́иꙗ: ослѣпи́ о́чи ихъ, и ока́меннлъ
ѥсть срьдьца́ ихъ: да невидꙗть очи́ма, и нераꙁоу-
41 мѣѭть срдцьмь, и обратꙗть са, и исцѣлѭ ꙗ. си же
рече́ иса́иꙗ, ѥгда́ видѣ сла́вѫ ѥго́, и гл҃а о нѥмь.
42 оба́че оубо и отъ кънѧꙁь мъно́ꙁи вѣроваша вънь:
нъ фарисе́й ра́ди неисповѣдаахѫ, да не иꙁ съборища
43 иꙁгъна́ни бѫдѫть: възлюби́ша бо па́че сла́вѫ чл҃вчьскѫ,
44 не же сла́вѫ бо́жиѭ. і҃съ же възъва́ и рече́: вѣроуꙗй
въ ма, невѣроуѥть въ ма, нъ въ посъла́вьшааго ма.
45 и видꙗй ма, видить посъла́въшааго ма. аꙁъ свѣтъ
46 въ миръ придо́хъ, да вьсꙗкъ вѣроуꙗй въ ма въ тьмѣ
47 непрѣбѫдеть. и а́ще къто оуслꙑшить гл҃ы моꙗ,
и невѣроуѥть, аꙁъ несѫждѫ ѥмоу́: неприд́охъ бо,
да сѫждѫ мироу, нъ да съпасѫ миръ.

ГЛАВА. Г҃І.

1 Прѣжде праздьника пасхы, вѣды і҃с, ꙗко приде
юмоу година, да прѣидеть отъ мира сего къ оц҃оу
възлюбль своꙗ сѫщаꙗ въ вьсемь мирѣ, до коньца
2 възлюби ꙗ. и вечери бывъши, диꙗволоу оуже
въложьшоу въ ср҃дце юдѣ симоновоу искариотьскоу-
3 оумоу, да юго прѣдасть, вѣды же і҃с, ꙗко вьсѣ
дасть юмоу оц҃ь въ рѫцѣ, и ꙗко отъ б҃а изиде, и
4 къ б҃оу идеть: въставъ съ вечерѩ, положи ризы
5 своꙗ, и приимъ лентии, прѣпоꙗса сѧ. потомь
вълиꙗ водѫ въ оумывальницѫ, и начатъ оумывати
ногы оученикомъ, и отирати лентиюмь, имьже бѣ
6 прѣпоꙗсанъ. приде же къ симоноу петроу: и гл҃а
7 юмоу тъ: г҃и, ты ли мои оумыюши нозѣ; отъвѣща
і҃с и рече юмоу: юже азъ творѭ, ты не вѣси нынѣ,
8 разоумѣюши же по сихъ. гл҃а юмоу петръ: не оумы-
юши моюю ногоу въ вѣкъ. отъвѣща юмоу і҃с: аще
9 не оумыѭ тебе, не имаши части съ мъноѭ. гл҃а юмоу
симонъ петръ: г҃и, не нозѣ мои тъкъмо, нъ и
10 рѫцѣ и главѫ. гл҃а юмоу і҃с: измъвеный не трѣ-
боують, тъкъмо нозѣ оумыти, юсть бо вьсь чистъ:
11 и вы чисти юсте, нъ не вьси. вѣдꙗаше бо прѣ-
даѭщааго и. сего ради рече, ꙗко не вьси чисти
12 юсте. югда оумы і҃с нозѣ оученикомъ своимъ,
приꙗтъ ризы своꙗ, и възлеже пакы, рече имъ:
13 вѣсте ли, что сътворихъ вамъ; вы глашаюте мѧ

14 оучитель и гь: и добрѣ глюте: юсмь бо, аще оубо
азъ оумыхъ вашн ногѣ, гь и оучитель, и вы
дълъжьни юсте дроугъ дроугоу оумывати ногѣ.
15 образъ бо дахъ вамъ, да, ꙗкоже азъ сътворихъ
16 вамъ, и вы творите. амин амин глѭ вамъ, нѣсть
рабъ болии господина своюго, ни апль болий
17 посълавъшааго и. аще си творите, блажени юсте,
аще си творите ꙗ.

31 Рече гь къ своимъ оученикомъ: нынѣ про-
слависа снъ члвчьскъıи, и бъ прослависа о нюмь.
32 аще бъ прослависа о нюмь, и бъ прославить и
33 въ себѣ, и абию прославить и. чадьца, юще мало
съ вами юсмь: възищете мене, и ꙗкоже рекохъ
иоудеомъ, ꙗко ꙗможе азъ идѫ, вы неможете прити:
34 и вамъ глѭ нынѣ. заповѣдь новѫ даѭ вамъ, да
любите дроугъ дроуга: ꙗкоже възлюбихъ вы, да
35 и вы любите дроугъ дроуга. о семь разоумѣваѭть
вьси, ꙗко мои оученици юсте, аще любъве имаате
36 междѫ собоѭ. гла юмоу симонъ петръ: гн, камо
идеши; отъвѣща юмоу іис: ꙗможе азъ идѫ, немо-
жеши нынѣ по мънѣ ити: послѣдь же по мънѣ
37 идеши. гла юмоу петръ: гн, почьто немогѫ нынѣ
по тебѣ ити; нынѣ дшѫ моѭ за та положѫ. отъ-
38 вѣща іис: дшѫ ли твоѭ за ма положиши; амин
амин глѭ тебѣ: невъзгласить коуръ, доньдеже
отъвьржеши са мене трикраты.

ГЛАВА. Д҃І.

1 Да несъмѫщаѥть сѧ ваше срьдьце, вѣроуите въ бъ҃,
2 и въ мѧ вѣроуите. въ домоу оц҃а моѥго обн-
тели мъногы сѫть: аще ли же ни, реклъ бъіхъ вамъ,
3 ꙗко идѫ оуготоватъ мѣста вамъ. и аще идѫ, оуго-
товаѭ мѣсто вамъ, пакы приидѫ, и поимѫ вы
4 къ себѣ: да, идеже ѥсмь аꙁъ, и вы бѫдете. и ꙗможе
5 аꙁъ идѫ, вѣсте, и пѫть вѣсте. гл҃а ѥмоу ѳома:
г҃и, невѣмъ, камо идеши: и како пѫть можемъ вѣ-
6 дѣти; гл҃а ѥмоу ис҃: аꙁъ ѥсмь пѫть и истина и
животъ: никътоже приидеть къ оц҃оу тъкъмо мъноѭ.
7 аще мѧ бъісте ꙁнали, и оц҃а моѥго ꙁналибъісте
8 оубо: и отъселѣ ꙁнаите и, и видѣсте и. гл҃а ѥмоу
филипъ: г҃и, покажи намъ оц҃а, и довьлѣѥть намъ.
9 гл҃а ѥмоу ис҃: толико врѣмѧ съ вами ѥсмь, и непо-
ꙁналъ ѥси мене филипе; видѣвъіи мѧ, видѣ оц҃а: како
10 ты гл҃еши: покажи намъ оц҃а; невѣроуѥши ли, ꙗко
аꙁъ въ оц҃и, и оц҃ь въ мънѣ ѥсть. гл҃ы, ꙗже аꙁъ
гл҃ѭ вамъ, о себѣ негл҃ѭ: оц҃ь же прѣбъіваꙗи въ мънѣ,
11 тъ творить дѣло. вѣрѫ имѣте мънѣ, ꙗко аꙁъ въ оц҃и,
и оц҃ь въ мънѣ ѥсть: аще ли ни, ꙁа та дѣла вѣрѫ
12 имете ми. аминь аминь гл҃ѭ вамъ: вѣроуꙗи въ мѧ,
дѣла, ꙗже аꙁъ творѭ, и тъ сътворить, и больша
13 сихъ сътворить: ꙗко аꙁъ къ оц҃оу идѫ. и ѥгоже
колижьдо просите въ имѧ моѥ, то сътворѭ: да
14 *прославить сѧ* оц҃ь о сн҃оу. и аще чесо просите

15 въ и́мѧ моѥ, то сътворѭ. аще любите мѧ, запо-
16 вѣди моѩ съблюдѣте. и азъ оумолѭ оц҃а, и иного
параклита дасть вамъ, да бѫдеть съ вами въ вѣкъ,
17 дх҃ъ истиньныи, ѥгоже миръ неможеть приѩти,
ѩко невидить ѥго, ни знаѥть ѥго: вы же знаѥте
и, ѩко въ васъ прѣбываѥть, и въ васъ бѫдеть.
18 неоставлѭ васъ сиръ: придѫ къ вамъ. ѥще мало
19 и миръ мене къ томоу невидить, вы же видите мѧ:
20 ѩко азъ живѫ, и вы живи бѫдете. въ тъ дьнь
разоумѣѥте вы, ѩко азъ въ оц҃и моѥмь, и вы
21 въ мънѣ, и азъ въ васъ. имѣѩи заповѣди моѩ, и
съблюдаѩ ѩ, тъ ѥсть любѧи мѧ: а любѧи мѧ, въ-
злюбленъ бѫдеть отьцемь моимь: и азъ възлюблѭ
22 и, и ѩвлѭ сѧ ѥмоу самъ. гл҃а ѥмоу июда, не иска-
риотьскыи: г҃и, и что бысть, ѩко намъ ѩвити сѧ
23 хощеши, а не вьсемоу мироу; отъвѣща ис҃ и рече
ѥмоу: аще къто любить мѧ, слово моѥ съблюдеть:
и оц҃ь мои възлюбить и, и къ ниѥмоу идевѣ, и оби-
24 тель оу него сътворивѣ. а нелюбѧи мене, сло-
весъ моихъ несъблюдеть: и слово, ѥже слышасте,
25 нѣсть моѥ, нъ посълавъшаго мѧ оц҃а. си гл҃ахъ
26 вамъ въ васъ сы: параклитъ же, доухъ ст҃ыи,
ѥгоже посълеть оц҃ь въ имѧ моѥ, тъ вы наоучить
вьсемоу, и въспомѧнеть вамъ вьсѧ, ѩже рекохъ
27 вамъ. миръ оставлѣѭ вамъ, миръ мои даѭ вамъ:
не ѩкоже вьсь миръ даѥть, азъ даѭ вамъ, да не-
28 съмѫщаѥть сѧ ср҃дце ваше, ни оустрашаѥть. слыша-

сте, ꙗко азъ рекохъ вамъ: идѫ, и придѫ къ вамъ.
аще бысте любили мѧ, въздрадовали сѧ бысте
ѹбо, ꙗко идѫ къ о҃цѹ: ꙗко о҃ць болии мене ѥсть.
29 и нынѣ рекохъ вамъ, прѣжде даже небѫдеть: да
30 ѥгда бѫдеть, вѣрѫ имете. ѹже немъного гл҃ѭ
съ вами, грѧдеть бо сего мира кънѧзь, и въ мънѣ
31 неимать ничесоже. нъ да разѹмѣѥть миръ, ꙗко
люблѭ о҃ца, и ꙗкоже заповѣда мънѣ отьць, тако
творѭ. въстанѣте, идѣмъ отъсѫдѹ.

ГЛАВА .ЕІ.

1 Азъ ѥсмь лоза истиньнаꙗ, и о҃ць мои дѣлатель
2 ѥсть. вьсꙗкѫ розгѫ о мънѣ нетворѧщѫѭ плода,
изьметь ѭ, и вьсꙗкѫ творѧщѫѭ плодъ, отрѣбить
3 ѭ, да плодъ болии сътворить. ѹже вы чисти
4 ѥсте за слово, ѥже гл҃ахъ вамъ. бѫдѣте въ мънѣ,
и азъ въ васъ. ꙗко бо розга неможеть плода тво-
рити о себѣ, аще небѫдеть на лозѣ: тако и вы,
5 аще непрѣбѫдете въ мънѣ. азъ ѥсмь лоза, а вы
раждиѥ, иже бѫдеть въ мънѣ, и азъ въ нѥмь, сътво-
рить плодъ мъногъ: ꙗко безъ мене неможете тво-
6 рити ничесоже. аще къто въ мънѣ непрѣбѫдеть,
изврьжеть сѧ вънъ, ꙗкоже розга, и исъшеть: и
събираѭть ѭ, и въ огнь въмѣтаѭть ѭ, и съгара-
7 ѥть. аще прѣбѫдете въ мънѣ, и гл҃и мои въ васъ
прѣбѫдѫть, ѥмѹже колижьдо хощете, просите и
8 бѫдеть вамъ. о семь прослави сѧ о҃ць мои, да плодъ

9 мъногъ сътворите: и бѫдете мои оученици. ꙗкоже
възлюби мѧ оц҃ь, и азъ възлюбихъ вꙑ: бѫдѣте
10 въ любъви моѥи. аще ꙁаповѣди моѩ съблюдете,
прѣбѫдете въ любъви моѥи: ꙗкоже азъ ꙁаповѣди
оц҃а моѥго съблюдохъ, и прѣбꙑваѭ въ ѥго любъви.
11 си гл҃ахъ вамъ, да радость моꙗ въ васъ бѫдеть, и
12 радость ваша напълнить сѧ. сиже ѥсть ꙁаповѣдь
моꙗ, да любите дроугъ дроуга, ꙗкоже възлюбихъ вꙑ.
13 больша сеѩ любъве никътоже неимать, да къто
14 дш҃ѫ своѭ положить ꙁа дроугꙑ своѩ. вꙑ дроуꙁи
мои ѥсте, аще творите, ѥлико азъ ꙁаповѣдаѭ вамъ.
15 оуже не гл҃ѭ васъ рабъ, рабъ бо невѣсть, что тво-
рить г҃ь ѥго: вꙑ же рекохъ дроугꙑ, ꙗко вьсꙗ, ꙗже
16 слꙑшахъ отъ оц҃а моѥго, съкаꙁахъ вамъ. не вꙑ
мене иꙁбьрасте, нъ азъ иꙁбьрахъ вꙑ, и положихъ
вꙑ, да и вꙑ идете, и плодъ принесете, и плодъ
вашь прѣбѫдеть: да ѥгоже колижьдо просите отъ
17 отьца въ имѧ моѥ, дасть вамъ. си ꙁаповѣдаѭ
18 вамъ, да любите дроугъ дроуга. аще миръ васъ
ненавидить, вѣдите, ꙗко мене прѣжде васъ възне-
19 навидѣ. аще отъ мира бꙑсте бꙑли: миръ оубо своѥ
любилъ бꙑ: нъ ꙗкоже отъ мира нѣсте, нъ азъ
иꙁбьрахъ вꙑ отъ мира, сего ради ненавидить васъ
20 миръ. помьните слово, ѥже азъ рекохъ вамъ:
нѣсть рабъ болии г҃а своѥго. аще мене иꙁгънаша,
и вꙑ ижденѫть: аще слово моѥ съблюдоша, и ваше
21 съблюдѫть. нъ си вьсꙗ сътворѧть вамъ ꙁа имѧ

22 моѥ, ꙗко невѣдѧть посълавъшааго мѧ. аще невъıхъ
пришьлъ и глалъ имъ, грѣха невъıша имѣли:
23 нъıнѣ же винъı неимѫть о грѣсѣ своѥмь. нена-
24 видѧй мене, и оца моѥго ненавидить. аще дѣлъ
невъıхъ сътворилъ въ нихъ, ихъже никътоже инъ
несътвори, грѣха невъıша имѣли; нъıнѣ же и видѣша,
25 и възненавидѣша и мене и оца моѥго. нъ да
събѫдетьсѧ слово писаноѥ възаконѣ ихъ, ꙗко
26 възненавидѣша мѧ безоума. ѥгдаже придеть па-
раклитъ, ѥгоже азъ посълѭ вамъ отъ оца, дхъ,
истиньнъıи, иже отъ оца исходить, тъ съвѣдѣтель-
27 ствоуѥть омънѣ. и въı же съвѣдѣтельствоуѥте,
ꙗко искони съ мъноѭ ѥсте.

ГЛАВА. ЅІ.

1 Си глахъ вамъ, да несъблазнитесѧ. отъсънь-
2 мищь ижденѫть въı: нъ придеть година, да вьсꙗкъ,
иже оубиѥть въı, мьнитьсѧ слоужьбѫ приносити
3 боу. и си сътворꙗть вамъ, ꙗко непознаша оца ни
4 мене. нъ си глахъ вамъ, да ѥгда придеть година,
помиаийте си, ꙗко азъ рекохъ вамъ: сихъже вамъ
5 испьрва нерекохъ, ꙗко съвами бѣхъ. нъıнѣ же
идѫ къ посълавъшоуоумоу мѧ, и никътоже отъ васъ
6 невъпрашаѥть мене: камо идеши; нъ ꙗко си глахъ
7 вамъ, скърбь напълни срдце ваше. нъ азъ истинѫ
глѭ вамъ: оуниѥ ѥсть вамъ, да азъ идѫ, ащебо
неидѫ азъ, параклитъ непридеть къвамъ: аще ли

8 идѫ, посълѭ и къ вамъ. и пришьдъ онъ обличитъ
9 мира о грѣсѣ и о правьдѣ и о сѫдѣ. о грѣсѣ оубо,
10 ꙗко невѣроуѭтъ въ мѧ: о правьдѣже, ꙗко къ оцоу
11 идѫ, и къ томоу невидите мене: о сѫдѣже, ꙗко
12 кънѧӡь мира сего осѫжденъ бысть. ѥще мъного
имамь глати вамъ, нъ неможете носити нынѣ.
13 ѥгдаже придеть онъ, дхъ истиньный, наставить
вы на вьсѭкѫ истинѫ: не о себѣ бо глати имамь,
нъ ѥлико аще оуслышить, глати имать, и грѧ-
15 дѫщаꙗ възвѣстить вамъ. вьсꙗ, ѥлико имать оць,
моꙗ сѫть: сего ради рекохъ, ꙗко отъ моѥго при-
16 иметь, и възвѣстить вамъ. въмалѣ, и къ томоу
невидите мене: и пакы въмалѣ, оуӡьрите мѧ: и
18 ꙗко азъ идѫ къ оцоу. глаахѫже: чьто ѥсть се,
19 ѥже глѥть, въмалѣ; невѣмъ, чьто глѥть. раӡоумѣвъ-
же іс, ꙗко хотѣахѫ въпрашати и, и рече имъ:
о семь ли сътѧӡаѥте сѧ междѫ собоѭ, ꙗко рекохъ:
въмалѣ, и невидите мене: и пакы въмалѣ, оуӡь-
20 рите мѧ; аминь аминь глѭ вамъ, ꙗко въсплачете сѧ
и въӡдрыдаѥте вы, а миръ въӡрадоуѥть сѧ: вы же
печални бѫдете, нъ печаль ваша въ радость бѫдеть.
21 жена ѥгда раждаѥть, печаль имать, ꙗко приде го-
дина ѥꙗ: ѥгдаже родить отроча, къ томоу непо-
мьнить печали ӡа радость, ꙗко роди сѧ чловѣкъ
22 въ миръ. и выже оубо нынѣ печальни бѫдете:
пакы же оуӡьрѭ вы, и въӡрадоуѥть сѧ срдце ваше,
и радости вашеꙗ никътоже невъӡьметь отъ васъ.

23 и въ тъ дьнь мене́ невъпро́сите ничесо́же. ами́н
ами́н гл҃ѭ вамъ, а́ще чесо́ про́сите отъ оц҃а́ въ и́мѧ
24 мое, дасть вамъ. досе́лѣ непро́систе ничесо́же
въ и́мѧ мое. проси́те и прии́мете, да ра́дость ва́ша
25 напълънена бѫдеть. си въ при́тъчахъ гл҃ахъ вамъ
нъ при́де годи́на, егда́ къ томоу въ при́тъчахъ
негл҃ѭ вамъ, нъ необиноуѩсѧ о оц҃и възвѣщѫ вамъ.
26 въ тъ дьнь въ и́мѧ мое въспро́сите, и негл҃ѭ вамъ,
27 ѩко азъ оумолѭ оц҃а́ о васъ: самъ бо оц҃ь любить
вы, ѩко вы мене́ възлюби́сте и вѣрова́сте, ѩко
28 отъ б҃а изидо́хъ. изидо́хъ отъ оц҃а́, и придо́хъ въ миръ.
29 па́кы оставлѩ́ѭ миръ, и идѫ къ оц҃оу. гл҃аша емоу
оученици́ его́: се нынѣ необиноуѩсѧ гл҃еши, а при́-
30 тъчѧ ни коеѩже негл҃еши. нынѣ вѣмъ, ѩко вѣси
вьсѩ, и нетрѣбоуеши, да къто тѧ въпраша́еть:
31 о семь вѣроуемъ, ѩко отъ б҃а еси́ ишьлъ. отъвѣща́
имъ і҃с: нынѣ ли вѣроуете; се грѧде́ть годи́на,
32 и нынѣ при́де, да разидетесѧ къжьдо въ своѩ, и
мене́ единого оста́вите: и нѣсмь еди́нъ, ѩко оц҃ь
33 съ мъно́ѭ есть. си гл҃ахъ вамъ, да въ мънѣ миръ
и́мате. въ ми́рѣ скърбьни бѫдете: нъ дързаи́те,
азъ побѣди́хъ миръ.

ГЛАВА́ . ЗІ.

1 Си гл҃а і҃с, и възведе́ очи свои́ на н҃бо, и рече́:
о҃че, при́де годи́на: просла́ви с҃на твоего́: да и с҃нъ
2 твои́ просла́витьтѧ, ѩкоже далъ емоу еси́ власть

вьсѧкоѩ плъти, да вьсѧко, ѥже ѥмоу ѥси далъ,
3 дасть имъ, живо́тъ вѣчьный. се же ѥсть вѣчьный
живо́тъ: да ꙁнаѭть тебе́ ѥдиного истиньнааго б҃а, и
4 ѥго́же посъла́, і҃с х҃а. аꙁъ прославихъ тѧ на ꙁемли,
дѣло сътворихъ, ѥже далъ ѥси мънѣ да сътворѭ:
5 и нынѣ прослави мѧ, о҃че, оу тебе́ самого́ славоѭ,
ѭже имѣхъ, прѣже даже не бысть миръ оу тебе́.
6 ꙗвихъ имѧ твоѥ ч҃лкомъ, ꙗже далъ ѥси мънѣ
отъ мира: твои бѣшѧ, и мънѣ ѩ далъ ѥси: и сло́во
7 твоѥ съблюдо́шѧ. нынѣ раꙁоумѣшѧ, ꙗко вьсѩ,
8 ѥлико далъ ѥси мънѣ, отъ тебе́ сѫть: ꙗко гл҃ы,
ꙗже далъ ѥси мънѣ, дахъ имъ: и ти приꙗшѧ, и
раꙁоумѣшѧ въ истинѫ, ꙗко отъ тебе́ иꙁидо́хъ, и вѣ-
9 ровашѧ, ꙗко ты мѧ посъла́. аꙁъ о сихъ молѭ, не
о мирѣ молѭ, нъ о тѣхъ, ꙗже далъ ѥси мънѣ, ꙗко
10 твои сѫть. и моꙗ вьсѩ, твоꙗ сѫть, и твоꙗ, моꙗ:
11 и прославихъ сѧ въ нихъ. и къ томоу нѣсмь въ мирѣ,
и си въ мирѣ сѫть. и аꙁъ къ тебѣ грѧдѫ. о҃че
с҃тый, съблюди ѩ въ имѧ твоѥ, ꙗже далъ ѥси мънѣ,
12 да бѫдѫть ѥдино, ꙗкоже и мы. ѥгда бѣхъ съ ними
въ мирѣ, аꙁъ съблюдахъ ѩ въ имѧ твоѥ, ꙗже
далъ ѥси мънѣ, съхранихъ, и никъто́же отъ нихъ
не погыбе, тъкъмо с҃нъ погыбѣльный, да събѫ-
13 дѫть сѧ кънигы. нынѣ же къ тебѣ грѧдѫ, и си
гл҃ѭ въ мирѣ, да имѫть радость съмъно́ѭ напъл-
14 нѥнѫ въ себѣ. аꙁъ дахъ имъ сло́во твоѥ, и миръ
въꙁненавидѣ ѩ, ꙗко несѫть отъ мира, ꙗкоже и

15 азъ отъ мира нѣсмь. нѣ молѭ, да възьмеши ꙗ
отъ ми́ра, нъ да съблюде́ши ꙗ отъ непри́ꙗзни.
16 отъ ми́ра несѫть, ꙗкоже и азъ отъ ми́ра нѣсмь.
17 ст҃и ꙗ въ и́стинѫ: сло́во твоѥ и́стина ѥсть. ꙗкоже
18 ты мѧ посъла́ въ миръ, и азъ посъла́хъ ꙗ въ миръ.
19 и за нѩ азъ свѧщѫ сѧ самъ, да бѫдѫть и ти сщ҃е́ни
20 въ и́стинѫ. не о сихъ же молѭ тъкъмо, нъ и о вѣ-
роующиихъ сло́вомъ ихъ въ мѧ:. да вьси ѥди́но бѫ-
21 дѫть: ꙗкоже ты, о҃че, въ мьнѣ, и азъ въ тебѣ, да
и ти въ насъ ѥди́но бѫдѫть: да и миръ вѣрѫ и́меть,
22 ꙗко ты мѧ посъла́. и азъ сла́вѫ, ѭже далъ ѥси́
мьнѣ, дахъ имъ, да бѫдѫть ѥди́но, ꙗкоже и мы
23 ѥди́но, и азъ въ нихъ, и ти въ мънѣ: да бѫдѫть
съвьрше́ни въ ѥди́но, и да разоумѣѥть миръ, ꙗко
ты мѧ посъла́, и възлюби́лъ ꙗ ѥси́, ꙗкоже и
24 мѧ възлюби́лъ ѥси́. о҃че, ꙗже далъ ѥси́ мьнѣ,
хощѫ, да иде́же ѥсмь азъ, и ти бѫдѫть съ мьно́ѭ,
да ви́дѧть сла́вѫ моѭ, ѭже далъ ѥси́ мънѣ, ꙗко
25 възлюби́лъ мѧ ѥси́ прѣже сложе́ниꙗ ми́ра. о҃че
пра́вьдьныи, и миръ тебе́ непозна́, азъ же тѧ
26 позна́хъ, и си позна́ша, ꙗко ты мѧ посъла́: и
съказа́хъ имъ. и́мѧ твоѥ, и съкажѫ, да любы,
ѭже мѧ ѥси́ възлюби́лъ, въ нихъ бѫдеть, и азъ
въ нихъ.

ГЛАВА. НІ.

1 Се рекъ ісъ, изиде съ оученикы своими на онъ
поль потока кедрьска, идеже бѣ вьртъпъ, вьньже
2 вьниде самъ и оученици его. вѣдѣаше же июда,
иже и прѣдаяше, мѣсто, яко мъногашьды събираа-
3 шеса ісъ тоу съ оученикы своими. июда же при-
имъ спирѫ, и отъ архиерей и фарисей слоугы приде
4 тамо съ свѣтильникы и съсвѣщами и орѫжии. ісъ же
вѣдыи вьсе идѫщеѥ нань, и ишьдъ рече имъ: кого
5 іщете; отъвѣщаша ѥмоу: іса назарѣа. гла имъ
ісъ: азъ ѥсмь. стояаше же июда, иже и прѣдаяше
6 съ ними. да яко рече имъ: азъ ѥсмь: идоша
7 въспать, и падоша на землю. пакы же я въпроси ісъ:
8 кого іщете; они же рекоша: іса назарѣа. отъвѣща
ісъ: рекохъ вамъ, яко азъ ѥсмь. аще мене іщете,
9 нед҄ѣите сихъ ити: да събѫдетьса слово, ѥже
рече, яко яже далъ ѥси мънѣ, непогоубихъ нико-
10 гоже отъ нихъ. симонъ же петръ имѣя ножь, из-
влѣче и, и оудари архиереова раба, и оурѣза ѥмоу
11 оухо десноѥ. бѣ же има рабоу, малхъ. рече же
ісъ петрови: вьньзи ножь въ ножьница. чашѫ,
12 яже дасть мънѣ оць, неимамьли пити ея; спи-
ра же и тысѧщьникъ и слоугы иоудейскы яша іса,
13 и съвазаша и, и ведоша и къ аннѣ първѣѥ: бѣ бо
тьсть каиафѣ, иже бѣ архиерей лѣтоу томоу. бѣ же

14 каіафа давый съвѣтъ ноудеомъ, ѩко оунѥ ѥсть
15 ѥдиномоу члкоу оумрѣти ꙁа люди. по ісѣже
идѣаше симонъ петръ, и дроугый оученикъ, оуче-
никъже тъ бѣ ꙁнаѥмъ архиереови, и вънидѥ
16 съ ісоусомь въ дворъ архиереовъ. петръже стоѩше
при двьрьхъ вънѣ. иꙁидеже оученикъ тъ, иже бѣ
ꙁнаѥмъ архиереови, и рече двьрьници, въведи петра.
17 гла же раба двьрьница петрови: ѥда и ты отъ оуче-
18 никъ ѥси чл҃ка сего; гла онъ: нѣсмь. стоѩхѫ же
раби и слоугы огнь сътворьше, ѩко ꙁима бѣ, и грѣ-
ѩахѫ са: бѣ же съ ними петръ стоѩ и грѣѩ са.
19 архиерейже въпроси іса о оученицѣхъ ѥго, и о
20 оученихъ ѥго. отъвѣща ѥмоу іс: аꙁъ необиноуѩ са
глаахъ вьсемоу мироу: аꙁъ вьсегда оучихъ на събо-
рищи и въ црькви, идеже вьси ноудеи съниракѫть са,
21 и отаи неглаахъ ничесоже. чьто ма въпрашаѥши;
въпроси слышавъшаѩ, чьто глаахъ имъ: се си
22 вѣдатъ, ѩже рекохъ аꙁъ. се рекъшоу ѥмоу, ѥдинъ
отъ прѣстоѩщиихъ слоугъ оудари въ ланитѫ іса,
23 рекъ: таколи отъвѣщаваѥши архиереови; отъвѣща
ѥмоу іс: аще ꙁълѣ глаахъ, съвѣдѣтельствоуи
24 о ꙁълѣ: аще ли добрѣ, чьто ма биѥши; посъла же
25 анна съваꙁанъ къ каіафѣ архиереови. бѣ же симонъ
петръ стоѩ и грѣѩ са. рекоша же ѥмоу: ѥда и
ты отъ оученикъ ѥго ѥси; отъвьрже са онъ, и
26 рече: нѣсмь. гла ѥдинъ отъ рабъ архиереовъ,

ѫжника сꙑ, ѥмоуже оурѣꙁа петръ оу́хо: не аꙁъ ли
27 тѧ ви́дѣхъ въ врътогра́дѣ съ нимь; пакꙑ же петръ
28 отъвьрже сѧ, и а́биѥ коуръ въꙁгласи́. ведо́ша ї҃са
отъ каи́ꙗфꙑ въ прето́ръ. бѣ же ꙁаоу́тра: и ти не-
вънидо́ша въ прето́ръ, да не оскврънꙗть сѧ, нъ да
29 ꙗдꙗть па́схѫ. иꙁи́де же пила́тъ къ нимъ вънъ, и
30 рече́: кѫѭ речь прино́сите на чл҃ка сего́; отъвѣща́-
ша же и реко́ша ѥмоу: а́ще не бꙑлъ сь ꙁълодѣи́,
31 не бꙑхомъ прѣдали ѥго́ тебѣ. рече́ же́ имъ пила́тъ:
поимѣте и́ вꙑ, и по ꙁако́ноу ва́шемоу сѫди́те ѥмоу.
реко́ша же ѥмоу июде́и: намъ не достои́ть оуби́ти
32 никого́же: да сло́во ї҃сово събѫдеть сѧ, и́же рече́,
наꙁна́менаꙗ, ко́ѥѭ съмьртиѭ хотѣаше оумрѣти.
33 вънидеже па́кꙑ пила́тъ въ прето́ръ, и приꙁъва́ ї҃са,
34 и рече́ ѥмоу: тꙑ ли ѥси́ ц҃рь иоуде́искъ; отъвѣща́
ѥмоу ї҃с: о себѣ ли се г҃лѥши, или́ ини́ реко́ша
35 тебѣ о мьнѣ; отъвѣща́ пила́тъ: ѥда́ аꙁъ жидови́нъ
ѥсмь; родъ твои, архиере́и прѣда́ша тѧ мьнѣ:
36 чьто ѥси́ сътвори́лъ; отъвѣща́ ї҃с: ц҃рьство моѥ
нѣсть отъ ми́ра сего́: а́ще отъ ми́ра сего́ бꙑ бꙑло
ц҃рьство моѥ, слоугꙑ моꙗ оу́бо подвиꙁа́лꙑ сѧ
бꙑша, да не прѣданъ бꙑхъ бꙑлъ иоуде́омъ: нꙑ-
37 нѣ же ц҃рство моѥ нѣсть отъсѫдоу. рече́ же ѥмоу
пила́тъ, оу́бо ц҃рь ли тꙑ ѥси́; отъвѣща́ ї҃с: тꙑ
г҃лѥши, ꙗко ц҃рь ѥсмь аꙁъ. аꙁъ на се роди́хъ сѧ,
и на се придо́хъ въ миръ, да послоу́шьствоуѭ о

ѝстинѣ. вьсѩкъ, ѝже ѥсть отъ ѝстинꙑ, послоу-
38 шаѥть гласа моѥго. гла ѥмоу пилатъ: чьто ѥсть
ѝстина; и се рекъ, пакꙑ изѝде къ ноудеомъ, и гла
имъ: азъ ни ѥдиноѩже винꙑ необрѣтаѭ въ ньѥмь.
39 ѥсть же обꙑчаи вамъ, да ѥдиного вамъ отпоущѫ
на пасхѫ: хощете ли оубо, да отъпоущѫ вамъ цр҃ѣ
40 июдеиска; възъпиша же вьси глѭще: не сего, нъ
варавьвѫ. бѣ же варавьва разбоиникъ.

ГЛАВА . ѲІ .

1 Тогда поѩтъ пилатъ ѝса, и би ѥго. и воини
2 съплетъше вѣньць отъ трьнии, възложиша на
главѫ ѥмоу, и врѣхѫ багърѧнѫ облѣкоша ѝ, и
3 прихождаахѫ къ ньѥмоу и глаахѫ: радоуи сѧ цр҃ю
4 июдеискъ: и биѣахѫ ѝ по ланитама. изѝде же пакꙑ
пилатъ вънъ, и гла имъ: се изводѫ ѝ вамъ вънъ,
да разоумѣѥте, ѩко въ ньѥмь винꙑ необрѣтаѭ.
5 изѝде же ѝс вънъ носѧ трьнѧнъ вѣньць и багърѧнѫ
6 ризѫ. и гла имъ: се чл҃къ. ѥгда же видѣша ѝ
архиереи и слоугꙑ, възъпиша глѭще: распьни,
распьни ѥго. гла имъ пилатъ; поимѣте ѝ вꙑ, и
7 распьнѣте: азъ бо необрѣтаѭ въ ньѥмь винꙑ. отъ-
вѣщаша ѥмоу июдеи: мꙑ законъ имамъ, ѝ по
законоу нашемоу дльжьнъ ѥсть оумрѣти, ѩко снъ
8 бж҃ии творитьсѧ. ѥгда же пилатъ се слꙑша слово,
9 паче оубоѩ сѧ. и вьниде въ преторъ пакꙑ пилатъ,

и г҃ла і҃сови: отъкѫдоу ѥси ты; і҃съ же отъвѣта
10 недасть ѥмоу. г҃ла же ѥмоу пилатъ: мънѣ ли не-
г҃лѥши; невѣси ли, ꙗко власть имамь распѧти тѧ, и
11 власть имамь поустити тѧ; отъвѣщѧ і҃с: неимаши
власти на мънѣ никоѥѩже, аще не бы ти дано
съвыше: сего ради прѣдавый мѧ тебѣ болий грѣхъ
12 иматъ. отътоли пилатъ искааше поустити и. июде-
и же въпиꙗхѫ г҃лѭще: аще сего поустиши, нѣси
дроугъ кесареви. вьсꙗкъ, иже сѧ творитъ ц҃рь, про-
13 тивитъ сѧ кесареви. пилатъ же слышавъ та сло-
веса изведъ вънъ і҃са, и сѣде на сѫдищи, на
мѣстѣ нарицаѥмѣемь лиѳостротъ, еврейскы же, га-
14 ваѳа. бѣ же параскеѵгі пасхѣ, годи на же бѣ ꙗко
15 шестаꙗ: и г҃ла июдеомъ: се ц҃рь вашь. они же
въпиꙗахѫ: възьми, възьми, пропьни ѥго. г҃ла имъ
пилатъ: ц҃рѣ ли вашего распьнѫ; отъвѣщаша архиереи:
16 неимамъ ц҃рѣ, тъкъмо кесара. тогда же прѣдастъ
имъ, да ѥго распьнѫтъ. они же поимъше і҃са ве-
17 доша: и самъ си несы кр҃стъ, изиде въ нарицаѥмоѥ
краниѥво мѣсто, ѥже г҃лѥтъ сѧ еврейскы голгоѳа:
18 идеже и пропѧша, и съ нимь дъва сѫдоу и овѫдоу,
19 посрѣдѣ же і҃са. написа же и титла пилатъ, и по-
ложи на кр҃стѣ; бѣ же написано: і҃с назарей, ц҃рь
20 иоудейскъ. сего же титла мънози чьтоша отъ июдей,
ꙗко близъ бѣ мѣсто града, идеже распѧша і҃са:
и бѣ написано еврейскы, грьчьскы, латиньскы.

25 стоꙗахѫже при крьстѣ ісовѣ мати юго, и сестра
матере юго, марии клеопова, и марии магдалꙑни.
26 іс же видѣвъ матере, и оученика стоꙗща, югоже
27 любляаше, гла матери своюи: се снъ твои. потомь
гла оученикоу: се мати твоꙗ. и отъ того дьне
28 поꙗтъ ѭ оученикъ въ своꙗ. посемь вѣдꙑ іс,
30 ꙗко вьсꙗ оуже съвьршиша сѧ, прѣклонь главѫ прѣ-
31 дасть дхъ. июдеиже, понеже параскеугн бѣ, да
неостанѫть на крстѣ тѣлеса въ сѫботѫ, бѣ бо великъ
дьнь тоꙗ сѫботꙑ, молиша пилата, да прѣбиѭть
32 голѣни ихъ, и възьмѫть ꙗ. приидоша же воини, и
пьрвоуоумоу прѣбиша голѣни, и дроугоуоумоу рас-
33 патоуоумоу съ нимь: на ісаже пришьдъше, ꙗко
видѣша и оуже оумьръшь, непрѣбиша юмоу голѣ-
34 ню: нъ юдинъ отъ воинъ копиюмь юмоу ребра
прободе: и изиде абию кръвь и вода. и видѣвъи
съвѣдѣтельствова, и истиньно юсть съвѣдѣтельство
35 юго. и тъ вѣсть, ꙗко истинѫ глють, да и вꙑ
36 вѣрѫ имете. бꙑша бо си, да събѫдѫть сѧ кънигꙑ:
37 кость несъкроушить сѧ отъ нюго. и пакꙑ дроу-
гꙑꙗ кънигꙑ глѭть: възьрꙗть нань, югоже про-
38 бодоша. въ врѣмѧ оно проси оу пилата иосифъ,
иже отъ аримаѳеꙗ, сꙑ оученикъ ісовъ, таинъже
страха ради июдеиска, да възьметь тѣло ісово, и
повелѣ пилатъ. приде же и въза тѣло ісово.
39 приде же и никодимъ пришьдъи къ ісови нощиѭ

прѣжде, несъı съмѣшéние ꙁмѵрно и алóино, ꙗко и
40 литръ ·р҃· прїꙗста же тѣло и҃сово, и обиста е ри-
ꙁами съ ароматъı, ꙗкоже объıчаи есть иудеомъ
41 погрѣбати. бѣ же на мѣстѣ, идѣже и распаша,
вьртьпъ, и въ вьртьпѣ гробъ новъ, въ немьже ни-
42 колиже никътоже небѣ положенъ. тоуже ꙁа пара-
скеѵгиѭ иудейскѫ, ꙗко близъ бѣаше гробъ, поло-
жиста и҃са.

ГЛАВА. К҃.

1 Въ единъı же сѫботъı мариꙗ магдалъıни приде
ꙁаоутра, еще сѫщи тьмѣ, на гробъ: и видѣ ка-
2 мень въꙁатъ отъ гроба. течеже и приде къ симо-
ноу петроу и къ дроугоуоумоу оученикоу, егоже
любляаше и҃с, и гл҃а има: въꙁаша г҃а отъ гроба, и
3 невѣмь, къде положиша и. иꙁиде же петръ и дроу-
4 гъıи оученикъ, идѣаста къ гробоу. течаста же
оба въ коупѣ: и дроугъıи оученикъ тече скорѣе
5 петра, и приде прѣжде къ гробоу. и приникъ видѣ
6 риꙁъı лежаща: обаче не вьниде. приде же и симонъ
петръ въ слѣдъ его, и вьниде прѣжде въ гробъ и
7 видѣ риꙁъı лежаща, и сударь, иже бѣ на главѣ
его, не съ риꙁами лежащь, нъ особь съвитъ на
8 единомь мѣстѣ. тогдаже вьниде и дроугъıи оуче-
никъ, пришьдъи прѣжде къ гробоу, и видѣ, и вѣ-
9 рова. неоубо вѣдѣахѫ кънигъ, ꙗко подобаеть

10 ѥмоу отъ мр҄ьтвꙑхъ въскрьснѫти. идо́ста же пакꙑ
11 къ себѣ оученика́. марїꙗ стоꙗаше оу гро́ба вънѣ,
плачѫщи сѧ, ꙗкоже пла́кааше сѧ, прини́че въ гробъ,
12 и видѣ дъва а́нгл҃а въ бѣлахъ сѣдꙗща, ѥди́ного
оу главꙑ, и ѥди́ного оу ногоу, иде́же бѣ лежа́ло
13 тѣло і҃сово. и гл҃аста ѥи она: же́но, чьто пла́че-
ши сѧ; гл҃а и́ма, ꙗко въꙁѧша г҃а моѥго́, и невѣмь,
14 къде положи́ша и́. и си ре́къши обрати сѧ въспать,
и видѣ і҃са стоꙗща: и невѣдѣаше, ꙗко і҃с ѥсть.
15 гл҃а ѥи і҃с: же́но, чьто пла́чеши сѧ; кого́ и́штеши;
она́же мьнꙗщи, ꙗко вьртогра́дарь ѥсть, гл҃а ѥмоу:
г҃и, а́ще тꙑ въꙁѧлъ ѥси ѥго́, повѣждь мънѣ, къде
16 ѥси положилъ ѥго́: и аꙁъ възьмѫ и́. гл҃а ѥи і҃с:
марїѥ, обра́щьши же сѧ она́ гл҃а ѥмоу: раввоуни́, ѥже
17 нарица́ѥть сѧ, оучи́телю. гл҃а ѥи і҃с: неприкаса́и сѧ
мънѣ, неоубо въꙁидо́хъ къ оц҃оу моѥмоу: иди же
къ бра́тии моѥи, и рьци имъ: въсхождѫ къ оц҃оу
моѥмоу, и оц҃оу ва́шемоу, и бо́гоу моѥмоу и б҃оу
18 ва́шемоу. при́де марїꙗ магдал҄ꙑни по́вѣдаѭщи оуче-
19 нико́мъ, ꙗко ви́дѣ г҃а, и си рече́ ѥи. сѫщоу по́ꙁдѣ
въ тъ дьнь въ ѥдин҄ꙑи сѫбо́тꙑ, и двьрьмъ ꙁатво-
ре́намъ, иде́же бѣхѫ оученици́ ѥго́ сьбьрани, ꙁа
страхъ июде́искъ, при́де і҃с, и ста посрѣдѣ ихъ
20 и гл҃а имъ: миръ вамъ. и се рекъ, пока́ꙁа имъ
рѫцѣ и ре́бра своꙗ. въꙁдра́доваша же сѧ оученици́,
21 ви́дѣвъше г҃а. рече́ имъ і҃с па́кꙑ: миръ вамъ: ꙗкоже

22 посълá мѧ оць, и азъ посылаѭ вы. и се рекъ,
23 доунѫ, и гла имъ: приимѣте дхъ стыи. имъже
отъпоустите грѣхы, отъпоустѧтьсѧ имъ: и имъже
24 дьржите, дьржѧтьсѧ имъ. ѳомá же единъ отъ обою-
нáдесяте, нарицáемыи близньць, небѣ тоу съ ними,
25 егдá приде іс. глаахѫже емоу дроузии оученици:
видѣхомъ га. онъже рече имъ: аще не видѣжѫ на
рѫкоу его ѩзвы гвоздииныѩ. и вложѫ пьрста
моего въ ѩзвѫ гвоздиинѫѭ, и вложѫ рѫкѫ моѭ
26 въ ребра его, не имѫ вѣры. и по осми дьнъ пáкы
бѣахѫ вънѫтрь оученици его, и ѳомá съ ними.
приде іс дверьмъ затворенамъ, и ста посрѣдѣ,
27 и гла имъ: миръ вамъ. потомь гла ѳомѣ: при-
неси пьрстъ твои сѣмо, и виждь рѫцѣ мои: и при-
неси рѫкѫ твоѭ, и вложи въ ребра моѩ: и не бѫди
28 невѣрьнъ нъ вѣрьнъ. отъвѣща ѳомá, и рече емоу:
29 гь мои и бъ мои. гла емоу іс: ѣко видѣвъ мѧ
30 вѣрова: блажени невидѣвъше и вѣровавъше. мъно-
гаже ина знамении створи іс прѣдъ оученикы
своими, ѣже несѫть писана въ кънигахъ сихъ.
31 си же писана бышѧ, да вѣрѫ имете, ѣко іс есть
хсъ снъ божии, и да вѣроуѭще, живота вѣчьнааго
имате въ имѧ его.

Глава̀ .к҃а.

1 Въ врѣмѧ оно ꙗви сѧ і҃с оученикомъ своимъ
въставъ отъ мьртвыхъ на мори тиверіадьстѣемь:
2 ꙗви же сѧ тако: бѣахѫ въкоупѣ симонъ петръ, и
ѳома нарицаѥмый близньць, и наѳанаилъ, иже бѣ
отъ кана галилейскыѩ, и с҃на зеведеова, и ина
3 отъ оученикъ ѥго дъва. гл҃а имъ симонъ петръ:
идѫ рыбъ ловитъ. глаша ѥмоу: идемъ и мы
съ тобоѭ. и изидоша, и вьсѣдоша въ корабль, и
4 абиѥ въ тѫ нощь неꙗша ничесоже. оутроу же абиѥ
бывъшоу, ста і҃с при брѣзѣ: непознаша же оуче-
5 ници, ꙗко і҃с ѥсть. гл҃а же имъ і҃с: дѣти, ѥда
6 чьто снѣдьно имате; отъвѣщаша ѥмоу: ни. онъ же
рече имъ: въвьрзѣте о деснѫѭ странѫ кораблꙗ
мрѣжа; и обрꙗщете. въвьргоша же, и къ томоу не-
7 можаахѫ привлѣщи ѥꙗ отъ мъножьства рыбъ. гл҃а же
оученикъ, ѥгоже любл꙼аше і҃с, петрови: г҃ь ѥсть.
симонъ же петръ слышавъ, ꙗко г҃ь ѥсть, епендоу-
тъмь прѣпоꙗса сѧ, бѣ бо нагъ, и въвьрже сѧ въ море.
8 а дроузии оученици корабицемь придоша, не бѣша бо
далече отъ земли, нъ ꙗко дъвѣ сътѣ лакъть, влѣ-
9 кѫще мрѣжѫ рыбъ. и ꙗко излѣзоша на землѭ,
видѣша огнь лежащь, и рыбѫ лежащѫ на нѥмь,
10 и хлѣбъ. гл҃а имъ і҃с: принесѣте отъ рывъ, ꙗже
11 ꙗсте нынѣ. влѣзъ же симонъ петръ, извлѣче

мрѣжѫ на землѭ, пълнѫ великꙑихъ рꙑбъ, ·р·н·н·г.
12 и толикоуже сѫщоу, непротръжеса мрѣжа. гла имъ
іс: придѣте обѣдоуите. ниникътоже несъмѣаше
отъ оученикъ истазати его, тꙑ къто еси; вѣдѫще,
13 ѣко гь есть. приде же іс, и приꙗтъ хлѣбъ, и
14 дасть имъ, и рꙑбѫ такожде. се оуже третиѥѥ
ѣвиса іс оученикомъ своимъ, въставъ отъ мрът-
15 вꙑихъ. и гла симоноу петроу: симоне иониинъ,
любиши ли ма паче сихъ; гла ѥмоу: ѥи гн, тꙑ
вѣси, ѣко любліѫ та. гла ѥмоу: паси овьца моꙗ.
16 гла ѥмоу пакꙑ въторое: симоне иониинъ, люби-
ши ли ма; гла ѥмоу: ѥи гн, тꙑ вѣси, ѣко любліѫ
17 та. гла ѥмоу: паси овьца моꙗ. гла ѥмоу тре-
тиѥѥ: симоне иониинъ, любиши ли ма; оскърбѣже
петръ, ѣко рече ѥмоу третиѥѥ: любиши ли ма;
и гла ѥмоу: гн, тꙑ вьсе вѣси: тꙑ вѣси, ѣко лю-
18 бліѫ та. гла ѥмоу: паси овьца моꙗ. аминъ аминъ
глѭ тебѣ: ѥгда бѣ юнъ, поꙗсаше са самъ, и хож-
дааше, ѣможе хотꙗаше: ѥгдаже състарѣѥши са,
въздежеши рѫцѣ твои, и инъ та поꙗшеть, и ведеть
19 та, ѣможе нехощеши. сеже рече знаменаꙗ, коѥѭ
съмрьтиѭ прославить ба. и се рекъ, гла ѥмоу:
20 иди по мънѣ. обращьже са петръ видѣ оученика
ѥгоже любліаше іс идѫща въ слѣдъ, иже и възлеже
на вечери на пьрси ѥго, и рече: гн, къто ѥсть
21 прѣдаꙗи та; сего видѣвъ петръ, гла іисовн: гн, а
22 сь что; гла ѥмоу іс: аще хощѫ, да тъ прѣбꙑ-

ва́ѭть. до́ндеже при́дѫ, чьто ѥ тебѣ; ты по мьнѣ
23 иди. изи́де же сло́во се въ вра́тиѩ, ꙗко оученикъ
тъ неоу́мьреть: не рече́ же ѥмоу і҃с, ꙗко неоу́мьреть:
нъ а́ще хощѫ да тъ прѣбыва́ѥть, до́ньдеже при́дѫ,
24 чьто ѥсть тебѣ; сь ѥсть оученикъ съвѣдѣтель-
ствоуѩи о сихъ, иже и написа́ си: и вѣмь, ꙗко
25 и́стиньно ѥсть съвѣдѣтельство ѥго́. сѫть же и
и́на мъно́га, ꙗже сътвори́ і҃с, ꙗже а́ще по ѥди́номоу
пи́сана бываѭть, ни самомоу́ мьнѭ мироу въ мѣ-
сти́ти пи́шемыихъ кънигъ. ами́нъ.

Разночтеніе Остромирова Евангелія.

Мат.

XIV. 22.	оувѣди ис оученикы	оубѣди ис оученикы своя
XV. 28.	дъщи ѥи	дъщи ѥя
XXIV. 6.	тогъда	тогъдабо
7.	пагоубы и глади и трѫси	пагоубы и трѫси
36.	одьни томь и часѣ оць ѥдинъ	а одьни томь или ѳ годинѣ оць мои ѥдинъ
38.	прѣже потопа	прѣжде потопа
39.	неоштоутиша	неощѫтиша
40.	дъва бѫдета	бѫдета дъва
41.	поѥмлѭть	поѥмлють
42.	въ кыи часъ придеть	въ кѫѭ годинѫ при-дететь tak.
43.	тоже видите—стражѫ	сеже видите — нощь
44.	часъ немьните	немьните часъ
46.	гь свои обращеть и тако	господинъ свои о-бращеть тако
47.	поставить и	поставить ѥго
XXV. 1.	тогъда оуподобиться	подобьно ѥсть

XXV. 2.	патьже отъ нихъ бѣ	патьже бѣ отъ нихъ
4.	въꙁаша елеи — въ сосѫдѣхъ своихъ	приꙗша елѣи — въсосѫдѣхъ
6.	се женихъ градеть	се женихъ идеть
8.	дадите и намъ отъ олеꙗ	дадите намъ отъ олѣꙗ
9.	отъвѣщашаже	отъвѣщаша
12	невѣдѣ васъ	невѣмь васъ
13.	невѣсте дьни	невѣсте дьне
XXVI. 6.	нісоуже бывъшоу	нісоу бывъшоу
8.	глѫще	глюще
10.	чьто троуждаете женѫ	почьто троуды дѣете женѣ
11.	съ собѭ имаате	имаате съ собоѭ
12.	мѵро се	мѵро сие
13.	речеться	въꙁглють са
14.	тогъда ишьдъ	тогъда ишъдъ
16.	да его прѣдасть	да и прѣдасть
57.	онииже имъше ніса идеже кънаꙁи	воини имъше ніса идеже кънижьници
58.	иꙁдальче двора и въшьдъ ѫтрь	иꙁдалеча до двора и въшьдъ вънѫтрь
60.	и необрѣтоша пристѫпльшемъ	необрѣтоша пристѫпльшемъ и необрѣтоша
61.	раꙁорити црьвь	раꙁорити цркъве
64.	сѣдашта о деснѫѭ	сѣдаща о деснѫѭ

XXVI. 67.	ꙁапльваша лице ѥмоу	ꙁапльваша ѥмˇ лице
70.	отъврьже сѧ прѣдъ вьсѣми	отъвьрже сѧ ѥго прѣдъ вьсѣми
71.	наꙁараниньмь	наꙁаренскꙑимъ
73.	непомьногоу же — рекоша	непомьноꙁѣ же — и рекоша
75.	гл҇ъ иі҇совъ иже — прѣжде	гл҇ꙑ иі҇ѵсовꙑ ѥже — прѣже
XXVII. 3.	видѣвъ июда	тогьда видѣвъ июда
6.	въложити ѥго въ коръванъ	въложити въ карьванѫ
11.	въпроси и игемонъ	въпроси игемонъ
12.	ниѵьсоже неотъвѣщаваше	ниѵесоже неотъвѣщаваше
13.	послоушьствоуѭть	съвѣдѣтельствоуѭть
15.	дьнь великъ — ѥдиного съвѧꙁнꙗ	дьнь великꙑи — съвѧꙁнꙗ ѥдиного
22.	нарицаѥмааго — гл҇аша ѥмоу вьси	нариѵемааго — гл҇аша вьси
24.	матежъ бꙑваѥть	мьлъва бꙑваѥть
26.	да и распьнѫть	да распьнѫть
32.	обрѣша чл҇ка понести крьстъ	обрѣтоша чл҇ка — да понесеть крьстъ
33.	пришьдъше воини нариѵемоѥ голгоѳа	и пришьдъше воини нарицаѥмоѥ гальгоѳа

XXVII. 38.	царь июдеискъ	назареи царь июдеискъ
40.	цр҃кве и трьми	црк҄ьвь и трьмь
41.	фарисеи и старьци гл҃аахѫ	фарисеи гл҃аахѫ
42.	да сънидеть	да сълѣзеть
46.	почьто мѧ иеси оставилъ — нѣци же отъ стоѩщихъ	въскѫѭ мѧ иеси оставилъ — иедини же отъ стоѩщихъ
47.	илиѭ зоветь	илиѭ зоветьсь
48.	възьмъ гоубѫ напълни же	приимъ гѫбѫ напльнь
50.	инъ же възьмъ	иединъ же приимъ
51.	съ вышьнꙗаго краꙗ до нижьнꙗаго на дъвоѥ	на дъвоѥ съвышьнꙗаго краꙗ до нижьнꙗаго

Лук.

I. 24.	посихъ же дьнехъ мѣсаць пѧть	въ дьни оны — пѧть мц҃ь
IV. 22.	идивлꙗха сѧ изъ оустъ иего — не си ли иесть сн҃ъ	дивлꙗхѫ сѧ народи изоустъ іс҃овъ — не сь ли иесть сн҃ъ
IX. 1.	съзъва іс҃ обанадесѧте	призвавъ же обанадесѧте
3.	и рече	и гл҃а
X. 19.	на змиꙗ и скорпиꙗ	на змлиꙗ и скорпиꙗ

X. 21.	и отъкръı си мла-деньцемъ	и отъкръı се мла-деньцемъ
XI. 9.	ищате — оударанте	ищѣте — тълъцѣте
10.	вьсѣкъ бо — приѥ-млѥть оударѫщоу-оумоу	вьсакъ бо — прии-меть и тъл'коу-шоумоу
11.	оц҃ь въпросить сн҃ь свои	отьца въпросить сн҃ь свои
12.	подасть ѥмү скорпиѭ	подасть ѥмоу скор'-пии
13.	чадомъ вашимъ даꙗти	даꙗти чадомъ ва-шимъ
'III. 10.	вълѣѕоста въ црькъве	въѕидоста въ цр҃кве
11.	молѣаше сѧ: х҃е грабителѥ — и сь мытарь	молѣаше сѧ гл҃ѧ б҃е хъıщьници — и сь мьѕдоимьць
12.	алчѧ — даѩ вьсего	пощѫ сѧ — даѭ отъ вьсего
13.	а мъıтарь — оунѭ своѥѭ възвести оцѣсти мьнѣ	а мьѕдоимьць — о-унѭ възвести ми-лостивъ бѫди мьнѣ
14.	ꙗко вьсь възносаисѧ	ꙗко вьсакъ възно-саисѧ
(II. 44.	бъıсть же потъ ꙗко каплꙗ кръве каплѭ-ща	и бъıсть потъ ꙗко каплѣ кръви ка-плѭщаꙗ

XXIII. 39.	хоулꙗаше и — самъ и насъ	хоулꙗаше — юго самъ и ны
40.	въ томьжде осѫжденни	въ томьже осѫждении
41.	и бѣ оубо въ правьдѫ юже дѣлаховѣ	и бѣ же въ правьдѫ ꙗже дѣлаховѣ

Іоа.

I. 47.	градѫща къ нюмоу и и гла о нюмь	градѫща късебѣ рече
48.	рече юмоу прѣже	прѣжде
48. 50.	смоковьницеѭ	смокъвниѭ
51.	низъходаща надъ сна чловѣчьскааго	сходаща надъ снъ члчьскъи
III. 13.	на нбесе и ꙗко	на нбси и ꙗкоже
15. и 16.	имать живота вѣчьнааго	имать животъ вѣчьнъи
16.	тако възлюби бъ мира ꙗко сна своюго юдиночадааго — вѣроуꙗи въ нюго	такобо възлюби бъ миръ ꙗко снъ свои юдиночадъи — вѣроуꙗи вънь
17.	да спетьса миръ юго ради	да спсеть са миръ имъ
VI. 14.	члвци же видѣвъше юже сътвори знамениe ісъ	видѣвъше народи юже сътвори іс
27.	иже съчні	юже снъ

VIII.	12.	пакꙑ же имъ іс҃ъ рече глѧ азъ	рече г҃ь къ пришьдъшиимъ къ нѥмоу иоудеомъ азъ
XIII.	4.	положи ризꙑ своѩ	положи ризꙑ
	5.	потомь — оумꙑвати ногꙑ	потомь же — оумꙑвати ноꙁѣ
	8.	моѥю ногоу	ногоу моѥю
	11.	чисти ѥсте	ѥсте чисти
	12.	ѥгда оумꙑ іс҃ ноꙁѣ оученикомъ своимъ	ѥгъда же оумꙑ ноꙁѣ ихъ
	13.	вꙑ глашаѥте	вꙑ ꙁовете
	17.	аще си творите — аще си творите ѩ	аще си вѣсте — аще творите ѩ
XIV.	1.	ваше срьдьце	ср҃дце ваше
	8.	oba mají довлѥть místo	довлѣѥть
	9.	oba — непоꙁналъ и — видѣвꙑи мѧ	непоꙁналъ ѥси видѣвꙑи мене
	10.	прѣбꙑваѩи — дѣло	прѣбꙑваѩ — дѣла
	11.	вѣрѫ имѣте ми	вѣроуите мьнѣ ꙗко аꙁъ въ оц҃и и оц҃ь въ мьнѣ
XV.	1.	нетворѧщѫѭ плода	плода· нетворѧщѫѭ
	4.	непрѣбѫдете въ мьнѣ	въ мънѣ непрѣбѫдете
	5.	а вꙑ раждиѥ — сь творить плодъ мьногъ	а вꙑ рождиѥ — ть сътворить плодъ мъногъ

XV.	6.	ꙗкоже розга — въмѣтаѭть ѭ	ꙗко розга — вълагаѭть
	10.	въ юго любъви	въ любъви юго
	15.	оуже негл҃ѭ	ѩже негл҃ѭ
	16.	въ нима моѥ	въ имоѥ ṫak
XVI.	2.	придеть година	приде година
	6.	напълʼни ср҃дце	испльни ср҃дце
	10.	къ о҃цоу идѫ	идоу къ о҃цоу
	17.	рекоша же отъ оученикъ юго къ себѣ чъто се юсть ѩже гл҃ють намъ въмалѣ и невидите мене и пакы въмалѣ и оузрите ма и ꙗко азъ идѫ къ отьцоу.	
	18.	гл҃ахѫже чьто юсть се	и гл҃ахѫ чьто се юсть
	19.	разоумѣвъже і҃с	разоумѣже і҃съ
	21.	ꙗко приде година юѩ печали	ꙗко приде годъ юѩ скърьби
XVII.	1.	прослави с҃на твоюго	прослави сынъ твои
	2.	вѣчьныи животъ	животъ вѣчьныи
	4.	дѣло сътворихъ	дѣло съврьшихъ
	6.	и слово твоѥ съблюдоша	и слово твоѥ съхраниша
	11.	къ тебѣ градѫ	къ тебѣ идѫ
	13.	въ мирѣ	въ вьсемирѣ
	18.	ты ма посъла	ты ма о҃че посъла
		посълахъ ѩ въ миръ и за ниѩ	посълахъ ѩ въ вьсьмиръ и за ниѥ

X. 6. въꙁъпиша глѭще распьни распьни юго	и въꙁъпиша къ пилатоу глѭще въꙁьми въꙁьми пропьни и
9. пакы пилатъ — недасть юмоу	пакы же пилатъ — юмоу недасть
13. лиѳостротъ	лиѳострото
15. пъпиꙗхѫ въꙁьми — въꙁьми пропьни юго	въпиꙗхѫ глѭще — въꙁьми распьни и
16. прѣдасть имъ да юго распьнѫть	прѣдасть и имъ да и распьнѫть
25. стоꙗхѫ при крьстѣ	стоꙗхѫ же при крьстѣ
26. жено се сн҃ъ твои	се сн҃ъ твои
27. отътого часа — въсвоꙗ	отътого дьнь — въсвоꙗ gl. ⰲⱏⱄⰲⱁⱑⱄⰻ
32. придоша воини	придоша же воини
I. мьнѭ мироу	мьнѭ вьсемоу мироу

Разночтение Аѳоньскаго Евангелиꙗ.

Іоа.

X. 15. распьнини пропьни-юго распьнѫть	ⱂⱃⱁⱂⱐⱀⰻⰻ ⱂⱃⱁⱂⱐⱀⱔ
16. распьнѫть—ведоша	ⱂⱃⱁⱂⱐⱀⱔⱅⱏ — ⰲⱑⱄⰵ
18. пропаша — дъва	ⱂⱃⱁⱂⰵⱄⰵ — ⰻⱀⰰⰴⱏⰲⰰ
20. чьтоша — распаша	ⱍⰻⱄⰵ — ⱂⱃⱁⱂⰵⱄⰵ
26. матере 27. въсвоꙗ	ⰿⰰⱅⱁⱃⱐ ⰲⱏⱄⰲⱁⱑⱄⰻ
28. съвьр'шиша са	ⱄⱏⰲⱃⱐⱎⰻⱎⰵⱄⰵ ⱁⱀⱁⰿⱏ

Съкращенія. Skrácení.

а҃нглъ, а́нгелъ, а҃нгломь, а́нгеломь, а҃нгли, а́нгели.

а҃пли, апо́столи.

б҃ъ, богъ, б҃а, бо́га, б҃оу, бо́гоу, б҃ви, бо́гови, б҃зѣ,
бо́зѣ, б҃мь, бо́гомь.

б҃жии, бо́жии, б҃жиꙗ, бо́жиꙗ, б҃жиѥмъ, бо́жиѥмъ.

б҃лговѣстити, благовѣсти́ти, б҃лгслови, благослови́,
б҃лгнъ, благослове́нъ.

в҃лка, владыка.

г҃ь, госпо́дь, г҃а, госпо́да, г҃оу, госпо́доу, г҃и, гос-
поди, г҃мь, госпо́демь, г҃нь, госпо́день, г҃нѧ,
госпо́днѧ, г҃ни, госпо́дни, г҃ниѥмь, госпо́дниѥмь.

г҃нъ, госпо́днъ, г҃на, госпо́дна.

г҃лъ, глаго́лъ, г҃ла, глаго́ла, г҃лѣ, глаго́лѣ, г҃лати,
глаго́лати, г҃лю, глаго́лю, г҃лѭще, глаго́лѭще.

д҃вдъ, давыдъ, д҃вдовъ, давыдовъ.

д҃ва, дѣва, д҃вы, дѣвы, д҃вца, дѣви́ца, д҃вци, дѣви́ци.

д҃хъ, доухъ, д҃ха, доуха, д҃хъмь, доухъмь.

д҃ша, доуша́, д҃шѫ, доушѫ́, д҃шеѭ, доуше́ѭ.